

Programmarekening

Gemeente Rijssen-Holten

Inhoudsopgave

Jaarverslag	3
1. Visie en prioriteiten	4
2. Programma's	7
2.1 Inwoners, Organisatie en Bestuur	10
2.2 Jongeren en Onderwijs	16
2.3 Samen zorgen	23
2.4 Cultuur en Sport	31
2.5 Ondernemen en Werk	36
2.6 Wonen, Recreëren en Veiligheid	47
2.7 Wijken	56
2.15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	63
3. Paragrafen	67
3.1 Paragraaf lokale heffingen	68
3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	72
3.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	81
3.4 Paragraaf financiering	85
3.5 Paragraaf verbonden partijen	89
3.6 Paragraaf grondbeleid	95
3.7 Paragraaf bedrijfsvoering	105
3.8 Paragraaf corona	107
Bijlagen bij het jaarverslag	110
Paragraaf demografische ontwikkeling	111
Statistische gegevens	116
Overzicht budgetoverhevelingen van 2020 naar 2021	118
Jaarrekening	121
4. Balans per 31 december met toelichting	123
4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	126
4.2 Toelichting op de balans per 31 december	130
4.3 Waarborgen en garanties	147
4.4 Kredieten- en projectenverslag	150
5. Het overzicht van baten en lasten in de rekening	156
Bijlagen bij de jaarrekening	158
EMU-saldo	159
Overzicht incidentele lasten en baten per programma	160
Overzicht per taakveld	162
Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen reserves	164
WNT-verantwoording gemeente Rijssen-Holten	165
Overzicht overhead	166
SiSa-bijlage	168
Verklaring van overlegging	173

Jaarverslag

1. Visie en prioriteiten

Beste leden van de gemeenteraad,

Het jaar 2020 is een jaar dat de geschiedenisboeken ingaat. Het jaar dat het coronavirus zijn intrede deed. Gelukkig konden we - met creatieve oplossingen - uitwerking blijven geven aan veel onderdelen uit ons coalitieakkoord 'Duurzaam verder'. Daar zijn we best een beetje trots op. Met het jaarverslag 2020 legt het college van burgemeester en wethouders financieel en beleidsmatig verantwoording af over de realisatie van de begroting 2020.

Coalitieakkoord: Duurzaam verder

Het coalitieakkoord is de basis voor veel van de activiteiten die we oppakken. Eind 2019 heeft de directie een actieprogramma opgesteld onder het coalitieakkoord waarin staat met welke acties we de komende ruim anderhalf jaar aan de slag gaan. Veel activiteiten zijn inmiddels *going concern*, aan een aantal projecten wordt nog gewerkt, maar het merendeel is inmiddels gereed. In deze inleiding vindt u een beknopte samenvatting van de resultaten uit 2020.

Wat was de impact van corona op de organisatie?

Corona heeft naast de impact op ieders leven ook veel impact gehad op onze organisatie en werkzaamheden. Vanaf de eerste weken is er vanuit de crisisbeheersing een kernteamoverleg en bedrijfsvoeringsoverleg opgericht waarin eerst dagelijks en momenteel wekelijks wordt gekeken naar de impact van de laatste maatregelen of wetgeving. Daarnaast zorgde de crisis voor extra werkzaamheden voor veel teams, bijvoorbeeld bij communicatie, crisisbeheersing, handhaving, bedrijfsvoering en het sociaal domein. Binnen het sociaal domein werd de regeling Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers (TOZO) snel opgepakt en bekeken hoe de zorg aan onze inwoners juist in deze lastige tijd op peil kon blijven. Er werd gewerkt aan de ondersteuning van eenzame ouderen, maar ook aan het in beeld houden van de jeugd. Werk dat er extra bij kwam naast de forse transformatieopgave die hier al lag. Bij andere teams vielen werkzaamheden vanwege de maatregelen juist weg (zwembad, bodedienst) en is gekeken hoe deze medewerkers flexibel toch hun werk voor de organisatie konden invullen. We zagen creatieve oplossingen ontstaan voor participatie binnen projecten, maar konden niet voorkomen dat sommige projecten die fysiek contact vragen toch vertraging op liepen. Daarnaast hebben we in 2020 medewerkers ondersteund in een thuiswerkplek om zo goed mogelijk thuis te werken en proberen we met alle beperkingen ons werk voor de inwoners zo goed mogelijk op te pakken. Meer over de effecten van corona binnen de programma's leest u in het jaarverslag en in de aparte paragraaf corona.

Inwoners, organisatie en bestuur

In 2020 zijn er verschillende hulpmiddelen aangeschaft voor de data-analist, zodat wij data goed kunnen vertalen naar en in de organisatie. Ook is er volop gewerkt aan vernieuwing van ons beleid voor werving en selectie. We zijn een aantrekkelijke werkgever en willen dit ook uitstralen door goede medewerkers binnen te halen en te houden. We zijn een samenwerking aangegaan met GoodHabitx, een online platform waarmee we medewerkers faciliteren in hun persoonlijke ontwikkeling: modern, eigentijds en pandemie-proof. Vorig jaar hebben we ook de evaluatie van de organisatieontwikkeling afgerond en heeft het college ingestemd met het actieplan van twaalf stappen die deels al uitgevoerd zijn en deels doorlopen tot in 2021. Ook is in 2020 een aantal gemeentelijke gebouwen verduurzaamd zoals het gemeentehuis, zwembad Twenhaarsveld en sporthal 't Mossink.

Jongeren en onderwijs

Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs 2020-2035 is vastgesteld. Basis van dit IHP is het bestaande beleid, maar daar is voor de basisscholen In den Clintuin, Johan Frisoschool en de Haarschool Rijssen van afgeweken. Voor deze scholen gaat vervangende nieuwbouw plaatsvinden. Een onderzoek naar een mogelijk scenario voor OSG De Waerdenborch is gestart in 2020 en wordt in 2021 voortgezet. Bij het jaar 2024 is al een bedrag opgenomen voor (ver)nieuwbouw van deze school. Dit programma stond daarnaast in 2020 in het teken van transformatie in het sociaal domein. Zo werden er bezuinigingen op de peuteropvang en schoolbegeleiding gerealiseerd en wordt er aan een groot aantal nog gewerkt. Ook had corona een groot effect op de werkzaamheden binnen dit programma. Zo organiseerden we samen met de kinderopvang en basisscholen de noodopvang voor kinderen van ouders met een cruciaal beroep, maar overlegden we ook met jongerenorganisaties over activiteiten rondom de jaarwisseling. Over de lopende transformatieopdrachten en effecten van corona leest u meer in dit jaarverslag.

Samen zorgen

Ook in dit programma stond de transformatie in het sociaal domein en de werkzaamheden in verband met corona centraal. De 'bereken u recht' bezuiniging, de halvering van het schouderklopje en de efficiencyslag in het voorveld zijn behaald, verschillende andere maatregelen zijn nog in uitvoering. Op het gebied van corona werden zorgaanbieders en doelgroepenvervoer gecompenseerd en kwam het thema eenzaamheid weer hoog op de agenda door de ondertekening van het nationale coalitieakkoord "één tegen eenzaamheid." Ook heeft Buurkracht naast de 'normale opdracht' allerlei activiteiten opgezet en inwonersinitiatieven ondersteund in verband met corona. De AED's zijn in het eerste kwartaal allemaal vervangen. Daarmee is het AED bestand weer up to date.

Cultuur en sport

Er is vorig jaar uitvoering gegeven aan verschillende projecten uit het meerjarenonderhoudsplan sportaccommodaties (MJOP), zodat we de buitensportaccommodaties op een duurzame manier in stand kunnen houden. Daarnaast zijn de (Europese) aanbestedingen voor de vorming van het bouwteam voor nieuwbouw zwembad De Koerbelt afgerond. Het structureel tekort binnen het project is omgebogen naar een overschot. Hierna is de fase voor het definitief ontwerp doorlopen en eind 2020 afgerond. In 2020 heeft het college het lokaal sportakkoord Rijssen-Holten vastgesteld. Daarnaast is ook ingestemd met de inhoud van de update Sportvisie 2020. Het lokaal sportakkoord Rijssen-Holten fungeert als uitvoeringsprogramma bij deze sportvisie 2020. Met ingang van het voetbal seizoen 2019-2020 is de fusie tussen Rijssen Vooruit en RKSV tot stand gekomen en gaat de fusieclub verder onder de naam s.v. Rijssen. De eerste werkzaamheden van uitbreiding, aanleg en renovatie van de velden zijn in augustus 2020 afgerond.

In het voorjaar van 2020 heeft het kabinet extra middelen beschikbaar gesteld voor steun en compensatie van de huurkosten van sportverenigingen. Met deze steun aan clubs wil het Rijk dat de waardevolle en unieke sportinfrastructuur in Nederland behouden blijft. Daarnaast is ook binnen dit programma een aantal bezuinigingen gerealiseerd, namelijk het beperken van de investeringsregeling sport, jeugdsportfonds en het stopzetten van de subsidie aan de wereldwinkels.

Ondernemen en werk

We hebben vorig jaar een verdiepingsonderzoek laten doen naar de ruimtevraag op het bedrijventerrein tot 2030 en daarbij gevraagd ook goed te kijken naar de regionale afspraken en positionering van Rijssen-Holten in de regio. Het resultaat is een advies over welke vervolgstappen de gemeente moet nemen.

Als gevolg van corona zijn er in 2020 geen overleggen geweest over de kwaliteitsimpuls in het centrum van Holten. Dit wordt in 2021 opgepakt. In juni 2020 hebben de gemeenteraden van zes Twentse gemeenten besloten om in te stemmen met de opheffing van de gemeenschappelijke regeling Soweco. Als gevolg hiervan zijn er op 1 januari 2021 95 (nieuwe) medewerkers in dienst gekomen bij onze gemeente met behoud van alle rechten en plichten vanuit hun huidige rechtspositie. In het programma Ondernemen en werk is een aantal bezuinigingen gerealiseerd. Zo is gekeken naar de bezuiniging op de indienstnemingssubsidie, is de hoogte van de vergoeding voor de individuele inkomenstoelag verlaagd, net als de bijdrageregeling schoolgaande kinderen en de bijdrageregeling maatschappelijke participatie.

Wonen, recreëren en veiligheid

Inwoners konden ook vorig jaar terecht bij De Woonweter en Duurzaam Thuis Twente, adviesdiensten die in nauwe samenhang met dit energieloket onafhankelijk adviesdiensten leveren. Daarnaast is vorig jaar nog circa 10.000 m2 asbestdak gesaneerd en is een campagne om collectieve saneringen te promoten gestart.

In 2020 is inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet een jaar uitgesteld naar 1 januari 2021. We hebben er voor gekozen om deze 'extra' tijd te gebruiken om op onderdelen ons ambitieniveau naar boven bij te stellen en zijn we alvast aan de slag gegaan. Er is bijvoorbeeld gewerkt aan het opstellen van Omgevingsplannen en de aanpak Omgevingsvisie is vastgesteld samen met de Omgevingsagenda. De Wet Kwaliteitsborging (WKB) treedt gelijktijdig met de Omgevingswet in werking en hiermee is deze ook een jaar uitgesteld. Wel zijn er in 2020 twee pilots gestart (De Liesen en Opbroek).

In het woondossier zijn in 2020 flinke stappen gezet. De ontwerp woonvisie 2021 tot en met 2023 is vrijgegeven voor zienswijzen. Met de woningbouwcorporaties zijn meerjarige kaderprestatieafspraken gemaakt voor de sociale sector. Voor het eerst zijn hierin ook onderwerpen uit het sociaal domein aan toegevoegd. Verder is het bestemmingplan Opbroek Noord onherroepelijk geworden waardoor er geen publiekrechtelijke belemmeringen voor de bouw van woningen meer zijn. Tenslotte is voor verdere stadsuitbreiding van Rijssen een structuurvisie voor Opbroek Oost vast gesteld en zijn in Holten de laatste woningen in De Liesen uitgegeven.

In 2020 is het uitvoeringsprogramma integrale veiligheid 2019-2020 uitgevoerd en hebben we een begin gemaakt aan het opstellen van een nieuwe nota integrale veiligheid. De evaluatie van het horecaconvenant moest vorig jaar vanwege de coronacrisis worden uitgesteld, deze zou gelijktijdig plaatsvinden met de evaluatie van de pilot terrastijden. Als laatste hebben we in 2020 samen met de politie extra ingezet in de voorbereiding van het politiesteunpunt in Rijssen.

Wijken

In 2020 heeft de voorbereiding plaatsgevonden nieuwe gemeentelijke duurzaamheidsvisie. Daarnaast is het interne proces opgestart inzake de zoektocht naar windlocaties binnen onze gemeente. Dit komt voort uit het gemeentelijk energiebeleid. Voor het thema klimaatadaptatie is een eerste opzet gemaakt hoe dit onderwerp kan worden aangepakt binnen onze gemeente. Daarnaast is het verduurzamen van de openbare verlichting bijna afgerond, vrijwel de hele (>95%) verlichtingsinstallatie is inmiddels voorzien van duurzame LED verlichting. Een deel van de verbetermaatregelen van de rotonde bij Otje van Potje is in 2020 uitgevoerd. Door de verbeteringen wordt de verkeersveiligheid voor fietsers vergroot. Het onderzoek naar de verkeersstromen op de Nijverdalseweg en omstreken heeft in 2020 niet plaatsgevonden. In verband met de coronacrisis is er geen sprake van een realistische verkeersbeeld vanwege het vele thuiswerken. Ook het project Wijk van de Toekomst liep door corona vertraging op: geplande inwonersbijeenkomsten konden niet doorgaan. Op het gebied van veiligheid is er in 2020 hard gewerkt aan de lokale uitvoering en doorvertaling van de Tijdelijke wet maatregelen covid19 (Twm) die in december 2020 in werking trad. Vorig jaar zijn we ook verder gegaan met de uitvoering van het integraal beheerplan vastgoed van gebouwen Het boomvervangingsplan wordt daarnaast verder uitgewerkt in de groenstructuurvisie.

Actieplan corona

In het tweede kwartaal van 2020 is het college gestart met een actieplan corona om de samenleving zo goed mogelijk te ondersteunen in deze lastige tijd. Van de maatregelen in het actieplan voor 2020 is een groot aantal acties gereed, een aantal is doorlopend en weer een aantal loopt nog door in 2021. De voorzieningen van de gebouwen zijn gereed en ook zijn medewerkers ondersteund in een goede thuiswerkplek. De reclamebelasting is verlaagd ten behoeve van het ondernemersfonds, de recognities zijn in 2020 en 2021 kwijtgescholden en projecten zijn daar waar het kon naar voren gehaald. Voor het mantelzorgcompliment zijn vorig jaar middelen gereserveerd, die we dit jaar besteden om mantelzorgers iets extra's geven aanvullend op de reguliere middelen. De extra capaciteit op handhaving en communicatie zorgt ervoor dat we rondom corona deze belangrijke extra taken en reguliere taken kunnen uitvoeren en de contacten met de samenleving worden door het college constant onderhouden. Het in beeld houden van de jeugd en voorkomen van sociaal isolement zijn acties waar we nog steeds volop mee aan de slag zijn. Ook met het vormgeven van digitale participatie nu de fysieke mogelijkheden wegvallen, zijn we nog bezig. Net als met de capaciteitsvraag over hoe we deze soms ingrijpende acties als organisatie kunnen uitvoeren en wat daarvoor nodig is. In de aparte paragraaf in dit jaarverslag vindt u meer over de gevolgen van corona in 2020.

Financiën: een gezonde financiële positie

Over 2020 is een netto positief resultaat geboekt van € 1.376.300. Dit is na verwerking van de budgetoverhevelingen. Een gedetailleerde toelichting op de mutaties is opgenomen in hoofdstuk 2.

De bovenstaande informatie is slechts een samenvatting uit alle resultaten en besluiten uit 2020. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar de programma's, paragrafen en bijlagen. We zien uit naar de behandeling in de raad.

Het college van burgemeester en wethouders

2. Programma's

Algemene toelichting op verschillen bij programma's

Algemeen

In het jaarverslag wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het beleid in het jaar 2020. Dit beleid is bij de begroting 2020 voorgenomen en tussentijds met name via de voor- en najaarsnota bijgesteld.

Zoals ook in de voorgaande jaren is gebeurd zijn in 2020 alle programma's volledig uitgewerkt. Per programma is aangegeven wat het inhoudt volgens de programmabegroting 2020. Daarna vindt u een uitwerking van de 3 W-vragen:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Naast de toelichtingen per programma - met een analyse van de substantiële afwijkingen tussen begrote en werkelijke bedragen - verwijzen wij u ook naar de paragrafen, de balans en de toelichting bij de balans. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten te zien vanuit een bepaald perspectief. De balans geeft de financiële positie weer.

SiSa

In deze programmarekening is net als voorgaande jaren de SiSa-bijlage (Single Information Single Audit) opgenomen. Voor de gemeente Rijssen-Holten gaat het in 2020 om 8 specifieke uitkeringen van het Rijk. Deze verplichte bijlage vindt u achter in dit jaarverslag.

Reserves, voorzieningen en overlopende passiva

Alle mutaties in de reserves moeten afzonderlijk zichtbaar worden gemaakt. Er dient een resultaat gepresenteerd te worden voor bestemming (voordat reservemutaties zijn verwerkt) en na bestemming (nadat de reservemutaties zijn verwerkt).

De mutaties in de reservesfeer zijn op aparte (sub)producten verantwoord en worden per product, per programma weergegeven.

Van Nederlandse overheidslichamen zijn in 2020 en voorgaande jaren voor diverse doelen subsidies ontvangen. Het niet bestede deel van een subsidie moet worden gestort in een overlopende passiva (OP). Dit valt niet onder de voorzieningen.

In de toelichting op de balans wordt per reserve, voorziening en overlopende passiva de beginstand, de onttrekking, de toevoeging en het eindsaldo vermeld. Ook verwijzen wij u naar het overzicht waarbij de belangrijkste afwijkingen, groter dan € 50.000 ten opzichte van de raming, per reserve, voorziening en overlopende passiva zijn toegelicht.

Over te hevelen budgetten

Wanneer budgetten niet of niet geheel in het dienstjaar worden besteed, vervallen deze en komen ze ten gunste van het rekeningresultaat. In een aantal gevallen is het wenselijk deze budgetten beschikbaar te houden omdat uitgaven door uiteenlopende redenen/oorzaken later worden verwacht. Het is een bestendige gedragslijn deze budgetten over te hevelen naar een volgend dienstjaar.

Een criterium om budgetten te mogen overhevelen is, dat het alleen mag gaan om incidentele budgetten met een ondergrens van € 10.000.

Bij de najaarsnota is al kritisch gekeken naar de budgetten die mogelijk zouden worden overgeheveld. Hiervoor zijn criteria gebruikt zoals bijvoorbeeld verplichtingen of externe omstandigheden. Het budget wordt in principe niet langer dan 2 jaar beschikbaar gehouden, voor zover er geen aantoonbare verplichtingen tegenover staan. Bij de najaarsnota 2021 gaan wij niet bestede overgehevelde bedragen afboeken. Als het gewenst is bedragen langer beschikbaar te houden, dan leggen wij dit bij de najaarsnota gemotiveerd aan u voor.

Het totaalbedrag aan over te hevelen budgetten over 2020 bedraagt € 1.698.400. In de bijlagen bij het jaarverslag vindt u een overzicht van de overgehevelde budgetten.

Doorberekeningen (inzet personeel en materieel)

Personeelskosten worden bepaald door de omvang van het ambtelijke apparaat en de hoogte van de inschaling. De raad bepaalt hiervoor de kaders. Het formatiebudget wordt door u vastgesteld en de waardering van de functies is vastgesteld via het systeem van functiewaardering. Verschillen in de loonsom worden via tussentijdse rapportages en de jaarrekening gemeld.

De formatie wordt door u vastgesteld. Het college van burgemeester en wethouders en het management bepaald de inzet aan de hand van de wettelijk uit te voeren taken en door uw raad gegeven opdrachten (speerpunten). Op voorhand wordt een inschatting gemaakt van de personele inzet. In de praktijk ontstaan verschillen omdat nieuwe ontwikkelingen een andere inzet noodzakelijk maken. Deze ontwikkelingen kunnen bestaan uit gewijzigde regelgeving, vertraging van projecten door bijvoorbeeld bezwaren, lokale ontwikkelingen (denk bijvoorbeeld aan woningbouwprojecten), economische ontwikkelingen (economische achteruitgang leidt tot meer cliënten in de bijstand), etcetera. Aangezien het niet eenvoudig is om achteraf verschillen op inzet van personeel en materieel te analyseren zijn de uren, zoals al eerder is besloten, conform raming geboekt. Een uitzondering hierop zijn de uren die worden toegerekend aan de kostendekkende taken afval en riolering en aan de grondexploitatie.

Verschillen in inzet worden daarom bij uitzonderingen, en alleen indien noodzakelijk, toegelicht. Met betrekking tot de overschrijding van directe personeelskosten is bepaald dat deze onderdeel uitmaken van een bepaald programma. Begrotingsafwijkingen van indirecte personeelskosten als gevolg van administratieve doorberekeningen zijn echter wel rechtmatig.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is verwerkt in deze jaarrekening volgens de decembercirculaire 2020. In decembercirculaire is ook gesproken over extra financiële compensatie ten behoeve van corona. De verdeling hiervan vindt pas in 2021 plaats en in deze jaarrekening is met deze extra compensatie dus geen rekening gehouden. Informatie hierover staat in de afzonderlijke paragraaf corona.

De afrekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds over 2020 vindt pas in de meicirculaire 2021 plaats. Op dat moment mag het effect worden verwerkt in de financiële administratie conform begrotingsvoorschriften Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Financiële effecten, incidenteel of structureel?

De activiteiten in 2020 hebben plaatsgevonden binnen de door de raad gestelde kaders en besluiten dan wel de geldende en bestendige beleidslijnen. Voor zover er sprake is van begrotingsoverschrijdingen passen deze binnen het door de raad vastgestelde beleid.

Financiële afwijkingen zijn in de regel toegelicht wanneer deze substantieel zijn.

Op de volgende pagina zijn de grotere afwijkingen benoemd. Het saldo van deze verschillen vormt het saldo van de jaarrekening 2020.

Jaarresultaat over 2020

Het gerealiseerde resultaat van de jaarrekening 2020 bedraagt € 3.074.700 positief. Dit is exclusief de nog te verwerken mutatie zoals hieronder is aangegeven. Na verwerking van deze mutatie in de reserve Budgetoverheveling blijft een netto resultaat over van € 1.376.300 positief.

Gerealiseerd resultaat	€ 3.074.723,19 V
Mutaties via raadsbesluit	
• budgetoverheveling	€ 1.698.400,00 N
Gerealiseerd resultaat na mutaties via raadsbesluit	€ 1.376.323,19 V

Voorstel: in stemmen met de hierboven genoemde mutatie en het gerealiseerde resultaat, na de genoemde mutatie, ad € 1.376.323,19 over het dienstjaar 2020 toe te voegen aan de algemene reserve.

Grote afwijkingen

• extra storting voorziening pensioen en wachtgeld wethouders	€	214.000	N
• nadeel leerlingenvervoer	€	113.000	N
• nadeel Sociaal domein	€	76.000	N
• nadeel WVG-voorzieningen	€	264.000	N
• minder uitkeringen IOAW	€	100.000	V
• voordeel TOZO, betreft vergoeding uitvoeringskosten	€	221.000	V
• voordeel bouwleges	€	525.000	V
• voordeel asbestsanering	€	183.000	V
• voordeel algemene uitkering	€	199.000	V
• nadeel mutaties reserves	€	102.000	N
• nadeel rente	€	110.000	N
• voordeel overhead	€	760.000	V
• diverse verschillen < € 75.000	€	267.000	V

2.1 Inwoners, Organisatie en Bestuur

Coalitieakkoord 2018-2022

Wij zijn er voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het is dan ook belangrijk om de gemeentelijke dienstverlening zoveel mogelijk af te stemmen op de behoeften uit de samenleving. Digitalisering speelt een steeds belangrijkere rol in de dienstverlening maar is geen doel op zich. Alleen als dit bijdraagt aan kwaliteitsverbetering van de dienstverlening is verdere digitalisering een geschikt middel. Het openhouden van loketten en bijvoorbeeld het bezorgen van gemeentelijke producten aan huis, dragen bij aan een optimale dienstverlening.

Er zijn signalen uit de samenleving dat in een aantal gevallen onevenredige regeldruk wordt ervaren, onder andere bij het aanvragen van evenementenvergunningen. Het verminderen van deze regeldruk, bijvoorbeeld door meerjarige afspraken te maken en bijbehorende voorwaarden te screenen, wordt opgepakt, in samenspraak met inwoners, organisaties en bedrijven. Een achterliggende gedachte hierbij is dat ruimte wordt geboden aan sociale buurtactiviteiten waarbij minder regels ook minder organisatiekosten betekenen. In zijn algemeenheid moet er ruimte zijn voor experimenten om gewenst gedrag te stimuleren en regeldruk te verminderen.

Tijden veranderen en zo ook de relatie van de overheid met de inwoners. De beweging van een dirigerende overheid via een samenwerkende overheid naar een overheid die meebeweegt met wat leeft in de samenleving, is ingezet. Dit vraagt zowel van de organisatie als van raad en college een ja-mitshouding. We kijken naar wat wel mogelijk is en denken mee, in plaats van dat we uitgaan van wat niet kan volgens de regels.

Daar horen meedenkende medewerkers bij en het loslaten en speelruimte geven door burgemeester, college en raad. De gestelde kaders zoals verordeningen en beleidsregels vormen daarbij de basis. Deze kaders en regels zijn er om belangen van derden te beschermen en geven houvast aan medewerkers die aanvragen en verzoeken toetsen.

In deze visie past ook dat inwoners tijdig en op een geschikte manier worden betrokken bij beleidsvorming en wijzigingen in de leefomgeving. Dat past bij de nieuwe Omgevingswet, waarin participatie een leidend thema is.

We staan positief tegenover samenwerking met andere organisaties en overheden en regelen lokaal wat lokaal kan. Samenwerking met andere overheden is in een aantal gevallen een geschikt middel om bijvoorbeeld meer kwaliteit te kunnen leveren of te voldoen aan wettelijke eisen. De effecten daarvan zijn niet altijd direct zichtbaar of waardeerbaar in geld maar kunnen ook een indirect positief gevolg hebben voor onze gemeente of de regio. Hierbij kan 'regio' per samenwerking een andere omvang en samenstelling hebben.

Strategische visie 2010-2030, versie 2015.

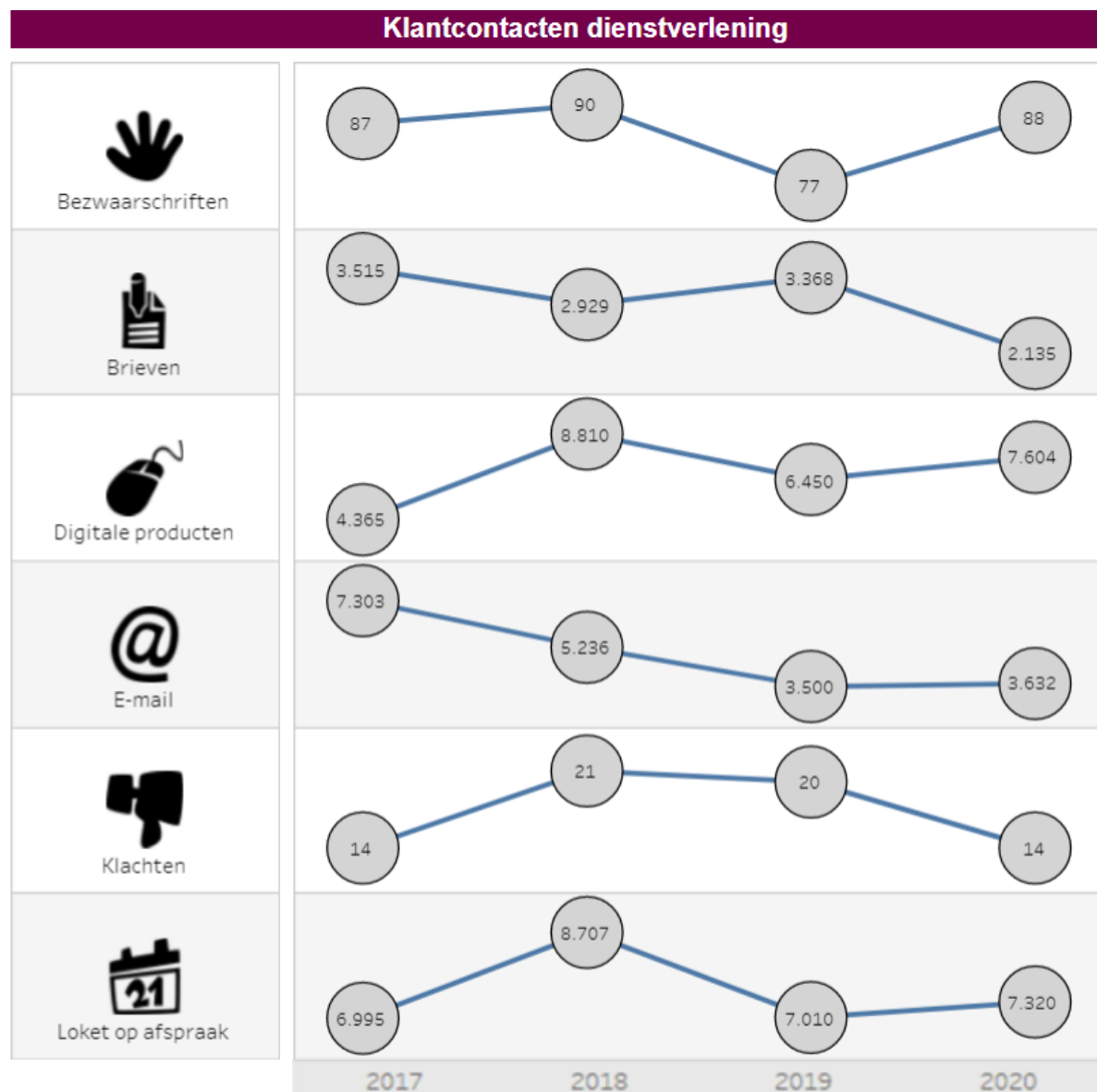
http://www.rijssen-holten.nl/data/publicatie-website/coalitieakkoord-en-strategische-visie/GRH_StrategischeVisie_Brochure_Final2.pdf?_dc=1455706579213&_dc=1455706579227

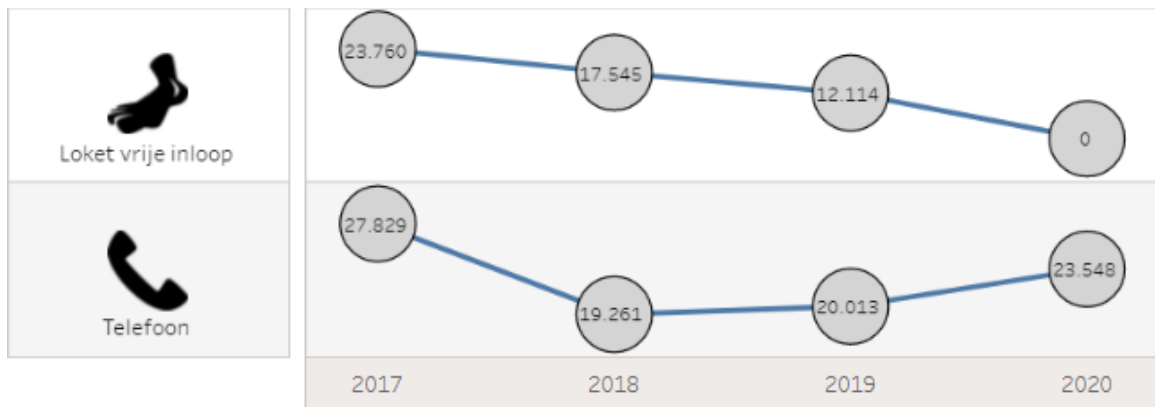
In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad(r)
1. Besturingsfilosofie 'Samen nieuw perspectief'	2009	Gaat op in herijkt Koersdocument organisatieontwikkeling	c
2. Koersdocument organisatieontwikkeling	2014	2021	c
3. Informatiebeleidsplan 2015-2017	2015	2020	c
4. Organisatiebesluit	2017	2021	c
5. Visie op communicatie	2018	2022	c
6. Inkoop- en aanbestedingsbeleid Rijssen-Holten	2020	Geen herziening voorzien	c
7. Visie op dienstverlening	2020	2022	c

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018 - 2022

- Gemeentelijke dienstverlening zoveel mogelijk afstemmen op de behoeften uit de samenleving.
- Digitalisering zetten we alleen in om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.
- Loketten blijven open.
- We kijken naar bezorgen van gemeentelijke producten aan huis.
- We streven naar vermindering van regeldruk.
- We hanteren de ja-mits-houding.
- We betrekken inwoners tijdig en op een geschikte wijze bij beleidsvorming en wijzigingen in de leefomgeving.
- We staan positief tegenover samenwerking en regelen lokaal wat lokaal kan.

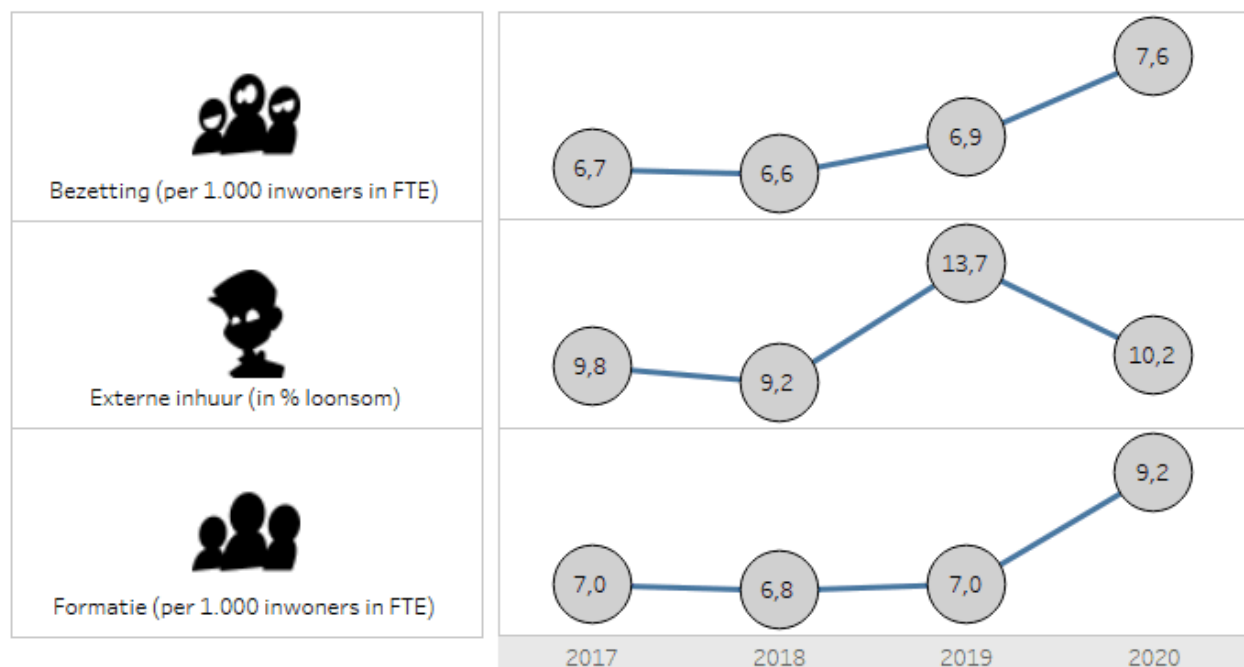
Cijfers die een indicatie geven van het programma

* We zijn eind 2019 gestopt met vrije inloop

Verplichte beleidsindicatoren BBV

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Hulpmiddelen voor de data-analist

De hulpmiddelen bestaan uit 2 verschillende applicaties, namelijk een FME-server en extra licenties voor Tableau.

FME-server

In Q2 van 2020 is de FME-server ingericht en operationeel gemaakt. Met behulp van deze applicatie worden 's nachts gegevens geëxporteerd uit verschillende applicaties en geplaatst in het centrale datawarehouse. Deze exports zijn zo opgebouwd dat de gegevens zoveel mogelijk zijn geanonimiseerd en een eenvoudige structuur bevatten, zodat ze gebruikt kunnen worden voor managementinformatie.

Tableau licenties

Informatie ontsluiting / management informatie wordt steeds vaker gebruikt. Om medewerkers hier toegang voor te geven zijn in 2020 extra licenties aangeschaft voor Tableau, zodat meer medewerkers hiervan gebruikt kunnen maken.

2. Werving en selectie

Werving en selectie van goed personeel is een belangrijk aspect voor de organisatie. Goed personeel draagt bij aan verschillende organisatie doelstellingen zoals gemotiveerde en productieve werknemers, werkplezier en innovatieve oplossingen. Om medewerkers ook gemotiveerd te houden zijn onderdelen zoals een goede introductie en (interne) mobiliteit belangrijk. Aan deze punten is in 2020 gewerkt. Zo is het werving & selectie beleid vernieuwd door middel van een nieuwe afspraken kaart. Om de mobiliteit te stimuleren worden alle vacatures uitgezet. Eerst intern en daarna bij Twentse Kracht en extern. Naast een vernieuwde afsprakenkaart is ook gekeken hoe we met onze externe vacatures de aandacht van kandidaten kunnen trekken. Samen met een externe partij is een nieuwe wervingscampagne ontwikkeld met een infographic en nieuwe social media uitingen. Tevens is er extra aandacht geweest voor het plaatsen van (betaalde) vacatures in bijvoorbeeld Binnenlands Bestuur en heeft een tekstschrjver vacatureteksten herschreven.

Daarnaast heeft P&O het afgelopen jaar (september 2020 - februari 2021) samen gewerkt met een groep studenten van het Saxion. Deze studenten volgen een zogenaamd praktijklab waarbij zij een opdracht in de praktijk uitvoeren. Voor Rijssen-Holten is de opdracht: arbeidsmarktcommunicatie. Hoe laten wij ook zien dat wij een aantrekkelijke werkgever zijn en komen we af van ons (nog steeds) stoffige imago. De uitkomsten zijn in februari 2021 aan P&O gepresenteerd.

Resultaat

- nieuwe afsprakenkaart werving & selectie
- nieuwe social media uitingen
- uitingen voor arbeidsmarktcommunicatie (de tip van en het verhaal van verschillende medewerkers)
- advies studenten Saxion rondom arbeidsmarktcommunicatie
- vernieuwde vacatureteksten

3. Opleidings- en ontwikkelbudget

In juni 2020 is, samen met de andere Twentse gemeenten, een vooralsnog tijdelijke samenwerking aangegaan met GoodHabit. GoodHabit is een online platform waarmee we medewerkers faciliteren in hun persoonlijke ontwikkeling. Vanuit: intrinsieke motivatie, passend bij de medewerker, digitaal, leren als gewoonte en niet langs gebaande paden maar dapper/eigenwijs en inspirerend tegen een vaste prijs. GoodHabit biedt hiermee een moderne, eigentijdse vorm van leren aan en is tevens pandemie-proof. Via de gratis goodscan kan de medewerker zijn leerbehoefte in kaart brengen met een passend aanbod. De medewerker kan trainingen in opgesplitste, korte modules volgen en mag onbeperkt putten uit het aanbod. De samenwerking zit nog in de pilot fase en evaluatie volgt in 2021.

4. Verduurzaming gemeentelijke gebouwen

Gemeentehuis

In 2020 is een zon PV installatie aangelegd op het gemeentehuis.

De installatie kan per jaar ongeveer 70.000 Kwh opwekken. Hiervoor hebben wij subsidie ontvangen die over een periode van 15 jaar wordt uitgekeerd.

Er is een start gemaakt met het plaatsen van een nieuwe warmtepomp installatie. De oude CV ketels en warmtepompen worden/zijn verwijderd. De installatie wordt in 2021 opgeleverd. De verwachting is dat het gasverbruik tot 0 gereduceerd kan worden.

Zwembad Twenhaarsveld

In kader van hergebruik en verduurzaming is een oude warmtepomp van het gemeentehuis ter vervanging van een oude CV ketel geplaatst bij zwembad het Twenhaarsveld. Hiermee is het gasverbruik met 90 % gereduceerd. De terugverdientijd op de investering is 2 jaar.

Sporthal 't Mossink

Op het dak van sporthal 't Mossink is een zon PV installatie aangelegd. De installatie kan begin 2021 volledig in bedrijf gesteld worden. De installatie kan ongeveer 80.000 kWh opwekken. Hiervoor hebben wij subsidie ontvangen die over een periode van 15 jaar wordt uitgekeerd. Het totale elektra verbruik is hiermee tot een minimum gereduceerd.

Door het nemen van al deze maatregelen wordt een zeer belangrijke bijdrage geleverd aan onze duurzaamheidsdoelstelling voor 2030.

Wat heeft het gekost?

(Bedragen * € 1.000)	Realisatie begrotingsjaar	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primair
Lasten			
<u>Prioriteiten</u>			
Incidenteel			€ 215
Structureel			€ 96
<u>Bezuinigingen</u>			
Incidenteel			
Structureel			
Bestaand beleid	€ 3.853	€ 3.583	€ 4.349
Totaal lasten programma 1	€ 3.853	€ 3.583	€ 4.660
Baten			
<u>Prioriteiten</u>			
Bestaand beleid	€ -568	€ -462	€ -473
Totaal baten programma 1	€ -568	€ -462	€ -473
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 3.285	€ 3.121	€ 4.187
Mutaties in reserves (+ =storting - = onttrekking)			
onttrekking reserve	€ -4.669	€ -4.669	€ -1.211
storting reserve	€ 1.137	€ 1.137	€ 1.102
Gerealiseerd resultaat	€ -247	€ -411	€ 4.078

Gerealiseerd saldo van baten en lasten € -164 tekort
(begroting minus realisatie)

Mutaties reserves € 0

Gerealiseerd resultaat € -164 tekort

Toelichting programma 1 Inwoners, Organisatie en Bestuur

Verklaring

- Overhevelingen € 4.000 V
- Voorzieningen pensioen en wachtgeld wethouders € 214.000 N
Een extra storting is noodzakelijk omdat er rekening gehouden moet worden met aangesproken rechten door een oud wethouder. Verder zijn de berekeningen geactualiseerd aan de hand van de meest recente parameters rond sterfte en rente.
- Voorziening dubieuze debiteuren € 28.000 N
Op basis van de beoordeling van met name de openstaande vorderingen van de Belastingdebiteuren, is voor het op niveau brengen van deze voorziening een aanvullende storting noodzakelijk.
- Werkkostenregeling € 27.000 V
Er zijn minder kosten gemaakt die onder de werkkostenregeling vallen. Daardoor is de eindheffing die aan de belastingdienst moet worden betaald ook lager. Dat laatste voordeel hoort bij dit programma.
- Advieskosten € 31.000 N
Er zijn meer adviezen gevraagd voor juridische ondersteuning bij complexe rechtsgeschillen en vraagstukken.
- Afrekening Agenda van Twente € 42.000 V
Conform besluit van het AB van de Regio Twente is over voorgaande jaren een niet benutte bijdrage voor de Agenda van Twente terug ontvangen.

- Afrekening Btw € 66.000 V
Na uitgebreide communicatie met de Belastingdienst zijn diverse vorderingen uit vooral voorgaande jaren nu afgerekend. We hadden rekening gehouden met een positieve afrekening van € 120.000. Vooral Btw-regeling voor sport valt in de afrekening voordeliger uit.
- Diverse kleine verschillen < € 25.000 € 30.000 N

2.2 Jongeren en Onderwijs

Coalitieakkoord 2018-2022

Er is behoefte aan een integraal huisvestingsplan voor de scholen, inclusief scenario's voor onder andere De Waerdenborch in Holten en de Haarschool en Frisoschool in Rijssen. Dit plan moet flexibel en adaptief zijn en ook oplossingen bieden voor krimp situaties. Wij vinden het ook belangrijk dat het slimme en duurzame huisvestingsoplossingen bevat en in samenwerking met het onderwijsveld is vormgegeven.

Wij vinden het essentieel dat er een breed en veelzijdig onderwijsaanbod in Rijssen-Holten is. In dat kader streven we naar het handhaven van openbaar onderwijs in alle kernen, binnen de wettelijke mogelijkheden.

Ingezet moet worden op een integrale aanpak van kwetsbare jongeren in samenwerking met ouders, scholen, (sport)verenigingen, kerken en jongerenwerk. Vroeg signaleren van zorgsituaties van jeugdigen en probleemgezinnen hoort daarbij. Waar mogelijk bevorderen en stimuleren we een gezonde levensstijl.

We zijn content met de goede samenwerking en verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijsinstellingen. De bestaande structuur kan nog verder versterkt en uitgebouwd worden. De doorgroei van mbo 4 naar hbo zou gestimuleerd kunnen worden door hbo-opleidingen te verbinden aan het huidige onderwijsaanbod in onze gemeente. Verkennen van de mogelijkheden daarvoor, samen met Saxion, Windesheim en het ROC, is een prioritair aandachtspunt.

Strategische visie 2010-2030, versie 2015

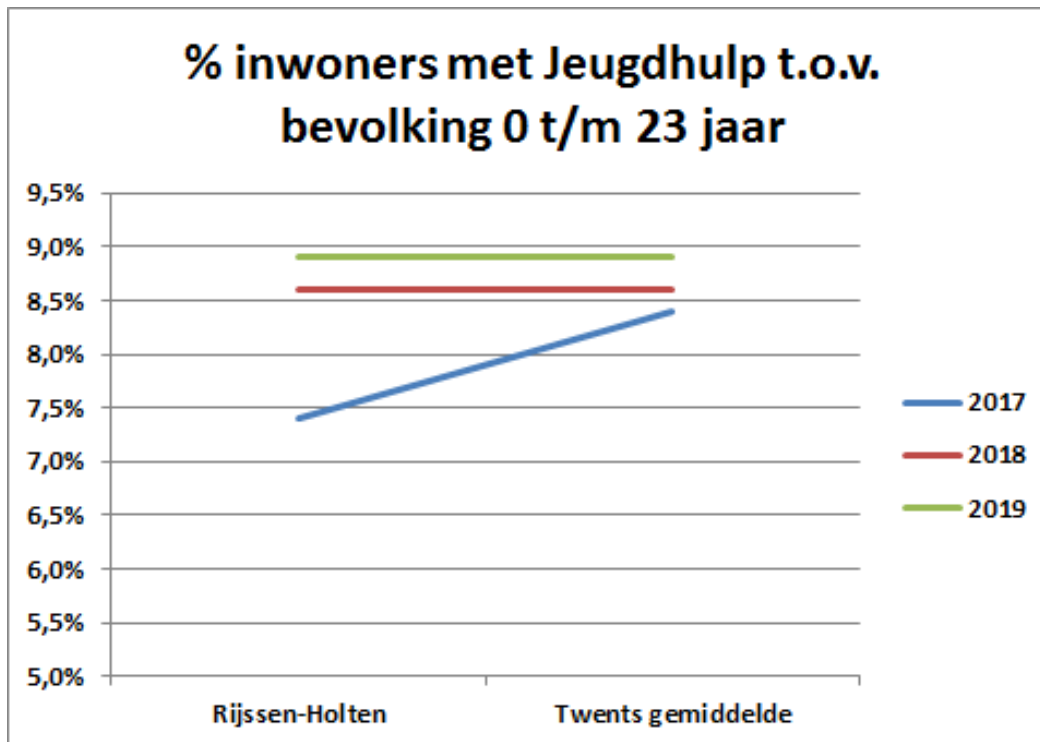
http://www.rijssen-holten.nl/data/publicatie-website/coalitieakkoord-en-strategische-visie/GRH_StrategischeVisie_Brochure_Final2.pdf?_dc=1455706579213&_dc=1455706579227

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad(r)
1. Startnotitie Centrum Jeugd en Gezin Herziening onderdeel Loes	2020	Geen herziening voorzien	c
2. Realisatieplan Centrum Jeugd en Gezin (loket/lokaal)	2010	Geen herziening voorzien	c
3. Integraal Realisatie Programma Centrum Jeugd en Gezin (regionaal)	2010	Geen herziening voorzien	c
4. Startnotitie transitie jeugdzorg Twente	2011	Geen herziening voorzien	r
5. Visienota Transformatie jeugdzorg Twente	2013	Geen herziening voorzien	r
6. Nota "Samenwerken aan jeugdzorg in Twente"	2013	Geen herziening voorzien	r
7. Nota "positionering regionale jeugdhulptaken"	2014	Geen herziening voorzien	r
8. Nota 'Op weg naar het nieuwe product VVE'	2019	2023	r
9. Beleidsplan Jeugdzorg	2017	Geen herziening voorzien	r
10. Adviesnota verslavingspreventie	2019	2023	c
11. VVisie jeugd- en jongerenwerk gemeente Rijssen-Holten 2020-2025	2020	2024	r
12. Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2020	Periodiek	c

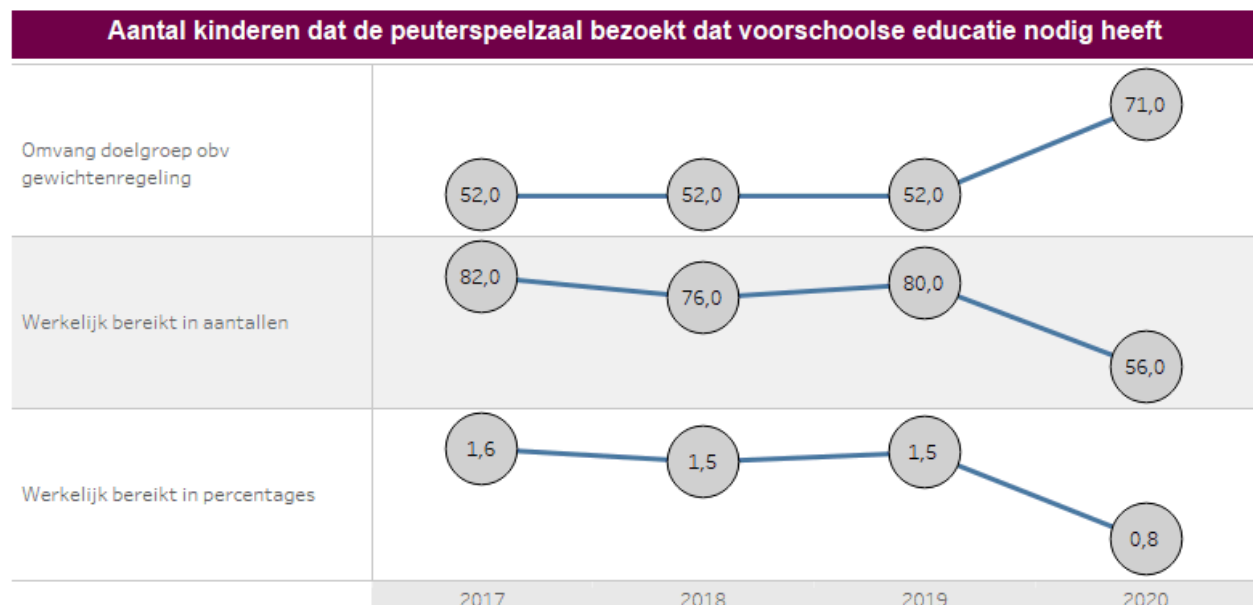
Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018 - 2022:

- Er is behoefte aan een flexibel en adaptief integraal huisvestingsplan voor scholen, inclusief scenario's voor De Waerdenborch in Holten en de Haarschool en Frisoschool in Rijssen.
- We streven naar het handhaven van openbaar onderwijs in alle kernen.
- We bouwen de bestaande structuur in de samenwerking en verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijsinstellingen uit.
- We verkennen de mogelijkheden om hbo-opleidingen te verbinden aan het huidige onderwijsaanbod in onze gemeente.
- We zetten in op een integrale aanpak van kwetsbare jongeren en het vroeg signaleren van zorgsituaties.
- We bevorderen waar mogelijk een gezonde levensstijl.

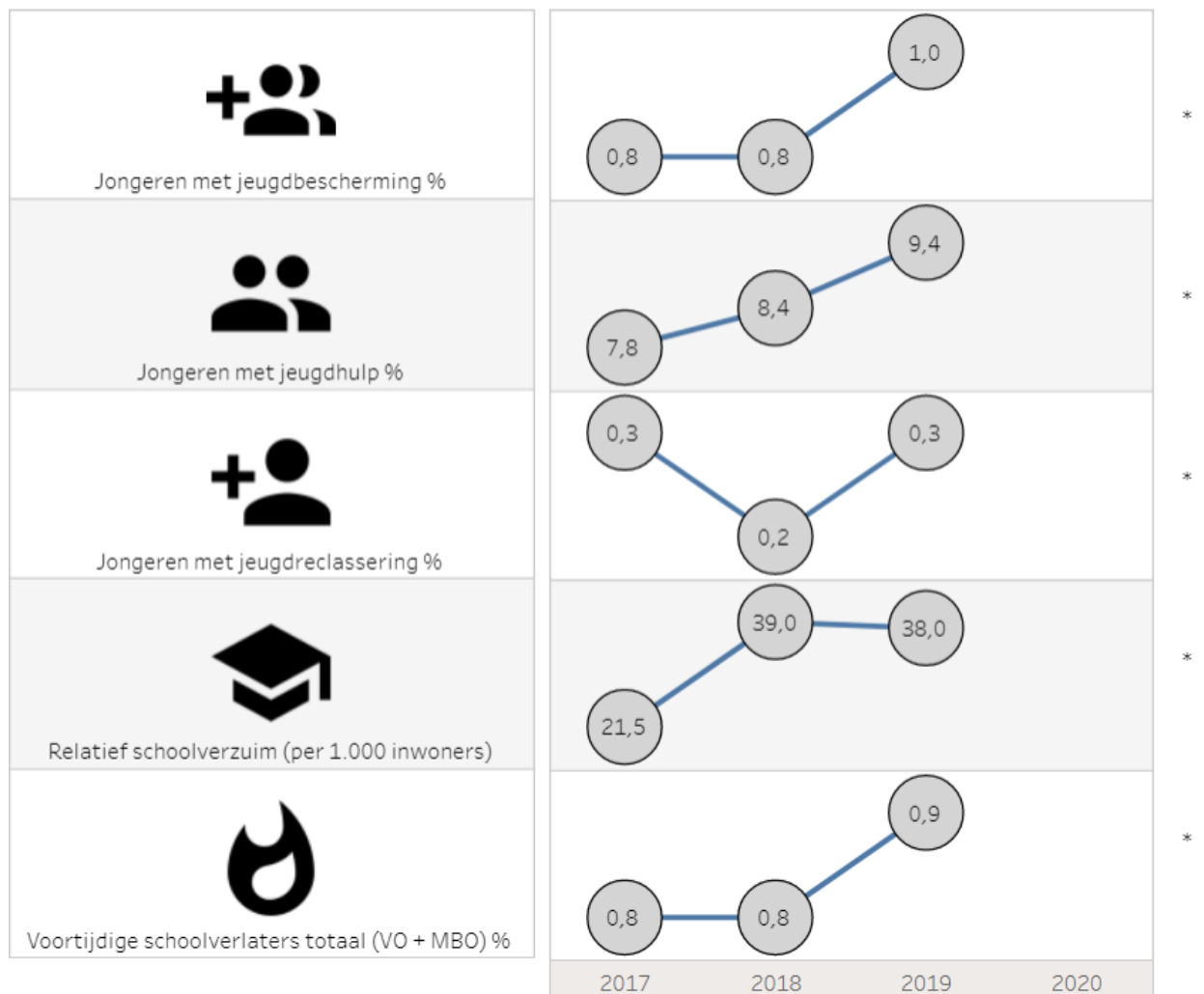
Cijfers die een indicatie geven van het programma

De percentages komen uit de Twentse Monitor Sociaal

Verplichte beleidsindicatoren BBV

* BBV indicatoren zijn nog niet beschikbaar over 2020

Doelenboom integrale aanpak kwetsbare jongeren

Kwetsbare jongeren betreft jongeren die dreigen in de Jeugdhulp te komen. De problematiek is nog niet zodanig dat Jeugdhulp nodig is, maar die kans is aanwezig bij deze jongeren. De integrale aanpak moet ervoor zorgen dat minder jongeren in de Jeugdhulp terechtkomen. Hoe dit doel bereikt wordt en met welke budgetten wordt in de doelenboom hieronder weergegeven.

*YMHFA: Youth Mental Health First Aid

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Toelichting bij bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingen

In 2020 zijn de volgende bezuinigingen gerealiseerd.

- aanpassen tarief peuteropvang (€ 45.000)
- besparing op de kosten peuteropvang (€ 115.000)
- beëindiging subsidies schoolbegeleiding (€ 58.000)

Onderhanden zijnde bezuinigingen

BSO +

Deze opdracht is nog niet afgerond. Er is in 2020 een start mee gemaakt en wordt in 2021 verder opgepakt. Doelstelling is dat zoveel mogelijk kinderen met een rugzakje ook in reguliere BSO's in Rijssen-Holten opgevangen kunnen worden (inclusieve opvang) en niet langer aangewezen zijn op verder weggelegen en duurdere zorgboerderijen.

Dit is zowel inhoudelijk voor de kinderen als financieel voor de gemeente een wenselijke situatie.

Voortzetten pilot POH GGZ-Jeugd

De pilot Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) GGZ-Jeugd is geëvalueerd. Hieruit kwam naar voren dat de inzet van de POH GGZ-Jeugd voor de huisartsen onverminderd als heel waardevol wordt ervaren. Als er geen inzet van POH GGZ-Jeugd zou zijn, dan was een groot deel van de kinderen/jongeren direct doorverwezen naar specialistische ondersteuning. De kwaliteit van de ondersteuning neemt toe: er wordt kennis en expertise op het gebied van GGZ toegevoegd in de praktijk, de verwijzingen zijn gericht, hulp wordt sneller geboden en er wordt overbruggingszorg geleverd. Op basis hiervan is besloten de inzet van de POH GGZ-Jeugd structureel te maken.

Inzet voorveld / preventief jeugdbeleid

Er wordt gewerkt aan het opzetten van verschillende voorzieningen in het, zoals 'Jouw ingebrachte mentor', 'Inzet gastgezinnen' en 'versterken rol van de kerken'. Het doel is dat de druk op de inzet van maatwerkvoorzieningen afneemt als gevolg van de aanwezigheid van voorzieningen in het voorveld.

Besparing op kosten leerlingenvervoer

De besparing van € 11.000,- op kosten medische adviezen, is volledig gerealiseerd. De besparing op kosten leerlingenvervoer door inzet van busbegeleiders, is niet gerealiseerd. Inzet van busbegeleiders vanuit de Participatiewet is niet haalbaar gebleken. Busbegeleiders moeten continue beschikbaar zijn. Dat levert problemen op bij inzet vanuit de Participatiewet. Want het vinden van betaald werk gaat daar voor. Inzet van professionele begeleiders is wel mogelijk, maar levert niet de beoogde besparing op. Als mogelijk alternatief wordt onderzocht in hoeverre het realiseerbaar is vormen van speciaal onderwijs binnen onze gemeente te realiseren (à la tussenvoorziening De Brug). Op die manier zijn ook besparingen op leerlingenvervoer haalbaar.

Herindicaties door verwijzer

Door een toetsmoment in te bouwen op de verwijzingen door een externe verwijzer kan een rem gezet worden op zorg zonder noodzaak. Intern worden de indicaties die aflopen bijgehouden en gescreend op mogelijkheden tot afbouw van de zorginzet. Hiermee wordt op korte termijn gestart. Op dit moment wordt er geworven voor een consultant herindicaties door verwijzer. Deze scan is, mede door corona, niet in 2020 opgepakt. Besparingen kunnen pas na inzet van de te werven consultant worden verwacht.

Aandachtsfunctionaris/consulent externe verwijzer

De aandachtsfunctionaris/consulent externe verwijzers fungeert als contactpersoon en komt door samenwerking en afstemming met de externe verwijzers tot een goede inhoudelijke verwijzing naar jeugdhulp. Achteraf controleert de aandachtsfunctionaris het afsprakenoverzicht van de aanbieders. Zo wordt er geprobeerd meer grip te krijgen op de verwijzingen en zorginzet door externe verwijzers vooraf, met name de Gecertificeerde Instellingen en de huisartsen (POH GGZ-Jeugd). Meer inzetten op lokale voorliggende voorzieningen. Daarnaast een controle op afsprakenoverzicht van de aanbieders. Dit alles leidt tot (forse) kostenbesparing op inzet jeugdhulp.

Hulpverlening bij scheiding

De uitvoering van deze scan ligt bij Avedan. Door inzet van een externe deskundig die de medewerkers van Avedan bijstaat wordt scheidingsproblematiek zo veel mogelijk preventief aangepakt.

Actuele ontwikkelingen

Integraal huisvestingsplan onderwijs

Het integraal huisvestingsplan onderwijs 2020-2035 is vastgesteld. Basis van dit IHP is het bestaande beleid, maar daar is voor wat betreft de basisscholen In den Clintuin, Johan Frisoschool en de Haarschool Rijssen van afgeweken. Voor deze scholen zal vervangende nieuwbouw plaatsvinden in de periode 2021 tot 2024. Een onderzoek naar een mogelijk scenario voor OSG De Waerdenborch is gestart in 2020 en wordt in 2021 voortgezet. Bij het jaar 2024 is als signaal al een bedrag opgenomen voor (ver)nieuwbouw van deze school.

Komende ontwikkelingen die nog niet in het IHP zijn opgenomen (wel aangestipt) zijn de verplaatsing van de Willem-Alexanderschool naar de nieuwe wijk Opbroek en de verhuizing van de Elimschool naar het dan vrijgekomen gebouw van de Willem-Alexanderschool. Wat betreft het reformatisch basisonderwijs zal De Ronde Maat op termijn worden afgestoten, zodat 4 robuuste scholen overblijven.

Corona

Noodopvang voor kinderen van ouders in cruciale beroepen en voor kwetsbare kinderen

Door de uitbraak van de coronacrisis werden op last van het kabinet half maart 2020 alle scholen en de kinderopvanglocaties in Nederland gesloten. De gemeenten kregen de opdracht noodopvang te coördineren, in eerste instantie voor de kinderen tot en met 12 jaar van ouders werkzaam in cruciale beroepen. Al snel volgde de tweede opdracht voor noodopvang van kwetsbare kinderen in dezelfde leeftijdscategorie.

Alle vijf kinderopvangorganisaties in Rijssen-Holten hebben direct hun medewerking verleend en binnen enkele dagen was de noodopvang een feit. Ook basisscholen hebben hun steentje bijgedragen, met name door het bieden van noodopvang tijdens schooltijden voor kwetsbare kinderen voor wie het onderwijs thuis moeilijk te realiseren was. De noodopvang duurde uiteindelijk tot in juni. Eind december 2020 werden de scholen opnieuw gesloten. En opnieuw stonden de kinderopvangorganisaties paraat voor de noodopvang.

Onderwijs op afstand voor leerlingen binnen minima-doelgroep

Zoals hierboven geschetst werden door de uitbraak van het coronavirus op last van het kabinet half maart 2020 alle scholen in Nederland gesloten. De scholen waren vervolgens in principe aan zet om onderwijs op afstand te organiseren. We hebben onder lokale schoolbesturen geïnventariseerd of zij tegen problemen aanliepen om hun leerlingen te laten beschikken over de faciliteiten om onderwijs op afstand te kunnen volgen. Op basis van de gehouden inventarisatie en het beschikbare aanbod in devices dat er was, bleek eventuele ondersteuning vanuit de gemeente op dit vlak niet nodig.

Eindejaarsactiviteit jeugd- en jongerenwerk

Een aantal van de gesubsidieerde jeugd- en jongerenwerkorganisaties heeft in overleg met de gemeente een eindejaarsactiviteit georganiseerd. De activiteit bestond uit een online escaperoom. Het doel was jongeren in deze moeilijke periode toch iets leuks te bieden en tegelijkertijd te stimuleren om thuis te blijven.

Compensatie doelgroepenvervoer/leerlingenvervoer

In overeenstemming met de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken is er over de maanden maart, april en mei een compensatie toegekend in de gemiste omzet leerlingenvervoer.

Wat heeft het gekost?

(Bedragen * € 1.000)	Realisatie begrotingsjaar	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primair
Lasten			
<u>Prioriteiten</u>			
Incidenteel			
Structureel			
<u>Bezuinigingen</u>			
Incidenteel			
Structureel			
Bestaand beleid	€ 18.964	€ 18.805	€ 16.518
Totaal lasten programma 2	€ 18.964	€ 18.805	€ 16.518
Baten			
<u>Prioriteiten</u>			
Bestaand beleid	€ -1.013	€ -992	€ -461
Totaal baten programma 2	€ -1.013	€ -992	€ -461
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 17.951	€ 17.813	€ 16.057
Mutaties in reserves			
onttrekking reserve	€ -69	€ -182	€ 0
storting reserve	€ 77	€ 45	€ 0
Gerealiseerd resultaat	€ 17.958	€ 17.677	€ 16.057

Gerealiseerd saldo van baten en lasten € -137 tekort
(begroting minus realisatie)

Mutaties reserves € -144

Gerealiseerd resultaat € -281 tekort

Toelichting programma 2 Jongeren en Onderwijs

Verklaring

- Overhevelingen programma 2 € 87.000 V
- Decentralisatie Sociaal Domein Jeugd en Wmo (programma 1,02 en 1.03) € 76.000 N
Ten opzichte van de raming is een nadeel ontstaan van € 76.000. De oorzaken zijn divers, maar gezien de minimale omvang is hiervoor geen nader onderzoek gedaan.
- Leerlingenvervoer € 113.000 N
Er zijn meer leerlingen vervoerd door onder andere het opheffen van openbare basisschool De Salto. Gedurende 2 jaar worden ouders gecompenseerd. Daarnaast zien we een toename van leerlingen van het reguliere voortgezet onderwijs naar speciale voorzieningen.
- Individueel vervoer jeugdzorg € 46.000 N
Er zijn meer uitgaven gemaakt voor het vervoer van kinderen voor jeugdzorg.
- Bij programma 3 Samen zorgen zien we vrijwel het omgekeerde effect. Uiteindelijk vindt er een lichte overschrijding plaats.
- Peuterspeelzalen € 56.000 V
Een voordeel is ontstaan doordat minder kinderen dan voorzien de peuterspeelzalen hebben bezocht, dan wel dat een hogere ouderbijdrage is ontvangen dan waarmee vooraf rekening is gehouden.
- Inhuur personeel € 29.000 N
Er is meer personeel ingehuurd binnen dit programma dan voorzien.
- Diverse kleine verschillen < € 25.000 € 39.000 V

2.3 Samen zorgen

Coalitieakkoord 2018-2022

De visie op het sociaal domein is meer participatie en eigen kracht van de burger, minder bureaucratie, meer slimme combinaties om reële resultaten te bereiken, een beperktere rol van de overheid en vermindering van de inzet van overheidsgeld. De rol van de gemeente verschuift van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'.

Wij gaan voor een gezonde gemeenschap, waar het welzijn van iedere inwoner voorop staat. Binnen de mogelijkheden die we hebben en in samenwerking met onze partners in het veld zetten wij ons in om zo mogelijk een hoger welzijnsniveau te bereiken dan het huidige. Dit kan bijvoorbeeld door meer aandacht te hebben voor het verminderen van eenzaamheid. Het streven is dat over vier jaar minder inwoners eenzaamheid ervaren. Maar er is meer problematiek dan dat. Het is noodzakelijk dat meer inzicht verkregen wordt in de welzijnsproblematiek van onze inwoners. Meer en beter inzetten van (soms al voorhanden) data is essentieel hierbij. Dit is ook van belang om een vergelijking met andere gemeenten te kunnen maken. Ook een ouderenadviseur kan een rol spelen bij het inzichtelijk maken van de problematiek.

Om te kunnen monitoren of maatregelen effect hebben, gaan we een nulmeting uitvoeren. We willen weten wat er in de verschillende wijken leeft en welke specifieke problematiek daar speelt. Vervolgens worden de genomen maatregelen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld of verbeterd.

We vinden doelen als het vergroten van de zelfredzaamheid, meer participatie in de samenleving en het vergroten van de sociale cohesie belangrijk. Vanwege de gedachte dat het creëren van voorzieningen dichtbij de inwoners de meeste garantie biedt om deze te bereiken, verdient het in gang gezette wijkgericht werken daarom een impuls. We zetten in op structuurversterkende maatregelen, bijvoorbeeld in preventie.

Stimulering en facilitering van inzet van vrijwilligers, verbetering van het armoedebeleid gericht op kinderen (rekening houden met netto-inkomen) en verbindingen leggen met onder andere sport en cultuur zien wij als concrete acties. Alle te nemen en al genomen maatregelen die te maken hebben met het welbevinden van onze inwoners leggen we langs de lat van welzijnsbevordering. Dit kan leiden tot bijstelling of heroverweging van maatregelen, waarbij ingezet mag worden op innovatie. We stimuleren slimme ideeën en pilots zoals maatwerkvervoer.

Natuurlijk zijn de bedrijfsvoering en kostenbeheersing rond de twee D's (decentralisaties jeugdzorg en Wet maatschappelijke ondersteuning) en het sociaal domein (in brede zin) relevant, maar dit mag niet leidend zijn. Gezien de open-eindeconstructie van maatwerkvoorzieningen is het van belang zoveel mogelijk in control te zijn. Budgettair neutraal op de langere termijn blijft het streven, tenzij dit ten koste gaat van het welzijn van onze inwoners. Ontschotting van budgetten op dit terrein kan op instemming rekenen.

Strategische visie 2010-2030, versie 2015

http://www.rijssen-holten.nl/data/publicatie-website/coalitieakkoord-en-strategische-visie/GRH_StrategischeVisie_Brochure_Final2.pdf?_dc=1455706579213&_dc=1455706579227

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad(r)
1. Nota vrijwilligerswerk Rijssen-Holten 2011-2014	2011	2021	r
2. Visiedocument 'Cliëntondersteuning in Rijssen-Holten'	2015	Geen herziening voorzien	r
3. Actieplan Mantelzorg 2017-2018	2016	2021	r
4. Koersdocument transformatie in het sociaal domein (voorstel bezuinigingen)	2016	Geen herziening voorzien	r
5. Nota Publieke gezondheid	2017	Evaluatie 2021	r

6. Integratienota blijven = meedoen 2017-2019	2017	2021	r
7. Beleidsplan Jeugdhulp en Wmo 2017	2017	Geen herziening voorzien	r
8. Startdocument integrale toegang	2019	Geen herziening voorzien	c
9. Nota/actieplan een tegen eenzaamheid Rijssen-Holten	2019	Geen herziening voorzien	c

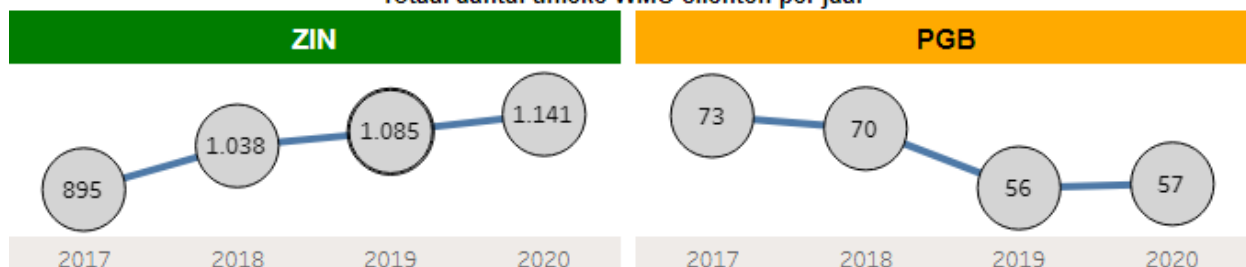
Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018 - 2022

- Wij zetten ons in om een hoger welzijnsniveau te bereiken.
- Wij willen dat minder mensen eenzaamheid ervaren.
- Een ouderenadviseur wordt ingezet om de welzijnsproblematiek in beeld te brengen.
- Er wordt een nulmeting uitgevoerd om te kunnen monitoren of maatregelen effect hebben.
- Wij geven wijkgericht werken een impuls.
- Wij zetten in op structuurversterkende maatregelen, bijvoorbeeld preventie.
- Wij stimuleren en faciliteren de inzet van vrijwilligers.
- Wij verbeteren het armoedebeleid gericht op kinderen.
- Wij leggen verbindingen met cultuur en sport.
- Wij leggen alle genomen en nog te nemen maatregelen langs de lat van welzijnsbevordering, hetgeen du kan leiden tot bijstelling of heroverweging.
- Wij stimuleren slimme ideeën en pilots.
- Wij streven ernaar in control te zijn.
- Wij willen ontschotting van budgetten in het sociaal domein.

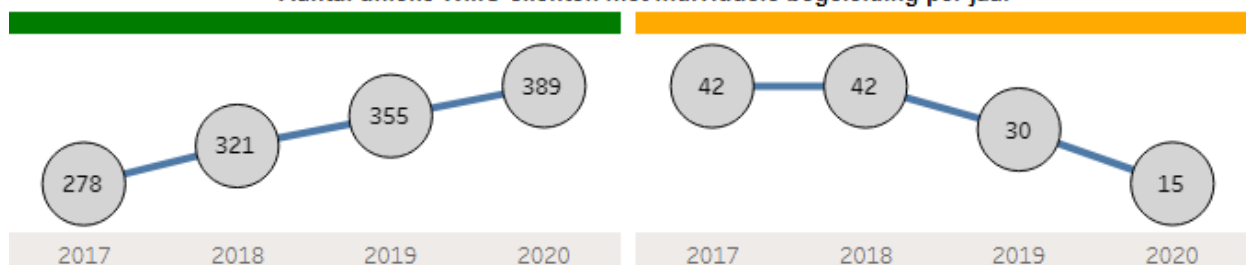
Cijfers die een indicatie geven van het programma

Samen Zorgen

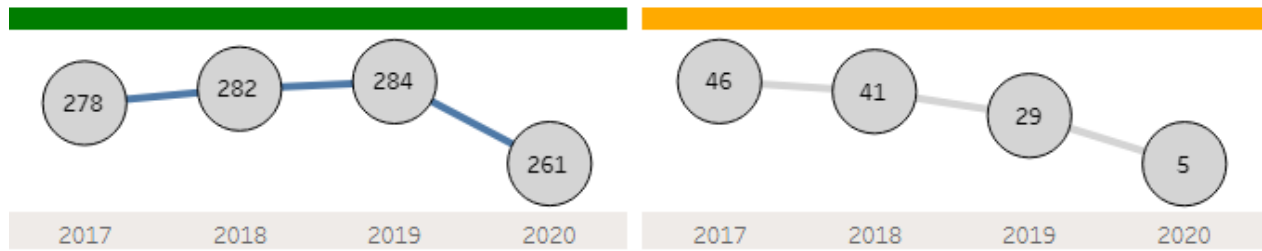
Totaal aantal unieke WMO clients per jaar

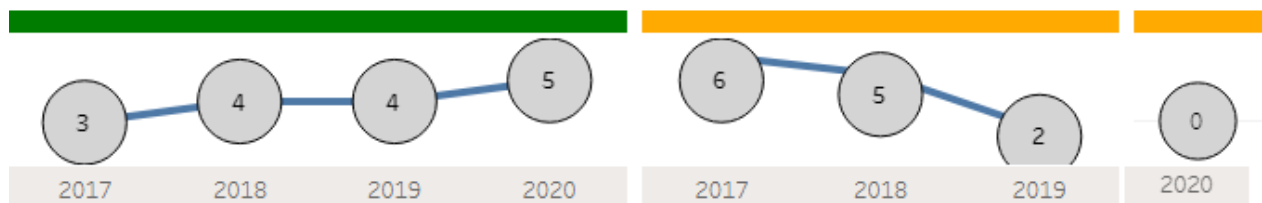
Aantal unieke WMO clients met Individuele begeleiding per jaar

Aantal unieke WMO cliënten met Groepsbegeleiding per jaar

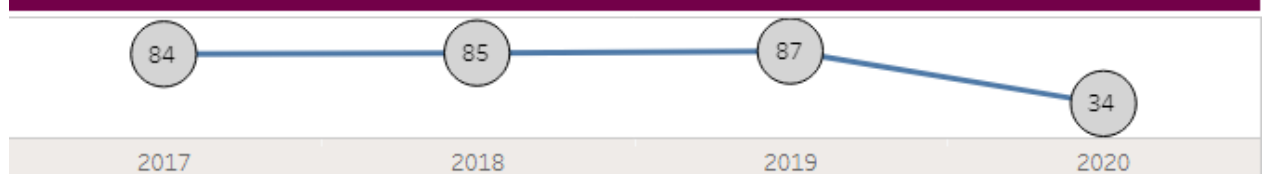

Aantal unieke WMO cliënten met Kortdurend verblijf per jaar

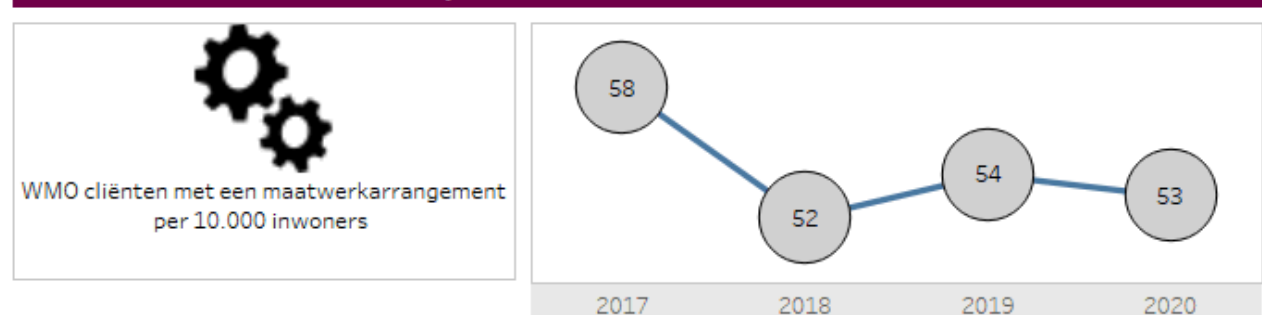

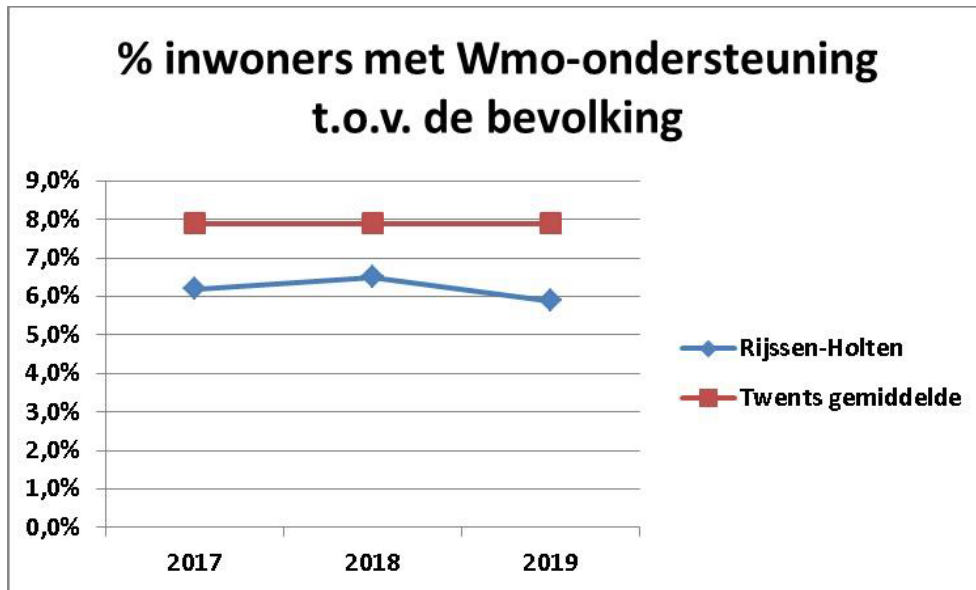
Vanaf deze editie van de jaarrekening tellen we unieke cliënten die in een jaar een actieve indicatie hebben gehad.

Vrijwilligersbeleid per jaar

Verplichte beleidsindicatoren BBV

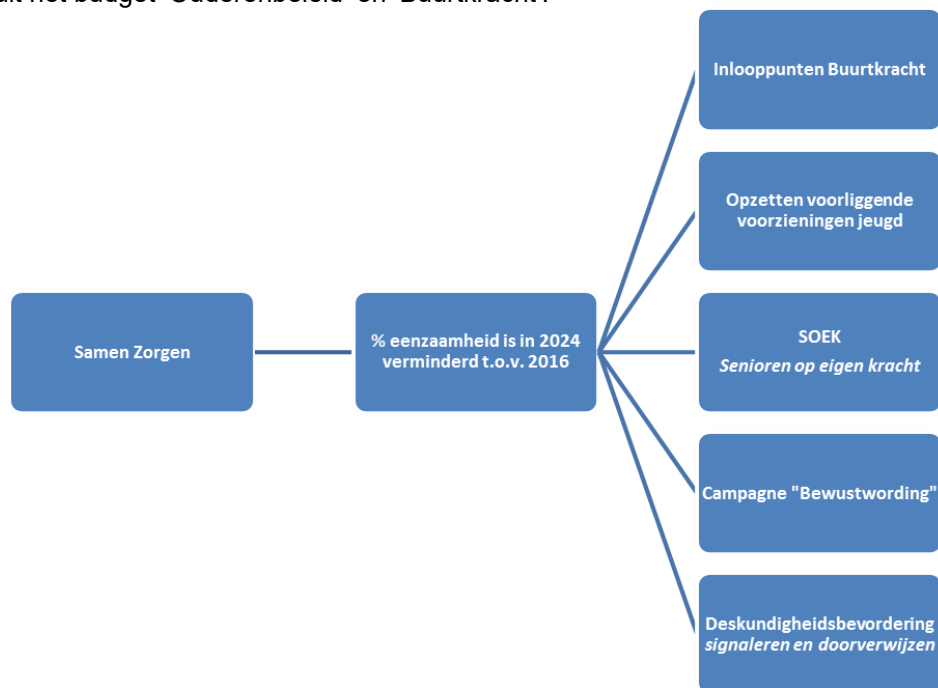

De percentages komen uit de Twentse Monitor Sociaal

Doelenboom 'Eenzaamheid'

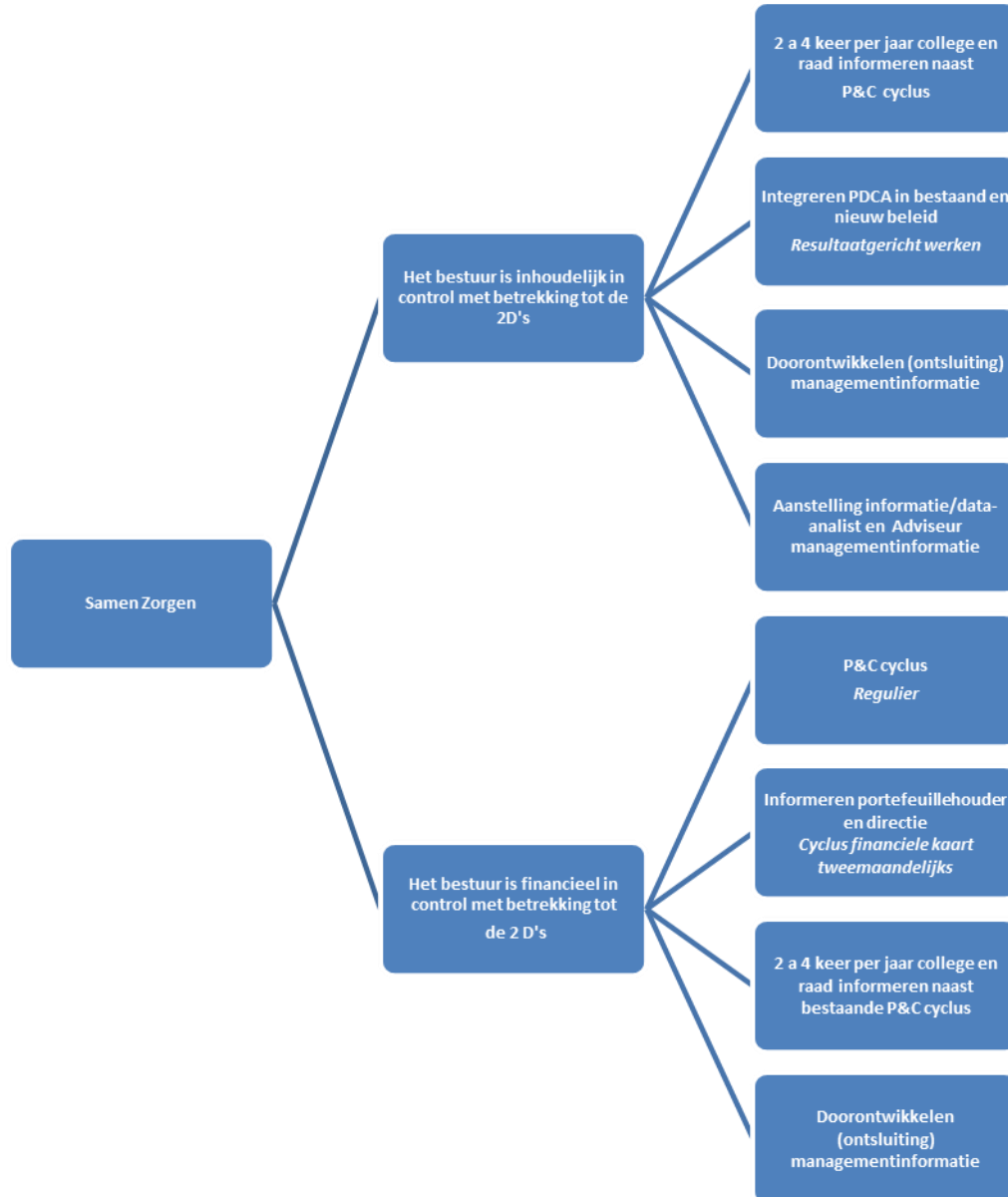
In het coalitieakkoord wordt specifiek het verminderen van eenzaamheid benoemd. In de doelenboom hieronder is hier een concreet doel voor geformuleerd en zijn de interventies inzichtelijk gemaakt. Er is geen budget dat specifiek is gericht op de aanpak van eenzaam zijn. De aanpak wordt gefinancierd vanuit het budget 'Ouderenbeleid' en 'Buurtkracht'.

De indicatoren die inzicht geven in het al dan niet behalen van de doelstelling zijn de percentages eenzame inwoners die volgen uit onderzoeken van de GGD: de 'Gezondheidsmonitor' (volwassenen en ouderen) en de Jeugdmonitor (jongeren). Daarnaast wordt eenzaamheid opgenomen in het huisbezoek dat vanuit SOEK (Senioren op eigen kracht) wordt gedaan. Elke gezondheidsmonitor wordt in een cyclus van vier jaar uitgevoerd. In najaar 2020 heeft de laatste Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen plaatsgevonden. De resultaten van het onderzoek worden in 2020 gepresenteerd en zijn te vroeg om een indicatie te geven van het effect van de interventies die in 2019 zijn gestart. Het percentage van 2016 wordt dan ook vergeleken met het percentage van 2024.

Doelenboom kostenbeheersing 2 D's (Decentralisaties)

Het is van belang om in control te zijn met betrekking tot de 2 D's, zowel inhoudelijk als financieel. In de doelenboom is hier onderscheid in gemaakt en benoemd wat er wordt gedaan om op beide vlakken in control te zijn. In hoeverre de prognose afwijkt van de werkelijkheid is een indicator voor het financieel in control zijn. Het tijdig signaleren van risico's en in hoeverre hier op gestuurd kan worden geven een indicatie van het inhoudelijk in control zijn. De personele inzet in dit kader vallen onder de reguliere taken.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Vervanging 10 afgeschreven AED's

De AED's zijn in het eerste kwartaal allemaal vervangen. Daarmee is het AED bestand weer up to date.

Toelichting bij bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingen

In 2020 zijn de volgende bezuinigingen gerealiseerd.

- bereken uw recht (€ 5.300)
- halveren schouderklopje (€ 67.000)
- efficiencyslag voorveld (€ 54.000)

Onderhanden zijnde bezuinigingen

Tarief dagbesteding

Deze scan is niet gerealiseerd, omdat hij in de praktijk niet haalbaar bleek. Beoogd effect van deze scan was dat meer mensen in plaats van naar Wmo dagbesteding naar dagbesteding onder de Participatiewet geleid zouden worden. De consultants screenen mensen bij binnenkomst echter al uitgebreid en hebben daar waar nodig ook afstemming. Hierdoor zitten mensen direct al op de juiste plek.

Ophogen eigen bijdrage Taxi voor iedereen (vermindering van tekorten)

Per 2020 zijn de uitgangspunten van Taxi voor iedereen aangescherpt met het doel besparingen te realiseren. De aanscherpingen betreffen de onderstaande zaken (die alleen voor Wmo-deelnemers gelden):

- Toekennen van 1.500 km voor de machtigingen 'binnen-buiten' en 'buiten'
- Maandelijks eigen bijdrage verhogen naar € 30,00
- Instellen van een eigen bijdrage van € 2,00 per gereden rit (vanuit de machtigingen 'binnen-buiten' en 'buiten')
- Instellen van een inkomensgrens van 130% minimum-inkomen.

Deze maatregelen hebben ertoe bijgedragen dat de kosten van Taxi voor iedereen over 2020 voor Wmo ten opzichte van 2019 zijn gedaald. Echter bij jeugd zijn de kosten zijn gestegen. Per saldo is het effect nihil. Uiteraard moet hierbij opgemerkt worden dat de cijfers ook door corona beïnvloed zijn.

Investering voorliggende voorzieningen ouderen

Er wordt gewerkt aan het opzetten van verschillende voorzieningen in het voorliggend veld, zoals 'versterken rol van de kerken' en 'dagbesteding als voorliggende voorziening'. Het doel is dat de druk op de inzet van maatwerkvoorzieningen afneemt als gevolg van de aanwezigheid van voorzieningen in het voorveld.

Investering in toezicht en handhaving WMO

De verwachte besparingen bleken niet realistisch. Deze scan is daardoor grotendeels niet gerealiseerd.

Integrale toegang sociaal domein

Deze scan betreft het formeren van een integrale toegang sociaal domein. Deze toegang is gerealiseerd door een nauwe samenwerking met MEE IJsseloovers, Evenmens, Avedan, ViaVie Welzijn en Mantelzorghulp. We staan nu voor een verdere doorontwikkeling van de integrale toegang. Hier wordt in 2021 op ingezet.

Invoeren omgekeerde toets

Deze scan gaat over een andere manier van kijken naar hulpvragen waarbij wij (als gemeente) niet gaan kijken wat wij te bieden hebben (wet- en regelgeving) maar wat een hulpvrager nodig heeft om zelfstandig te kunnen functioneren. Daarbij ook niet alleen kijken naar wat iets kost en wie het moet betalen maar ook wat de effecten zijn op de langere termijn (financieel en maatschappelijk). De focus ligt primair op wonen, inkomen en veiligheid als basisbehoeften. De werkwijze van de integrale toets is op kleine schaal geïmplementeerd en wordt nu verder verfijnd en uitgerold.

Meer inzet op pgb

In het voorjaar van 2021 start de uitrol van deze scan. Opzet is dat consultants inwoners informeren over de mogelijkheden van het pgb. Voorheen lag in gesprek met mensen de nadruk vooral op zorg in natura. Doel is dat dit ertoe leidt dat meer mensen kiezen voor een (formeel) pgb.

Corona

Compensatie zorgaanbieders Wmo en jeugdhulp

In de maanden april, mei en juni van 2020 is er een regionale continuïteitsbijdrage vastgesteld om de zorgaanbieders te compenseren voor de gemiste omzet als gevolg van corona. Daarnaast is een regionale meerkostenregeling opgesteld om de zorgaanbieders te compenseren voor meerkosten die zij hebben gemaakt om de levering van zorg aan te passen aan de corona-situatie en -maatregelen.

Compensatie Doelgroepenvervoer

Over de maanden maart (gedeeltelijk) tot en met juni is er (overeenkomstig de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken) een compensatie in gemiste omzet toegekend aan de vervoerders. Zij verzorgen in onze gemeente het doelgroepenvervoer (jeugdzorg/ Wmo en sociale ritten) vanuit Taxi voor Iedereen.

Één tegen Eenzaamheid

De gemeente Rijssen-Holten heeft eind 2018 een coalitie gevormd in de strijd tegen eenzaamheid. De Rabobank, ViaVie Welzijn, Pand 11, De Goede Woning, Viverion, Carint Reggeland, Zorgaccent, Carinova, Thuisgenoten, Evenmens, Diaconaal netwerk, Bibliotheek, Huisartsen Rijssen, ASD en Sociaal VraagPlein zijn coalitiegeenoten van het eerste uur. Doel van de coalitie is om samen eenzaamheid onder inwoners tegen te gaan, en daarnaast nog meer organisaties aan te laten sluiten.

Het thema 'eenzaamheid' wordt naast 'participatie' en 'gezondheid' een van de speerpunten binnen Buurtkracht. Helaas, wegens de grote bezuinigingsopdracht op het sociaal domein is dit thema op een laag pitje gezet.

Door corona is echter het thema 'eenzaamheid' zowel landelijk, regionaal maar ook lokaal weer op de agenda gezet. Eind 2020 heeft de gemeente Rijssen-Holten het nationale coalitieakkoord 'een tegen eenzaamheid' getekend. Hiermee onderstrepen we nogmaals het belang om eenzaamheid terug te dringen.

Het thema eenzaamheid wordt weer actief opgepakt en we gaan kijken hoe we de opgestelde speerpunten tot uitvoering kunnen brengen. Daarnaast willen we nog meer partijen/organisaties aan laten sluiten bij de coalitie, te denken aan: het onderwijs, jeugd- en jongerenwerk (breed), Cultuur Advies Raad, Sportraad, de zelforganisaties en huisartsen Holten.

Op deze manier wil de coalitie in beeld krijgen wat het aanbod is bij verschillende organisaties en gaan we kijken waar kansen liggen om eenzaamheid, zowel algemeen en onder bijzondere doelgroepen, aan te pakken en bespreekbaar te maken.

Buurtkracht

Door de inzet van Buurtkracht (nu nog in 6 wijken maar idealiter voor de hele gemeenschap van Rijssen-Holten) willen wij samen met de inwoners en ketenpartners de transformatie binnen het sociaal domein verder vormgeven. Door vergroting van de zelfredzaamheid, meer participatie in de samenleving, het vergroten van de sociale cohesie en stimuleren van een betere afstemming en samenwerking van professionals in de wijken wordt minder beroep gedaan op (dure) maatwerkvoorzieningen. Buurtkracht is een "way of life" een manier om bewonersparticipatie tot stand te brengen. Ieder domein/werkveld heeft hier baat bij dat wil zeggen naast het sociaal domein ook andere domeinen/werkvelden (Ruimte, Veiligheid, Omgevingsvisie, Wijk van de Toekomst, Duurzaamheid, Sport/Cultuur).

Op dit moment worden vanuit Buurtkracht allerlei activiteiten opgezet en inwonersinitiatieven ondersteund in verband met corona. De denken valt aan: Belmaatjes, Wensenactie, Kaartenactie, Tablet voor ouderen, boodschappendienst, Valentijnsactie etcetera.

Wat heeft het gekost?

(Bedragen * € 1.000)	Realisatie begrotingsjaar	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primair
Lasten			
<u>Prioriteiten</u>			
Incidenteel			€ 220
Structureel			
<u>Bezuinigingen</u>			
Incidenteel			
Structureel			
Bestaand beleid	€ 12.373	€ 12.702	€ 12.260
Totaal lasten programma 3	€ 12.373	€ 12.702	€ 12.480
Baten			
<u>Prioriteiten</u>			
Bestaand beleid	€ -704	€ -781	€ -532
Totaal baten programma	€ -704	€ -781	€ -532
Gerealiseerd saldo van baten en lasten 3	€ 11.670	€ 11.921	€ 11.948
Mutaties in reserves			
onttrekking reserve	€ 0	€ 0	€ 0
storting reserve	€ 45	€ 45	€ 0
Gerealiseerd resultaat	€ 11.715	€ 11.966	€ 11.948

Gerealiseerd saldo van baten en lasten € 251 overschot
(begroting minus realisatie)

Mutaties reserves € 0

Gerealiseerd resultaat € 251 overschot

Toelichting programma 3 Samen zorgen

Verklaring

- Overhevelingen programma 3 € 312.000 V
- Collectief vervoer WMO € 32.000 V
Er zijn minder kosten gemaakt voor collectief vervoer WMO. Bij programma 2 Jongeren en Onderwijs zien we vrijwel het omgekeerde effect. Uiteindelijk vindt er een lichte overschrijding plaats.
- Decentralisatie Sociaal Domein WMO
Voor de analyse op het Sociaal Domein deel WMO, zie programma 1.02.
- WVG-voorzieningen € 264.000 N
Gewone rolstoelen worden minder geïndiceerd, maar de elektrische en handbewogen rolstoelen en elektrische units nemen toe. Ook is er een aantal scootmobielen vervangen door het bereiken van de technische levensduur/afkeuren. Ook zijn er enkele hele dure woningaanpassingen geweest.
- Eigen bijdrage CAK € 76.000 N
Door corona is het niet zeker of alle eigen bijdragen worden voldaan. Door deze onzekerheid mag volgens het BBV alleen de daadwerkelijk ontvangen bijdrage worden verantwoord en niet de opgelegde bijdrage.
- Diverse kleine verschillen < € 25.000 € 48.000 V

2.4 Cultuur en Sport

Coalitieakkoord 2018-2022

Cultuur verrijkt de samenleving. Het is goed voor het welbevinden en de sociale cohesie om met culturele activiteiten bezig te zijn. Dit wordt mede gerealiseerd door inzet van het Cultuurbudget.

Wij zijn voorstander van cultuureducatie op scholen. De al eerder genoemde verbinding tussen onder andere cultuur, sport en in dit geval onderwijs zorgt voor versterking van het geheel.

Het benodigde beheer en onderhoud van gemeentelijke gebouwen zoals het Parkgebouw, Havezate De Oosterhof, de Oudheidkamer Holten en het Kulturhus zal zichtbaar gemaakt worden in een onderhoudsbeheerplan.

Wij willen het erfgoed in gebruik en beleving een waardevol en gewaardeerd onderdeel laten uitmaken van de samenleving. Zo kan erfgoed een bijdrage leveren aan de identificatie met de gemeente, de stad, het dorp, de straat en het landschap. Op deze manier wil de gemeente erfgoed zorgvuldig behouden, indien mogelijk ontwikkelen of inpassen in ontwikkelingen, maar ook de beleving ervan vergroten.

Wij zetten in op een goede toegankelijkheid voor de gemeentelijke gebouwen en openbare voorzieningen. We gaan voor een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen.

Het belang van sport is duidelijk. Sporten draagt bij aan gezondheid en welzijn en is een sociaal bindmiddel. De inzet is om inwoners een leven lang te laten sporten. We willen een langetermijn-planning voor de (multifunctioneel te gebruiken) sportaccommodaties opstellen, in overleg met onderwijs en sportverenigingen. Hieruit vloeit voort dat er ruimte op de begroting moet zijn om daadwerkelijk stappen te kunnen zetten. Wij willen daarom een investeringsfonds voor sport, te vullen door te sparen, zoals we dat ook bij andere toekomstige investeringen hebben gedaan. Wij willen de Nadere regels sportinvesteringen Rijssen-Holten 2009 (1/3^e-regeling sport) behouden. Er moet onderzocht worden of we zwemmen kunnen stimuleren door gratis toegang te geven aan een kind dat met een volwassene meegaat naar een van onze zwembaden.

In het kader van subsidies wordt gepleit voor meerjarige afspraken. Dit is deels al gebeurd, maar het kan nog breder. Het gaat om de maatschappelijke impact en het doel van een subsidie, niet in eerste instantie om de financiële kant.

Strategische visie 2010-2030, versie 2015

http://www.rijssen-holten.nl/data/publicatie-website/coalitieakkoord-en-strategische-visie/GRH_StrategischeVisie_Brochure_Final2.pdf?dc=1455706579213&dc=1455706579227

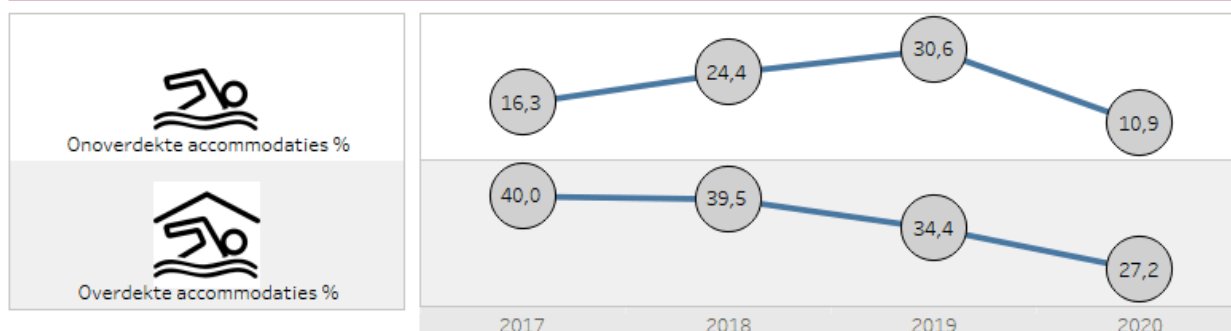
In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad(r)
1. Subsidieverordening	2016	Geen herziening voorzien	r
2. Cultuurnota 2014-2017	2014	2021	r
3. Erfgoednota Bijlage – lijst beschermde gemeentelijke monumenten Bijlage – lijst rijksbeschermde monumenten	2015	2021	r
4. Sportvisie 2020	2020	Geen herziening voorzien	r
5. Lokaal sportakkoord Rijssen-Holten	2020	Geen herziening voorzien	c

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018 - 2022

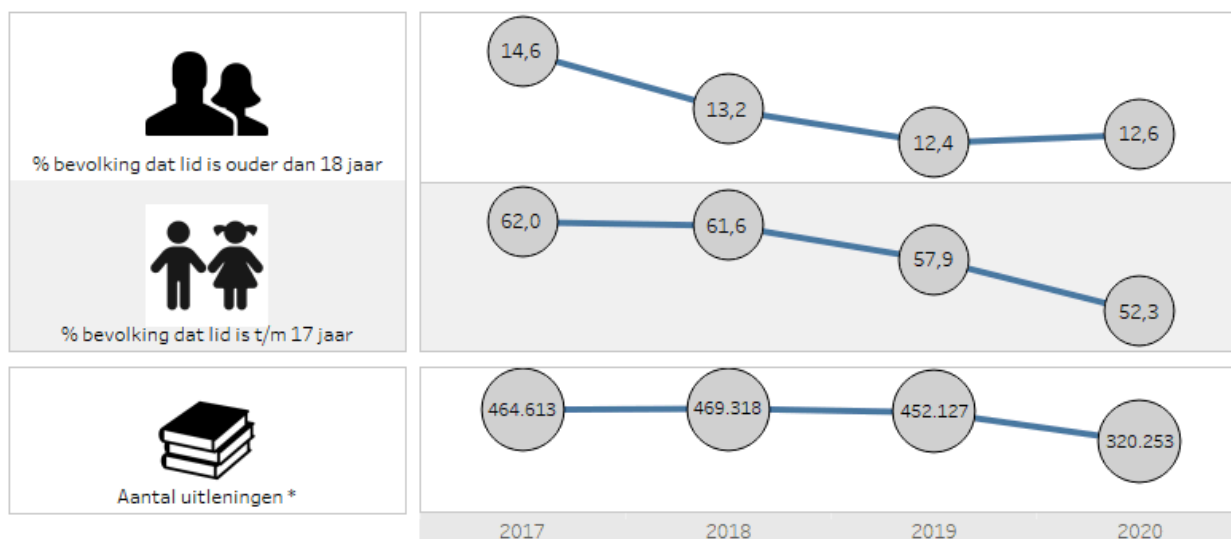
- Het budget van de CAR is verhoogd.
- We zijn een voorstander van cultuureducatie op scholen.
- We maken het benodigde beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen zichtbaar in een onderhoudsbeheerplan.
- We zetten in op inwoners een leven lang laten sporten.
- Wij willen een langtermijnplanning voor de sportaccommodaties met ruimte op de begroting, vorm te geven door een investeringsfonds sport.
- De 'Nadere regels sportinvesteringen' willen we behouden.
- Wij willen zwemmen stimuleren.

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Kostendekkendheid sportaccommodaties

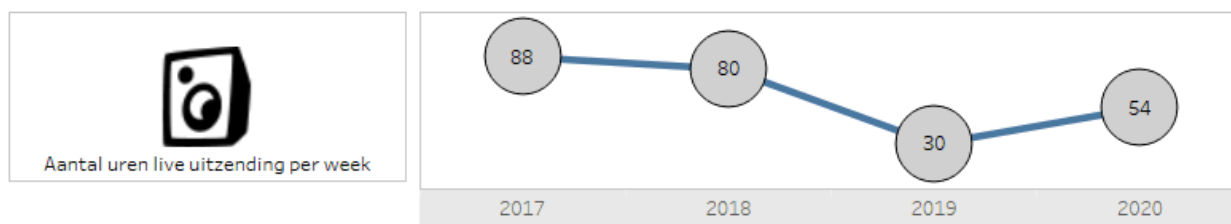

Bibliotheek

* Wegens Corona 14 weken gesloten geweest in 2020

Lokale omroep

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Meerjarenonderhoudsplan sportvelden

In 2018 is een onderzoek gedaan en een integraal beheersplan en langetermijn-planning gemaakt voor de sportvelden in de gemeente Rijssen-Holten. Op basis van het MJOP zijn de velden en elementen geschouwd en een gedeelte daarvan is onvoldoende bevonden. In 2020 zijn daarom de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Vervangen hekwerk sportpark 't Vletgoor
- Vervangen doelen Meermanskamp
- Vervangen pomp 't Vletgoor
- Vervangen ballenvangers Koerbelt veld 3
- Vervangen aanloopstrook AV Rijssen

Toelichting bij bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingen

In 2020 zijn de volgende bezuinigingen gerealiseerd.

- beperken Investeringsregeling Sport (€ 14.900)
- jeugd sportfonds bekostigen uit projectbudget Menzis (€ 10.900)
- stopzetten subsidie wereldwinkels (€ 5.800)

Actuele ontwikkelingen

1. Voorbereidingen nieuwbouw zwembad De Koerbelt

In 2020 zijn de (Europese) aanbestedingen voor de vorming van het bouwteam voor nieuwbouw zwembad De Koerbelt afgerond. In een bezuinigings- en optimalisatiefase is het structureel tekort binnen het project omgebogen naar een overschot. Hierna is de fase voor het definitief ontwerp doorlopen en eind 2020 afgerond. De uitvoeringswerkzaamheden voor de nieuwbouw starten in 2021.

2. Sportakkoord

Sinds de decentralisaties in het sociaal domein is de aandacht voor “sport en bewegen als middel” flink toegenomen. Dat is logisch, want voldoende sporten en bewegen kan op verschillende manieren bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Uit diverse onderzoeken blijkt dat sport en bewegen positieve effecten heeft op de gezondheid en de participatiegraad van burgers. Eind 2018 heeft de Vereniging Sport Gemeenten (VSG) een nationaal sportakkoord vastgesteld. Vervolgens is alle gemeenten verzocht onderdelen uit dit sportakkoord lokaal te implementeren en te verankeren. Op 23 april 2019 heeft het college ingestemd met de intentieverklaring voor een lokaal sportakkoord Rijssen-Holten. Hierdoor is te kennen gegeven samen met het brede werkveld (bestaande uit partijen uit het onderwijs, de zorg, het welzijn en de sport) een lokaal sportakkoord op te willen stellen.

In het nationaal sportakkoord wordt vooral het plezier van sport en bewegen benadrukt. In het lokaal sportakkoord zijn, naast de visie op sport en bewegen als middel, ambities en acties geformuleerd voor de thema's:

- “Inclusief sporten en bewegen” en
- “Vitale sport- en beweegaanbieders”.

Tijdens de werksessies is vanuit het brede werkveld draagvlak getoond, door het gezamenlijk opstellen van het lokaal sportakkoord. Ook is de bereidheid uitgesproken samen te werken aan een succesvolle uitvoering van het lokaal sportakkoord Rijssen-Holten. Op 21 april 2020 heeft het college het lokaal sportakkoord Rijssen-Holten vastgesteld. Daarnaast is ook ingestemd met de inhoud van de update Sportvisie 2020. Het lokaal sportakkoord Rijssen-Holten fungeert als uitvoeringsprogramma bij deze sportvisie 2020.

Op 30 juni 2020 heeft het college besloten de opdracht uitvoering lokaal sportakkoord onder te brengen bij ViaVie Welzijn. Verder dient aanvullend naast opgestelde overeenkomst en het lokaal sportakkoord ook nog een uitvoeringsprogramma opgesteld en toegevoegd te worden aan de opdracht. Het resultaat van dit uitvoeringsprogramma, een dynamisch productenboek waarin vraag en aanbod zijn/worden vermeld, is eind oktober 2020 aan ViaVie Welzijn overhandigd.

In dit productenboek worden voor volgende vraagstukken een lokaal sportaanbod gevraagd.

1. Sport- of beweegaanbod voor kinderen met een beperking
2. Rookvrije sportaccommodaties/parken
3. Jaarlijkse organisatie van de Konings spelen
4. Sportaanbod voor uitkeringsgerechtigden of mensen met een minimuminkomen
5. Activering-, participatie- en beweegaanbod voor werkzoekenden
6. Sport- of beweegaanbod voor statushouders
7. Aanbod voor ouderen, om eenzaamheid te voorkomen

SV Rijssen

Op 3 april 2017 hebben de bestuurders van de voetbalverenigingen SC Rijssen, Rijssen Vooruit en RKSv hun ideeën geuit over het voornemen tot een mogelijke fusie. Tijdens het verloop van het fusieproces heeft SC Rijssen medio 2018 de fusiebesprekingen verlaten. De twee andere voetbalverenigingen Rijssen Vooruit en RKSv (hierna fusievereniging s.v. Rijssen i.o.) hebben de gemeente laten weten samen het fusietraject te willen voortzetten.

De fusiegesprekken hebben eind 2018 geleid tot het opstellen van contouren voor een hoofdlijnenakkoord. In het hoofdlijnenakkoord zijn afspraken gemaakt over de inzet van middelen door de verschillende partijen voor uitbreiding en investering in een hernieuwd sportpark. Eveneens wordt voorzien in gelijke afspraken over onderhoud en renovatie zoals die gelden voor de voetbalverenigingen uit de gemeente Rijssen-Holten.

Het college heeft op 19 februari 2019 ingestemd met de inhoud van het hoofdlijnenakkoord. Vervolgens heeft de gemeenteraad op 19 maart 2019 ingestemd om een deel van de financiering ten laste te brengen van de reserve sport, met daarbij de kanttekening dat dit bedrag vanuit de investeringsregeling basale sportvoorzieningen in de jaren 2021 tot en met 2025 weer wordt toegevoegd aan de die reserve.

Met ingang van het voetbal seizoen 2019-2020 is de fusie tussen Rijssen Vooruit en RKSv daadwerkelijk tot stand gekomen en gaat de fusieclub verder onder de naam SV Rijssen. Na de zomer van 2019 is gestart met de eerste werkzaamheden van uitbreiding/aanleg en renovatie van de velden. Dit is in augustus 2020 afgerond. Momenteel zijn de werkzaamheden op de sportlocatie voor het nieuwe clubhuis inclusief basale voorzieningen nog in volle gang. Doel is om vanaf seizoen 2021-2022 de totale uitbreiding en investering in het sportpark op het Opbroek te hebben gerealiseerd.

Corona

Steun & compensatie huurkosten sport

In het voorjaar van 2020 heeft het kabinet extra middelen beschikbaar gesteld voor de lokale sportverenigingen. Met deze steun aan clubs wil het Rijk dat de waardevolle en unieke sportinfrastructuur in Nederland behouden blijft. Na het indienen van een aanvraag hebben gemeenten deze extra middelen (ongeveer € 90 miljoen) van het Rijk ontvangen in de vorm van een specifieke uitkering, zodat zij in de periode 1 maart 2020 - 1 juni 2020 de huur kunnen kwijtschelden. In de november 2020 is in gezamenlijkheid door de sportraad en de gemeente een enquête onder sportverenigingen uitgezet. Het doel van deze enquête was om te ervaren welke gevolgen de corona heeft voor de sportverenigingen. Vooral het gemis aan inkomsten en de toch doorlopende kosten werd bij alle reacties vermeld. Vervolgens hebben gemeenten begin 2021 voor de kwijtschelding van huur over het vierde kwartaal van 2020 wederom aanvullende middelen (€ 35 miljoen) ontvangen. Het college heeft ingestemd om de verenigingen zoals hieronder vermeld voor de periode 1 maart - 1 juni 2020 en de periode 1 oktober 2020 - 1 januari 2021 de huur kwijt te schelden. Voor beide gemelde periodes is in 2020 niets gefactureerd aan de binnensportverenigingen. Facturatie voor de binnensportverenigingen vindt immers achteraf plaats op basis van gebruik.

Voor Rijssen-Holten gaat het om een bedrag van € 167.000 aan inkomstenderving. Hiervan is inmiddels de helft ontvangen en de andere helft is als nog te ontvangen opgenomen in de jaarrekening 2020. En heeft geen budgettair effect.

Wat heeft het gekost?

(Bedragen * € 1.000)	Realisatie begrotingsjaar	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primair
Lasten			
<u>Prioriteiten</u>			
Incidenteel			€ 137
Structureel			
<u>Bezuinigingen</u>			
Incidenteel			
Structureel			
Bestaand beleid	€ 8.928	€ 9.461	€ 7.984
Totaal lasten programma 4	€ 8.928	€ 9.461	€ 8.121
Baten			
<u>Prioriteiten</u>			
Bestaand beleid	€ -2.298	€ -2.277	€ -2.696
Totaal baten programma 4	€ -2.298	€ -2.277	€ -2.696
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 6.631	€ 7.184	€ 5.425
Mutaties in reserves			
onttrekking reserve	€ -533	€ -692	€ -70
storting reserve	€ 175	€ 16	€ 0
Gerealiseerd resultaat	€ 6.274	€ 6.508	€ 5.355

Gerealiseerd saldo van baten en lasten € 553 overschot
(begroting minus realisatie)

Mutaties reserves € -319

Gerealiseerd resultaat € 235 overschot

Toelichting programma 4 Cultuur en Sport

Verklaring

- Overhevelingen € 380.000 V
- Gebouwenbeheer sporthallen € 76.000 N
Groot onderhoud aan sporthallen wordt gedekt uit de reserve gebouwenbeheer. De onttrekking aan de reserve vindt plaats op programma 15 algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.
- Personeelskosten sportvoorzieningen € 75.000 N
Er is personeel ingehuurd op het zwembad en een aantal vacatures is nog niet ingevuld. Per saldo zijn er geen meerkosten. De lagere lasten komen terug binnen het programma overhead.
- Corona, huren en entree € 4.000 V
Van het Rijk is een vergoeding ontvangen om verenigingen te compenseren. De huur van het 4^e kwartaal is kwijtgescholden. Bij het zwembad vallen de inkomsten nog wat lager uit dan voorzien als gevolg van de tweede golf. Er zijn meer zwemlessen verkocht. Door de sluiting van het bad zijn de lessen uitgesteld. De hogere baten uit zwemlessen in 2020 worden dan gevolgd door lagere in 2021.
- Diverse kleine verschillen < € 25.000 € 2.000 V

2.5 Ondernemen en Werk

Coalitieakkoord 2018-2022

Met het lokale bedrijfsleven zijn we van mening dat gezorgd moet worden voor voldoende en aantrekkelijke bedrijventerreinen. Deze zijn in Rijssen nauwelijks meer beschikbaar. Het is daarom van belang de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven in Rijssen te onderzoeken, met name om bestaande bedrijven te faciliteren.

In nauwe samenwerking met het bedrijfsleven zetten we ons actief in om waar mogelijk innovatieve impulsen te geven aan de economische ontwikkeling van onze gemeente als geheel.

Er moet aandacht zijn voor de sociaal kwetsbaren die willen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Om dit te faciliteren kan de infrastructuur, die inmiddels is opgebouwd in de verbinding tussen arbeidsmarkt en bedrijfsleven, versterkt en uitgebreid worden. De gemeente spant zich in om hierin stappen te zetten, in samenwerking met het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen.

De verschillende kernen in de gemeente hebben een andere achtergrond qua cultuur en beleving van zondag en zondagsrust. Evenementen en activiteiten op zondag zijn in de kernen Holten en Dijkerhoek en de buurtschappen meer ingeburgerd dan in Rijssen. Wij willen recht doen aan deze verschillen door maatwerk te bieden dat past bij de kern en de buurt. Beleid kan per kern anders zijn; er is ruimte voor verschil. Dit betekent dat een evenement in Holten ruimere openingstijden kan hanteren dan een evenement in Rijssen. Als gemeente stellen we bij het verlenen van vergunningen/ontheffingen voor evenementen en activiteiten voorop dat belangen van omwonenden niet onevenredig mogen worden geschaad. Bijvoorbeeld doordat te veel evenementen op dezelfde locatie worden gehouden. Een evaluatie van het parapluplan evenementen is hierbij relevant. Wij hebben met elkaar afgesproken dat het huidige beleid voor winkelopstelling gehandhaafd blijft.

Het is van groot belang dat de winkelcentra aantrekkelijk en toekomstbestendig worden gehouden. Enerzijds door te investeren in de kwaliteit van de kernwinkelgebieden, waardoor de lokale maar zeker ook de regionale uitstraling van ons uitstekende winkelbestand een impuls krijgen. Concreet betekent dit dat, naast de al afgeronde of nog lopende projecten op dit gebied, we kiezen voor een substantiële investering in de centra van Rijssen en Holten. Anderzijds is het in het huidige tijdperk van internetwinkelen ook noodzakelijk om bruisende en levendige centra te hebben, die extra klanten trekken door pakkende evenementen en promotionele activiteiten te organiseren. Citymarketing en het ondernemersfonds zijn positief gewaardeerde middelen om dit te bereiken. Er is ruimte om andere opties met betrekking tot het ondernemersfonds te onderzoeken.

Wij gaan voor een leefbaar en vitaal platteland. Daarvoor wordt een visie ontwikkeld, in samenwerking met bewoners en bedrijven. De ontwikkeling van agrarische bedrijven mag daarbij niet in de knel komen. Hierbij hoort ook het zoeken naar oplossingen voor vrijkomende agrarische bebouwing volgens het ja-mitsprincipe. De gebiedsmakelaar kan hierin een verbindende rol spelen, waarbij ook de zorgcomponent niet uit het oog mag worden verloren.

Strategische visie 2010-2030, versie 2015

http://www.rijssen-holten.nl/data/publicatie-website/coalitieakkoord-en-strategische-visie/GRH_StrategischeVisie_Brochure_Final2.pdf?_dc=1455706579213&_dc=1455706579227

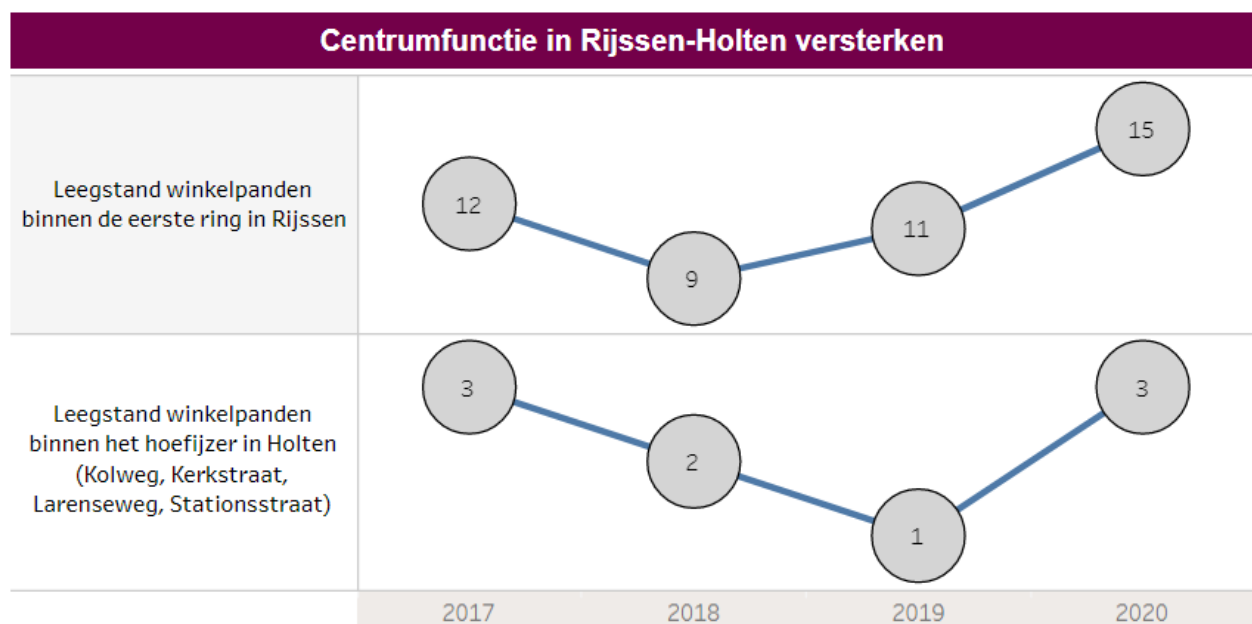
In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad(r)
1. Structuurvisie centrum Holten	2019	Gaat op in Omgevingsvisie	r
2. Detailhandel op het bedrijventerrein	2008	Gaat op in Omgevingsvisie	r
3. Beleidsnotitie intensivering armoedebestrijding	2017	Geen herziening voorzien	c
4. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r

5. Beleidsplan schulddienstverlening	2018	2021	r
6. Inrichting en organisatieplan lokale uitvoering Wsw en re-integratie	2020	Geen herziening voorzien	c

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018 - 2022

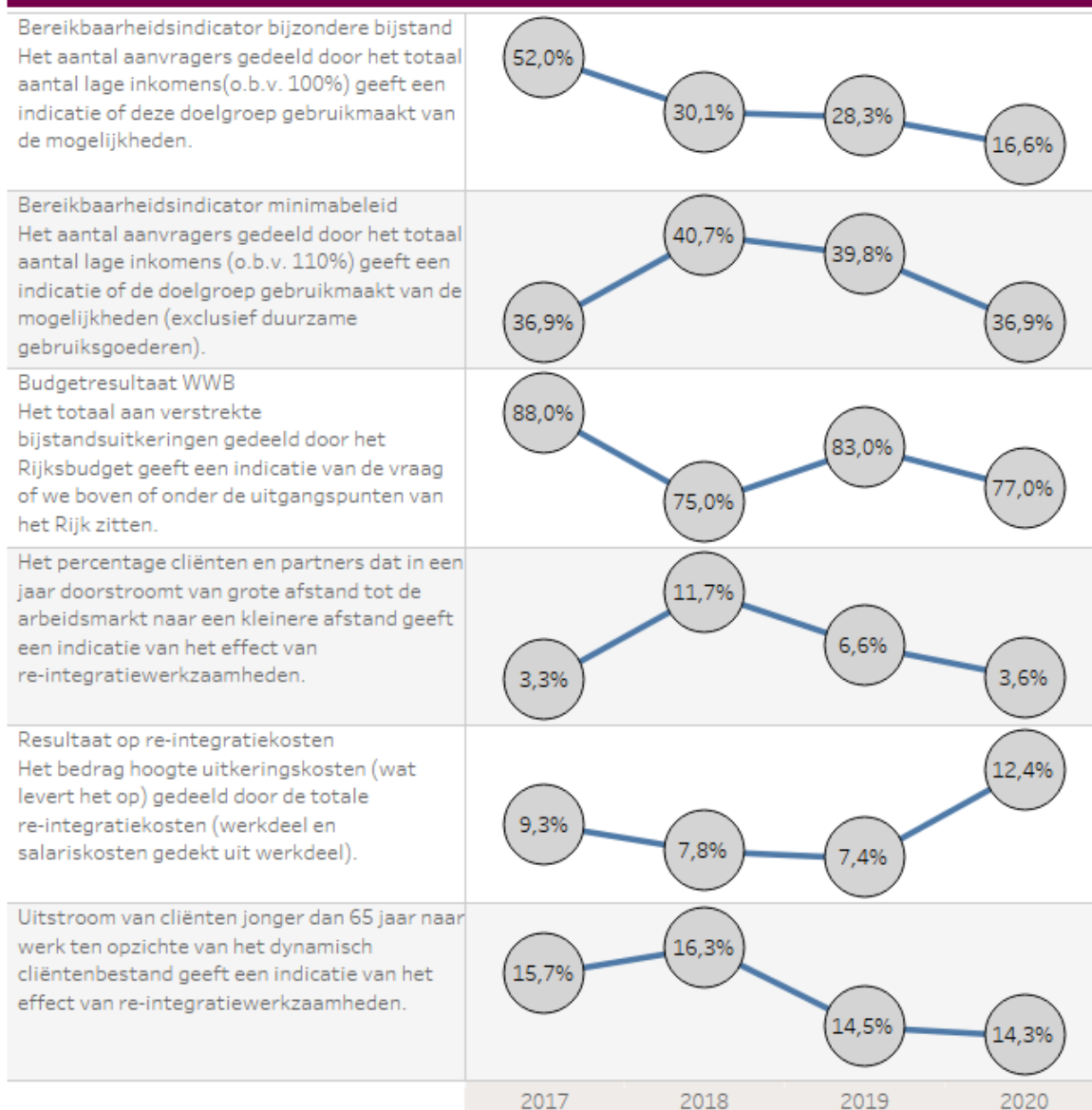
- We moeten zorgen voor voldoende en aantrekkelijke bedrijventerreinen.
- We zetten ons actief in om samen met het bedrijfsleven innovatieve impulsen te geven aan de economische ontwikkeling van onze gemeente.
- Er moet aandacht zijn voor de kwetsbaren die willen deelnemen aan de arbeidsmarkt. De inmiddels opgebouwde infrastructuur hiervoor kan versterkt en uitgebouwd worden.
- Bij evenementen willen we qua vergunningverlening maatwerk bieden dat past bij de kern en de buurtschap. Belangen van omwonenden mogen niet evenredig worden geschaad.
- Het parapluplan evenementen wordt geëvalueerd.
- Het huidige beleid voor winkelopening blijft gehandhaafd.
- Er wordt substantieel geïnvesteerd in de centra van Holten en Rijssen.
- Het ondernemersfonds en citymarketing worden positief benaderd.
- Er is ruimte om alternatieven met betrekking tot het ondernemersfonds te onderzoeken.
- Er wordt een visie op het platteland ontwikkeld met een oplossing voor vrijkomende agrarische gebouwen volgens het ja-mits-principe.
- Positieve insteek op de gebiedsmakelaar.

Cijfers die een indicatie geven van het programma

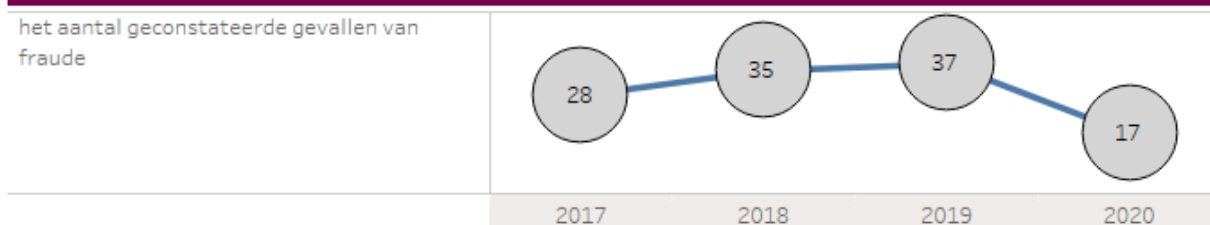

Bijstand en Re-integratie

* Over eventueel meerinkomen wordt draagkracht berekend

Fraude

Werkeloosheid

De coronacrisis raakt de economie en arbeidsmarkt hard. Banen staan op het spel en de werkeloosheid groeit. De impact van de coronacrisis verschilt per regio. Om in deze onzekere periode zoveel mogelijk actueel inzicht te bieden, is besloten om de Twentse Arbeidsmarktmonitor maandelijks in een beknoptere versie uit te brengen.

In Rijssen-Holten zagen we tot en met 2019 een dalende trend. Onderstaande percentages geven het beeld weer van de werkeloosheid in Rijssen-Holten, Twente en Nederland gedurende de jaren 2015 tot en met 2019.

Werkeloosheidspercentage	2015	2016	2017	2018	2019
Rijssen-Holten	5,5%	5,0%	3,8%	2,9%	2,5%
Twente	7,1%	6,7%	5,2%	3,9%	3,3%
Nederland	6,9%	6,0%	4,9%	3,8%	3,4%

Door de coronacrisis heeft de dalende trend helaas in Rijssen-Holten een andere wending aangenomen. Als we dit omzetten naar aantallen dan zien we ten opzicht van eind 2019 in juli 2020 het volgende beeld.

Werkeloosheid in aantallen	December 2019	Juni 2020
Rijssen-Holten	288	377
Twente	7.670	10.274
Nederland	223.453	300.597

Het aantal personen dat een uitkering krijgt en het aantal uitkeringsgerechtigden is geen één op één relatie. Een persoon kan meerdere WW-uitkeringsrechten hebben. Deze persoon komt dan meerdere keren voor in de genoemde cijfers. Ook deze uitkeringen komen in de tellingen voor. Een WW-uitkering is persoonsgebonden, een Participatiewet-uitkering is een huishoudenuitkering. Een Participatiewet-uitkering kan betrekking hebben op één of meerdere personen. Dit is afhandelbaar van de huishoudensamenstelling.

Uitkeringen 2020

Kode regeling	Verkort oms	Kode groep	Omschrijving groep	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	
0	PW-I	01	BASIS PERSONEN < 21	7	6	6	8	9	9	11	11	11	11	9	8	
		02	BASIS PERSONEN 21 tot Aow	311	313	315	314	316	311	309	305	308	309	309	311	
		03	BASIS PERSONEN => AOW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		04	BASIS PERSONEN IN INRICHTING	5	5	5	6	6	6	8	8	9	10	9	10	
		05	KREDIETHYPOTHEEK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		06	BBZ-Overig OM NIET	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		07	BBZ-Overig RENTEDRAGEND	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		08	BBZ-Overig RENTELOOS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		12	BBZ Startend OM NIET	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		13	BBZ Startend RENTELOOS	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1	2	2	
		26	BBZ Start. om niet eindheffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		27	BBZ Gev. om niet eindheffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		31	Tijdelijke regeling zzp lo	0	0	324	363	51	5	0	0	0	0	0	0	0
		32	Tijdelijke regeling tozo II	0	0	0	0	0	45	48	44	0	0	0	0	0
		34	Tijdelijke regeling tozo III	0	0	0	0	0	0	0	0	0	44	46	61	
		38	Bbz gev LO lening 2020	3	4	4	4	4	3	3	3	3	2	4	4	
0 - Totaal				329	331	657	698	389	382	382	372	332	377	379	396	
6	IOAW/Z	01	IOAW	26	27	28	28	27	26	24	23	23	23	23	23	
		10	IOAZ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
6 - Totaal				28	29	30	30	29	28	26	25	25	25	25	25	

Loonkostensubsidie

Met de komst van de Participatiewet (Pw) per 1 januari 2015 is ook een nieuw re-integratie-instrument "loonkostensubsidie Pw" ingevoerd. Dit instrument heeft veel overeenkomsten met de loonkostensubsidie Wsw. Het verschil hierin betreft dat de subsidie nooit meer bedraagt dan 70% van het wettelijke minimumloon. Daarbij wordt deze loonkostensubsidie niet bekostigd uit het Participatiebudget maar uit de Gebundelde uitkering (BUG). Dit is het budget waaruit de hierboven vermelde uitkeringen worden bekostigd.

Betaald werk en loonkostensubsidie	12-2016	12-2017	12-2018	12-2019	06-2020
Uitstroom VSO/PRO-scholen	7	17	21	28	30
Plaatsing vanuit bijstand	3	16	18	21	23
Totaal	10	33	39	49	53

Zoals de tabel hierboven laat zien, blijft het aantal toekenningen van de periodieke loonkostensubsidie Pw stijgen. Dit is onder andere het gevolg van het wegvallen van instroom in de WSW en de wijziging van de Wajong (gewijzigde criteria). Verwacht wordt dat de komende jaren deze periodieke loonkostensubsidie Pw een groeiend beslag gaat leggen op het BUIG-budget.

Uitgifte bedrijfsgrond in ha.

Vletgaarsmaten	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Verkocht	-	0,075	0,699	0,479	0,073	2,195	4,711	0,7895
Verhuurd >10 jaar	-	0,075	0,699	1,669	0,798	0,25	-	-
Verhuurd <10 jaar	-	-	-	0,90	-	-	-	-
Elsmoat								
Verkocht	0,366	-	0,149	0,618	0,227	1,229	1,053	*

* Elsmoat 1^e fase volledig uitgegeven

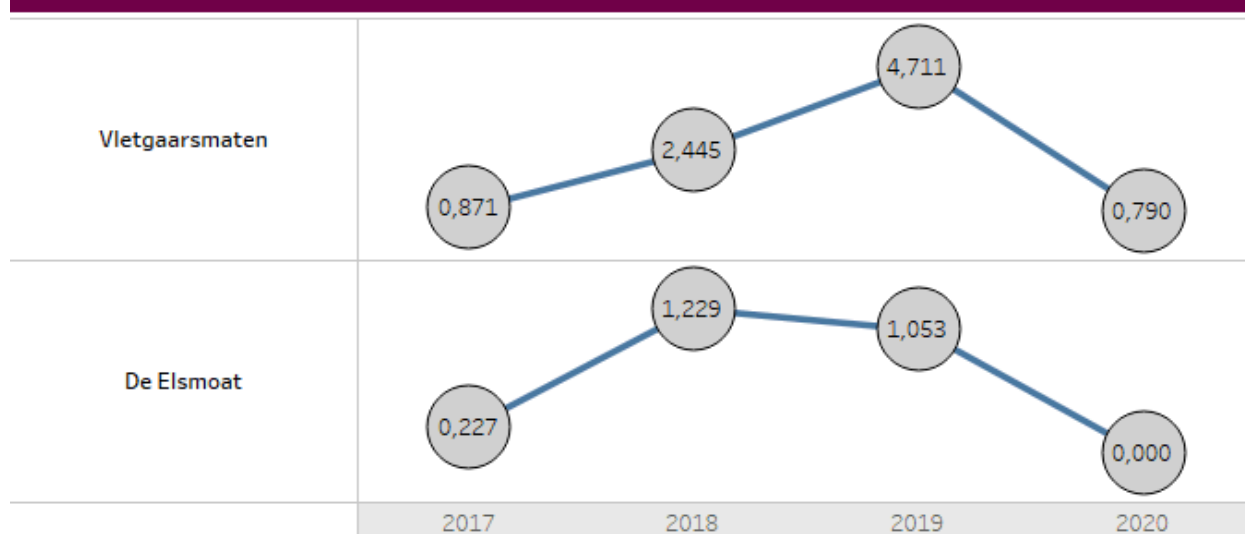
Totaal uitgeefbaar op 1 januari 2020

- Vletgaarsmaten: 9,09 ha.
- 1^e fase Elsmoat: -
- 2^e fase Elsmoat: uitgifte ligt niet bij de gemeente

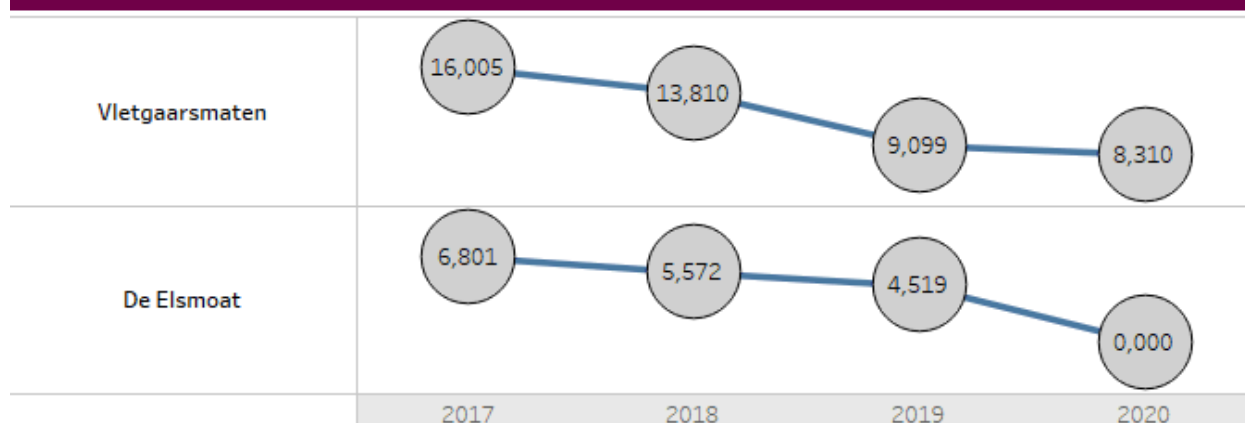
Totaal uitgeefbaar op 1 januari 2021

- Vletgaarsmaten: 8,31 ha.
- 2^e fase Elsmoat: uitgifte ligt niet bij de gemeente

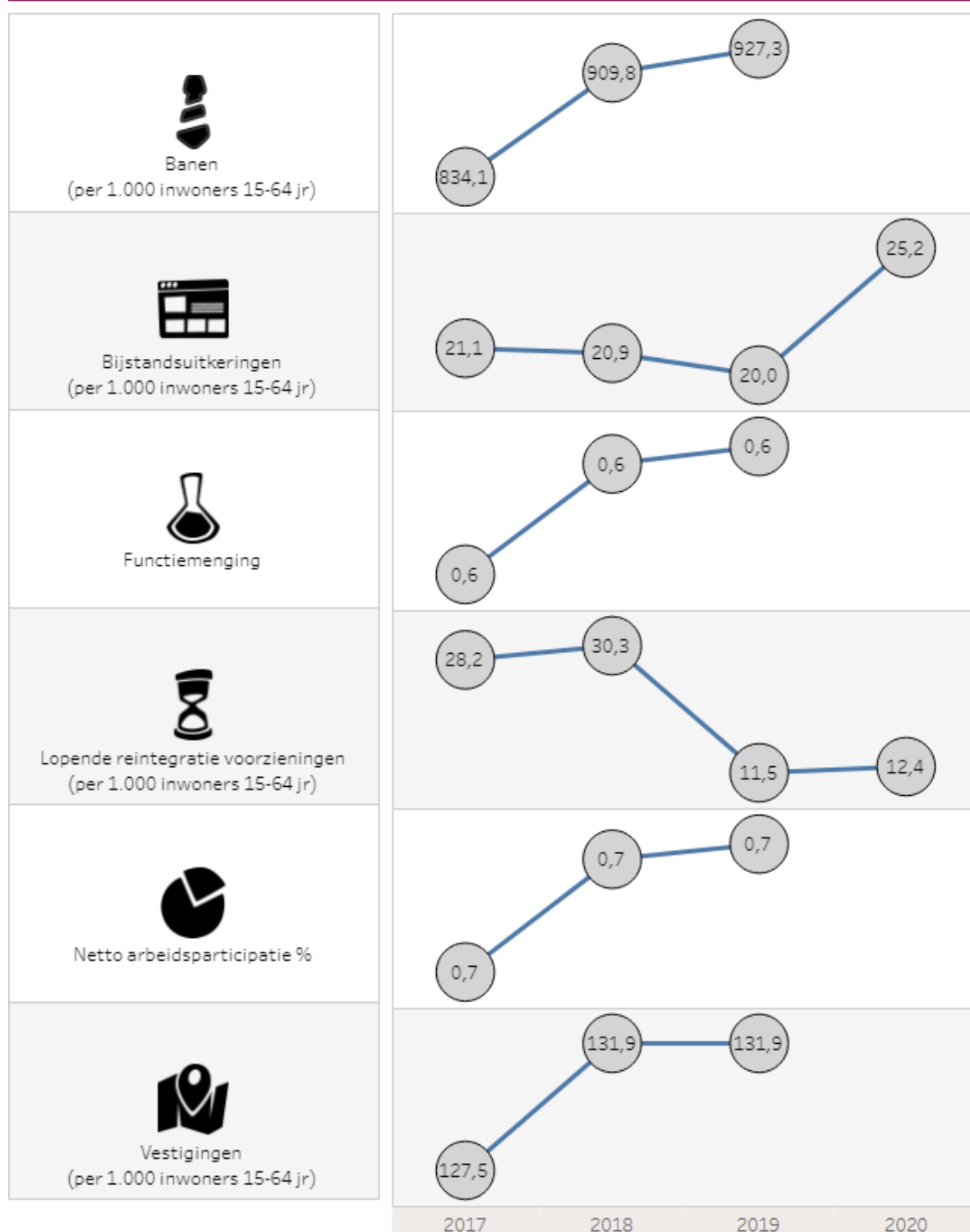
Uitgifte bedrijfsgrond (in hectare)

Uitgeefbare grond (in hectare)

Verplichte beleidsindicatoren BBV

* BBV indicatoren nog niet overal beschikbaar over 2020

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Kwaliteitsimpuls openbare ruimte centrum Holten

Als gevolg van corona zijn er in 2020 geen overleggen geweest met de stakeholders. Dit wordt in 2021 opgepakt.

Toelichting bij bezuinigingen

1. Indienstnemingssubsidie

Het resultaat van de bezuiniging heeft voor 2020 geleid tot zowel financiële als maatschappelijke effecten. Dit is mogelijk ook nog versterkt door de corona ontwikkelingen. De indienstnemingssubsidie is destijds ingevoerd om daarmee het in dienst nemen van een uitkeringsgerechtigde werkzoekende, die een afstand heeft tot de arbeidsmarkt heeft, maar niet behoort tot de doelgroep banenafpraak aantrekkelijker te maken. De werkgever wordt hiermee gestimuleerd om mensen aan te nemen met een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt, waarin de werkgever waarschijnlijk meer dan gemiddeld zal moeten investeren om tot de gewenste productiviteit te komen.

2. Individuele inkomenstoeslag

Deze wettelijke regeling is bedoeld voor personen die langdurig moeten rondkomen van een laag inkomen. De hoogte van de vergoeding is aangepast om binnen het hiervoor geraamde budget te blijven (uitgaande van een gelijkblijvend aantal aanvragen/toekenningen). De vergoeding tot 2020 stond gelijk aan een x percentage van de gehuwdennorm, namelijk 30% voor alleenstaanden, 35% voor alleenstaande ouders en 40% voor gehuwden. Deze percentages zijn per 2020 met 30% verlaagd tot 21% voor alleenstaanden, 24,5% voor alleenstaande ouders en 28% voor gehuwden.

3. Aanpassing bijdrageregeling schoolgaande kinderen

De bijdrageregeling schoolgaande kinderen is onderdeel van het lokale minimabeleid. Tot 2020 kon iedere burger met kinderen van 4 tot 18 jaar die voldoet aan de voorwaarden qua inkomen en vermogen jaarlijks in aanmerking komen voor een bijdrage van € 75,00 voor een basisschool leerling of €175,00 voor leerlingen van het voortgezet onderwijs. De hoogte van de vergoeding is aangepast om binnen het hiervoor geraamde budget te blijven (uitgaande van een gelijkblijvend aantal aanvragen/toekenningen). Per 2020 zijn de bijdragen gewijzigd naar €45,00 voor een basisschoolleerling en €145,00 voor leerlingen van het voortgezet onderwijs.

4. Aanpassing bijdrageregeling maatschappelijke participatie

De bijdrageregeling maatschappelijke participatie is een gemeentelijke minimaregeling voor kosten die mensen maken om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Jaarlijks kan iedere burger die voldoet aan de voorwaarden qua inkomen en vermogen in aanmerking komen voor een bijdrage. Tot 2020 bedroeg deze bijdrage € 110,00 per gezinslid. De hoogte van de vergoeding is per 2020 aangepast naar € 60,00 per gezinslid om binnen het hiervoor geraamde budget te blijven (uitgaande van een gelijkblijvend aantal aanvragen/toekenningen).

Actuele ontwikkelingen

1. Update onderzoek uitbreiding bedrijventerrein Rijssen

De gemeente Rijssen-Holten heeft in 2020 een externe partij gevraagd om een verdieping aan te brengen op de ruimtevraag tot 2030 en ook goed te kijken naar de regionale afspraken en positionering van Rijssen-Holten in de regio. Belangrijk voor de gemeente is dat krachtige economische sectoren voor Rijssen-Holten centraal staan en dat ontwikkelingen in het lokale bedrijfsleven worden meegenomen. Doel van het onderzoek is het opbouwen van een robuuste onderbouwing van de te verwachten ruimtevraag tot 2030 op de bedrijventerreinen in Rijssen-Holten en specifiek voor Rijssen. Het resultaat is een advies over welke vervolgstappen de gemeente zou moeten nemen.

Het rapport vormt input voor onder andere de te ondernemen vervolgstappen in 2021:

- aandacht en erkenning vragen voor de problematiek (ruimtetekort) bij provincie Overijssel en aantonen van de noodzaak voor ontwikkeling van nieuwe ruimte op bedrijventerreinen om groeidynamiek te faciliteren.
- inventariseren van zoekgebieden om deze ruimtevraag te kunnen accommoderen. Bij voorkeur aangrenzend aan het bestaand bedrijventerrein in Rijssen met een goede bereikbaarheid.

- voordat nieuwe ruimte wordt gevraagd dient goed gekeken te worden naar de mogelijkheden voor het beter en intensiever benutten van de bestaande terreinen. Verplaatsing van bedrijven naar een nieuwe zou niet moeten leiden tot verloedering op de achtergelaten vestigingslocatie.
- het op de hoogte brengen van regiogemeenten met betrekking tot de voornemens voor een uitbreidingslocatie en dit ook inbrengen in het regionale overleg voor bedrijventerreinen.

Soweco

In juni 2020 hebben de gemeenteraden van Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden besloten om in te stemmen met de opheffing van de GR Soweco, en de GR en de uitvoeringsorganisatie Soweco NV te liquideren. De gemeenten brengen de uitvoering van de Wsw onder lokale verantwoordelijkheid, als onderdeel van de uitvoering van taken in het sociaal domein.

Daartoe heeft het Algemeen Bestuur van de GR Soweco op 2 juli 2020 besloten tot het liquideren van de GR en opdracht gegeven een liquidatieplan op te stellen. Het liquidatieplan is in december 2020 voorlopig vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Soweco, en is in het eerste kwartaal van 2021 voorgelegd aan onder andere de gemeenteraden voor formuleren van een zienswijze. Na behandeling hiervan in alle gemeenteraden kan het liquidatieplan definitief worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur, waarna gestart wordt met de implementatie hiervan.

Als gevolg van de opheffing van de GR zijn de SW-medewerkers op 1 januari 2021 in dienst gekomen bij de gemeenten, met behoud van alle rechten en plichten vanuit hun huidige rechtspositie (cao-Wsw). Voor de gemeente Rijssen-Holten gaat het om 95 personen. Alle medewerkers hebben hun huidige werkplek behouden. Het stafpersoneel van Soweco wordt, conform de afspraken die worden vastgelegd in een sociaal plan, overgenomen door de gemeenten, deels voor de directe uitvoering van de lokale Wsw, en deels in andere reguliere vacatures binnen onze gemeente.

Corona

Wet sociale werkvoorziening

Het kabinet heeft in het voorjaar 2020 besloten om de rijksbijdrage Wet sociale werkvoorziening te verhogen met € 90 miljoen voor de periode 1 maart 2020 tot 1 juni 2020. Deze compensatie is bedoeld voor de sociale werkbedrijven ter ondersteuning om de dienstverlening aan de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt te kunnen continueren. Later in het jaar is voor de periode juni tot en met december 2020 nog eens € 50 miljoen toegevoegd aan de rijksbijdrage SW. Op basis van het bekende totale aantal medewerkers in de sociale werkvoorziening komt de totale coronacompensatie per standaard eenheid (se) uit op ongeveer € 2.100. Voor Soweco als geheel zou dit totaal een bedrag van € 1,9 miljoen betekenen, ter compensatie voor de geleden 'corona-verliezen'.

Het omzetverlies bij Soweco wordt veroorzaakt doordat de werkzaamheden en activiteiten bij de verschillende afdelingen gedurende een aantal periodes geheel of gedeeltelijk stil hebben gelegen. Daarnaast is sprake van slechter betaalde opdrachten, zijn minder uren gefactureerd bij detacheringen en zijn trajecten achterwege gebleven.

Het bestuur heeft besloten het omzetverlies en de toegenomen kosten (na verrekening met kostenvoordelen) bij Soweco NV als gevolg van de maatregelen rondom corona te compenseren vanuit bovenstaande middelen van het rijk. Hiervoor zijn 3 tranches afgesproken:

- in september is besloten op basis van een jaarprognose van Soweco een bedrag van € 942.000 als voorschot van de zes gemeenten uit te keren op basis van de verdeelsleutel van de begroting 2020.
- In oktober is een tweede besmettingsgolf met betrekking tot corona ontstaan hetgeen heeft geleid tot verscherpte maatregelen. Dit heeft extra gevolgen gehad voor de bedrijfsvoering bij Soweco, waardoor het definitieve financiële effect over geheel 2020 van de maatregelen als gevolg van corona uitkwam op € 1.028.000. De hieruit voortvloeiende nabetaling is begin 2021 overgemaakt.
- doorlopende kosten/omzetverlies als gevolg van corona na 1 januari 2021 (waarvoor van het rijk géén vergoeding meer wordt ontvangen) worden door de GR-gemeenten gezamenlijk gecompenseerd tot het moment van liquidatie (verdeelsleutel begroting 2021).

De vergoeding voor Rijssen-Holten bedroeg € 134.000. Hiervan is totaal € 106.000 overgemaakt aan Soweco. Daarnaast is een bedrag van € 28.000 betaald aan De Sterkerij, als compensatie voor de tekorten bij de van Soweco overgenomen afdeling op De Weverij. De resterende middelen over 2020 zijn gereserveerd in de reserve corona ter dekking van eventuele compensatiebijdragen over 2021.

Verstrekking van gratis mondkapjes voor minima

Als gevolg van de aangescherpte coronamaatregelen wordt, sinds najaar 2020, het gebruik van een mondkapje op veel plekken in Nederland dringend geadviseerd of is het verplicht voor volwassenen en kinderen vanaf 13 jaar. Om de minimadoelgroep, onze inwoners die het financieel niet breed hebben, tegemoet te komen in deze extra kosten hebben we mondkapjes om niet beschikbaar gesteld voor deze doelgroep. We hebben in verschillende media gecommuniceerd dat inwoners die tot de doelgroep behoren een mondkapje konden aanvragen bij de gemeente. De mondkapjes worden op goed vertrouwen verstrekt en bezorgd/verstuurd.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)

De gevolgen van het coronavirus zijn helaas voor veel (zelfstandig) ondernemers voelbaar. Om de gevolgen te beperken kunnen ondernemers gebruikmaken van de TOZO-regeling. Hierbij kunnen ondernemers een tijdelijke aanvulling op het inkomen krijgen tot het sociaal minimum en is het onder voorwaarden mogelijk een bedrijfskrediet aan te vragen. Uitvoering van deze regeling ligt bij de gemeente.

Wat heeft het gekost?

(Bedragen * € 1.000)	Realisatie begrotingsjaar	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primair
Lasten			
<u>Prioriteiten</u>			
Incidenteel			
Structureel			€ 100
<u>Bezuinigingen</u>			
Incidenteel			
Structureel			
Bestaand beleid	€ 18.928	€ 15.506	€ 12.898
Totaal lasten programma 5	€ 18.928	€ 15.506	€ 12.998
Baten			
<u>Prioriteiten</u>			
Bestaand beleid	€ -13.272	€ -9.413	€ -6.164
Totaal baten programma 5	€ -13.272	€ -9.413	€ -6.164
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 5.656	€ 6.092	€ 6.834
Mutaties in reserves			
onttrekking reserve	€ -182	€ -171	€ 0
storting reserve	€ 49	€ 49	€ 0
Gerealiseerd resultaat	€ 5.524	€ 5.970	€ 6.834

Gerealiseerd saldo van baten en lasten
(begroting minus realisatie)

€ 436 overschot

Mutaties reserves

€ 11

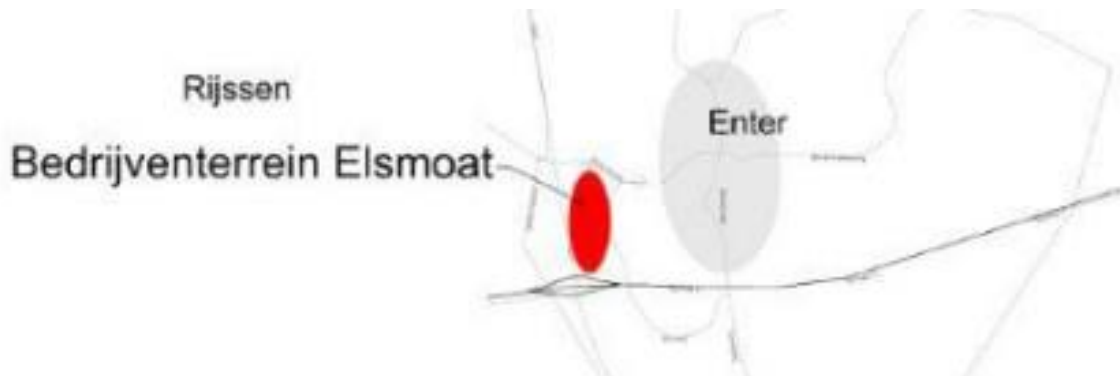
Gerealiseerd resultaat

€ 446 overschot

Toelichting programma 5 Ondernemen en Werk

Verklaring

• Overhevelingen	€ 111.000 V
• Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
Er zijn aan Soweco en De Sterkerij extra bedragen verstrekt ter compensatie van verliezen als gevolg van corona.	€ 61.000 N
• IAOW
Er zijn minder uitkering verstrekt dan waar gemiddeld rekening mee wordt gehouden.	€ 100.000 V
• Wet werk en Bijstand (WWB)
Afwaarderen van vorderingen en meer verstrekte loonkostensubsidie leiden tot hogere lasten. Daar staat een lager beroep op bijzondere bestaanskosten en regelingen voor minima en schulphulp tegenover.	€ 56.000 V
• Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz)
De opgenomen vorderingen voor de Bbz zijn bijgesteld.	€ 67.000 N
• Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)
Voor de uitvoering van de TOZO hebben wij van het Rijk uitvoeringskosten ontvangen. De uitvoering is in belangrijke mate uitgevoerd door eigen personeel. Hierdoor zijn er extra uren gemaakt en prioriteiten gesteld.	€ 221.000 V
• Kapitaallasten vernieuwen centra
De herinrichting van het centrum van Rijssen is in volle gang. Met de kwaliteitsimpuls voor het centrum van Holten is in 2020 moet nog worden gestart. Doordat nog niet alles is uitgevoerd vallen de rente en afschrijvingslasten lager uit.	€ 51.000 V
• Diverse kleine verschillen < € 25.000	€ 35.000 V

2.6 Wonen, Recreëren en Veiligheid

Coalitieakkoord 2018-2022

Om de verschillende categorieën inwoners de mogelijkheid te geven te kunnen blijven wonen in onze gemeente, is het sneller bouwen van betaalbare woningen voor alle doelgroepen van groot belang. Wij staan positief tegenover experimenten met nieuwe woonvormen.

Recreatie en toerisme is een belangrijke economische pijler van onze gemeente. Om de positieve houding ten aanzien van deze sector te benadrukken is afgesproken te komen tot een verlaging van de toeristenbelasting. Dit is verder uitgewerkt in het hoofdstuk Financiën van dit akkoord.

De gemeente is relatief veilig en moet dat ook blijven. Zowel in objectieve cijfers als in de veiligheidsbeleving van inwoners willen we op zijn minst op het huidige peil blijven. Wij willen blijvende aandacht voor goed zichtbare politie en zo kort mogelijke aanrijtijden.

Het is ook van belang in de preventieve sfeer inspanningen te plegen om het veiligheidsniveau te handhaven of te verbeteren. Bijvoorbeeld door in te zetten op preventie in het kader van jeugdzorg en het vroeg signaleren van problemen.

We willen dat de gemeente aantrekkelijk blijft voor toeristen. Hoewel de hoogte van de toeristenbelasting wellicht niet doorslaggevend is voor de keus om naar Rijssen-Holten te komen en te verblijven, kan een verlaging toch een positieve stimulans zijn voor de aantrekkelijkheid van de gemeente als verblijfsgebied. Nadat in de vorige raadsperiode de toeristenbelasting al teruggebracht is naar € 1 (het gemiddelde bedrag in Overijssel), gaan we voor een verdere verlaging van de toeristenbelasting met twee keer € 0,10 in deze raadsperiode. We gaan in overleg met de ondernemers in de toeristische sector om te komen tot een transparantere manier van werken met betrekking tot uitgaven op dit terrein.

Strategische visie 2010-2030, versie 2015

http://www.rijssen-holten.nl/data/publicatie-website/coalitieakkoord-en-strategische-visie/GRH_StrategischeVisie_Brochure_Final2.pdf?_dc=1455706579213&_dc=1455706579227.

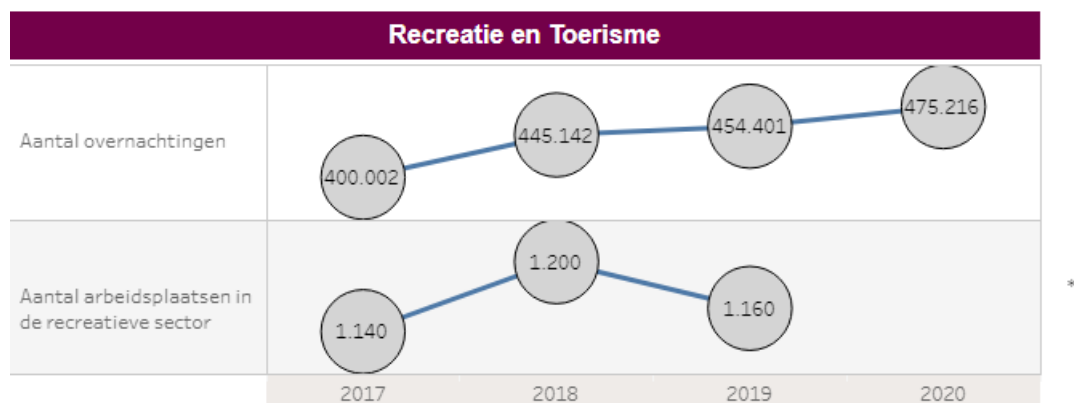
In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c), burgemeester (b) of raad(r)
WONEN			
1. Structuurplan De Liesen	2007	Geen herziening voorzien	r
2. Structuurvisie Het Opbroek	2020	Geen herziening voorzien	r
3. Structuurvisie Rijssen-Holten	2012	Wordt Omgevingsvisie 2023	r
4. Welstandsnota Rijssen-Holten (Holten kern en wonen, Rijssen wonen, Rijssen kern, Rijssen bedrijven)	2012/2013	Gaat op in Omgevingsvisie/plan	r
5. Nota inbreidingsbeleid	2014	Geen herziening voorzien	r
6. Gebiedsvisie Stokmansveld	2014	Geen herziening voorzien	r
7. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r
8. Woonvisie 2017 t/m 2021	2019	2021	r
9. Woningbouw 2017-2021	2019	2021	r

RECEËREN			
10. Landschapsonwikkelingsplan	2008	Gaat op in Omgevingsvisie	r
11. Horecanota Rijssen-Holten	2009/2010	2020	r
12. Holten Hogerop/Heerlijk Holten beleidsvisie	2010	Geen herziening voorzien	r
13. Kadernota Landelijk gebied	2011	Gaat op in Omgevingsvisie	r
14. Integraal herzien bestemmingsplan Buitengebied	2012	2021	r
15. Twentse kracht groen metropool Twente (uitvoeringsprogramma en gebiedsontwikkeling)	2014	Geen herziening voorzien	c
16. Ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied	2015	Gaat op in het Omgevingsplan	r
17. Beleidsregels Rood-voor-Rood	2015	2019	r
18. Visie vrijetijdseconomie Rijssen-Holten	2017	2021	r
VEILIGHEID			
19. Beleidsregels bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast gemeente Rijssen-Holten 2013	2013	Afhankelijk van eventuele wetswijziging	b
20. Regionaal Henneconvenant	2014	Geen herziening voorzien	c
21. Damoclesbeleid	2019	Afhankelijk van regelgeving	b
22. Beleidslijn BIBOB	2015	2021	c/b
23. Horecaconvenant	2016	2021/2022	b
24. Integraal veiligheidsprogramma 2017-2020	2017	2021	r

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018 - 2022

- We willen sneller betaalbare woningen voor alle doelgroepen realiseren.
- We staan positief tegenover experimenten met nieuwe woonvormen.
- Aantrekkelijkheid Rijssen-Holten voor toeristen verhogen.
- We willen een tweede volwaardige ontsluiting van de Kalfstermansweide realiseren.
- Sanering van asbestdaken is noodzakelijk.
- Het streven is om het huidige veiligheidsniveau te handhaven, inzet op preventieve maatregelen (ook in het kader van jeugdzorg en het vroeg signaleren van problemen).
- Aandacht voor goed zichtbare politie en zo kort mogelijke aanrijtijden.

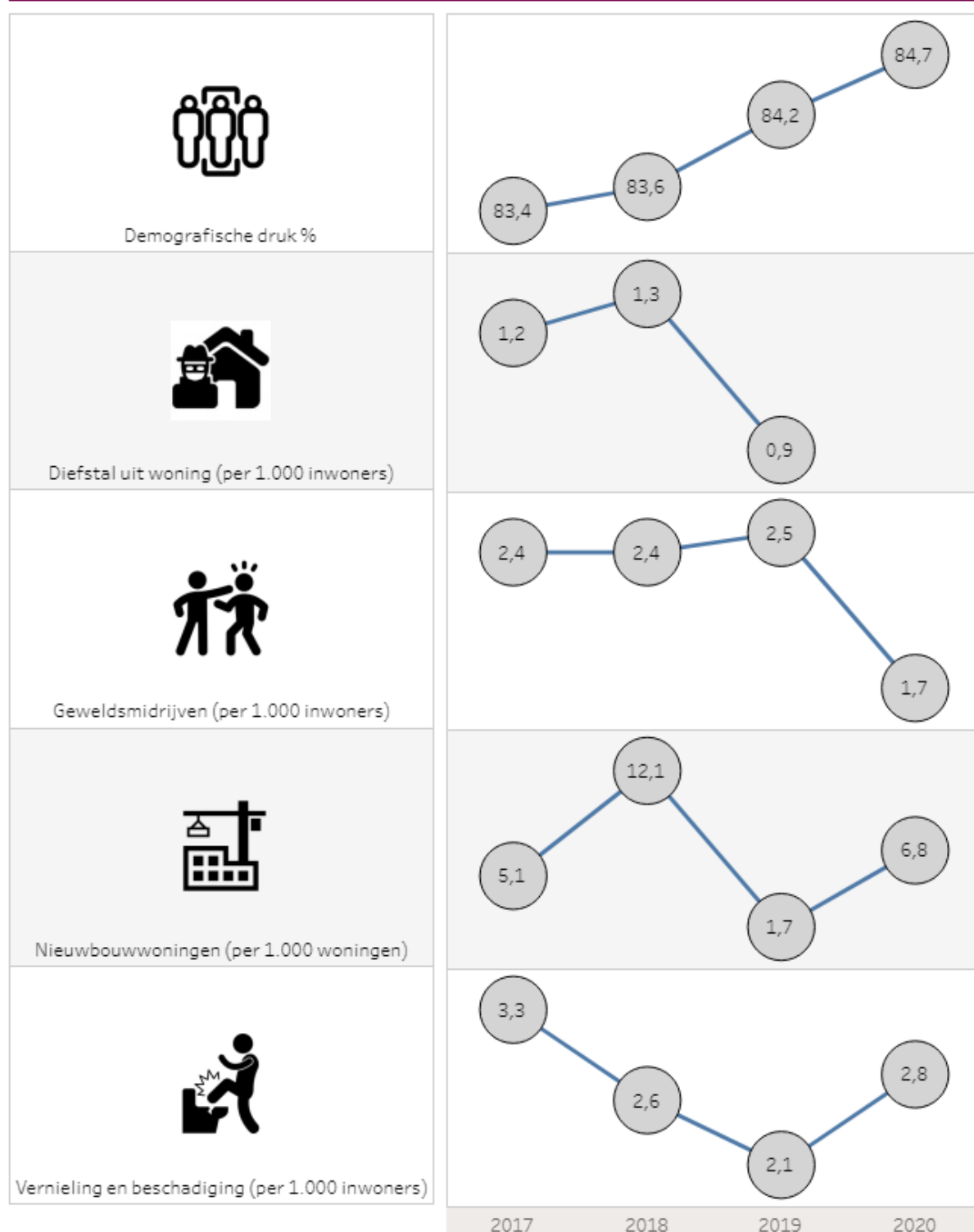
Cijfers die een indicatie geven van het programma

* Cijfers zijn nog niet beschikbaar over 2020

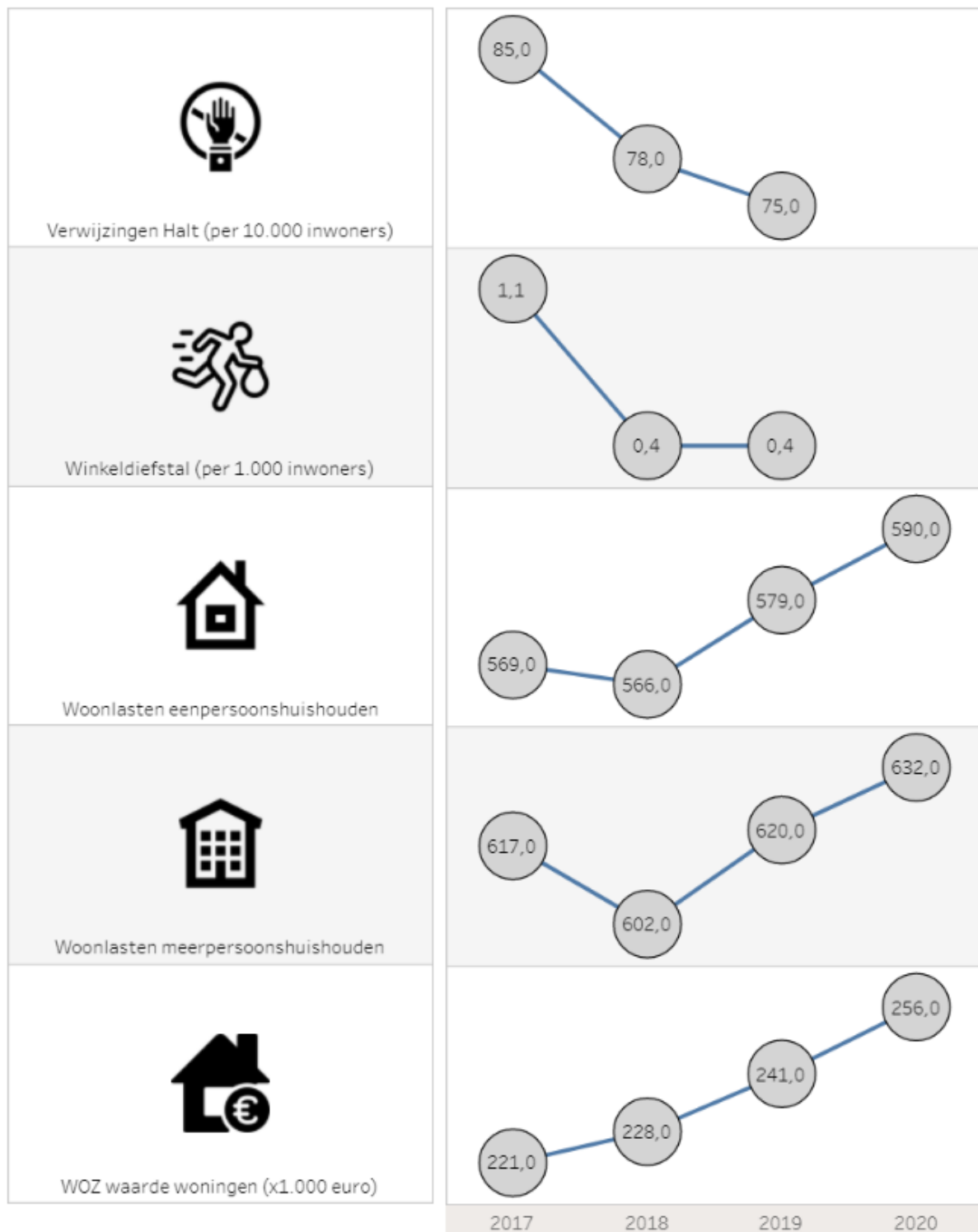

Verplichte beleidsindicatoren BBV

* BBV indicatoren nog niet overal beschikbaar over 2020

Verplichte beleidsindicatoren BBV

* BBV indicatoren nog niet overal beschikbaar over 2020

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. De Woonweter / Duurzaam (T)huis Twente

Vanuit het rijk hebben we slechts beperkte middelen ontvangen voor het oprichten en in werking hebben van een energieloket. De Woonweter en Duurzaam Thuis Twente zijn adviesdiensten die in nauwe samenhang met dit energieloket onafhankelijk adviesdiensten leveren. Duurzaam Thuis Twente is een stichting die is opgericht door de Twentse gemeenten en ook door hen wordt gefinancierd. De samenwerking is met tenminste 1 jaar verlengd tot einde 2021.

2. Asbestsanering

Door het vervallen van het Asbestdakenverbod is landelijk een afname in het aantal asbestdak saneringen waarneembaar. In 2020 is in onze gemeente nog circa 10.000 m² asbestdak gesaneerd. Om de sanering verder te versnellen is in december 2020 een campagne gestart om collectieve saneringen van met name de kleine asbesthoudende golfplaten daken (oppervlakte < 35 m²) te stimuleren. Deze campagne loopt tenminste door tot einde 2021.

Actuele ontwikkelingen

1. Implementatie Omgevingswet

In 2020 is de beoogde inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet een jaar uitgesteld naar 1 januari 2021. We hebben er voor gekozen om deze 'extra' tijd te gebruiken om op onderdelen ons ambitieniveau bij inwerkingtreding naar boven bij te stellen. Zo zijn we aan de slag gegaan met het VTH/initiatievenproces en hierbij een integrale afstemming aan de Omgevingstafel.

Daarnaast is in 2020 verder gewerkt aan het opstellen van Omgevingsplannen (bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte onder de Crisis en Herstelwet) en is de aanpak Omgevingsvisie vastgesteld samen met de Omgevingsagenda.

Via verschillende sporen wordt in 2021 verder gewerkt aan de implementatie Omgevingswet, waarbij we per 1 januari 2022 in ieder geval in staat moeten zijn om een Omgevingsplan te kunnen wijzigen en aanvragen Omgevingsvergunningen te kunnen ontvangen en behandelen. Hiervoor zal de benodigde software aangeschaft en geïmplementeerd moeten zijn, zullen processen aangepast moeten zijn en medewerkers opgeleid. De totale implementatie van de Omgevingswet loopt nog door tot 2029.

2. Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De Wet Kwaliteitsborging (WKB) treedt gelijktijdig met de Omgevingswet in werking en hiermee is ook de inwerkingtreding van deze wet in 2020 1 jaar uitgesteld naar 1 januari 2022.

Voor de implementatie van de WKB wordt gebruik gemaakt van pilots met als doel samen met partners (bedrijfsleven en kwaliteitsborger) ervaring op te doen over de werking van de wet. De ervaringen uit dit traject zijn input voor het bepalen van de financiële en organisatorische impact van de WKB. Concreet zijn er 2020 twee pilotprojecten geselecteerd (De Liesen - Opbroek). Beide pilots zijn in 2020 gestart en zullen naar verwachting zeker tot het najaar 2021 doorlopen.

3. Integraal veiligheidsbeleid

In 2019-2020 is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma integrale veiligheid 2019-2020. In samenwerking met het sociaal domein is de Wet verplichtte GGZ (WvGGZ) en de Aanpak personen met verward gedrag geïmplementeerd. In de praktijk zien we activiteiten als streettriage en het regionaal meldpunt WvGGZ.

Voor de aanpak van overlastgevende en criminele jeugd(groepen) is samen met de omgeving/inwoners, politie, BOA's, particuliere surveillance en straathoekwerk actief ingezet via vroegsignalering, groepsaanpakken en repressieve acties in het veld.

In 2019 hebben we het fenomeen ondermijning actief opgepakt door middel van multidisciplinaire controles (MIA) en is geïnvesteerd in lokale en regionale afstemming met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en Basis Twente West. Ook in 2020 hebben enkele MIA controles plaatsgevonden, maar minder dan voorzien in verband met de coronacrisis.

In 2020 hebben we een begin gemaakt aan het opstellen van een nieuwe nota integrale veiligheid voor de periode 2021 e.v. Daarvoor hebben we verschillende onderzoeken uitgevoerd om het leefbaarheids- en veiligheidsniveau te onderzoeken. Ook zijn diverse stakeholders benaderd. Het streven is om de nieuwe nota in het eerste kwartaal van 2021 vast te stellen.

4. Wet Bibob

Begin 2021 is het nieuwe Bibob beleid vastgesteld door het college. Met dit nieuwe beleid vindt er een doorontwikkeling plaats op de thema's bouwen, milieu en vastgoed. Naast Drank- en horecavergunningen, vindt er ook bij bepaalde omgevingsvergunningen bouw- en milieu en bij vastgoedtransacties een Bibob toets plaats. Op deze manier willen we voorkomen dat we als gemeente ongewild criminelen faciliteren bij hun criminele activiteiten.

5. Horecaconvenant/pilot terrastijden

De evaluatie van het horecaconvenant zou gelijktijdig plaatsvinden met de evaluatie van de pilot terrastijden. Vanwege de coronacrisis is de horeca al geruime tijd gesloten, het is dan ook niet mogelijk om op dit moment een realistische evaluatie van de pilotterrastijden te maken en dus ook het horecaconvenant. Op het moment dat de horeca weer geopend is wordt dit opgepakt.

6. Zichtbare politie en aanrijtijden

In 2019-2020 heeft de gemeente samen met de politie extra ingezet in de voorbereiding van het politiesteunpunt in Rijssen. Hierdoor zien we een flinke toename van 'blauw' in de gemeente en op straat. Tevens zien we hierdoor dat de normen van de aanrijtijden (ruimschoots) behaald worden.

Corona

Veiligheid

In maart 2020 kregen we in Nederland te maken met corona. Vanuit het Rijk werd bepaald dat de maatregelen om het virus onder controle te krijgen op regionale schaal moesten worden uitgevoerd. Hiertoe werd direct de regionale crisisorganisatie opgestart. De maatregelen werden steeds weer vertaald in regionale noodverordeningen; in totaal zijn er 19 verschillende noodverordeningen gemaakt tot december 2020. Op 1 december is de Tijdelijke wet maatregelen covid 19 (Twm) in werking getreden. De geldende maatregelen zijn nu in de tijdelijke wet en ministeriële regelingen gevat. Dit betekent wel dat het merendeel van de bevoegdheden weer bij de burgemeester liggen en niet meer bij de voorzitter van de Veiligheidsregio. Het einde van de coronacrisis is nog niet in zicht, dus ook in 2021 zullen we nog volop bezig zijn met de coronacrisis.

Wijk van de toekomst

Het project Wijk van de toekomst is vertraagd vanwege een combinatie van factoren, waaronder ook corona. In maart 2020 stond een wijkbijeenkomst ingepland, deze kon vanwege corona niet doorgaan. In die tijd was het omschakelen naar een digitale bijeenkomst nog geen gewoonteged. Dit heeft ook gevolgen gehad voor het participatie- en communicatieplan. Het college en de raadscommissie zijn hier rond de zomer van 2020 over geïnformeerd.

In de onderzoeksfase was het noodzakelijk dat er ook ter plaatse in de wijk onderzoeken zouden worden verricht. Vanwege corona konden die onderzoeken niet plaatsvinden op de geplande momenten en zijn deze met in achtneming van de coronamaatregelen later tot veel later uitgevoerd.

De raad zal op korte termijn via een raadsbrief worden geïnformeerd over de vertraging en de herstart.

Wat heeft het gekost?

(Bedragen * € 1.000)	Realisatie begrotingsjaar	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primair
Lasten			
<u>Prioriteiten</u>			
Incidenteel			€ 404
Structureel			€ 11
<u>Bezuinigingen</u>			
Incidenteel			
Structureel			
Bestaand beleid	€ 7.908	€ 9.093	€ 7.011
Totaal lasten programma 6	€ 7.908	€ 9.093	€ 7.426
Baten			
<u>Prioriteiten</u>			
Bestaand beleid	€ -2.846	€ -2.221	€ -2.060
Totaal baten programma 6	€ -2.846	€ -2.221	€ -2.060
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 5.061	€ 6.871	€ 5.366
Mutaties in reserves			
onttrekking reserve	€ -381	€ -426	€ 0
storting reserve	€ 813	€ 438	€ 38
Gerealiseerd resultaat	€ 5.494	€ 6.883	€ 5.404

Gerealiseerd saldo van baten en lasten € 1.810 overschot
(begroting minus realisatie)

Mutaties reserves € -421

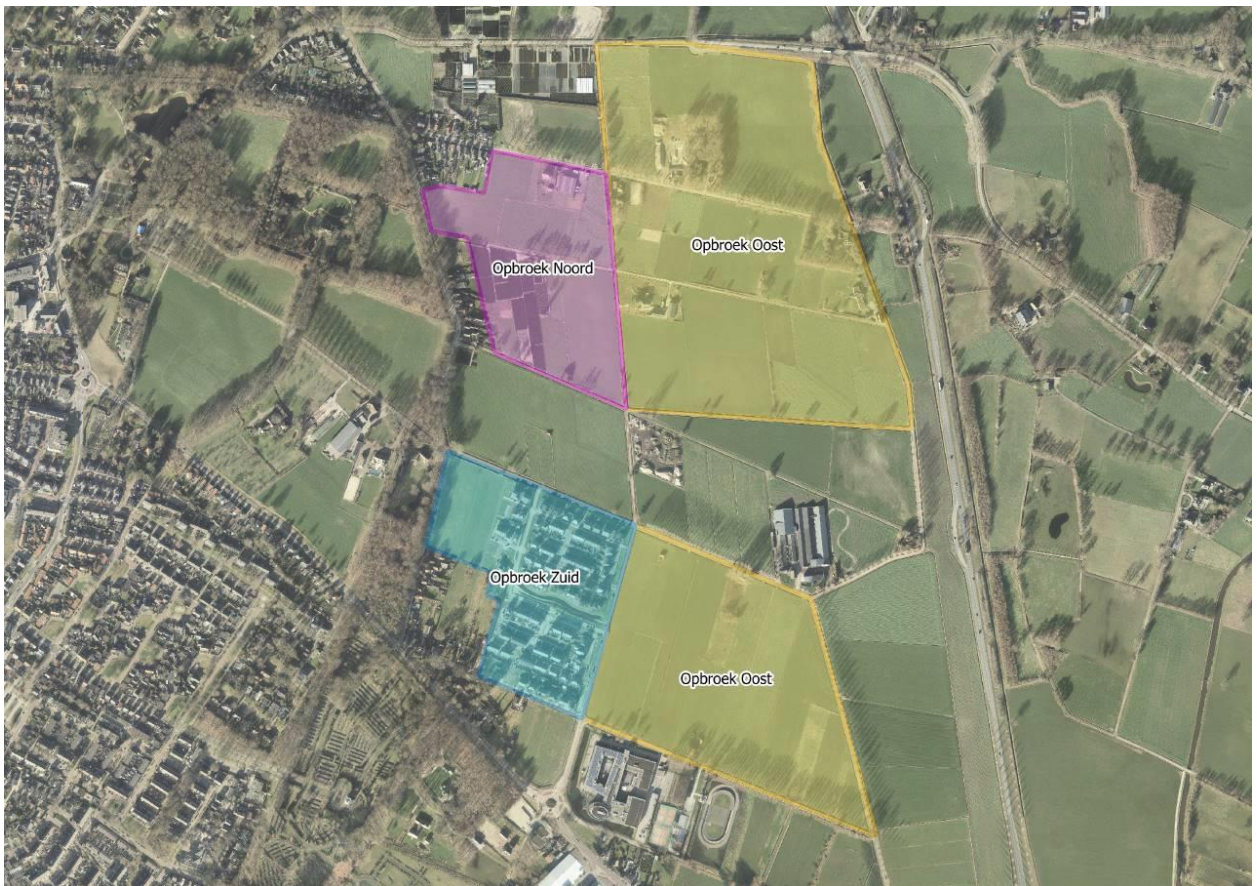
Gerealiseerd resultaat € 1.389 overschot

Toelichting programma 6 Wonen, Recreëren en Veiligheid

Verklaring

- Overhevelingen € 277.000 V
- Bouwleges € 525.000 V
In december zijn enkele grote bouwaanvragen ontvangen. De baten moeten verantwoord worden in het jaar van de aanvraag. De werkzaamheden daarvoor worden grotendeels in 2021 uitgevoerd. Bij de paragraaf lokale heffingen ziet u dat de kostendecking nagenoeg 100% bedraagt als we rekening houden met de nog uit te voeren werkzaamheden in 2021.
- Leges planwijzigingen € 53.000 V
Voor planwijzigingen op verzoek zijn meer leges ontvangen. Het aantal aanvragen was dit jaar groter dan voorzien.
- Adviezen bestemmingsplannen € 43.000 V
Er zijn dit jaar minder externe adviezen voor wijziging bestemmingsplannen gevraagd.
- Asbest € 183.000 V
Het plan voor asbestsanering wordt geactualiseerd op basis van de beschikbare middelen voor 2021-2023. Deze middelen zouden voldoende moeten zijn. Het overschot van 2020 voor asbestsanering valt hierdoor vrij.

- Bouwgrondexploitatie € 8.000 N
- Er wordt tussentijds winst genomen voor de projecten Opbroek (€ 43.000) en Vletgaarsmaten (€ 17.000).
 Per saldo hoeft er minder aan voorzieningen voor de Kol en Enkco te worden toegevoegd (€ 29.000).
 Door versnelde uitgifte van kavels (van 3 jaar naar 2 jaar) in plan De Liesen zijn de vergoedingen voor administratiekosten vanuit het samenwerkingsverband De Liesen eerder ontvangen (€ 115.000).
 De doorberekende rentekosten voor grondexploitatieprojecten zijn door lagere boekwaarde als gevolg van verkopen en opboeken te ontvangen rente vergoeding winstuitkering Elsmoat lager dan geraamd (€ 40.000).
 Door diverse oorzaken is er minder tijd besteed aan grondexploitaties. Hierdoor is voor € 113.000 minder aan personeelskosten toegerekend.
 Vanwege herziening exploitatie begroting van plan Elsmoat als gevolg van effecten aanbesteding moet een deel van de te verwachten winstuitkering worden afgeboekt (€ 133.000).
- Kapitaallasten € 236.000 V
 Er is rekening gehouden met de toerekening van rentelasten aan Opbroek. Als gevolg van gewijzigde voorschriften is dit niet meer toegestaan. Op dit programma ontstaat een voordeel dat bij het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien een nadeel tot gevolg heeft. Per saldo slechts een verschuiving tussen programma's.
- Ondersteuning woningbouwprogramma € 53.000 V
 Het budget voor formatieve ondersteuning voor het woningbouwprogramma is niet gebruikt en kan vrijvallen.
- Diverse kleine verschillen < € 25.000 € 27.000 V

2.7 Wijken

Coalitieakkoord 2018-2022

Wij hechten aan duurzame en veilige wijken en willen daarin investeren, waarbij de beste mogelijkheden om de duurzaamheids- en klimaatdoelstellingen te bereiken worden meegewogen. Om die beste mogelijkheden te bepalen is overleg met woningcorporaties en bewoners nodig. Waar het gaat om het beheer van onze door de gemeentelijke medewerkers prima onderhouden openbare ruimte is sober en veilig de ondergrens. Per omgeving kunnen er verschillen voorkomen. Toegangswegen tot de gemeente en tot de wijken hebben prioriteit.

Een goede infrastructuur die zorgt voor een vlotte doorstroming van het verkeer vinden wij belangrijk. Bij het oplossen van verkeersknelpunten moet de prioriteit liggen bij de bescherming van kwetsbare groepen als ouderen en kinderen. Wij willen een tweede volwaardige ontsluiting van de Kalfstermansweide realiseren. Wij streven naar het zo veilig mogelijk maken van kruisingen met spoorwegen, waarbij ongelijkvloerse kruisingen (met name in de N350 en in de verbinding tussen het centrum van Holten en de Holterberg) de voorkeur hebben.

Hondenbelasting in het buitengebied wordt afgeschaft omdat er geen voorzieningen tegenover staan. De voorzieningen die er zijn in de rest van de gemeente moeten blijven. Verder is meer inzet op overlastbestrijding en handhaving noodzakelijk om de door veel inwoners ervaren overlast op dit gebied tegen te gaan.

In zijn algemeenheid is het een goede zaak om in beeld te hebben welke grote investeringen op de lange termijn spelen. Bijvoorbeeld als het gaat om vervanging van tunnels. Meerjarig moet worden bekeken welke grote investeringen qua vervanging en onderhoud op ons af komen, voor zover dat nog niet gebeurt. Alle gemeentelijke eigendommen moeten op die manier in beeld zijn. In de financiële begroting van de programmabegroting wordt hier aandacht aan besteed.

Thema duurzaamheid uit coalitieakkoord 2018-2022

De coalitie streeft naar een duurzame samenleving. In een duurzame samenleving wordt verantwoord gebruikgemaakt van de schaarse natuurlijke hulpbronnen bij het creëren van welvaart. De coalitie wil bij de invulling van het begrip duurzaamheid naast de ecologische elementen ook kijken naar de sociale en economische aspecten ervan. Kortom: de coalitie wil een goed rentmeester zijn.

In 2016 is de Duurzaamheidsvisie 2016-2019 vastgesteld. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te behalen, zeker als aansluiting wordt gezocht bij de landelijke doelstellingen (14%, 16% en 100% duurzame energie in 2020, 2023 en 2050), zijn ambitieuze en effectieve projecten nodig. Stil blijven zitten is geen optie. Er moeten duidelijke keuzes worden gemaakt over het energievraagstuk, ook als het gaat om projecten waarover de meningen nogal uiteenlopen (zoals zonnevelden en windmolens). Gezond realisme staat daarbij voorop. Doelstellingen, die met duidelijke tussenstations geformuleerd moeten worden, dienen ambitieus én haalbaar zijn.

Raad en college moeten zo snel mogelijk (uiterlijk in 2019) een heldere en realistische uitvoeringsagenda formuleren voor de transitie naar een duurzaam Rijssen-Holten. Deze dient in nauw overleg met de verschillende belanghebbenden - bedrijven, woningcorporaties én inwoners - opgesteld te worden. Alleen met een breed gedragen uitvoeringsagenda kan effectief invulling worden gegeven aan een realistisch klimaat- en energiebeleid.

Sanering van asbestdaken vinden wij noodzakelijk. Wij willen daarom een plan voor asbestsanering met daarin opties voor positieve stimulering en een uitvoeringsprogramma.

Strategische visie 2010-2030, versie 2015

http://www.rijssen-holten.nl/data/publicatie-website/coalitieakkoord-en-strategische-visie/GRH_StrategischeVisie_Brochure_Final2.pdf? dc=1455706579213& dc=1455706579227

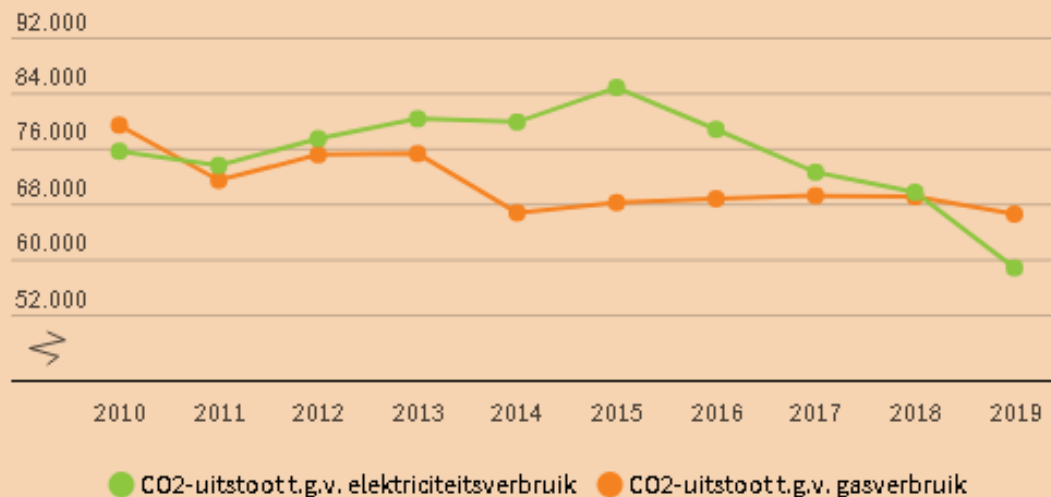
In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad(r)
VERKEER			
1. Fietsvisie Rijssen-Holten 2013 - 2020	2013	Geen herziening voorzien	r
2. Verkeersstructuurplan Holten (VSP)	2014	2021	r
PARKEREN			
3. Parkeeronderzoek Holten 2017	2017	2024	c
4. Parkeeronderzoek Rijssen 2019	2019	2024	c
5. Nota parkeernormen	2019	2024	r
MILIEU			
6. Gemeentelijk geluidbeleid	2008	Geen herziening voorzien	c
7. Gemeentelijk Rioleringsplan – 2018-2022	2018	2022	r
8. Lichtbeleid	2013	Geen herziening voorzien	r
9. Afvalinzameling 2017 - 2020	2019	Geen herziening voorzien	r
GROEN & WATER			
10. Groenstructuurplan Rijssen	1995	2021	r
11. Groenstructuurplan Holten	2003	2021	r
12. Berm- en slootbeheerplan	2017	2027	c
13. Watervisie	2011	Geen herziening voorzien	r
14. Beleidsstrategie openbare ruimte	2018	2022	r
15. Kaart waardevolle bomen en boombeplanting	2017	2022	c
DUURZAAMHEID			
16. Duurzaamheidsvisie 2016-2019 deel 1 en deel 2	2016	2023	r

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018 - 2022

- We streven ernaar om waar mogelijk duurzaamheids- en klimaatdoelstellingen te realiseren bij investeringen in duurzame en veilige wijken.
- Sober en veilig is de ondergrens bij beheer van de openbare ruimte.
- Toegangswegen tot de gemeente en tot wijken hebben prioriteit.
- We streven naar een goede toegankelijkheid voor de gemeentelijke gebouwen en openbare voorzieningen.
- Goede infrastructuur is belangrijk. Bij het oplossen van verkeersknelpunten ligt de prioriteit bij bescherming van kwetsbare groepen zoals ouderen en kinderen.
- Wij streven naar het zo veilig mogelijk maken van kruisingen met spoorwegen waarbij ongelijkvloerse kruisingen (met name in de N350 en in de verbinding tussen centrum Holten en de Holterberg) de voorkeur hebben.
- Wij willen ambitieuze en realistische duurzaamheidsdoelstellingen, met duidelijke tussenstations, geformuleerd in een breed gedragen uitvoeringsprogramma.
- Hondenbelasting buitengebied wordt afgeschaft.

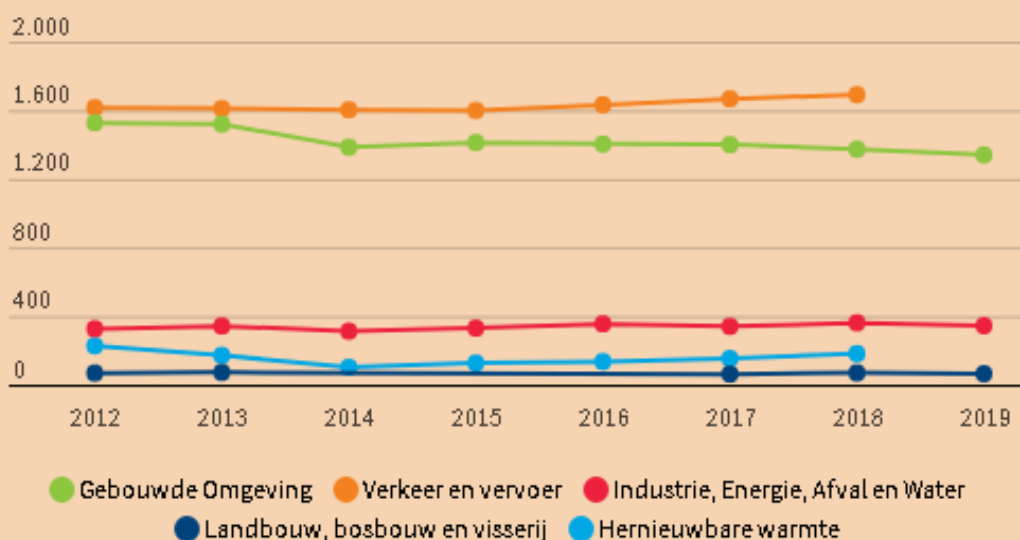
Cijfers die een indicatie geven van het programma

CO₂-uitstoot t.g.v. gas- en elektriciteitsverbruik Rijssen-Holten, ton

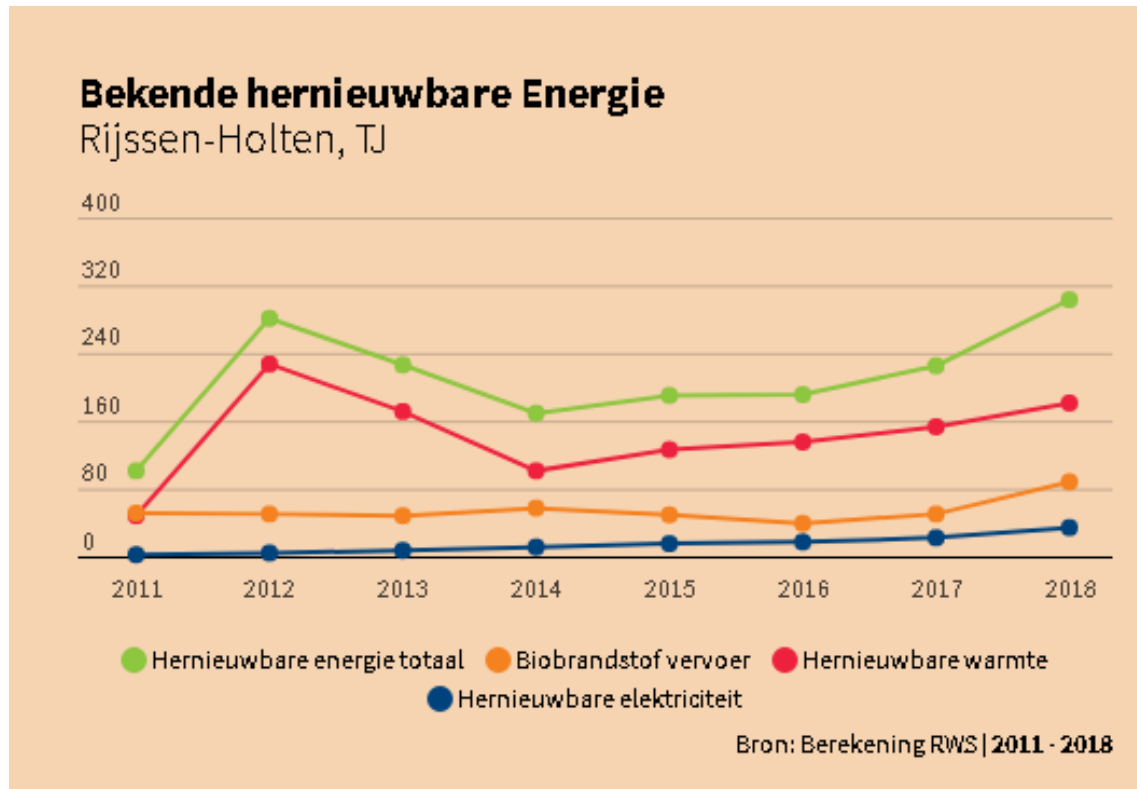

Bron: meerdere bronnen | 2010 - 2019

Energieverbruik Hoofdsectoren Rijssen-Holten, TJ

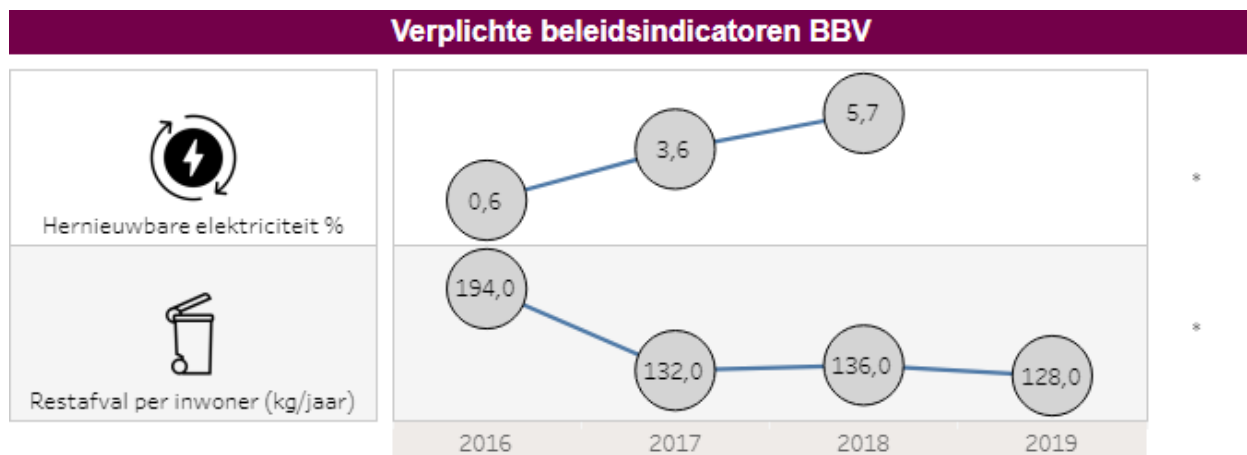

Bron: meerdere bronnen | 2012 - 2019

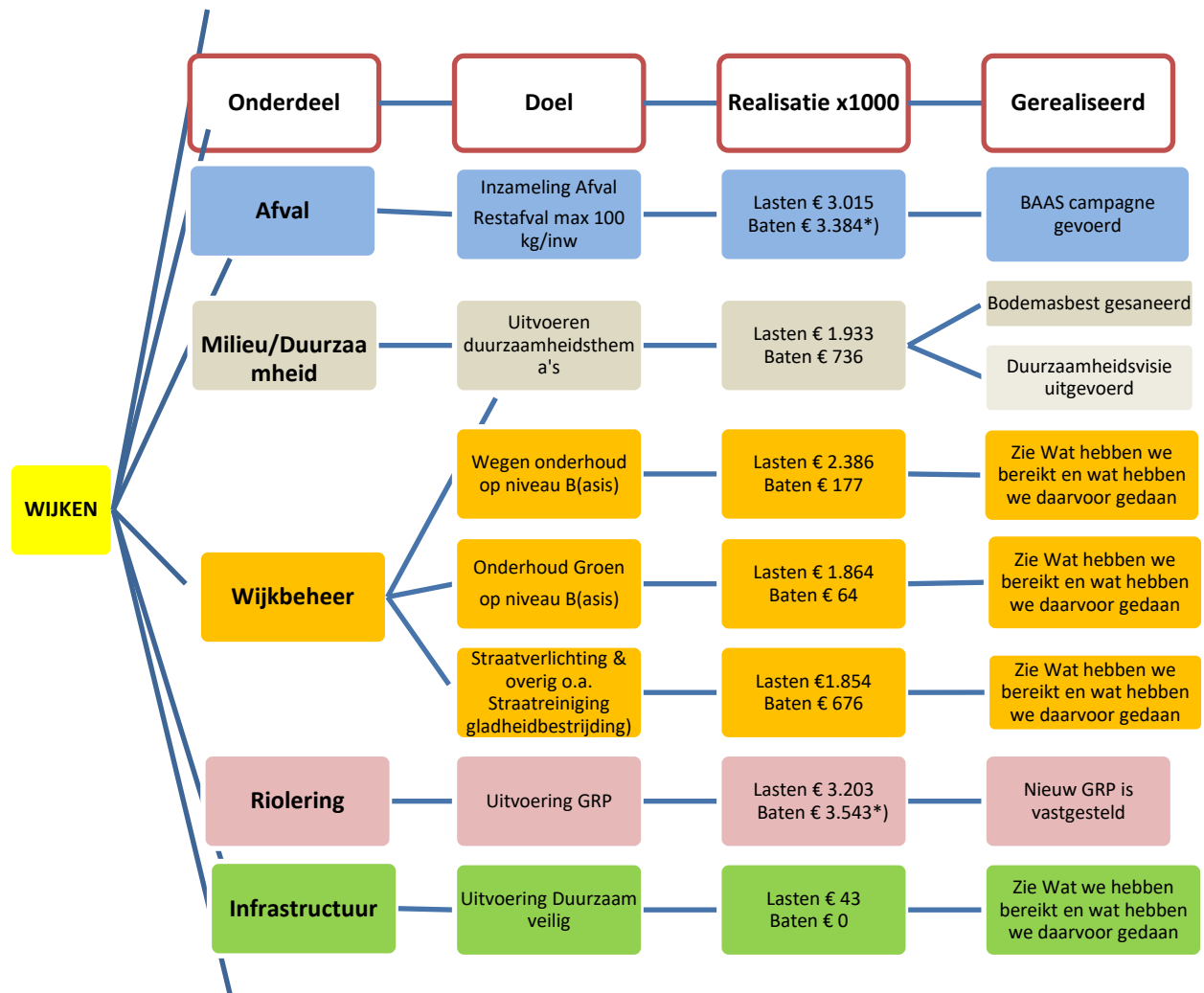
Bron: Klimaatmonitor (meest actuele cijfers t/m 2019)
<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/co2-uitstoot>

Op site van de Klimaatmonitor staat nog veel meer relevante en verdiepende informatie vermeld met betrekking tot de gemeente Rijssen-Holten. Het zou te ver voeren om dit allemaal in deze jaarrekening op te nemen.

* BBV indicatoren nog niet geheel beschikbaar over 2019 en 2020

Overzicht besteding middelen

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Uren uitwerken boomvervangingsplan

Het boomvervangingsplan is on hold gezet; deze moet (in de vorm van een bomenbeleidsplan) deel uit gaan maken van de nog op te stellen groenstructuurvisie. De gevraagde uren worden overgezet voor het uitwerken van het groenstructuurplan.

2. Verduurzamen openbare verlichting

In 2020 is verder gegaan met het ombouwen naar energiezuinige LED verlichting. Gekozen is voor het vervangen van alleen de lampen en de inbouw van energiezuinige LED modules in bestaande armaturen. Hiermee wordt de levensduur van het armatuur verlengd en een laag energieverbruik gerealiseerd. In 2020 is dit project nagenoeg afgerond. Er is door vertraging in levering van materialen een kleine uitloop in 2021. Hiermee is de ombouw van de standaard en veel voorkomende armaturen afgerond en vrijwel de hele (>95%) verlichtingsinstallatie voorzien van duurzame LED verlichting.

3. Verbetermaatregelen rotonde Otje van Potje en Westerstraat

Door de verbetermaatregelen wordt de verkeersveiligheid vergroot voor het fietsverkeer op de rotonde. Om dit te bereiken zijn of worden op de rotonde de aansluitingen van de fietspaden aangepast. De verbetermaatregelen zijn of worden uitgevoerd te samen met de herinrichting van de Molenstalweg en

kosten globaal € 110.000. Een deel van de verbetermaatregelen zijn eind 2020 uitgevoerd. Het totale werk is eind maart 2021 gereed.

De verbetermaatregelen voor de Westerstraat staan on hold in verband met het aangekochte pand Westerstraat 6 en de mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving.

4. Onderzoek naar verkeersstromen op de Nijverdalseweg en omstreken

Het onderzoek heeft in 2020 niet plaatsgevonden. In verband met de corona-crisis met o.a. het gevolg dat er sprake was van veel thuiswerken er geen sprake was van een realistische verkeersbeeld.

Het onderzoek is gebaad bij een goed verkeersbeeld. In 2021 zal het onderzoek naar alle waarschijnlijkheid wel worden uitgevoerd. Er moet dan wel sprake zijn van een normaal verkeersbeeld.

5. Investerings groot onderhoud gemeentelijke eigendommen

Bij de kadernota 2019 zijn middelen beschikbaar gesteld om een integraal beheerplan gemeentelijk vastgoed op te stellen. Eind 2018 is hiermee gestart en inmiddels zijn de beheerplannen voor de komende 30 jaar doorgerekend voor de disciplines: gemeentelijke gebouwen, openbare verlichting, speeltoestellen en civieltechnische kunstwerken (bruggen en tunnels). Voor het reguliere beheer en onderhoud van de genoemde disciplines zijn (structureel) middelen beschikbaar in de begroting. Deze middelen voorzien echter voor het grootste deel niet in renovatie of gehele vervanging. Voor renovatie en periodieke vervanging is het de gewoonte om hier bij de kadernota middelen voor aan te vragen. In 2020 zijn er geen, niet geraamde, vervangingen gepland. In de kadernota 2020-2023 zijn er daarom geen middelen voor opgenomen. Voor het beheer en onderhoud van civiel technische kunstwerken (tunnels, bruggen) is op basis van het beheerplan een structurele stijging van middelen met € 65.000 opgenomen. Deze stijging is bedoeld om regulier onderhoud aan tunnels en bruggen te kunnen uitvoeren op het onderhoudsniveau basis. Dit onderhoud bestaat uit onder andere schoonmaken, het uitvoeren van reparaties en vervangen van onderdelen.

Corona

Een negatief neveneffect van de corona en het feit dat mensen nergens meer naar toe konden behalve naar buiten is een forse toename in zwerfafval.

In de eerste periode (vanaf maart/april vorig jaar) nam het grof zwerfvuil toe. Iedereen wilde kennelijk huis en schuur opruimen en hadden geen zin om in de file te staan bij het afvalbrengpunt.

Momenteel is het echter vooral veel klein zwerfafval. Mensen willen genieten van de buitenlucht en nemen van alles te eten mee, maar de lege zakjes, blikjes en flessen worden achtergelaten.

Elke zaterdag werden de centra al opgeruimd maar inmiddels is dit uitgebreid naar de Holterberg. De prullenbakken zitten ook bomvol maar vooral wat er wordt achtergelaten, is iets wat door corona echt is toegenomen.

Helaas is dit ook merkbaar binnen de bebouwde kom, rondom speelplaatsen en hangplekken is er een forse toename aan zwerfafval. Werd er voor corona 2 keer per week opgeruimd, nu blijkt dat dit niet toereikend is en is er opgeschaald naar minstens 3 keer per week en sommige plekken zelfs dagelijks. Ook de scholen ondervinden veel hinder ondervinden van het zwerfafval.

Wat heeft het gekost?

(Bedragen * € 1.000)	Realisatie begrotingsjaar	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primair
Lasten			
<u>Prioriteiten</u>			
Incidenteel			€ 145
Structureel			€ 77
<u>Bezuinigingen</u>			
Incidenteel			
Structureel			
Bestaand beleid	€ 13.690	€ 13.794	€ 12.249
Totaal lasten programma 7	€ 13.690	€ 13.794	€ 12.471
Baten			
<u>Prioriteiten</u>			
Bestaand beleid	€ -8.435	€ -8.146	€ -7.123
Totaal baten programma 7	€ -8.435	€ -8.146	€ -7.123
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 5.255	€ 5.648	€ 5.348
Mutaties in reserves			
onttrekking reserve	€ -144	€ -286	
storting reserve	€ 606	€ 494	
Gerealiseerd resultaat	€ 5.717	€ 5.856	€ 5.348

Gerealiseerd saldo van baten en lasten € 394 overschot
(begroting minus realisatie)

Mutaties reserves € -255

Gerealiseerd resultaat € 139 overschot

Toelichting programma 7 Wijken

Verklaring:

- Overhevelingen € 33.000 V
- Materieel € 33.000 V
Het gladheidsbestrijdingsmaterieel is opnieuw aanbesteed. De onderhoudskosten zijn dit jaar beperkt tot het strikt noodzakelijke.
- Voorziening Energieloket € 29.000 V
Het subsidie voor de doorontwikkeling van het Energieloket is afgerekend. Het restant van de voorziening kan vrijvallen
- Verkoop grond € 25.000 V
Dit jaar zijn meer stukjes grond dan waarmee in de raming rekening is gehouden.
- Diverse kleine verschillen < € 25.000 € 19.000 V

2.15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Bij de programma's 1 tot en met 7 worden de desbetreffende lasten en baten weergegeven. Bij veel programma's zijn de lasten hoger dan de baten. De programmamtekorten worden bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de uitkering uit het gemeentefonds en de OZB de belangrijkste zijn. De algemene dekkingsmiddelen worden in dit overzicht "Algemene dekkingsmiddelen" genoemd. Het beleid over de lokale heffingen is verwoord in de paragraaf "Lokale heffingen".

De algemene dekkingsmiddelen kennen in tegenstelling tot heffingen als rioolrecht of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. Deze middelen zijn hieronder gespecificeerd en toegelicht. De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van specifieke uitkeringen, in de programma's waarvan ze voor een deel de kosten dekken, onder de baten verantwoord.

Wat heeft het gekost?

(Bedragen * € 1.000)	Realisatie begrotingsjaar	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primair
Lasten			
<u>Prioriteiten</u>			
Incidenteel			€ 17
Structureel			€ 40
Nieuw beleid structureel naar programma's			€ -324
idem incidenteel			€ -1.138
Bestaand beleid	€ 745	€ 764	€ 2.611
Totaal lasten programma 15	€ 745	€ 764	€ 1.206
Baten			
<u>Prioriteiten</u>			
Bestaand beleid	€ -69.745	€ -69.529	€ -67.538
Totaal baten programma 15	€ -69.745	€ -69.529	€ -67.538
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ -69.000	€ -68.766	€ -66.332
Mutaties in reserves			
onttrekking reserve	€ -2.370	€ -2.145	€ -1.195
storting reserve	€ 3.236	€ 2.910	€ 666
Gerealiseerd resultaat	€ -68.134	€ -68.001	€ -66.861

Gerealiseerd saldo van baten en lasten € 235 overschot
(begroting minus realisatie)

Mutaties reserves € -101

Gerealiseerd resultaat € 133 overschot

Toelichting programma 15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Verklaring:

- Overhevelingen € 71.000 V
 - Algemene uitkering € 199.000 V
- De algemene uitkering is zoals gebruikelijk berekend op basis van de gegevens uit de decembercirculaire.

- Mutaties reserves € 102.000 N
Bij de toelichting op de mutaties in de reserves vindt u bij de reserve gebouwenbeheer (5055), ziektevervang (5070), implementatie Omgevingswet (5097) en Corona (5099) toelichtingen die onderdeel uitmaken van dit verschil.
- Toeristenbelasting € 54.000 V
Als gevolg van corona zijn veel mensen in Nederland gebleven waardoor het aantal overnachtingen ook in onze gemeente is toegenomen.
- Renteomslag € 88.000 N
Op dit programma ontstaat een nadeel van € 88.000 omdat er minder rente is doorberekend naar andere programma's. Bij de toelichtingen op de programma's 5 en 6 staan voordelen genoemd (€ 45.000 en € 236.000). Per saldo vallen de rentelasten daarmee lager uit.
- Diverse kleine verschillen < € 25.000 € 1.000 N

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting na wijziging	Primaire begroting
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-€ 7.060.924	-€ 6.905.500	-€ 6.980.800
Algemene Uitkering	-€ 57.915.095	-€ 57.716.100	-€ 55.524.900
Dividenden	-€ 790.086	-€ 791.900	-€ 990.900
Overige eigen middelen	-€ 3.568.111	-€ 3.766.800	-€ 5.707.500
Saldo financieringsfunctie	€ 1.199.819	€ 1.179.100	€ 1.420.900
Vennootschapsbelasting	€ 0	€ 0	€ 0
Stelposten/onvoorzien	€ 0	€ 0	€ 1.661.600
Totaal	-€ 68.134.398	-€ 68.001.200	-€ 66.121.600

Lokale heffingen

Voor een toelichting over het beleid met betrekking tot de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf 'lokale heffingen'.

De inkomsten voor de OZB zijn gecorrigeerd voor de lasten die betrekking hebben op de uitvoering van de Wet WOZ.

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting na wijziging	Primaire begroting
Onroerendezaak-belasting	-€ 6.351.239	-€ 6.259.600	-€ 6.276.500
Hondenbelasting	-€ 102.898	-€ 103.000	-€ 116.300
Recognities	-€ 9.424	-€ 8.000	-€ 29.000
Forensenbelasting	-€ 132.472	-€ 124.600	-€ 122.300
Toeristenbelasting	-€ 464.891	-€ 410.300	-€ 436.700
TOTAAL	-€ 7.060.924	-€ 6.905.500	-€ 6.980.800

Algemene uitkering

Aan de hand van de decembercirculaire 2020 is de uitkering uit het gemeentefonds voor de gemeente berekend. Voor meer informatie over de algemene uitkering wordt verwezen naar de toelichting op programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Dividenden

De gemeente ontvangt jaarlijks dividenduitkeringen uit hoofde van haar aandelenbezit in diverse ondernemingen. De gemeente heeft aandelen in Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Vitens, Enexis, Twence en Wadinko.

Door de coronacrisis heeft de BNG van de Europese Centrale Bank het dringende verzoek gekregen om het dividend over 2019 dat normaal gesproken in 2020 zou worden uitgekeerd, in 2020 niet uit te keren. Volgens het BBV moet het dividend verantwoord worden in het jaar waarin het dividend vastgesteld. De opbrengst is als nog te ontvangen op de balans verantwoord. Inmiddels is op 19 maart jl. een bedrag ad € 131.000 aan voorschot dividend van de BNG ontvangen. Dit betreft circa 34% van het totaal aan uit te keren dividend.

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting na wijziging	Primaire begroting	Incidenteel gerealiseerd in het boekjaar
Bank Nederlandse gemeenten	-€ 387.000	-€ 387.000	-€ 600.000	
Vitens	€ 0	€ 0	-€ 21.000	€ 21.000
Vitens achtergestelde lening	-€ 3.462	-€ 8.000	-€ 8.000	€ 0
Enexis	-€ 45.321	-€ 45.000	-€ 50.000	€ 0
Enexis achtergestelde lening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Wadinko	-€ 45.000	-€ 45.000	-€ 45.000	€ 0
Twence	-€ 336.578	-€ 336.500	-€ 300.000	€ 0
Verkoop Attero	-€ 3.527	-€ 3.500	€ 0	
Enexis opheff. CBL en Verkoop Venn.sch.	-€ 91	€ 0	€ 0	
Kapitaallasten en rentebaten beleggingen	€ 30.892	€ 33.100	€ 33.100	€ 0
TOTAAL	-€ 790.086	-€ 791.900	-€ 990.900	€ 21.000

Overige eigen middelen

Onder deze noemer worden diverse eigen middelen gerangschikt die zijn samengevat in onderstaande tabel.

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting na wijziging	Primaire begroting
Bespaarde rente	-€ 1.984.392	-€ 1.984.400	-€ 1.922.900
Personeelsuren belastingen	€ 13.336	€ 9.300	€ 4.400
Personeelsuren invordering	€ 127.400	€ 127.400	€ 127.400
Btw-verrekening afval en riool	-€ 1.041.700	-€ 1.041.700	-€ 1.041.700
Onttrekking reserves	-€ 2.370.225	-€ 2.145.100	-€ 1.194.600
Toevoeging reserves	€ 3.236.156	€ 2.909.600	€ 0
Overige	-€ 21.008	-€ 21.700	-€ 21.700
Lichtmastreclame	-€ 51.332	-€ 65.000	-€ 72.200
Saldo financieringsfunctie	-€ 1.199.819	-€ 1.179.100	-€ 1.420.900
Verschil renteomslag	-€ 276.528	-€ 376.100	-€ 165.300
TOTAAL	-€ 3.568.111	-€ 3.766.800	-€ 5.707.500

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is het verschil tussen de werkelijke betaalde rente (leningen, rekening courant) en de ontvangen rente (uitgezet kort geld en verstrekte hypotheekleningen gemeentepersoneel). Hierbij wordt geen rekening gehouden met de bespaarde rente en de gevolgen van de renteomslagberekening. De gevolgen hiervan zijn verantwoord onder de Overige eigen middelen. Het saldo van de financieringsfunctie bedraagt € 1,2 miljoen aan meer betaalde rente dan ontvangen rente. Aan betaalde rente is een bedrag verantwoord van ruim € 1,3 miljoen en aan ontvangen rente € 0,1 miljoen. De betaalde rente bestaat grotendeels uit rente op langlopende financiering en een minimaal

bedrag aan kortlopende financiering. Aan de betaalde rente op langlopende financiering ligt een leningportefeuille ten grondslag van € 39,3 miljoen.

Het verschil tussen begroot en realisatie bij Overige wordt voornamelijk veroorzaakt door mutaties in de reserves. Zie hiervoor de toelichting op programma 15. Verder is er minder rente doorbelast waardoor een nadeel is ontstaan op Verschil renteomslag.

Vennootschapsbelasting

Op basis van de huidige berekeningen is er over 2020 geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Dit geldt ook voor de voorgaande jaren.

Stelposten/onvoorzien

In de programmamaverantwoording wordt inzicht gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien. De post onvoorzien is als 1 post in de begroting opgenomen. Het bedrag voor onvoorzien is te verdelen in 2 stukken namelijk € 32.700 structureel (2019 + 2020) en € 40.000 incidenteel. In het begrotingsjaar zijn onderstaande mutaties ten laste van de onvoorziene uitgaven gebracht.

Onvoorzien structureel

Onderwerp	Begrotingswijziging in raadsvergadering	Bedrag
1. Begroting, onvoorzien 2019 en 2020	November 2019	€ 32.700
2. Vrijval conform najaarsnota 2019	November 2019	-€ 12.700
3. Najaarsnota, vrijval	December 2020	<u>-€ 20.000</u>
Saldo 31 december 2020		€ 0

Onvoorzien incidenteel

Onderwerp	Begrotingswijziging in raadsvergadering	Bedrag
1. Begroting	November 2019	€ 40.000
2. Uitbreiding columbarium	November 2019	-€ 5.600
3. Najaarsnota, vrijval	December 2020	<u>-€ 34.400</u>
Saldo 31 december 2020		€ 0

3. Paragrafen

Algemeen

De paragrafen bij de jaarrekening geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten vanuit een bepaald perspectief. De onderwerpen in de paragrafen zijn vaak versnipperd over de jaarrekening. De raad controleert het college en stelt kaders in een dualistisch stelsel. Hierdoor en door het belang van de onderwerpen, is het van belang dat de raad een instrument heeft om haar taken uit te voeren.

Zoals gebruikelijk is per paragraaf de relevante tekst uit het BBV opgenomen.

De volgende paragrafen zijn verder uitgewerkt:

- 3.1 Lokale heffingen
- 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 3.3 Onderhoud kapitaalgoederen
- 3.4 Financiering
- 3.5 Verbonden partijen
- 3.6 Grondbeleid
- 3.7 Bedrijfsvoering
- 3.8 Corona

3.1 Paragraaf lokale heffingen

Artikel 10 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat ten minste (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- a. de geraamde inkomsten;
- b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe de bij de berekening van de tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- d. een aanduiding van de lokale lastendruk;
- e. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid. Ze raken namelijk de burger heel direct in de portemonnee.

De paragraaf lokale heffingen bevat de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een duiding van de lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de lokale belastingdruk en wordt de raad in staat gesteld te sturen op hoofdlijnen van beleid en een afweging te maken tussen de belastingdruk en het voorzieningenniveau.

Uitgangspunt tarievenbeleid

Alle kostprijzen en tarieven van gemeentelijke dienstverlening zijn in 2018 opnieuw tegen het licht gehouden. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd in de Nota kostprijzen en tarieven gemeentelijke dienstverlening 2019.

Als algemeen uitgangspunt geldt dat de tarieven kostendekkend zijn. Uitzonderingen hierop staan in de nota. In 2020 golden de tarieven uit de nota, dus van 2019, gecorrigeerd voor inflatie (1,9%).

Van het bestaande beleid om de tarieven jaarlijks te corrigeren voor de inflatie wijkt op de volgende punten afgeweken.

1. Voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) zijn de tarieven zo worden vastgesteld dat de totale opbrengst per saldo 1,9% stijgt (dit is de inflatie), exclusief areaal.
2. De rioolheffing is conform het nieuwe GRP met € 3,50 verlaagd. Het tarief kwam daarmee op € 195,00.
3. De afvalstoffenheffing wordt zoals gebruikelijk ook kostendekkend geraamd. De tarieven voor eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens zijn verhoogd met € 7,00 en € 8,00 tot respectievelijk € 144,00 en € 186,00.
4. Voor de toeristenbelasting is in 2020 het tarief verlaagd met € 0,10 tot € 0,90 per overnachting.
5. De tarieven voor hondenbelasting zijn kostendekkend vastgesteld op € 38,00 voor een 1^e hond en op € 56,00 voor een 2^e en volgende hond. De tarieven zijn daarmee gelijk gebleven aan de tarieven in het jaar 2019.
6. De lijkbezorgingsrechten zijn voor 2020 met 11,2 % verhoogd om tot volledige kostendekking te komen.
7. Het vastgestelde tarief van de reclamebelasting voor 2020 is in de raadsvergadering van 24 september 2020 verlaagd in verband met corona. De aanslagen zijn opgelegd met een tarief van 0,0915%.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Als gevolg van de verplichte jaarlijkse herwaardering van onroerende zaken golden per 1 januari 2020 nieuwe WOZ-waarden. De tarieven van de onroerendezaakbelastingen zijn zodanig vastgesteld dat de totale OZB-opbrengst (exclusief nieuw- en verbouw) uiteindelijk 1,9% hoger is en de opbrengstverhouding tussen de categorie woningen en niet-woningen zoveel mogelijk in stand bleef.

Binnen de gemeente is sprake van tariefdifferentiatie. Voor niet-woningen (bedrijven) gelden andere (hogere) tarieven dan voor woningen. OZB wordt geheven van alle onroerende zaken (zoals gebouwde objecten, in aanbouw zijnde objecten en grond) tenzij wettelijk vrijgesteld.

De waarde van alle onroerende zaken is van invloed op de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Die uitkering houdt namelijk rekening met de opbrengst uit de onroerendezaakbelastingen in de gemeente.

Afvalstoffenheffing

Het kostendekkende tarief voor een- en meerpersoonshuishoudens is vastgesteld op respectievelijk € 144,00 en € 186,00 (in 2019 waren de tarieven € 137,00 en € 178,00). De stijging is onder andere veroorzaakt door tariefstijgingen en een lagere vergoeding uit het afvalfonds.

Rioolheffing

Voor 2020 gold het kostendekkende tarief van € 195,00.

Uitgangspunt bij de rioolheffing is dat de taak riolering volledig kostendekkend wordt uitgevoerd.

Hondenbelasting

De kostendekkende tarieven waren voor een 1^e hond en een volgende hond in 2020 respectievelijk € 38,00 en € 56,00 en zijn daarmee gelijk gebleven aan de tarieven in 2019.

Hondenbelasting voor het buitengebied is per 1 januari 2019 afgeschaft.

Toeristenbelasting

In 2020 gold een tarief van € 0,90 per overnachting. In 2019 was dat nog € 1,00 per overnachting.

Deze belasting wordt geheven voor het houden van een verblijf met overnachting door niet-ingezetenen binnen de gemeente in hotels, pensions, vakantie-onderkomens, mobiele kampeeronderkomens, niet beroepsmatig verhuurde ruimten en op vaste standplaatsen, tegen vergoeding in welke vorm dan ook.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van de personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. De tarieven zijn in gelijke verhouding als de OZB-tarieven aangepast.

Lijkbezorgingsrechten

Nadat de tarieven uit 2019 met 11,2% verhoogd waren, golden er in 2020 weer kostendekkende tarieven.

Omgevingsvergunning bouw

Het is gebruikelijk om de lasten voor de omgevingsvergunningen bouw volledig te verhalen via de legesopbrengsten. Voor het begrotingsjaar 2020 werd uitgegaan van 88% kostendekking, in werkelijkheid bedraagt dit percentage 99%. De gemeente Rijssen-Holten streeft er naar om over een periode van 5 jaar rond de 100% kostendekking te zitten (Nota kostprijzen en tarieven 2019). Dit doen we vanwege jaarlijks fluctuerende aantallen. Over de afgelopen 5 jaar zitten we gemiddeld nog steeds rond de 100%.

Ondernemersfonds/reclamebelasting

In de centrumgebieden van Holten en Rijssen geldt sinds 1 januari 2014 een reclamebelasting. Het vastgestelde tarief voor 2020 is bepaald door de in te dienen begroting 2020 van de Stichting Ondernemersfonds en de nieuwe WOZ-waarden. Vanwege corona is op 24 september 2020 het tarief verlaagd.

Belastingdruk per huishouden (afgerond op hele euro's).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	landelijk 2019 **)
OZB *)	€ 214	€ 221	€ 222	€ 224	€ 228	€ 232****	€ 283
Afvalstoffenheffing ***)	€ 213	€ 205	€ 185	€ 168	€ 178	€ 186	€ 263
Rioolheffing	€ 216	€ 191	€ 194	€ 195	€ 198	€ 195	€ 196
Totaal (meerpersoonshuishoudens)	€ 643	€ 617	€ 601	€ 587	€ 604	€ 613	€ 742
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar	+1,6%	-4,0%	-2,6%	-2,3%	+2,9%	+1,5%	

*) Bij een gemiddelde woningwaarde

**) Bron: Coelo atlas 2019

***)) Meerpersoonshuishoudens

****)) Het OZB tarief is gebaseerd op tarief van het voorgaande jaar verhoogd met inflatie

Kwijtschelding

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Dit is het geval als de bestaansnorm van inwoners onder de daarvoor geldende normen valt.

De kwijtscheldingsprocedure is vereenvoudigd voor belastingplichtigen die tenminste 2 achtereenvolgende jaren volledige kwijtschelding hebben ontvangen, en van wie het inkomen hoofdzakelijk bestaat uit een WWB-uitkering van de gemeente, een AOW-uitkering, een Wajong-uitkering, een WIA-uitkering of een Anw-uitkering.

In 2020 heeft iedere aanvrager een volledig formulier ingevuld. Dit gebeurt 1 keer in de 5 jaar.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal aanvragen	415	461	482	433	443	439
Aantal gehonoreerd	350	398	396	363	361	347

Samenvatting van de geraamde en de gerealiseerde budgetten 2019 inclusief afwikkeling voorgaande jaren.

Belastingsoort	Geraamd	Gerealiseerd
Onroerendezaakbelastingen (OZB)	-€ 6.758.200	-€ 6.763.769
Afvalstoffenheffing	-€ 2.603.000	-€ 2.602.468
Rioolheffing	-€ 3.294.100	-€ 3.295.341
Hondenbelasting	-€ 103.000	-€ 102.898
Toeristenbelasting	-€ 418.600	-€ 473.191
Forensenbelasting	-€ 133.400	-€ 141.272
Reclamebelasting	-€ 63.000	-€ 58.964
Kwijtschelding	€ 134.700	€ 140.914

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

kosten taakveld 7.3	€ 2.636.297,03	(totale kosten minus btw)
kosten taakveld 0.10 mutaties reserves (sluitpost taak afval)	€ -88.169,83	
kosten taakveld 0.64 belastingen overig		
baten taakveld 7.3	€ -693.203,09	
Netto kosten taakveld	€ 1.854.924,11	
Toe te rekenen kosten:		
Kosten taakveld 0.4 overhead	€ 369.205,00	
BTW	€ 310.700,00	
Totale kosten	€ 2.534.829,11	
Opbrengst heffingen	€ 2.602.467,68	
Kwijtschelding	€ -67.638,57	
Totale opbrengst heffingen	€ 2.534.829,11	
Saldo	€ -	100% kostendekking

Kostendekkendheid rioolheffing

kosten taakveld 7.2	€ 2.310.467,90	(totale kosten minus btw)
kosten taakveld 0.10 mutaties reserves		nvt voor riool
kosten taakveld 0.64 belastingen overig		
baten taakveld 7.2	€ -158.534,40	
<i>Netto kosten taakveld</i>	€ 2.151.933,50	
Toe te rekenen kosten:		
Kosten taakveld 0.4 overhead	€ 339.132,00	
BTW	€ 731.000,00	
Totale kosten	€ 3.222.065,50	
Opbrengst heffingen	€ 3.295.340,61	
Kwijtschelding	€ -73.275,11	
Totale opbrengst heffingen	€ 3.222.065,50	
Saldo	€ -	100% kostendekking

Kostendekkendheid omgevingsvergunning bouw

kosten taakveld 1.1 crisisbeheersing	€ 36.900,00	
kosten taakveld 8.3 wonen en bouwen	€ 383.965,77	
<i>Netto kosten taakveld</i>	€ 420.865,77	
Toe te rekenen kosten:		
Kosten taakveld 0.4 overhead	€ 298.798,34	
Totale kosten	€ 719.664,11	
Opbrengst bouwleges	€ 1.245.619,87	
Verschil NTO 2019-2020	€ -532.366,46	
Totale opbrengst heffingen	€ 713.253,41	
Saldo	€ -6.410,70	99% kostendekking

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten

kosten taakveld 7.5 begraafplaatsen en crematoria	€ 544.149,21	
baten taakveld 7.5 begraafplaatsen en crematoria	€ -	
<i>Netto kosten taakveld</i>	€ 544.149,21	
Toe te rekenen kosten:		
kosten taakveld 0.4 overhead begraafplaatsen	€ 52.120,00	
Totale kosten	€ 596.269,21	
opbrengst heffingen	€ 563.589,10	
Totale opbrengst heffingen	€ 563.589,10	
Saldo	€ -32.680,11	95% kostendekking

3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Artikel 11

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken;
- alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Na evaluatie heeft de gemeenteraad op 15 november 2019 de systematiek, norm en samenstelling van het weerstandsvermogen gehandhaafd en opnieuw vastgesteld.

Impact coronavirus

Door het coronavirus zijn we in 2020 in een bijzondere periode terecht gekomen. Duidelijk is dat de financiële risico's zijn toegenomen en dat er sprake is van grote onzekerheid. In het verslagjaar is een impactanalyse corona opgesteld. Een eerste versie is medio mei en een tweede versie eind juni 2020 gedeeld met de gemeenteraad. In de risicoparagraaf van de begroting 2021 zijn de risico's uit de impactanalyse geïntegreerd met de bestaande risico's.

Door de impact die corona heeft is gekozen voor een afzonderlijk paragraaf corona waarin meer uitgebreide informatie is opgenomen.

De inhoud van deze risicoparagraaf is gebaseerd op de situatie pre-corona omdat deze aansluit bij de risicoparagraaf van de begroting 2020. Effecten van het coronavirus zijn hierin niet verwerkt.

Doelstellingen gemeenteraad

- Risico's op geld waarderen;
- Op geld gewaardeerde risico's afzetten tegen weerstandsvermogen;
- Transparante systematiek.

De systematiek

- belangrijke risico's identificeren en voorzien van een realistisch scenario (bijv. 2% korting gemeentefonds);
- financiële effecten van scenario's berekenen waarbij structureel en incidenteel onder één noemer worden gebracht;
- kansberekening geven bij elk benoemd risico(scenario) → laag=25%; midden=50% en hoog=75%;
- er ontstaan 4 uitkomsten te weten: laag; midden; hoog en prognose (de kans-inschatting);
- de uitkomsten worden in een matrix gezet evenals de aanwezige weerstandscapaciteit;
- de weerstandscapaciteit wordt gedeeld door het totale risicobedrag wat een ratio oplevert;
- vooral bij structurele risico's zoals gemeentefonds is weerstandsvermogen bedoeld als overbruggingsvermogen totdat de begroting weer sluitend is. Dit betekent dat niet het hele risicobedrag ten laste van de weerstandscapaciteit komt maar alleen de tijdelijke dekking. Hierbij is het uitgangspunt dat de tegenvaller gefaseerd wordt geabsorbeerd in de begroting;
- bij structurele risico's moet tevens doorlopend een actueel risicoprofiel gemaakt worden (dit kan de kans-inschatting maar ook de scenario-omvang betreffen);
- de laatste 2 items zijn verwerkt in een rekenmodel dat laat zien wat de gevolgen zijn van de doorrekening van de risico's en het nieuwe berekende risicoprofiel (risicosimulatie);
- na risicosimulatie ontstaat een nieuw (prognose)risicoprofiel en een bijgesteld weerstandsvermogen;
- de ratio uit de risicosimulatie geeft een accurater beeld omdat deze rekening houdt met het vermogen van de organisatie structurele tegenvallers gefaseerd op te lossen;
- de ratio uit de risicosimulatie wordt dan ook gebruikt voor de bepaling van het gewenste weerstandsvermogen;
- de gemeenteraad stelt de gewenste norm (ratio) vast;
- op basis van de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) (zie onderstaande tabel) heeft de raad de norm vastgesteld op de bandbreedte 1 tot 1,4.

Ratio Weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De raad heeft aan de beschikking over het in stand houden van het weerstandsvermogen de volgende eisen verbonden:

- Bij een (prognose)ratio > 1,4 mag het weerstandsvermogen verminderd worden tot 1,4 ten bate van de algemene middelen;
- Bij een ratio tussen 1 - 1,4 mag beschikt worden over het weerstandsvermogen voor financiële tegenvallers tot maximaal de ratio 1;
- Daalt de ratio onder de 1 dan worden financiële meevallers toegevoegd aan het weerstandsvermogen tot minimaal de ratio 1.

Kanttekeningen

- Het gaat om onzekere gebeurtenissen en niet om verwachtingen;
- De keuze van de scenario's is gebaseerd op expert judgement en daarom arbitrair;
- De risicosimulatie gaat ervan uit dat alle risico's zich voordoen. In de praktijk zal dit niet het geval zijn. Daar staat tegenover dat alle risico's ook niet in beeld zijn. Verder gaat er een dempend effect uit van de kans-inschatting: een laag ingeschat risico telt minder zwaar mee in de simulatie. Ook is er in sommige gevallen een onderlinge relatie tussen risico's, bijvoorbeeld in het geval dat deze conjunctureel gerelateerd zijn;
- De risicosimulatie gaat uit van een 'zelfplossend' vermogen van de organisatie bij structurele risico's.

Bij de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat het om voortschrijdend inzicht in de ontwikkeling van risico's en de mate waarin middelen aanwezig zijn om risico's te kunnen opvangen. Het zwaartepunt ligt daarbij op de informatievoorziening bij de kadernota. Deze informatie wordt bij de jaarbegroting nog eens geactualiseerd.

Voor de omschrijving van en de toelichting op actuele risico's verwijzen wij dan ook naar de betreffende paragraaf in de kadernota 2022-2025. Hier wordt ook de meest actuele ratio vermeld.

De risicoratio wordt berekend aan de hand van de meest actuele risicoscenario's.

Bij de jaarrekening hoeft in dit verband in feite alleen maar gekeken te worden naar de ontwikkeling van het weerstandsvermogen. Als dit vermogen gelijk of hoger is dan dat uit de begroting 2021, dan is de ratio op de balansdatum gelijk of hoger dan die uit de begroting 2021.

Op basis van de actuele risicoberekening in de begroting 2021 is uitgegaan van een aanwezig weerstandsvermogen (voor simulatie) van € 29,4 miljoen.

Het werkelijk aanwezige weerstandsvermogen per 31 december 2020 bedraagt:

Algemene reserve	€ 29,5 miljoen
50% van de vrije bestemmingsreserves	€ 2,3 miljoen
Totaal buffervermogen jaarrekening	€ 31,8 miljoen

In de jaarrekening 2020 is het aanwezige weerstandsvermogen dus € 2,4 miljoen hoger dan geprognoseerd in de begroting 2021, zodat de ratio op de balansdatum ook hoger is (1,1 versus 1,01 bij begroting 2021).

De ratio is als volgt te herleiden:

Risico's begroting 2021 (na simulatie, wijzigen niet)	€ 26,9 miljoen
Raming weerstandscapaciteit begroting 2021 (na simulatie)	€ 27,1 miljoen
Extra buffervermogen uit jaarrekening 2020 (t.o.v. begroting 2021)	€ 2,4 miljoen
Beschikbaar weerstandsvermogen	€ 29,5 miljoen

Ratio (W/R); € 29,5 miljoen gedeeld door € 26,9 miljoen is 1,1.

Bij de jaarrekening is het verder zinvol om na te gaan in welke mate risico's zich hebben gemanifesteerd. Onder de navolgende tabel met risico's (uit de begroting 2020) is aangegeven welke ontwikkelingen zich hebben voorgedaan in het verslagjaar.

bedragen x € 1.000											
				Kans *)				Na Simulatie			
Activiteit	Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog		Impact	Kans op optreden risico's		
STRUCTURELE RISICO'S											
1 Gemeentefonds	Korting	2% korting	1.160	290	580	870	Midden	1.148	574	Midden	
2 Deelfonds sociaal domein (decentralisaties Wmo en Jeugd)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	1.580	395	790	1.185	Midden	1.501	751	Midden	
3 Deelfonds sociaal domein (decentralisaties Participatiewet/ WSW)	Hogere kosten/lagere subsidie	10% aanvullende bijdrage	63	16	32	47	Midden	59	30	Midden	
4 Wmo (huishoudelijke hulp)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	270	68	135	203	Laag	263	66	Laag	
5 Participatiebudget (voormalig WWB, IOAW/IOAZ)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	580	145	290	435	Midden	551	138	Laag	
6 Leerlingenvervoer	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	120	30	60	90	Midden	114	29	Laag	
7 Dividenden	Lagere uitkering	10% structurele raming	97	25	49	73	Laag	95	24	Laag	
8 Rente/financiering	Stijging	1% van gemiddelde herfinancierings-behoefte	53	14	27	40	Laag	53	14	Laag	
9 Regio Twente	Hogere bijdrage	minimaal									
10 Vastgoed/verhuur	Inkomstenderving	10% inkomstenderving	180	45	90	135	Laag	176	44	Laag	
totaal structurele risico's			totaal scenario's structurele risico's	4.103	1.028	2.053	3.078	3.960	1.670		
			totaal prognose structurele risico's		1.904						
INCIDENTELE RISICO'S											
				Kans *)							
Activiteit	Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog					
11 Arbeidsongeschiktheidsrisico's gemeentebestuurders	Extra loon- en wachtgeldbetalingen	33% van maximum	1.000	250	500	750	Midden				
12 Infrastructuure projecten	Uitvoering	10% onderhanden werk	400	100	200	300	Laag				
14 Stadsbank Oost-Nederland	Exploitatieverliezen	minimaal									
15 Directe borgstellingen	Wanbetaling	5% van € 3,5 miljoen	175	44	88	132	Laag				
16 Indirecte borgstellingen	Inroepen borgstelling	2,5% van € 67,4 miljoen	1.700	425	850	1.275	Laag				
17 Grondexploitatie; obv risicologboek; geldt voor elk scenario	Vertraging uitgifte; afwaardering gronden etc.	€ 1,5 miljoen	2.500	2.500	2.500	2.500 *					
totaal incidentele risico's			totaal scenario's incidentele risico's	3.319	4.138	4.957					
			totaal prognose incidentele risico's		3.569				3.569		
Totaal prognose structurele en incidentele risico's, waarbij structurele risico's zijn vermenigvuldigd met factor 14					30.225				26.945		

* gewogen gemiddelde uit het het risicologboek van de grondexploitaties.

Ontwikkelingen in het verslagjaar

Ontwikkelingen in het verslagjaar van de opgesomde risico's hebben zich met name voorgedaan bij de uitgaven van leerlingenvervoer en pensioen- en wachtgeldverplichtingen gemeentebestuurders.

Toelichting risicotabel

1. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is verreweg de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente (circa € 55 miljoen). Het gemeentefonds is fors toegenomen door de overheveling van grote delen van de integratie-uitkering van het sociaal domein en door toename van het accres.

Voor de gemeentefondsuitkering is de normeringssystematiek (trap-op trap-af-principe) van toepassing. Dit betekent dat de ontvangsten “mee-ademen” met de ontwikkeling van de rijksfinanciën. Hierin ligt dus tegelijkertijd zowel een kans als een risico. Gaat het voorspoedig met de rijksfinanciën dan profiteren de gemeenten mee via het gemeentefonds, maar het omgekeerde geldt natuurlijk ook.

Uit ervaringen met dit systeem in het verleden is gebleken dat positieve verwachtingen met betrekking tot groei van de gemeentefondsuitkering lang niet altijd uitkomen. In verband daarmee geldt als risicobeperkende maatregel dat maximaal 50% van de eventueel voorspelde reële groei van de accressen in de circulaire, wordt meegenomen in de ramingen van het meerjarenperspectief. In algemene zin bestaan er nog risico's maar ook kansen op basis van aanpassingen van verdeelmaatstaven naar aanleiding van periodieke onderhoudsrapportages door het Rijk. Om het gemeentefonds volledig en integraal te herzien per 2021, vinden momenteel herijkingsonderzoeken plaats. Deze onderzoeken vinden plaats langs twee sporen. Een voor het sociaal domein en een voor het “klassiek” gemeentefonds (de overige onderdelen). De uitkomsten van die onderzoeken worden in de septembercirculaire van 2021 verwacht.

Als realistisch scenario zien we een korting van circa 2%. Dit komt overeen met een bedrag van ongeveer € 1,1 miljoen. Bij eerdere herverdelingen van het gemeentefonds werd het nadeel per gemeente begrensd op € 15,00 per inwoner per jaar. Het scenario van 2% komt overeen met een nadeel van € 15,00 per inwoner per jaar gedurende een periode van circa 2 jaar. De kans dat het scenario zich zal voordoen schatten we op dit moment laag in.

2. Uitgaven Sociaal Domein (decentralisaties Jeugd en Wmo)

De uitgaven en de tekorten voor het sociaal domein zijn de afgelopen jaren toegenomen. Het is bekend dat er forse risico's zijn op dit terrein en dat de tekorten verder kunnen oplopen. Om de tekorten terug te dringen wordt gewerkt aan transformatie van het sociaal domein. Ook zijn diverse interventie maatregelen voorgesteld om de tekorten op te vangen in de begroting. Dit kost niet alleen tijd maar brengt ook risico's met zich mee. Daarnaast is vanaf 2019 sprake van een getransformeerde inkoop wat ook de nodige onzekerheden met zich meebrengt. De effecten van de invoering van het abonnementstarief lijken vooralsnog mee te vallen maar zijn nog niet helemaal duidelijk.

Kortom er zijn vele onzekerheden en risico's. Het is lastig om het risico te kwantificeren. Vooralsnog sluiten we aan bij het gebruikelijke scenario van open einde risico's, namelijk 10% van de uitgaven. Gelet op de vele onzekerheden hebben we de risico-inschatting op midden gezet.

3. Uitgaven Sociaal Domein (decentralisatie Participatiewet/ Wsw)

Dit onderdeel van het deelfonds is opgebouwd uit een deel P-budget (circa 8% en een deel WSW (circa 92%). Tot en met 2020 zal het subsidiebedrag dalen met € 500,00 per jaar per arbeidsjaar. Daarnaast ligt er een risico van tegenvallende bedrijfsvoering bij Soweco. Dat wil zeggen dat de daling van de uitgaven geen gelijke tred houdt met de daling van de Rijkssubsidie. Het oplopende tekort is structureel verwerkt in het financieel perspectief.

We hebben als risicoscenario genomen een verhoging van de aanvullende bijdrage met 10%. We schatten het risico gemiddeld in.

4. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) huishoudelijk hulp

Geconstateerd kan worden dat er op het terrein van de Wmo, waarvoor een opneinde regeling geldt, sprake is van een structureel risico. Er worden meer inwoners ouder en men blijft langer zelfstandig wonen, waardoor er een groter beroep op Wmo-voorzieningen zal worden gedaan, waarbij het maar de vraag is of de compensatie van het Rijk voldoende is om de extra kosten op te vangen. Sinds 2018 wordt de huishoudelijke ondersteuning als algemene voorziening uitgevoerd. Het overschrijdingsrisico is als basisscenario gezet op 10%. Gelet op het stabiele volume hebben wij dit risico op laag gezet.

5. Inkomensdeel Participatiebudget (voormalig WWB/IOAW/IOAZ)

Voor de uitkeringen verstrekt op basis van de participatiewet (inkomensdeel) ontvangt de gemeente een rijksbudget. Er is een landelijke vangnetregeling. De eigen risico drempel wordt met ingang van 2019 verhoogd van 5% naar 7,5%. Vergoed wordt 50% van tekort hoger dan 7,5% tot en met maximaal 12,5%. Indien het tekort hoger is dan 12,5% wordt 100% vergoed. Voorwaarde is dat aangetoond kan

worden dat voldoende inspanningen gepleegd zijn het beroep op de bijstand zo klein mogelijk te houden. Een aanvullende voorwaarde is dat ingaande 2018 een referentieperiode van 3 jaar van toepassing is. Omdat 2018 een fors overschot liet zien is de kans dat een beroep kan worden gedaan op de vangnetregeling de komende jaren klein. Een landelijke toename van het beroep op de WWB wordt (met enige vertraging) gecompenseerd in het rijksbudget. Wel is het zo dat ontwikkelingen op macroniveau niet één op één doorvertaald kunnen worden naar lokaal niveau. Het kan best zo zijn dat landelijk zich een daling voordoet in het aantal uitkeringsgerechtigden terwijl lokaal (door specifieke omstandigheden) het omgekeerde plaatsvindt.

Als risicoscenario hebben we genomen een overschrijding van 10% waarvan 75% voor eigen rekening komt. Lokaal is er sprake van een vlak uitkeringsbestand. Er is geen aanleiding voor hogere instroom (instroom/uitstroom is nu in balans). Het uitgavenniveau daalt licht door meer deeltijders. De risico-inschatting hebben we op laag geplaatst.

6. Leerlingenvervoer

Er loopt vanaf schooljaar 2016/2017 een innovatieve 3-jarige pilot rondom het leerlingenvervoer. Inmiddels is besloten de pilot met 2 jaar te verlengen. De inzet op goedkoper vervoer (minder individueel) werpt zijn vruchten af. De totale vervoerskosten zijn redelijk stabiel. Uit de (tussentijdse) evaluatie zijn geen signalen gekomen voor een systeemwijziging. Het risico op overschrijding wordt laag ingeschat.

Ontwikkelingen:

Bij de voorjaarsnota 2020 is al gemeld dat de kosten voor leerlingenvervoer in 2020 circa € 200.000 hoger zouden uitvallen. Bij de jaarrekening is er nog een (extra) tekort van € 113.000. Reden is meer leerlingenvervoer door onder andere het opheffen van openbare basisschool De Salto. Gedurende 2 jaar worden ouders gecompenseerd. Daarnaast is er een toename van leerlingen van het reguliere voortgezet onderwijs naar speciale voorzieningen.

7. Dividenden

De gemeente ontvangt een aanzienlijk bedrag aan dividend (onder andere van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Twence en Vitens).

Als risicoscenario is een negatieve afwijking van 10% van het dividend aangehouden. De kans schatten we laag in.

8. Rente

Over de ontwikkeling van de rente bestaat veel onzekerheid. Vooralsnog gaan wij uit van stabiele lage rentetarieven in de komende jaren. Oplopende inflatie kan een bedreiging vormen en leiden tot hogere rentevoeten.

De leningportefeuille bedraagt ongeveer € 39 miljoen. Van een gemiddelde herfinancieringsbehoefte van een tiende deel van de portefeuille is het renterisico van 1% gelijk aan € 39.000.

Voor 2020 wordt gerekend met een gemiddelde rentevoet van 3%. De kans dat geld tegen hogere tarieven aangetrokken moet worden, schatten we laag in.

9. Regio Twente

De regio Twente heeft in 2017 het risicomanagement geactualiseerd. De stand van de weerstandscapaciteit in de begroting 2020 is € 3,0 miljoen. Ook bij de regio Twente wordt gewerkt met een weerstandsratio. De stand van de ratio in de begroting 2020 is 0,7 en voldoet daarmee niet aan de eigen norm die ligt in de bandbreedte tussen 0,8 tot 1,0. Aangezien de ratio onder de norm zit, betekent het dat positieve saldi in de jaarrekeningen worden toegevoegd aan het eigen vermogen totdat de afgesproken norm is bereikt. Omdat de regio Twente een eigen adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op minimaal.

10. Vastgoed

We gaan uit van een risico van huurderij van gemeentelijke accommodaties van 10%. We schatten dit risico als laag in.

11. Arbeidsongeschiktheidsrisico's gemeentebestuurders

Arbeidsongeschiktheid van gemeentebestuurders leidt tot extra loon- en wachtgeldbetalingen. Het maximale risico bedraagt ongeveer € 2,9 miljoen. Als risicoscenario gaan we uit van een derde van het maximale risico, afgerond € 1,0 miljoen. We schatten het risico gemiddeld in.

12. Infrastructurele projecten

Jaarlijks wordt geïnvesteerd in de infrastructuur. Als risicoscenario wordt 10% overschrijding bij een investering van gemiddeld € 4 miljoen verondersteld. We schatten dit risico laag in.

13. Stadsbank Oost Nederland (SON)

De 22 aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatieverliezen. De stadsbank werkt met een balanstotaal van ongeveer € 21 miljoen. Er is een weerstandscapaciteit van circa € 1,4 miljoen. Sinds 2015 werkt de stadsbank met een nieuw risicomodel. In dit model wordt net als in onze gemeente met een weerstandsratio gewerkt. De stand van deze ratio komt eind 2019 naar verwachting uit op 1,1 en voldoet daarmee aan de eigen norm die ligt in de bandbreedte van 1 tot 1,4. Omdat de stadsbank een eigen adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op minimaal.

14. Directe borgstellingen

Op 31 december 2020 is er sprake van de volgende directe borgstellingen:

- Corporaties/(zorg)instellingen	€ 2,7 miljoen
- Twence	€ 0,0 miljoen
Totaal	€ 2,7 miljoen

Als risicoscenario wordt 5% wanbetaling gehanteerd. Gelet op de financiële positie van de betrokken instellingen schatten we de kans daarop laag in.

15. Indirecte borgstellingen

Aan indirecte borgstellingen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat per 31 december 2020 een bedrag van € 68,6 miljoen uit bij corporaties. In 2020 is 1 lening afgelost en zijn er 2 nieuwe leningen aangegaan en gegarandeerd. Het saldo van de gegarandeerde geldleningen is in vergelijking met de jaarrekening 2019 (stand 31 december) met circa € 2,7 miljoen gestegen.

Het geborgde schuldrestant in relatie tot de WOZ-waarde van de onderpanden bedraagt eind 2018 13,7%. Deze borgstelling (Rijk 50%; gemeente 50%) wordt pas ingeroepen als het garantievermogen van het fonds daalt tot 0,25%. Ondanks perikelen in deze sector in andere gemeenten (Vestia, Rotterdam) schatten we, gelet op de betrokken corporaties, de kans laag in dat een beroep op deze achtervang wordt gedaan. Niettemin betekent 2,5% wanbetaling (50% van 5%) een potentiële claim van globaal € 1,7 miljoen.

Binnen de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) staat de gemeente tot en met 2010 nog voor 50% als achtervang garant voor tekorten bij het NHG (andere 50% is voor het Rijk). Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen en vanaf deze datum is voor nieuw af te geven hypotheekgaranties sprake van een 100% rijksachtervang.

Het fondsvermogen is in 2018 gestegen tot € 1.255 miljoen. In 2018 is € 16,8 miljoen uitgekeerd aan verliesdeclaraties.

De kapitaalratio (garantievermogen/% van gegarandeerd vermogen) is gestegen van 0,56% eind 2017 naar 0,61% eind 2018.

De komende jaren zet het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) in op het verder verbeteren van de financiële gezondheid van het fonds. We gaan ervan uit dat de buffers voldoende zijn. Daarom is het risico voor gemeente op minimaal gezet.

16. Grondexploitatie

De risico's van de grondexploitatie worden jaarlijks gemonitord. De resultaten hiervan worden opgenomen in het risicologboek.

Op dit moment zijn de risico's geïndiceerd op circa € 1,5 miljoen.

Risico's op eigendommen

Rampen

Met de gevolgen van het zich voordoen van rampen, zoals het ontsporen van een chloortrein of het overstromen van een kern is in de begroting geen rekening gehouden. Wel wordt op verschillende manieren geprobeerd te voorkomen dat een ramp zich voordoet. Denk hierbij aan het opstellen van een integraal veiligheidsplan en het aanpassen van het rioleringsstelsel.

Voor de kosten van een terroristische aanslag zijn alle Nederlandse polissen verzekerd tot een bedrag van € 1 miljard per jaar. Een risico is de opgenomen clause in de polis. Komt de schade door terrorisme in Nederland in een jaar boven dit bedrag uit en onze gemeente wordt getroffen door een aanslag, dan komt een evenredig deel van de schade niet voor vergoeding in aanmerking.

Verzekeringsmarkt

Wij wijzen op de claimbewustheid van burgers en bedrijven bij schade. De gemeente is verzekerd tegen schade bij persoons- en zaakschade tot een bedrag van € 5 miljoen per gebeurtenis met een maximum van € 10 miljoen per verzekeringsjaar en bij vermogensschade € 2,5 miljoen per gebeurtenis tot een maximum van € 5 miljoen per verzekeringsjaar. Claims die de genoemde bedragen te boven gaan blijven over het meerdere voor risico van de gemeente.

Weerstandsvermogen

Tot het weerstandsvermogen worden gerekend de algemene reserve en 50% van de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

Financiële kengetallen

Vanuit het BBV wordt in deze paragraaf een verplichte basisset van 6 financiële kengetallen opgenomen. Wij hebben hierna de kengetallen opgenomen. Daarnaast wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie verwacht. In de regelgeving is bewust afgezien van normering: dit is een vrijheid van de gemeenteraad.

Netto schuldquote:	Jaarrekening 2019 31-12-2019	Begroting 2020 31-12-2020	Jaarrekening 2020 31-12-2020
A. Vaste schulden	€ 36.066.845	€ 54.205.000	€ 40.379.665
B. Netto vlottende schulden	€ 14.679.736	€ 7.000.000	€ 14.706.105
C. Overlopende passiva	€ 3.180.091	€ 239.000	€ 9.330.233
D. Financiële activa (excl. leningen)	€ 794.130	€ -	€ 794.130
E. Uitzettingen	€ 5.748.602	€ -	€ 6.999.507
F. Liquide middelen	€ 484.553	€ -	€ 4.506.303
G. Overlopende activa	€ 2.272.833	€ 1.300.000	€ 2.327.599
H. Totale baten, exclusief reserves	€ 88.599.000	€ 87.194.000	€ 99.600.000
Kengetal (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	50%	69%	50%

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:	Jaarrekening 2019 31-12-2019	Begroting 2020 31-12-2020	Jaarrekening 2020 31-12-2020
A. Vaste schulden	€ 36.066.845	€ 54.205.000	€ 40.379.665
B. Netto vlottende schulden	€ 14.679.736	€ 7.000.000	€ 14.706.105
C. Overlopende passiva	€ 3.180.091	€ 239.000	€ 9.330.233
D. Financiële activa (incl. leningen)	€ 7.805.568	€ 5.996.000	€ 7.660.679
E. Uitzettingen < 1 jaar	€ 5.748.602	€ -	€ 6.999.507
F. Liquide middelen	€ 484.553	€ -	€ 4.506.303
G. Overlopende activa	€ 2.272.833	€ 1.300.000	€ 2.327.599
H. Totale baten, exclusief reserves	€ 88.599.000	€ 87.194.000	€ 99.600.000
Kengetal (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	42%	62%	43%

Solvabiliteitsratio:	Jaarrekening 2019 31-12-2019	Begroting 2020 31-12-2020	Jaarrekening 2020 31-12-2020
A. Eigen vermogen	€ 61.761.815	€ 53.270.000	€ 62.628.053
B. Balanstotaal	€ 124.854.927	€ 150.818.000	€ 137.079.575
Kengetal (A/B) x 100%	49%	35%	46%

Kengetal grondexploitatie:	Jaarrekening 2019 31-12-2019	Begroting 2020 31-12-2020	Jaarrekening 2020 31-12-2020
A. Bouwgronden, niet in exploitatie	€ -	€ 183.000	
B. Bouwgronden, in exploitatie	€ 8.707.531	€ 13.031.000	€ 8.185.558
C. Totale baten (excl. reserves)	€ 88.599.000	€ 87.194.000	€ 99.600.000
Kengetal (A+B)/C x 100%	10%	15%	8%

Structurele exploitatieruimte:	Jaarrekening 2019 31-12-2019	Begroting 2020 31-12-2020	Jaarrekening 2020 31-12-2020
A. Totale structurele lasten		€ 87.825.000	
B. Totale structurele baten		€ 87.194.000	
C. Totale structurele toevoegingen aan reserves		€ 1.140.000	
D. Totale structurele onttrekkingen aan reserves		€ 2.438.000	
E. Totale baten		€ 89.632.000	
Kengetal ((B-A)+/(D-C))/E x 100%		0,7%	

Belastingcapaciteit, woonlasten meerpersoonshuishouden:	Jaarrekening 2019 31-12-2019	Begroting 2020 31-12-2020	Jaarrekening 2020 31-12-2020
A. OZB-lasten gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (circa € 200.000)	€ 228	€ 232	€ 232
B. Rioolheffing (kleinverbruiker)	€ 199	€ 195	€ 195
C. Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden)	€ 178	€ 186	€ 186
D. Heffingskorting	€ -	€ -	€ -
E. Totale woonlasten gemiddeld gezin	€ 605	€ 613	€ 613
F. Woonlasten landelijke gemiddelde voor een gezin (t -1)	€ 721	€ 742	€ 742
Kengetal (E/F) x 100%	83,9%	82,6%	82,6%

Analyse

Netto schuldquote inclusief correctie voor alle verstrekte leningen

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente aan ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe lager dit percentage, hoe gunstiger de financiële positie.

In vergelijking met de begroting is de netto schuldquote gunstiger door hogere baten, een aanzienlijk lagere vaste schuld, een hoger bedrag aan uitzettingen en meer liquide middelen. Het effect wordt verlaagd door een fors hogere vlottende schuld en overlopende passiva.

Ten opzichte van de jaarrekening 2019 is de netto schuldquote in 2020 gestabiliseerd. Binnenslijns zijn wel wijzigingen, maar deze hebben uiteindelijk geen effect op de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger dit percentage, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Ten opzichte van de begroting is de solvabiliteitsratio gunstiger door een aanzienlijk hoger eigen vermogen, maar het balanstotaal in 2020 is wel lager. Bij de vergelijking tussen de jaarrekeningen is de ratio verslechterd door een fors hoger balanstotaal.

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt de gemeente een gering financieel risico. Dit levert dan een laag en gunstig percentage op.

In 2020 heeft dit percentage zich ten opzichte van de begroting positief ontwikkeld. Dit komt enerzijds door een lagere boekwaarde dan bij de begroting ingeschat en anderzijds door een toename van de totale baten.

Een vergelijking met de jaarrekening 2019 laat een lichte verbetering zien in 2020 door een hoger bedrag aan totale baten.

Structurele begrotingsruimte

Het is van belang te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente nodig heeft om de eigen lasten te dragen en welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Aangezien in de structurele budgetten van de jaarrekening 2020 ook incidentele middelen zijn verantwoord, is het niet mogelijk dit kengetal te berekenen voor de jaarrekening 2020.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De belastingdruk in de gemeente Rijssen-Holten zit met 82,6% in 2020 ruim onder het landelijke gemiddelde en heeft zich voordelig ontwikkeld in vergelijking tot 2019 (83,9%).

3.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Artikel 12

De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat ten minste de volgende kapitaalgoederen:

- a. wegen;
- b. riolering;
- c. water;
- d. groen;
- e. gebouwen.

Van de kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- a. het beleidskader;
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft inzicht in het onderhoud van de gemeentelijke voorzieningen waarvoor investeringen worden gedaan die daarna regelmatig onderhoud vergen. Tot de gemeentelijke kapitaalgoederen worden gerekend wegen, verkeersmaatregelen, watergangen, civiele kunstwerken, rioleringen, openbare verlichting, openbaar groen, straatmeubilair, speelterreinen, begraafplaatsen en gemeentelijke gebouwen. De onderhoudslasten bestaan uit personeelskosten, materiaalkosten, kosten van derden en kapitaallasten.

In het Coalitieakkoord 2018-2022 staat dat de ondergrens van de kwaliteit van de openbare ruimte 'sober en veilig' is. Voor de vervanging van bestaande voorzieningen wordt een meerjarig vervangingsoverzicht gevraagd voor zover dat niet beschikbaar is. Een belangrijk deel ligt al opgesloten in een aantal beheerplannen. Daar waar dat nog niet in beeld is, wordt hieraan gewerkt. Om dat mogelijk te maken worden in deze begroting, via nieuw beleid, middelen geraamd.

De volgende beheerplannen zijn vastgesteld of in voorbereiding:

Beheerplannen

Beheerplan	Vast-gesteld	Door	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Jaren door-gerekend	Achter-stallig onderhoud
Beleidsstrategie Beheer Openbare Ruimte (wegen en groen)	Oktober 2010	College	onbepaald	Ja		Nee
Bermen en sloten	November 2017	College	2027	Ja	10	Nee
Riolering	Mei 2019	Raad	2022	Ja	75	Nee
Gebouwen	Mei 2016	College	2019	Ja	30	Nee
Bomen	April 2018	Raad	2022	Ja	3	Ja
Sportvelden	Juni 2019	College	2023	Nee	4	Ja
Civiel technische kunstwerken	Niet vastgesteld		2024	Ja	40	Nee

Wegen

Product	Wegen binnen en buiten de bebouwde kom.
Omvang	308 hectare verharding, de verhouding tussen elementenverharding en asfaltverharding is circa 50/50.
Beleid	CROW-norm B, sober en veilig. Met deze norm wordt achterstallig onderhoud voorkomen, is het risico op schadeclaims beperkt en is er geen sprake van kapitaalvernietiging.
Uitvoering	De gemeente laat jaarlijks een aantal wegen asfalteren en herstraten op basis van haar meerjarenplanning (cyclisch), een tweejaarlijkse inspectie (actuele technische kwaliteit), jaarlijkse schouw (visueel op basis van steekproef) en het jaarplan riolering. Na de winterperiode wordt vorstschade aan asfaltverharding opgenomen.
Kwaliteit	Op basis van een inspectie in 2020 (Antea) is het onderhoudsniveau B. De kwaliteit voldoet daarmee aan de vastgestelde norm. Asfaltverhardingen scoren gemiddeld iets beter dan elementenverhardingen.
Budget	€ 2.240.000, waarvan € 1.318.000 directe onderhoudslasten.
Conclusie	De wegen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.

Openbaar Groen

Product	Openbaar groen
Omvang	150 hectare
Beleid	CROW-norm B, sober en veilig. Met deze norm wordt achterstallig onderhoud voorkomen, is het risico op schadeclaims beperkt en is er geen sprake van kapitaalvernietiging.
Uitvoering	Het onderhoud gebeurt veelal cyclisch. Herinrichtingen en reconstructies worden waar mogelijk gecombineerd met groot onderhoud aan het groen en de aansluitende verharding. Denk hierbij aan het vervangen van bomen of het opnieuw inrichten van een beplantingvak.
Kwaliteit	Op basis van een beleidsschouw in 2020 (Cyber adviseurs) is het onderhoudsniveau B. Daarnaast wordt maandelijks ambtelijk een schouw uitgevoerd.
Budget	€ 1.603.000.
Conclusie	Het openbaar groen voldoet aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.

Bermen en sloten

Product	Bermen en sloten
Omvang	590 km wegberm en 230 km bermsloten.
Beleid	Binnen de gemeentelijke organisatie wordt het behouden en versterken van biodiversiteit een leidend thema bij beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Het beheer van bermen, oevers en watergangen bepaalt voor een groot deel de natuurwaarden daarvan. De natuurwaarden in met name de bermen worden echter ook vaak beïnvloed door het beheer van de aangrenzende oever en watergang.
Uitvoering	Ecologisch beheer voor bermen die daarvoor in aanmerking komen.
Kwaliteit	Een aantal aangegeven bermen wordt nu ecologisch onderhouden. Dit aantal zal komende jaren waar mogelijk worden uitgebreid.
Budget	€ 78.000 voor sloten en € 40.000 voor bermen.
Conclusie	De bermen en sloten voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.

Riolering

Product	Rioleringen met bijbehorende voorzieningen.
Omvang	159 km drukriolering en 310 km vrijvervalriolering.
Beleid	NEN3398, sober en veilig. Met deze norm wordt achterstallig onderhoud voorkomen, is het risico op schadeclaims beperkt en is er geen sprake van kapitaalvernietiging.
Uitvoering	De gemeente zorgt dat het rioolstelsel goed functioneert, over voldoende capaciteit beschikt en redelijkerwijs zo min mogelijk overlast veroorzaakt. Bij de inrichting van het rioolstelsel wordt rekening gehouden met de klimaatverandering. Er is aandacht voor scheiding van hemel- en afvalwater, gecombineerd met klimaatadaptie.
Kwaliteit	De gemeente beheert haar rioolstelsel conform de Wet Milieubeheer, de Waterwet, de Wet op de Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) en de Europese Kader Richtlijn Water. De middelen zijn afgestemd op het vGRP 2018-2022. Het GRP zal onderdeel worden van de omgevingsvisie en te zijner tijd op kunnen gaan in het omgevingsplan. Om tegenstrijdigheden te voorkomen worden in het GRP alleen die zaken besproken die specifiek van toepassing zijn op het gebied van stedelijk water en riolering. Het streven is dat klimaatbestendig inrichten in 2020 al normaal is zodat Nederland in 2050 klimaatbestendig is ingericht. In het GRP is met deze aspecten rekening gehouden.
Budget	€ 3.278.000, volledig kostendekkend. Tarief 2019 kleinverbruik: € 192,00. Gemiddeld volgens COELO (2019): € 196,00.
Conclusie	De rioleringen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.

Gebouwen

Product	Gemeentelijke gebouwen
Omvang	Circa 60 gebouwen
Beleid	Er wordt minimaal correctief, veilig en doelmatig onderhoud uitgevoerd. Hiermee wordt achterstallig onderhoud voorkomen.
Uitvoering	In het plan wordt rekening gehouden met een cyclische meerjarenplanning. In de praktijk wordt daar een visuele of technische inspectie aan toegevoegd.
Kwaliteit	De huidige werkwijze leidt niet tot klachten van gebruikers. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
Budget	€ 704.000 voor niet-jaarlijks onderhoud, overschotten blijven beschikbaar via reserve gebouwenbeheer (€ 974.000 per 1-1-2020).
Conclusie	De gemeentelijke gebouwen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden. Aanpassingen aan de eisen van de tijd vallen niet onder dit budget.

Civiltechnische kunstwerken

Product	Civiltechnische kunstwerken
Omvang	Circa 63 civiele kunstwerken
Beleid	Er wordt minimaal correctief, veilig en doelmatig onderhoud uitgevoerd. Hiermee wordt achterstallig onderhoud voorkomen.
Uitvoering	In het plan wordt rekening gehouden met een cyclische meerjarenplanning. In de praktijk wordt daar een visuele of technische inspectie aan toegevoegd.
Kwaliteit	De huidige werkwijze leidt niet tot klachten van gebruikers. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
Budget	€ 105.600.
Conclusie	De civiel kunstwerken voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden. Vervangingen vallen niet binnen dit budget, groot onderhoud wel.

Bomen

Product	Bomen
Omvang	14.000 bomen
Beleid	Er wordt een preventief beleid gevoerd ter voorkoming van ongewenste en gevaarlijke situaties (boomvervangingsplan).
Uitvoering	Risicobomen worden regelmatig geschoond op basis van VTA (Virtual Tree Assessment). De overige bomen worden een keer per 5 jaar gesnoeid en geschoond.
Kwaliteit	De kwaliteit van de bomen is goed. Overlast gevende bomen worden meestal direct behandeld, gesnoeid of verwijderd. Problemen ontstaan vooral in de bestrating als gevolg van worteldruk.
Budget	€ 117.000 voor bomen en heesters (exclusief uren eigen dienst).
Conclusie	Er is op dit moment achterstand in het onderhoud. Dit betreft met name de bestrating daar om heen. Er zijn extra middelen beschikbaar voor de jaren 2019, 2020 en 2021.

Sportvelden

Product	Sportvelden
Omvang	19 sportvelden
Beleid	Voor groot onderhoud wordt een reactief beleid gevoerd. Er ontbreekt een meerjarig inzicht in de vervangingsvraag en groot onderhoud. Er is door ASC Sports & Water een onderhoudsplan opgesteld. Dit is nog niet vastgesteld.
Uitvoering	Voor vervangingsinvesteringen en groot onderhoud worden via de procedure van nieuw beleid middelen beschikbaar gesteld.
Kwaliteit	De kwaliteit is wisselend. Bij een aantal velden is sprake van enige achterstand in het onderhoud.
Budget	€ 337.000.
Conclusie	Er is op dit moment geen structureel vervangingsplan en is er sprake van enig achterstallig onderhoud. Via nieuw beleid zijn extra middelen voorgesteld om de belangrijkste achterstanden weg te nemen.

Overige

In 2019 is een onderhoudsplan voor civiele kunstwerken en openbare verlichting opgesteld. Op dit moment zijn daar geen achterstanden of directe problemen. Wanneer de budgettaire ruimte voor noodzakelijk onderhoud in enig jaar onvoldoende is worden daar extra middelen voor geraamd volgens het O&O-principe (onvoorzien en onuitstelbaar).

Voorbeelden van dit O&O-principe zijn de inmiddels gerenoveerde brug bij de Ligtenbergerdijk.

Daarnaast heeft er in 2020 onderhoud plaatsgehad aan de brug Watersnip/Reggesingel.

In 2020 zijn ook 2 tunnels schoongemaakt en is nader onderzoek gedaan naar de bruggen Geskesdijk en Larenseweg. Voor wat betreft de Geskesdijk is uit het onderzoek naar voren gekomen dat de brug nu niet geschikt is voor het verkeer dat er gebruik van maakt. Deze brug wordt dan ook in 2021 aangepakt zodat hij wel voldoet aan de verkeerseisen.

Voor meer informatie over openbare verlichting en civiele kunstwerken wordt verwezen naar programma 7 Wijken.

3.4 Paragraaf financiering

Artikel 13

De paragraaf betreffende de financiering bevat de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en de realisatie ervan gedurende het jaar.

Algemeen

De uitgangspunten zoals verwoord in de begroting 2020 zijn het startpunt geweest bij de uitvoering van de diverse programma's in 2020. De treasuryfunctie omvat de financiering in de ruimste zin van het woord. Van het op tijd aantrekken van leningen tot het uitzetten van geldmiddelen die op basis van de wettelijke voorschriften in de schatkist gestort moeten worden. De wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) en Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) vormen het kader waarbinnen is gehandeld. De wet FIDO en het BBV schrijven voor dat de paragraaf financiering onderdeel uitmaakt van het jaarverslag.

In 2020 is gehandeld volgens de voorschriften die zijn opgenomen in het treasurystatuut. Dagelijks wordt bekeken of afkomen van overtollige middelen naar de schatkist noodzakelijk is. Met verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden beoogt het kabinet bij te dragen aan de vereiste daling van de EMU-schuld van de collectieve sector.

In 2020 hebben gedurende het hele jaar een of meerdere kasgeldleningen op de balans gestaan. Hiervoor is een rentevergoeding ontvangen. Op basis van het vastgestelde treasurystatuut mag niet gespeculeerd worden bij een negatieve rente. De liquiditeitsprognose is dan ook bepalend voor de noodzaak om tijdelijk of structureel middelen aan te trekken. Dagelijks vinden transacties plaats van en naar de schatkist. Het concernsaldo in rekening-courant mag namelijk gemiddeld per kwartaal niet meer bedragen dan 0,75% van het begrotingstotaal (€ 735.000). Het gemiddelde saldo in rekening-courant (zonder schatkistsaldo) bedraagt € 459.000. Dit bedrag voldoet ruimschoots aan het wettelijke drempelbedrag van € 735.000.

Treasurybeheer

Risicobeheer

In zijn algemeenheid mag de uitoefening van de publieke taak niet gericht zijn op het genereren van inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.

Bij het aantrekken van een langlopende geldlening en het verstrekken van gemeentelijke garantstellingen of renteloze geldleningen is het uitgangspunt gehanteerd dat er een primaire relatie moet zijn met de uitoefening van de publieke taak. De gemeente gaat terughoudend om met het verlenen van garantstellingen aan diverse instellingen. Waar het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) in garantstellingen voorziet, staat de gemeente niet garant. Aan zorginstellingen wordt ook geen garantstelling meer verleend, omdat het Waarborgfonds voor de zorgsector hierin voorziet. In beide gevallen is het risico voor de gemeente beperkt tot een indirect risico.

Waar sprake is van twijfel over de uitoefening van de publieke taak wordt het college hierover geïnformeerd en vindt gemotiveerde besluitvorming plaats.

Op 31 december 2020 bedraagt het verstrekte bedrag aan gemeentelijke hypotheekleningen € 1.792.000. De hypotheekschuld is met € 221.000 afgenomen doordat contractueel wordt afgelost op de nog lopende leningen en hypotheekleningen in zijn geheel zijn afgelost. Nieuwe hypotheekleningen zijn niet verstrekt en door de gemeente is voldaan aan de wettelijke verplichting om het rentevoordeel van de BNG ten opzichte van de marktrente in de inkomstenbelasting te betrekken.

Kasgeldlimiet

De wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt bepaald door een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van het totaal van de jaarbegroting per 1 januari. Dit percentage is voor 2020 vastgesteld op 8,5. Voor 2020 betekent dit een wettelijk toegestane kasgeldlimiet van € 7,6 miljoen (8,5% x circa € 89,1 miljoen). Op basis van het ondertekende contract bij de BNG wordt een kasgeldlimiet gehanteerd van € 10 miljoen. In 2020 heeft in het eerste kwartaal een overschrijding van de wettelijke

kasgeldlimiet plaatsgevonden. Vanaf het tweede kwartaal is de kasgeldlimiet niet meer overschreden, mede door het aantrekken van een vaste geldlening van € 7,5 miljoen tegen 0,0% rente.

Gedurende het gehele jaar zijn kasgeldleningen aangetrokken. Daarmee is voorkomen dat er renteboetes zijn opgelegd door de BNG wegens rood staan. Door de negatieve rente op kasgeldleningen heeft dit inkomsten gegenereerd van ruim € 26.000. Het tijdelijk aantrekken van deze kasgeldleningen heeft zoals al vermeld wel invloed gehad op de kasgeldlimiet. Zie hiervoor de onderstaande tabel. Periodiek wordt gerapporteerd aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over onder andere de kasgeldlimiet. Het CBS rapporteert vervolgens aan de provincie over afwijkingen.

Tabel werkelijke kasgeldlimiet versus wettelijke kasgeldlimiet met vrije ruimte

	REALISATIE 2020 (in euro's)			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500
Totaal vlottende schuld (A)	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500
Tekort (-) of overschot(+) in rekening courant	1.860.333	1.467.333	1.708.333	1.294.333
Aantrekken 1- maands kasgeldlening	14.500.000	7.333.333	3.000.000	6.500.000
Totaal vlottende middelen (B)	-12.639.667	-5.866.000	-1.291.667	-5.205.667
Toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5 % (C)	-7.573.000	-7.573.000	-7.573.000	-7.573.000
Aanwezige ruimte / kwartaal (B - C + A)	-5.080.167	1.693.500	6.267.833	2.353.833

Renterisiconorm

Deze norm heeft betrekking op de spreiding van de vaste schuld en wordt bepaald door een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van 20% van de stand van het begrotingstotaal per 1 januari van het begrotingsjaar. Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan het deel van de vaste schuld waarvoor het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. De aanpassing van het rentepercentage doet zich voor bij herfinanciering en tussentijdse renteherziening. Herfinanciering houdt in dat een vervangende lening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichting van een bestaande lening te voldoen. Renteherziening doet zich voor wanneer de geldgever het rentepercentage van een lening gedurende de looptijd contractueel herziet.

Het renterisico voor 2020 bedraagt € 5,3 miljoen en wordt gevormd door de cumulatieve aflossingen die geherfinancierd moeten worden. De renterisiconorm op begrotingsbasis bedraagt voor de gemeente € 17,8 miljoen (20% x € 89,1 miljoen). Er is in ruime mate aan de norm voldaan.

Rentevisie

In de loop van 2020 is zowel de kortlopende rente als de langlopende rente verder onderuitgegaan. In voorgaande jaren was de onderlinge verhouding tussen de verschillende looptijden redelijk constant. Vanaf 2018 laat de yield curve (onderlinge verhouding tussen verschillende rentelooptijden) zien dat de percentages steeds meer naar elkaar toe bewegen. Daardoor wordt het steeds aantrekkelijker om langlopende leningen af te sluiten.

jaar	5 jaar gelijk %	15 jaar gelijk %	25 jaar gelijk %
2017	0,22	1,14	1,60
2018	0,30	0,83	1,13
2019	0,06	0,51	0,79
2020*	-0,17%	0,11%	0,31%

* Bron BNG ultimo 2020

Kredietrisicobeheer

Gewaarborgde geldleningen

Bij het aantrekken van een langlopende geldlening en het verstrekken van gemeentelijke garantstellingen of renteloze geldleningen is het uitgangspunt gehanteerd dat er een primaire relatie moet zijn met de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast mag de uitoefening hiervan niet gericht zijn op het genereren van inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.

Per 31 december 2019 en per 31 december 2020 bedraagt het restant van de gewaarborgde geldleningen respectievelijk € 69,0 miljoen en € 71,3 miljoen. Hiervan is in 2019 € 65,9 miljoen en in 2020 € 68,6 miljoen gewaarborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en neemt de gemeente slechts een achtervangpositie in. In 2019 stond de gemeente voor een bedrag van € 3,1 miljoen direct garant en in 2020 voor een bedrag van € 2,7 miljoen. De gemeente draagt daarbij zorg voor de betaling van achterstallige hypotheeklasten van diverse zorginstellingen en woningcorporaties. In 2020 zijn 2 nieuwe leningen verstrekt voor een bedrag van € 7,5 miljoen en is het risico in 2020 met € 5,3 miljoen afgenomen doordat er aflossing heeft plaatsgevonden op de lopende gewaarborgde leningen. De gemeente wordt bij de ondergebrachte leningen van het Waarborgfonds aangesproken als het garantievermogen van het WSW daalt tot 0,25% van het garantievolumen. De kans dat de gemeente, op korte termijn, haar achtervangpositie moet waarmaken is minimaal te noemen.

Verstrekke geldleningen

In 2020 zijn aanvullende startersleningen verstrekt voor een bedrag van € 350.000. Het totaal van de verstrekte startersleningen komt daarmee op € 2.607.000. Dit is het bedrag dat door de gemeente, samen met de provincie en het Rijk, aan de SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) is bijgedragen om daarmee de woningmarkt te kunnen stimuleren.

Financieringspositie

Jaarlijks wordt bij opmaak van de begroting het renteomslagpercentage berekend en vervolgens bij de opmaak van de jaarrekening herberekend. Doordat externe financieringen op verschillende tijdstippen zijn aangetrokken hebben de financieringsmiddelen verschillende rentepercentages. Deze externe financieringsmiddelen zijn wat de rente betreft ook onderhevig aan fluctuaties. Door integrale financiering wordt door de omslagrente de rente gestabiliseerd binnen de begroting. De renteomslag hoeft niet de huidige marktcondities te weerspiegelen.

De werkelijk berekende omslagrente bedraagt voor 2020 2,73% en op begrotingsbasis is de renteomslag berekend op 2,85%. Er is binnen de begroting gerekend met 3,0%.

Relatiebeheer

Voor het aantrekken van kortlopende middelen ontbreekt bij het aantrekken van minder dan € 10 miljoen de verplichting tot het benaderen van meerdere marktpartijen. Door contacten met diverse intermediairs wordt bij het aantrekken van tijdelijke middelen bekeken welke partij tegen gunstige voorwaarden kan leveren. Het kan zelfs voorkomen dat een intermediair geen tegenpartij heeft waardoor er geen transactie kan plaatsvinden. Op dat moment is het aanbod van de gevraagde middelen krap en moet er naar alternatieven gekeken gaan worden.

Voor de toegang tot de geld- en kapitaalmarkt is een contract afgesloten met onze huisbankier BNG. Het afgesloten contract beperkt onze gemeente bij onderhandelingen met betrekking tot het aantrekken van langlopende geldleningen met een looptijd van minimaal 3 jaar. Vanuit het treasury statuut is het verplicht om minimaal 2 marktpartijen een offerte te laten uitbrengen. Op basis van het contract moet de BNG in de gelegenheid worden gesteld om een nieuwe offerte (rebound) uit te brengen. Zonder verdere toelichting kan de gunstigste offerte worden geaccepteerd.

Het schatkistbankieren loopt dagelijks via de rekening-courant van de BNG. Overtollige middelen worden daarbij op een afzonderlijke rekening geparkeerd en weer teruggeboekt als het saldo op de rekening-courant negatief gaat worden. Hierbij mag wettelijk een marge worden aangehouden van maximaal 0,75% van het begrotingstotaal van het betreffende jaar. Door invoering van het schatkistbankieren is het mogelijk geworden om als decentrale overheden onderling ook overtollige middelen aan te trekken of tekorten aan te zuiveren. Dit heeft als nadeel dat het meestal om grote coupures gaat met over het algemeen een lange looptijd van 1 tot 5 jaar.

De ontwikkelingen op internet gaan ook niet aan de gemeente voorbij. Waar in het verleden voor elke bestelling een factuur werd ontvangen, komt het momenteel steeds vaker voor dat er betalingen plaatsvinden via IDEAL.

Renteschema

De commissie BBV heeft richtlijnen in de vorm van stellige uitspraken en aanbevelingen opgesteld met betrekking tot verantwoording van rentelasten binnen de begroting en jaarrekening. Het renteschema is zo'n aanbeveling en geeft inzicht in rentelasten over externe financiering, het renteresultaat en de manier van rentetoerekening.

Renteschema 2020 :

A.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.246.148	
B.	De externe rentebaten	<u>-92.842</u>	
	Totaal door te rekenen externe rente	<u>1.153.306</u>	
C1	De rente die aan de grondexploitatie wordt doorberekend	-262.093	
C2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
C3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	<u>0</u>	
		-262.093	-262.093
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		<u>891.213</u>
D1	Rente over eigen vermogen	1.557.393	
D2	Rente over voorzieningen (tegen contante waarde)	426.999	
	VERSCHIL		
	De aan taakvelden toe te rekenen rente	<u>2.875.605</u>	
E	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-3.152.133	
F	Renteresultaat op het taakveld Treasury	<u>-276.528</u>	

3.5 Paragraaf verbonden partijen

Artikel 15

1. De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:
 - a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
 - b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 1. gemeenschappelijke regelingen;
 2. vennootschappen en coöperaties;
 3. stichtingen en verenigingen;
 4. overige verbonden partijen;
 - c. de lijst van verbonden partijen.
2. In de lijst van verbonden partijen staat ten minste de volgende informatie:
 - a. de manier waarop de provincie respectievelijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
 - b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
 - c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
 - d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
 - e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dat zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Deze paragraaf is in de begroting opgenomen omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat in principe ook door de gemeente zelf uitgevoerd kan worden. De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak op de kernvraag of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met de doelstellingen van de gemeente of dat de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd kunnen worden.

In het navolgende zijn de verbonden partijen benoemd. Er is ingegaan op de doelstellingen van deze partijen in relatie tot de gemeentelijke doelstellingen op de desbetreffende gebieden en op de beleidsvoornemens en nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van de genoemde verbonden partijen. Verder is een aantal financiële gegevens opgenomen, conform het Besluit begroting en verantwoording. Publiek Private Samenwerking-constructies (PPS-constructies) zijn geen verbonden partij. Toch wordt er vanwege het grote belang kort ingegaan op deze constructies binnen de gemeente.

Verbonden partijen

De gemeente Rijssen-Holten kent een aantal partijen waarmee ze bestuurlijk en financieel verbonden is. Dit zijn: Regio Twente (Gemeenschappelijke Regeling (GR)), Veiligheidsregio Twente (GR), Soweco (GR met daaronder een structuur-NV), Stadsbank Oost-Nederland (GR) en de Stichting Varietas. Verder zijn enkele partijen genoemd waarmee een aandeelhoudersrelatie bestaat, onder andere de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Verder geldt dit ook voor afvalverwerkingsbedrijf Twence B.V., Wadinko, Vitens en Enexis Holding N.V. Hierover is een korte toelichting opgenomen.

Gemeenschappelijke regelingen

Regio Twente

Vestigingsplaats: Enschede

Het openbare belang dat wordt behartigd: de relatie van de gemeente Rijssen-Holten met de regio Twente is vervat in de gemeenschappelijke regeling Regio Twente. In de GR hebben enkele gemeenten zich verbonden om een aantal taken gemeenschappelijk uit te voeren. Het betreft taken die een gemeentegrensoverschrijdend karakter hebben. Het gaat om de volgende belangen:

Basispakket

- a. Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente;
- b. Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning;
- c. Sociaaleconomische structuurversterking;
- d. Recreatieve voorzieningen;
- e. Bovengemeentelijke belangenbehartiging;

Vrijwillige samenwerking

- f. Faciliteren, coördineren en afstemmen gemeentelijke aangelegenheden;
- g. Bedrijfsvoering.

Het financiële belang van de gemeente in de regio Twente is de verplichte bijdrage gebaseerd op het aantal inwoners. Voor 2020 bedroeg de bijdrage (inclusief de bijdrage aan Euregio) bijna € 2,3 miljoen.

Er speelt een transitie van de Regio Twente, met als uitgangspunten focus en eenvoud, die in de loop van 2020 deels tot besluitvorming heeft geleid en volgens planning per 1 april 2021 volledig zijn beslag zal krijgen bij positieve besluitvorming. De GR Regio Twente wordt omgebouwd tot een GR Gezondheid, de sociaal-economische poot wordt verder opgepakt door de formeel per 1 april 2021 op te richten Stichting Twenteboard, en een aantal andere samenwerkingen (coalitions of the willing) worden door betrokken gemeenten samen opgepakt.

Voor de GGD-poot is 2020 anders verlopen dan van tevoren voorzien. De corona-pandemie heeft voor veel extra werkzaamheden gezorgd, die ook in 2021 nog doorlopen.

Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente heeft in de verbonden partij.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

	31 december 2016	31 december 2017	31 december 2018	31 december 2019	31 december 2020
eigen vermogen	€ 3,7 miljoen	€ 6,3 miljoen	€ 10,0 miljoen	€ 10,0 miljoen	€ 10,5 miljoen
vreemd vermogen	€ 13,8 miljoen	€ 14,0 miljoen	€ 14,5 miljoen	€ 24,8 miljoen	€ 37,0 miljoen
	2016	2017	2018	2019	2020
resultaat na bestemming	€ 0,4 miljoen voordelig	€ 0,2 miljoen voordelig	€ 0,4 miljoen nadelig	nihil	€ 0,8 miljoen nadelig

Veiligheidsregio Twente (VRT)

Het openbare belang dat wordt behartigd: de verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio betreft ten eerste de wettelijk verplichte rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hiertoe behoren ook terrorisme en epidemieën als gevolg van A-infectieziekten. Ten tweede heeft het bestuur van de VRT een verantwoordelijkheid voor de fysieke veiligheid zoals brand, ongevallen met gevaarlijke stoffen en de veiligheid en gezondheid tijdens grote evenementen. Tenslotte is het bestuur verantwoordelijk voor het goed functioneren van een meldkamer.

In 2020 zijn we geconfronteerd met de corona-pandemie, die tot veel inzet van de VRT heeft geleid.

Het financiële belang van de gemeente in de Veiligheidsregio bedroeg in 2020 bedroeg bijna € 2,4 miljoen.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

	31 december 2016	31 december 2017	31 december 2018	31 december 2019	31 december 2020
eigen vermogen	€ 73.000	€ 1.143.000	€ 1.319.000	€ 2.145.000	€ 2.822.000
vreemd vermogen	€ 57.547.000	€ 57.158.000	€ 55.048.000	€ 55.276.000	€ 55.396.000
	2016	2017	2018	2019	2020
resultaat na bestemming	€ 0	€ 512.000 voordelig	€ 383.000 nadelig	€ 56.000 voordelig	€ 1.763.000 voordelig

Soweco

Vestigingsplaats: Almelo

Het openbare belang dat wordt behartigd: in het kader van een zo doelmatig en doeltreffend mogelijke uitvoering Soweco van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) heeft een aantal gemeenten de gemeenschappelijke regeling (GR) Soweco ingesteld. Deze GR is 100 % aandeelhouder van een structuur-NV die belast is met het zo adequaat mogelijk uitvoeren van de Wsw.

Door de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is instroom van nieuwe medewerkers in de Wsw niet meer mogelijk. Nieuwe medewerkers met een arbeidsbeperking worden zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers geplaatst. Alleen voor wie echt op een beschutte werkplek is aangewezen is een aanstelling conform "nieuw beschut werken" mogelijk.

Naar aanleiding van deze ontwikkelingen heeft het algemeen bestuur van de GR, met instemming van alle 6 deelnemende gemeenten en de Raad van Commissarissen van Soweco NV eind 2017 besloten tot ontvlechting van de bestaande GR en NV en de afbouw van de GR. De vervolgesprekken hierover hebben tot de conclusie geleid dat de gemeenten géén aandeelhouder willen zijn van een zelfstandig voort te zetten NV. Alle gemeenten kiezen ervoor om de regie op de uitvoering van de Wsw in eigen hand te nemen, en de uitvoering daarvan te combineren met de gemeentelijke uitvoering van de Participatiewet. Op grond hiervan hebben de colleges besloten tot opheffing van de GR Soweco en dit aan de gemeenteraden voorgelegd. In juni 2020 hebben alle 6 gemeenteraden hiervoor toestemming gegeven aan hun colleges.

Op 2 juli 2020 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de GR Soweco vastgesteld dat de colleges van de deelnemende gemeenten, gehoord hebbende en met instemming van hun gemeenteraden, inmiddels formeel hebben besloten tot opheffing van de GR Soweco per 1 januari 2021, en dat het Algemeen Bestuur in dat geval gehouden is te besluiten tot liquidatie als bedoeld in artikel 36 van de GR Soweco. Het Algemeen Bestuur heeft vervolgens (samengevat) het volgende besluit genomen:

- 1 Tot liquidatie van het openbaar lichaam Soweco conform art. 36 van de GR Soweco;
- 2 Tot het opstellen van een liquidatieplan ter vereffening van het vermogen van de GR Soweco, daarbij rekening houdend met:
 - de gerechtvaardigde belangen van de naamloze vennootschap Soweco NV;
 - de gevolgen voor de werknemers, zowel in dienst van het openbaar lichaam als in dienst van SOWECO NV en de daaraan gelieerde vennootschappen;
 - de verplichting van de in de regeling deelnemende gemeenten tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing.
- 3 Om bij het opstellen van het liquidatieplan de gemeenteraden van de in de regeling deelnemende gemeenten te horen, zodat het primaat van de politiek geborgd blijft;
- 4 Dat de GR Soweco en/of onderdelen daarvan na het besluit tot liquidatie blijft voortbestaan zolang dit voor de vereffening van zijn vermogen nodig is;
- 5 Dat het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur als bestuursorganen van de GR Soweco (het openbaar lichaam), zo nodig, na de beëindiging van de regeling in functie blijven, totdat de liquidatie is voltooid.

Voor de lokale uitvoering van de Wsw in combinatie met de Participatiewet heeft de gemeenteraad inmiddels ingestemd met het lokale uitvoerings- en inrichtingsplan.

Het financiële belang van de gemeente is een bijdrage van circa 11% in de exploitatielasten.

Per 1 januari 2021 is de GR Soweco formeel-juridisch opgeheven. De facto blijft de GR nog in stand zolang de liquidatie dat vereist. Soweco als verbonden partij komt daarmee tot een einde voor onze gemeente.

	31 december 2016	31 december 2017	31 december 2018	31 december 2019	31 december 2020
eigen vermogen	€ 1,9 miljoen	€ 1,9 miljoen	€ 2,2 miljoen	€ 2,6 miljoen	€ 4,5 miljoen
vreemd vermogen	€ 7,0 miljoen	€ 8,7 miljoen	€ 8,7 miljoen	€ 6,7 miljoen	€ 4,8 miljoen
	2016	2017	2018	2019	2020
Resultaat	Nihil*	Nihil**	€ 202.000*** nadelig	€ 794.000**** nadelig	€ 388.000***** nadelig

* na extra bijdragen gemeenten van € 3.736.000

** na extra bijdragen gemeenten van € 4.989.000

*** na extra bijdragen gemeenten van € 5.202.000

**** na extra bijdragen gemeenten van € 6.054.000

***** na extra bijdragen gemeenten van € 5.581.000

Stadsbank Oost Nederland

Het openbare belang dat wordt behartigd: De bank (oorspronkelijke naam: Intergemeentelijke Kredietbank) is een kredietbank als bedoeld in artikel 6 van de Wet op het consumentenkrediet. De Stadsbank heeft tot doel om vanuit bedrijfseconomische en maatschappelijke optiek een verantwoord pakket van (financiële) dienstverlening aan te bieden aan de ingezetenen van haar rechtsgebied. Het gaat hier om deelnemen aan krediettransacties, budgetbeheer, bewindvoering en dergelijke.

Het financiële belang voor de gemeente bedroeg voor 2020 € 164.000.

Er zijn geen veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente heeft in de verbonden partij.

In de tabel op de volgende pagina staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten.

	31 december 2016	31 december 2017	31 december 2018	31 december 2019	31 december 2020
eigen vermogen	€ 1,7 miljoen	€ 1,4 miljoen	€ 1,1 miljoen	€ 1,7 miljoen	€ 1,2 miljoen
vreemd vermogen	€ 18,8 miljoen	€ 19,7 miljoen	€ 15,0 miljoen	€ 14,6 miljoen	€ 15,0 miljoen
	2016	2017	2018	2019	2020
resultaat	€ 5.700 nadelig	€ 113.000 nadelig	€ 0	€ 683.900 voordelig	€ 223.300 voordelig

Stichting Varietas

Vestigingsplaats: Deventer

Het openbaar basisonderwijs in onze gemeente en de buurgemeenten Hellendoorn, Twenterand en Wierden was sinds 2005 bestuurlijk en financieel verzelfstandigd in de Stichting ROOS. Per 1 april 2020 is de Stichting ROOS met de Stichting Quo Vadis (bevoegd gezag van enkele scholen voor bijzonder basisonderwijs) gefuseerd tot de stichting Varietas. De nieuwe stichting (een samenwerkingsbestuur als bedoeld in artikel 17 Wet op het primair onderwijs) is bevoegd gezag van diverse openbare en bijzondere basisscholen in de regio van Deventer tot Almelo en Twenterand.

Varietas heeft twee bestuursorganen, namelijk het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur vormt het bevoegd gezag en oefent alle daarbij horende taken en bevoegdheden uit. De Raad van Toezicht oefent het interne toezicht op het College van Bestuur uit. De gemeenten van de betrokken openbare scholen zijn extern toezichthouder (voor zover het openbaar onderwijs betreft). Dit externe toezicht wordt gecoördineerd door de Coördinatiecommissie Gemeentelijk Toezicht, bestaande uit de portefeuillehouders onderwijs van de deelnemende gemeenten.

De leden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht worden benoemd door de Raad van Toezicht. Afhankelijk van de omvang van de Raad van Toezicht worden een of twee leden van de Raad van Toezicht benoemd na goedkeuring door de raden van de deelnemende gemeenten. Over begroting en jaarverslag wordt jaarlijks overleg gevoerd met de raden van de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden zijn bevoegd in te grijpen in het bestuur als er sprake is van ernstige taakverwaarlozing voor zover het openbaar onderwijs betreft. Wijziging van de statuten is onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraden.

In de tabel op de volgende pagina staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemde vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten.

	31 december 2016	31 december 2017	31 december 2018	31 december 2019	31 december 2020
eigen vermogen	€ 965.000	€ 1.074.000	€ 998.000	€ 1.269.000	€ 7.016.000
vreemd vermogen	€ 1.641.000	€ 1.609.000	€ 1.775.000	€ 1.775.000	€ 0
	2016	2017	2018	2019	2020
resultaat	€ 89.000 voordelig	€ 109.000 voordelig	€ 76.000 nadelig	€ 271.000 voordelig	€ 791.000* nadelig

* Betreft voorlopig resultaat.

PPS-constructies

Realisering plangebied De Liesen

Voor de uitbreiding van Holten met een nieuwe woonwijk is in het plangebied De Liesen een overeenkomst gesloten met een projectontwikkelaar. Het plan omvat de bouw van ongeveer 175 woningen, waarvan er inmiddels 133 zijn gerealiseerd. In de periode 2020 tot en met 2023 worden nog 41 woningen gebouwd. Het plan wordt ontwikkeld met een risicoverdeling van 40% voor de gemeente en 60% voor de ontwikkelaar.

Bedrijventerrein Enter-Rijssen 'De Elsmoat'

De gemeente Rijssen-Holten is samen met de gemeente Wierden bezig met de ontwikkeling van een nieuw industrieterrein. De eerste fase, met ongeveer 12 hectare netto uitgifbaar terrein, is inmiddels uitgegeven. De tweede fase van het plan, eveneens ongeveer 12 hectare groot, betreft een private ontwikkeling. Beide gemeenten nemen ieder voor 50% deel in de grondexploitatie. De afspraken over de ontwikkeling zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Gemeente als aandeelhouder

Aandelenbezit door de overheid is de laatste jaren een landelijk onderwerp van discussie, mede naar aanleiding van overnames van nutsbedrijven als Essent en Nuon. Lokaal heeft de voorgenomen verkoop van Twence geleid tot de nodige discussie over aandelenbezit.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 304.746

Nominale waarde per aandeel: € 2,50

bedragen in miljoenen	2016	2017	2018	2019*	2020*
balanswaarde per 31 december	€ 154.000	€ 140.025	€ 137.509		
eigen vermogen				€ 4.887	€ 5.097
vreemd vermogen				€ 144.802	€ 155.262
nettowinst (na belastingen)	€ 369	€ 393	€ 337	€ 163	€ 221

Twence B.V. (Holding)

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 36.992

Nominale waarde per aandeel: € 1,00

bedragen in miljoenen	2016	2017	2018	2019*	2020*
balanswaarde per 31 december	€ 276	€ 278	€ 307		
eigen vermogen				€ 140	€ 143
vreemd vermogen				€ 146	€ 132
nettowinst (na belastingen)	€ 12,1	€ 14,4	€ 14,5	€ 11,8	€ 8,8

Vitens

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 41.696

Nominale waarde per aandeel: € 1,00

bedragen in miljoenen	2016	2017	2018	2019*	2020*
balanswaarde per 31 december	€ 1.738	€ 1.728	€ 1.767		
eigen vermogen				€ 533	€ 557
vreemd vermogen				€ 1.293	€ 1.340
nettowinst (na belastingen)	€ 48,5	€ 47,7	€ 13,0	€ 11,1	€ 23,9

Wadinko

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 90

Nominale waarde per aandeel: € 100,00

bedragen in miljoenen	2016	2017	2018	2019*	2020*
balanswaarde per 31 december	€ 67,1	€ 69,2	€ 69,5		
eigen vermogen				€ 68,9	€ 65,5
vreemd vermogen				€ 1,6	€ 5,5
nettowinst (na belastingen)	€ 1,5	€ 3,2	€ 1,5	€ 2,1	- € 3,4

Ontstaan uit de verkoop van Essent

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 64.662

Nominale waarde per aandeel: € 1 (oude waarde Essent)

Deelneming Enexis Holding NV

bedragen in miljoenen	2016	2017	2018	2019*	2020*
balanswaarde per 31 december	€ 7.284	€ 7.668	€ 7.715		
eigen vermogen				€ 4.112	€ 4.116
vreemd vermogen				€ 4.146	€ 4.635
nettowinst (na belastingen)	€ 207	€ 207	€ 243	€ 210	€ 108

* in 2020 gewijzigd conform BBV

In 2020 is ter versterking van het eigen vermogen een lening verstrekt aan Enexis Holding van € 216.000. Deze lening kan op termijn worden omgezet in aandelen.

3.6 Paragraaf grondbeleid

Het grondbeleid vormt een vast onderdeel van de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente. In het BBV is bovendien vastgelegd dat zowel in de begroting als in de jaarrekening een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid moet worden opgenomen.

Artikel 16

De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat ten minste:

- a. een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- b. een aanduiding van de manier waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- c. een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- d. een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- e. de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

De gemeenteraad heeft op 20 april 2017 ingestemd met de herziene uitgangspunten van het grondbeleid. De nota beperkt zich tot de kernpunten van het beleid die met ingang van de begroting 2018 deel uitmaken van de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarrekening. Op deze manier ontstaat een wendbaar beleid waarop in de P&C-cyclus verantwoording kan worden afgelegd.

Uitgangspunten grondbeleid gemeente Rijssen-Holten

- De gemeente Rijssen-Holten kiest voor situationeel grondbeleid. Dit betekent dat per voorkomende situatie wordt bekeken of er sprake is van actief of facilitair grondbeleid. Bij een actief grondbeleid kunnen de instrumenten minnelijke verwerving, Wet voorkeursrecht gemeenten en de onteigeningswet worden ingezet. De gemeenteraad besluit op voorstel van het college van B en W welk beleid wordt toegepast.
- Vanwege het voorzichtigheidsbeginsel wordt bij actieve grondexploitaties tussentijds slechts winst genomen als alle kosten van een grondexploitatie zijn gemaakt én 90% van de geraamde opbrengsten van een grondexploitatie zijn ontvangen. Door wettelijke voorschriften (BBV) moet vanaf 2017 wel tussentijds winst worden genomen volgens de Percentage of Completion (POC) methode.
- Risicobeheersing voor de grondexploitatie is onderdeel van het algemeen risicomanagement van de gemeente. Minimaal 2 keer per boekjaar worden de risico's van grondexploitaties besproken. Het resultaat van deze besprekingen wordt meegenomen in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing.
- Voor de verwerving van gronden vormt een taxatie van een onafhankelijke deskundige de basis voor aankoop. Is het aankoopbedrag meer dan 10% hoger dan de taxatie, dan is een nadere onderbouwing vereist. Bij strategische aankopen overlegt het college van B en W, voorafgaand aan een besluit tot aankoop, met de commissie Grondgebied.
- Voor woningbouwprojecten (grondgebonden en gestapelde bouw) wordt gekozen voor de residuele grondprijsmethode, waarbij voor de sociale huursector hiervan kan worden afgeweken.
- Bij de uitgifte van bedrijventerreinen wordt gekozen voor de comparatieve grondprijsmethode. Hierbij worden de grondprijzen vergeleken met die van de omliggende gemeenten.
- De grondprijs voor maatschappelijke voorzieningen, zoals scholen, sportvoorzieningen en gebedshuizen wordt vastgesteld via de comparatieve methode.
- Voor commerciële activiteiten zoals winkels, horeca en kantoren wordt voor iedere ontwikkeling op basis van een taxatie de grondprijs berekend.
- Voor reststroken groen wordt het bestaande beleid volgens het groenstructuurplan gehanteerd.
- Het college van B en W stelt binnen de kaders van deze beleidsuitgangspunten per project de grondprijzen vast. Gedurende de looptijd van een project kunnen de grondprijzen worden herzien als de marktomstandigheden hiertoe aanleiding geven. Voor situaties die niet genoemd zijn in deze beleidsuitgangspunten stelt het college van B en W de grondprijs vast met inachtneming van de meest gereede methode zoals hiervoor omschreven.
- Aangekochte bedrijfspanden binnen het stedelijke gebied worden direct na aankoop en oplevering gesloopt. Bedrijfspanden buiten het stedelijke woongebied worden na aankoop tijdelijk verhuurd in afwachting van een nieuwe bestemming. Woningen worden, mits de staat van onderhoud dit toelaat, tijdelijk in gebruik gegeven via een antikraakstichting of op basis van de Leegstandwet verhuurd.

- Uitgifte van grond vindt bij voorkeur plaats door het in eigendom over te dragen. Daar waar het niet mogelijk of wenselijk is, zal een andere vorm worden gekozen. Dit kan bijvoorbeeld huur of pacht zijn. De vorm is afhankelijk van de bestemming en ligging.

Wet- en regelgeving

De beleidsuitgangspunten zijn gebaseerd op de huidige wet- en regelgeving. De invoering van de Omgevingswet zal op een aantal uitgangspunten een ander licht werpen. Het Koninklijk Besluit d.d. 17 december 2020 gaat uit van invoering per 1 januari 2022. Het gaat om een grote wetgevingsoperatie met verschillende onderdelen die gelijktijdig worden ontworpen, zoals de ministeriële regeling, invoeringsregelgeving en de vier Aanvullingswetten. Al deze onderdelen vormen op het moment van inwerkingtreding een inzichtelijk stelsel bestaande uit één wet, vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) en één ministeriële regeling.

De gemeente Rijssen-Holten heeft al de nodige voorbereidingen getroffen voor de implementatie van deze wet. Vooral nog heeft de Eerste kamer, gelet op te verwachten aanloopproblemen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), extra budgetten voor gemeente voor de invoering en de mate van kennis en capaciteit bij de uitvoeringsorganisatie en rechtspraak, nog niet ingestemd met invoering van deze wet per 1 januari 2022. Pas als deze zaken op orde zijn wil de Eerste Kamer instemmen met invoering van deze wet per 1 januari 2022.

BBV (winstneming) POC-methode (Percentage of Completion)

In de notitie grondexploitatie 2016 van de commissie BBV is aangegeven op welke wijze rekening gehouden moet worden met tussentijds winst nemen bij positieve grondexploitatiecomplexen. Het tussentijds verantwoorden van winst is dus geen keuze, maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij de najaarsnota 2020 is gelet op geringe verkopen op dat moment voor Vletgaarsmaten geen raming voor POC-uitkering opgenomen. Bij het afsluiten van het dienstjaar 2020 zijn voor de lopende positieve grondexploitaties berekeningen uitgevoerd. Voorgesteld wordt om bij het project Opbroek Zuid € 43.050 en bij het project Vletgaarsmaten € 17.245 tussentijdse winst uit te keren aan de algemene dienst. Uit praktische overwegingen wordt, gelet op de geringe omvang van de berekende POC-uitkering voor het project Dijkerhoek (€ 3.480), niet overgegaan tot tussentijdse winstuitkering.

Dit houdt in dat de totale POC-uitkering van 2020 tot een bedrag van € 60.295 wordt uitgekeerd.

Parameters grondexploitaties

Bij grondexploitatieberekeningen en exploitatieplannen worden parameters gebruikt voor het doorrekenen van de exploitaties. Het gaat hierbij om de renteparameter, de parameter voor kostenstijging en de parameter voor opbrengstenstijging. Er is daarnaast ook sprake van kosten- en opbrengststijgingen over de jaren heen. Doelstelling bij het gebruik van parameters is de te verwachten stijging in kosten en opbrengsten en het te verwachten rentepercentage door middel van indexatie in beeld te brengen.

Renteparameter

Zowel voor het BBV als voor de Vpb geldt dat de toe te rekenen rente gebaseerd is op de werkelijke kosten over het vreemd vermogen. Dit is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen (VV/TV). Voor 2020 bedraagt dit percentage 1,26%. (in 2019 was dit 1,3%).

Indien echter sprake is van projectfinanciering, dan is het rentepercentage van de direct aan deze grondexploitatie gerelateerde financiering van toepassing. Dit geldt alleen voor het samenwerkingsproject De Liesen.

Door ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt is vervangende goedkopere financiering aangetrokken, waardoor het rentepercentage met ingang van de begroting 2021 is gedaald tot 0,86%.

Parameter kostenstijging

Voor de parameter van kostenstijging voor de posten die betrekking hebben op het bouw- en woonrijp maken van terreinen werd aansluiting gezocht bij de Grond-, Weg en Waterbouwindex (GWW-index). Hierbij wordt het 5 jarig gemiddelde (2015-2019) van dit indexcijfer gehanteerd als parameter voor de kostenstijging. De parameter kostenstijging is op basis van deze index (2015–2019) 1,56% (Bron: Opendata.cbs.nl). De cijfers van 2020 zijn hier nog geen onderdeel van.

Voor het jaar 2020 betekent dit dat de parameter voor kostenstijging, naar boven afgerond, ongewijzigd (2%) blijft.

De GWW-sector werd in 2020 hard geraakt, enerzijds door de aanhoudende PFAS- en stikstofproblematiek, anderzijds door de coronacrisis. Begin 2020 liet nog een relatief positief beeld zien. Doordat de PFAS norm iets werd verruimd konden veel stilstaande projecten toch doorgaan. Ook konden veel infraprojecten sneller opgepakt worden in de tijd van de eerste lockdown.

Momenteel lijken veel bouwbedrijven in de GWW-sector nog een redelijk gevulde orderportefeuille te hebben. De verwachting is dat eind 2020 en in 2021 de productie af zal nemen.

Echter als we verder kijken dan sec het jaar 2021 zien we dat het meerjarig gemiddelde op basis van de outlook toch rond de 2% blijft zitten. Mochten er in de loop van het jaar 2021 nog ontwikkelingen optreden met gevolgen voor de parameter kostenstijging dan zal bijstelling volgen.

KOSTEN	2021		2022-2023		2024>
	MIN	MAX	MIN	MAX	
€ GWW KOSTEN	-1,0%	2,0%	1,0%	3,0%	2,0%
€ PLANKOSTEN & VTU	1,0%	3,0%	1,0%	3,0%	2,0%

Bron: OUTLOOK 2021 Metafoor Vastgoed en Prijzen

Parameter opbrengstenstijging

Voor de parameter opbrengstenstijging wordt onderscheid gemaakt tussen een parameter voor woningbouw en een parameter voor bedrijventerreinen. Beide categorieën hebben een eigen uitgangspunt voor bepaling van de grondprijs en een eigen verloop van grondprijs. Voor beide parameters geldt dat het niet representatief is om aan te sluiten bij landelijk of zelfs regionaal vastgestelde indexcijfers. Deze parameter zal vastgesteld worden op basis van expert judgement. De grondprijs voor woningbouw wordt, met uitzondering van de sociale sector, bepaald door middel van de residuele benadering (VON-prijs minus investeringskosten). Omdat meerdere factoren bepalend zijn voor de residuele grondwaarde leidt de situatie op de woningmarkt niet per definitie tot andere grondprijzen. Zo is er een situatie denkbaar dat de gemiddelde VON-prijs daalt waarbij er sprake is van woningen met mindere kwaliteit of kleinere woningen. Ook zijn de bouwkosten van grote invloed op de residuele grondwaarde. De opbloeiende woningmarkt heeft gezien het afgelopen jaar geresulteerd in een sterke stijging van woningwaarde. Echter heeft dit ook geleid tot toenemende bouwkosten ook als gevolg van duurzaamheidsmaatregelen.

Per woningbouwcategorie zijn verschillende ontwikkelingen: we zien dat de top en midden-woningbouw een hoge tot middelmatige prijsstijging ondergaan in verhouding tot de kostenstijging (per saldo 2%). Het matige en sociale segment ondergaat niet tot nauwelijks een opbrengstenstijging in verhouding tot de kostenstijging (per saldo 0%).

Dit alles overwegende zien wij een opbrengststijging van 1% als realistisch, waarbij we per project kijken of dit meegenomen wordt. Zo is bij gesloten contracten geen sprake van opbrengstenstijging.

De grondprijs voor bedrijventerreinen wordt bepaald met behulp van de comparatieve methode. Mede door het hanteren van deze variabelen en de invloed van de markt op bouwkosten, geldt ook voor industrieterreinen dat veranderingen in de markt niet direct van invloed zijn op de grondprijzen. De parameter opbrengststijging blijft vooralsnog voor bedrijventerreinen gehandhaafd op 0%.

In het dienstjaar 2020 afgewikkelde en nieuwe projecten

In het dienstjaar 2020 zijn geen complexen afgewikkeld of afgestoten.

Wel zijn in 2020 voorbereidende werkzaamheden verricht en zijn gronden en opstellen aangekocht voor nieuw te ontwikkelen grondexploitaties in Opbroek Noord en Opbroek Oost (zie hiervoor de toelichting bij onderdeel "toekomstige grexten").

Algemeen financieel

In het dienstjaar 2020 is de netto boekwaarde van alle grondexploitatieplannen met € 5.904.000 toegenomen (toename boekwaarde € 6.080.000 en toename voorzieningen €177.000). De belangrijkste mutatie die geleid heeft tot de grote stijging van de boekwaarde, is veroorzaakt door verwerving van opstallen en gronden (€ 6.277.000) voor de toekomstige woonlocatie Opbroek Oost.

Boekwaarde per 1 januari 2020 (bruto)*	€ 21.133.000
Aanwezige voorzieningen per 1 januari 2020	- € 12.094.000
Netto boekwaarde per 1 januari 2020*	€ 9.039.000

* boekwaarde wijkt af ten opzichte van 2019 doordat de immateriële vaste activa is toegevoegd

Boekwaarde per 31 december 2020 (bruto)	€ 27.213.000
Aanwezige voorzieningen per 31 december 2020	- € 12.271.000
Netto boekwaarde per 31 december 2020	€ 14.943.000

Toelichting belangrijkste mutaties toename boekwaarde (€ 6.081.000)

Gronden exploitatie I.E.G.G.

• bouw- en woonrijp maken (vooral bij Opbroek en de Kol)	€ 703.000
• tussentijdse resultaat bepaling POC-methode (Vletgaarsmaten)	€ 60.000
• rentebijschrijving/rente verrekeningen diverse projecten	€ 256.000
• grondverkoop (Vletgaarsmaten/Opbroek-Zuid)	- € 1.246.000
• bijdrage reserve leefbaar platteland voor Dijkhoek	- € 40.000
• huren/bijdragen derden (Vletgaarsmaten/Waterloo-Vlogtman)	- € 78.000
totaal mutaties (afname boekwaarde)	- € 345.000

Gronden toekomstige exploitaties I.M.V.A.

• Verwervingskosten Opbroek Oost	€ 6.278.000
• Overige verwervingen Opbroek Noord	€ 47.000
• voorbereidingskosten toekomstige grexten (Opbroek Noord en Oost)	€ 294.000
• bijdragen algemene dienst (WA school/Pinkeltje/Kruimeltje) cf. raming	- € 195.000
totaal mutaties (toename boekwaarde)	€ 6.424.000

Specificatie verloop boekwaarden/balans

Voor een specificatie van de boekwaarden van de diverse complexen en de voorzieningen die als tegenhanger van de boekwaarde fungeren, verwijzen wij u naar de toelichting overzicht verloop boekwaarden balans en presentatie bij de grondvoorraden.

Voorzieningen

Voor een aantal projecten is in voorgaande jaren een voorziening getroffen voor te verwachten verliezen of dekking van de boekwaarde ten opzichte van de marktwaarde.

Boekwaarde voorzieningen per 1 januari 2020	€ 12.094.000
Per saldo toename voorzieningen in 2020	€ 177.000
Boekwaarde voorzieningen per 31 december 2020	€ 12.271.000

De belangrijkste mutaties zijn:

• bijboeking bespaarde rente voorzieningen	€ 242.000
• voorziening de Kol extra dotatie i.v.m. hogere plankosten/bouwrijpmaken)	€ 44.000
• voorziening Waterloo-Vlogtman vrijval deel voorziening	- € 7.000
• voorziening Enkco vrijval deel voorziening door verlenging, extra huur	- € 102.000

Vanaf de begroting 2018 wordt voor wat betreft de ramingen aangesloten met de jaarschijf 2020 van de grondexploitatieberekeningen (METAFOOR model) en primaire raming jaarschijf 2020 begroting van de algemene dienst.

Bij de najaarsnota 2020 zijn diverse exploitatiebegrotingen herzien. Hierbij zijn bij belangrijke afwijkingen de ramingen geactualiseerd. Bij de jaarrekening 2020 is aangesloten bij de boekwaarde van de projecten per ultimo 2019. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de najaarsnota zijn in de

grondexploitatieberekeningen bijgesteld en in meerjarig perspectief herzien. Per complex worden de afwijkingen toegelicht. Ook zijn bij verliesgevende projecten de voorzieningen bijgesteld.

Toegerekende uren aan grondexploitatieprojecten in 2020

De in het dienstjaar 2020 toegerekende uren (3.875 uur) tot een bedrag van € 378.500 zijn 1.200 uur lager dan de geraamde uren (5.143 uur). Ter informatie in het dienstjaar 2019 is een bedrag van € 318.000 aan loonkosten geactiveerd. Van de totale loonkosten is een bedrag van € 9.100 doorberekend aan de gemeente Wierden voor ondersteuning van de grondexploitatie van plan Elsmoat. De belangrijkste mutaties bij de urentoerekeningen houden verband met personele mutaties, te denken valt aan ziekte, pensionering, en verschuivingen binnen het team RSC onder andere vanwege voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet.

Inmiddels zijn alle vacatures vervuld en de verwachting is dat met ingang van 2021 meer uren ingezet worden voor het opstarten van nieuwe projecten zoals invulling van het Enkco-terrein, Opbroek Noord en Opbroek Oost.

Vennootschapsbelasting(Vpb)-plicht voor gemeenten in Nederland

Vanaf 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht van toepassing.

De openingsbalans van de Vpb sluit aan bij de door de belastingdienst voorgestelde berekening op basis van de BBV-cijfers van de jaarrekening 2015. Op basis hiervan is medio 2020 met de belastingdienst een vaststellingsovereenkomst (VSO) afgesloten voor de openingsbalans.

De definitieve aangifte Vpb 2019 is inmiddels bij de belastingdienst ingediend en leidt niet tot een Vpb-last. Ook is op basis van een QuickScan de komende jaren nog geen sprake van te verwachten Vpb-last. In 2020 is een voorlopige aanslag Vpb betaald, maar deze zal worden verrekend met de verliezen van de aangiftes over 2017 en 2018 (carry back). Gelet op deze prognose van verrekenbaar verlies zijn de al betaalde voorlopige aanslagen Vpb 2020 op € 0 gezet. Naar verwachting zal -gelet op het tekort bij het ontwikkelen van het Enkco-terrein- er voorlopig nog geen sprake zijn van af te dragen Vpb-lasten.

Met betrekking tot de nog landelijk lopende discussies over andere opbrengsten die onder de werking van de Vpb kunnen vallen, is aan het college van B en W voorgesteld om de opbrengsten van lichtmastreclame vooralsnog mee te nemen bij de Vpb aangifte. In 2020 is wel een pro-forma bezwaarschrift ingediend met betrekking tot de reclamebelasting.

A. bestemmingsplannen met kostprijsberekening

Opbroek Zuid

In 2020 is het woonrijp maken van fase 3 voor groot deel afgerond.

Inmiddels is gestart met het bouwrijp maken van deelfase 4, tot dit werk behoort het aanbrengen van de weg in de wijk en de aanleg van groen en 2 bruggen. Verder behoort tot het woonrijp maken van fase 4 het aanbrengen van een watergang over een gasleiding aan de wethouder H.H. Korteboslaan en het aanbrengen van een asfaltlaag op de Oosterhofweg. Een groot deel van het woonrijp maken van deze fase zal in 2021 worden uitgevoerd.

Ook zijn de restantramingen voor de bijdragen aan derden/algemene dienst tot een totaal bedrag van € 780.000 doorgeschoven naar 2021. Het betreft onder andere de bijdragen aan de algemene dienst van het project fietsverbinding Oosterhofweg, bijdrage afrekening derden woonrijp maken fase 3 en bijdrage aan Opbroek Noord voor de overgang tussen Opbroek-Zuid en Opbroek-Noord.

De nog te realiseren opbrengsten grondverkoop bedragen € 1.101.753.

POC uitkering

Bij de najaarsnota is gelet op het geringe bedrag van tussentijds te nemen winst van € 3.464 dit niet apart geraamd. Op basis van de jaarcijfers bedraagt nu de te nemen POC-winst € 43.050. Dit bedrag is ten laste van de boekwaarde van Opbroek Zuid gebracht en uitgekeerd aan de algemene dienst. Per 31 december 2020 is er sprake van een negatieve boekwaarde van € 648.182. Dit houdt in dat de gerealiseerde opbrengsten op dit moment hoger zijn dan de gemaakte kosten.

Na afwikkeling van dit laatste deel van Opbroek Zuid streven wij ernaar om dit plan financieel en administratief in 2022 af te sluiten.

Omschrijving	Algemeen	Deelfase 1C / 2A	Deelfase 3	Deelfase 4	Totaal Opbroek Zuid
Boekwaarde per 1 januari 2020	731.229	529.509	- 1.324.414	- 522.948	- 586.624
Mutatie lasten/baten 2020	126.592	135.675	387	- 324.213	- 67.238
Boekwaarde per 31 december 2020	857.821	665.184	- 1.324.027	- 847.160	- 648.182
Stelpost (kosten)					8.038
Stelpost (rente) winst					8.385
Stelpost opbrengsten stijging					5.495
Nog te maken kosten					1.748.757
Te realiseren opbrengsten					- 1.101.753
Verwacht batig exploitatiesaldo EW 1 januari 2023					7.022
Positief saldo per 1 januari 2021 CW					6.913

Dijkerhoek (woningbouw)

Na overleg met de bewonerscommissie is gebleken dat er concrete behoefte is voor kavels voor huisvesting van jongeren waarop betaalbare woningen gebouwd kunnen worden. Om betaalbare woningen te realiseren is het nodig om de verkaveling aan te passen. Er is daarom gezocht naar een betaalbaar alternatief, waarbij is gekozen voor een compactere verkaveling aan de Dijkerhoekseweg. Medio 2020 heeft het college van B en W ingestemd met de aanpassing verkaveling, bestemmingsplan en kavelprijs.

De boekwaarde van dit plan bedraagt per 31 december 2020 € 334.900. Naar verwachting bedraagt het batig exploitatieresultaat van dit plan € 2.380 (NCW 1 januari 2021).

Bij dit grondexploitatiecomplex is sprake van een apart raadsbesluit van 22 december 2005, waarbij de winsten geoormerkt zijn en een aparte reserve is gevormd voor het behoud van de leefbaarheid en sociale samenhang platteland. Het saldo van deze reserve bedraagt per eind 2020 € 102.400. Dit bedrag is inclusief de tussentijds genomen winst over 2017 van € 119.826 die in 2018 via resultaatbestemming in deze reserve is gestort. In 2020 is voor dekking van het berekende tekort als gevolg van lagere opbrengsten door andere verkaveling en planinvulling een bedrag van € 40.000 onttrokken uit bovengenoemde reserve.

Boekwaarde per 1 januari 2020	366.535
Mutatie lasten/baten 2020	8.353
Bijdrage leefbaar platteland (tekort i.v.m. kavelwijziging.)	- 40.000
Boekwaarde per 31 december 2020	334.888
Stelpost opbrengsten stijgingen	- 4.918
Stelpost (kosten)	4.244
Stelpost (rente) verlies	3.343
Nog te maken kosten	183.000
Te realiseren opbrengsten	- 523.040
Verwacht positief exploitatiesaldo EW 1 januari 2025	2.485
Positief saldo per 1 januari 2021 CW	2.380

De Kol

Dit plan bevindt zich in een afrondende fase. Naar verwachting zal dit plan na 2021 financieel en administratief worden afgesloten.

Binnen het project De Kol is het merendeel van de kavels verkocht. Op de locatie Kolschool is 1 kavel nog niet verkocht en is een stuk grond van 1.250 m2 nog niet ingevuld met woningbouw.

Voorgesteld wordt om in de loop van 2021 te bezien op welke wijze wordt omgegaan met de invulling van dit deel, mede in relatie tot het aandeel groen in de wijk de Noorderberg. De financiële gevolgen worden betrokken bij de invulling van de resterende percelen binnen fase 3 van het plangebied De Kol, wat afhankelijk is van de uiteindelijk uitwerking van opgestelde gebiedsvisie voor het Enkco- en Waterloo-Vlootmanterrein. In 2020 is gestart met het woonrijp maken met fase 3. Dit zal in 2021 afgerond worden. Per saldo is bij de herziening van de exploitatiebegroting ten opzichte van de raming van de najaarsnota een nadeel van ongeveer € 44.500 ontstaan, wat vooral veroorzaakt is door onvoorziene kosten van nutsbedrijven. Het blijkt dat kabels en leidingen onder een rij bomen verlegd moeten worden, wat leidt tot € 53.000 hogere kosten. Naar verwachting zal op basis van het bestek het woonrijp maken van fase 4

(voormalige Holterenkschool) ook tot (€ 40.000) hogere kosten leiden, maar dit wordt gecompenseerd doordat minder interne uren dan geraamd voor 2020 aan het plan zijn toegerekend.

Boekwaarde per 1 januari 2020	6.672.799
Mutatie lasten/baten 2020	334.169
Boekwaarde per 31 december 2020	7.006.968
Stelpost (kosten) stijging	7.486
Stelpost (rente)	149.541
Nog te maken kosten	710.940
Nog te realiseren opbrengsten	- 644.940
Tekort exploitatie per 1 januari.2022	7.229.995
Tekort exploitatie CW (1 januari 2021)	7.107.225
Aanwezige dekkingsmiddelen de Kol(vz. 5343)	6.904.707
Extra dotatie voorziening in 2020	44.538
(NCW) voorziening (ECB-rente)	6.949.245

Waterloo-Vlogtman

Het bestemmingsplan voor dit project voorziet nog in een invulling als bedrijventerrein. Al jaren blijkt dat de geplande verkopen van kavels niet gerealiseerd worden. Mede gelet op onderstaande ontwikkelingen in dit gebied zijn de geplande verkopen 2018-2020 doorgeschoven naar 2021.

Op basis van de planvorming en opgestelde structuurvisie zal dit grondexploitatieplan samengevoegd worden met de exploitatie van het Enkco-terrein.

De verwachting was, dat Enkco uiterlijk 2020-2021 zou verhuizen naar het bedrijventerrein Vletgaarsmaten. Door het verzoek van Enkco om het huidige fabrieksterrein nog 1 jaar te blijven gebruiken lukt het in 2020 niet om beide plannen nu al te integreren. Zodra het bestemmingsplan en de inpasbaarheid van dit plan is aangetoond en de economische uitvoerbaarheid voor het totale gebied is vastgesteld zal de aanwezige boekwaarde en de voorziening van Waterloo-Vlogtman samengevoegd worden met de totale exploitatie van het Enkco-terrein.

Boekwaarde per 1 januari 2020	1.957.759
Mutatie lasten/baten 2020	25.183
Boekwaarde per 31 december 2020	1.982.942
Stelpost (kosten)	3.210
Stelpost (rente)	52.726
Nog te maken kosten	109.500
Te realiseren opbrengsten	- 1.022.121
Verwacht negatief exploitatiesaldo EW 1 januari 2023	1.126.257
Negatief saldo per 1 januari 2021 CW	1.097.692
Saldo voorz. Waterloo-Vlogtman incl. rente (vz. 5416)	1.068.279
Mutatie voorziening in 2020 (gedeeltelijke vrijval)	6.982
(NCW) voorziening (ECB-rente)	1.061.297

Enkco-terrein

Dit project bevindt zich nog in een voorbereidende fase. Inmiddels is in maart 2018 het fabriekspand Enkco en bijbehorende terreinen in Holten aangekocht. Voor het verwachte exploitatie tekort is een voorziening gevormd.

Planning

Voor de ontwikkeling van het plan is een bestuursopdracht vastgesteld. Inmiddels is ook een structuurvisie door middel van burgerparticipatie opgesteld.

De eerste schetsen van een voorlopig ontwerp zijn inmiddels klaar en worden op korte termijn besproken in "werkplaatsen" met de aangemelde participerende burgers.

Op basis van de input van de burgers zal dit voorlopig worden door ontwikkeld tot een definitief ontwerp. Dit ontwerp zal als basis fungeren voor het bestemmingsplan.

Zoals bij de exploitatie van Waterloo-Vlogtman al is opgemerkt mag Enkco nog 1 jaar langer gebruik maken van de productielocatie. Hierbij is de afspraak gemaakt dat de gebruiksvergoeding ook 1 jaar langer doorloopt. Na herziening als gevolg aanpassing van de looptijd en vergoeding gebruik levert dit een incidentele vrijval van de aanwezige voorziening op van € 102.000 (raming najaarsnota € 80.500).

Boekwaarde per 1 januari 2020	4.303.968
Mutatie lasten/baten 2020	2.822
Boekwaarde per 31 december 2020	4.306.790
Stelpost opbrengsten stijging	- 52.338
Stelpost (kosten)	72.985
Stelpost (rente)	222.729
Nog te maken kosten	2.139.029
Te realiseren opbrengsten	- 1.985.742
Verwacht negatief exploitatiesaldo EW 1 januari 2025	4.703.453
Negatief saldo per 1 januari 2021 CW	4.506.320
Saldo voorz. Enkco incl. rente (vz. 5437)	4.362.408
Vrijval deel voorziening in 2020	102.346
(NCW) voorziening (ECB-rente)	4.260.062

Vletgaarsmaten II (bedrijventerrein)

Aangezien in 2019 voor 4,7 ha. industrieterrein is verkocht, is de boekwaarde per 1 januari-2020 gedaald tot € 8.086.000. Voor 2020 is een uitgifte van 1,6 ha geraamd en voor volgende jaren 1,3 ha per jaar tot en met het jaar 2026. In 2020 is 7.895 m² verkocht. Dit is lager dan de raming, maar volgens de accountmanager bedrijventerrein neemt de vraag naar bedrijventerrein binnen de gemeente ontzettend toe. We zitten op het moment dichtbij een situatie waar nagenoeg alle gronden waaronder 2 grote kavels in optie zijn genomen en er dus niets meer te koop aangeboden kan worden. Tevens is dit terug te zien in de verkopen van het afgelopen jaar wat gelijk was aan ruim 2.3 ha. (inclusief een grote verkoop die nog niet is geïncorporeerd omdat deze akte conform koopovereenkomst pas passeert na goedkeuring van de omgevingsvergunning). We verwachten de komende jaren dus meer te verkopen dan in de voorgaande jaren is geprognostiseerd. Een toenemende vraag heeft geleid tot een herziening van de programmering verkopen. We verwachten de komende jaren circa 1,7 ha. per jaar te verkopen in plaats van de eerder geraamde 1,3 ha.

PFAS in bodem

Voor het bedrijventerrein Vletgaarsmaten is het rapport over de bodemgesteldheid actueel gemaakt. Daarbij is specifiek aandacht gevraagd voor eventuele PFAS in de bodem. Op de nog niet verkochte kavels zijn in totaal 103 boringen verricht. Uit het veldwerk en de chemische analyse is geconcludeerd, dat er vanuit milieukundig oogpunt geen bezwaar is tegen de voorgenomen verkoop van de kavels. De bodem wordt geschikt geacht voor het voorgenomen gebruik. In de mengmonsters zijn ook geen verhoogde gehalten aan PFAS aangetoond.

Boekwaarde per 1 januari 2020	8.086.620
Mutaties in 2020	- 613.866
Boekwaarde per 31 december 2020 *	7.472.754
* is inclusief POC winstuitkering van € 157.697	
Nog te maken kosten na 1 januari 2021	913.530
Stelpost (kosten)	42.528
Stelpost (rente)	168.141
Nog te realiseren opbrengsten (op basis exploitatiebegroting)	- 8.602.258
Verwacht eindresultaat totaal (nadelig)	5.305
Eindwaarde per 1 januari 2027	
Verwacht eindresultaat totaal (nadelig)	5.039
Contante Waarde per 1 januari 2021	

Elsmoat

De ontwikkeling betreft een samenwerking met de gemeente Wierden, waarbij elke partij voor 50% risicodragend deelneemt. Het bedrijventerrein omvat netto ongeveer 24 hectare.

De gemeente Wierden is penvoerder voor dit plan.

Inmiddels zijn vrijwel alle kavels in fase 1 verkocht. De ontwikkeling van bedrijventerrein De Elsmoat is in 2019 een volgende fase ingegaan. Fase 2 is grotendeels in eigendom van 2 ontwikkelaars/grondeigenaren. Beide ontwikkelaars/grondeigenaren gaan hun eigendom in fase 2 zelf realiseren. Met beide eigenaren is overeenstemming bereikt over deze ontwikkeling. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in een posterieure exploitatieovereenkomst. De overeenkomst is gemaakt op basis van het exploitatieplan. De exploitatiebijdrage is verwerkt in de herziene grondexploitatie van de gemeente Wierden.

Boekwaarde jaarstukken gemeente Wierden per 1 januari 2020	- 404.380
Mutates lasten 2020	228.756
Mutatie baten 2020	- 511.415
POC uitkering	176.716
Boekwaarde per 31 december 2020	- 510.324

Na herziening van de exploitatiebegroting zijn de ramingen voor het voorziene woonrijpmaken van fase 1 geactualiseerd. Door diverse omstandigheden, waaronder langere looptijd van fase 1, wijken deze ramingen aanzienlijk af van de initiële ramingen, waardoor het te verwachten resultaat lager is geworden. Het aandeel van de totale POC-winst van plan Elsmoat bedraagt per 31 december 2020 € 888.608 inclusief rentebijboeking en na afboeking deel te verwachten resultaat 2019 van € 133.340. Voor 2021 wordt voorzien dat het plan financieel afgewikkeld kan worden en volgt de winstafrekening.

Samenwerkingsverband De Liesen

Uitgifte van de laatste 42 woningen van fase 1 was in verband met woningbouw op de Kol verschoven naar de periode 2022-2025. Gelet op positieve marktontwikkelingen en versnelde uitgifte op de Kol, is in 2018 het bestemmingsplan voorbereid. In 2020 is het bestemmingsplan vastgesteld en is overgegaan tot uitgifte van de kavels. Voor wat betreft het gemeentelijk deel is gekozen voor 4 vrijstaande woningen in plaats van 2 onder 1 kap. Hierdoor komt het totaal aantal kavels uit op 40.

In 2021 volgt nog uitgifte van 4 kavels en wordt het terrein woonrijp gemaakt. De verwachting is dat het project samenwerkingsverband de Liesen per 31 december 2021 financieel en administratief met een batig saldo kan worden afgesloten. Zie verder de jaarstukken 2020 van het samenwerkingsverband De Liesen.

Toekomstige grexen (IMVA)

Onder de Immateriële Vaste Activa op de balans zijn een aantal voor-investeringen opgenomen voor in de toekomst te ontwikkelen woningbouw plannen.

De totale boekwaarde van onderstaande plannen bedraagt per ultimo 2020 € 6.757.000 (de boekwaarde per 31 december 2019 was € 332.000).

De grote stijging van de boekwaarde per 31 december 2020 is vooral veroorzaakt door aankoop van een boerderij, gronden en opstallen en voorbereidingskosten voor een bedrag van € 6.404.000 voor de ontwikkeling van Opbroek Oost als toekomstige woonlocatie.

Terrein voormalige Willem Alexanderschool

De school is inmiddels gesloopt. Een deel van het perceel is in 2017 overgedragen aan de woningbouwvereniging (de Goede Woning). Begin 2020 is gestart met de bouw van (grondgebonden) gasloze sociale woningbouw in de categorie beneden- en bovenwoningen.

Het perceel wat resteert is in feite geen grondexploitatie complex maar openbaar groen.

Na het opleveren van de woningen door de projectontwikkelaar in het 4^e kwartaal 2020 is eind 2020 de openbare ruimte woonrijp gemaakt. Binnenkort wordt de eindafrekening ontvangen en kan medio 2021 dit plan binnen het beschikbare krediet worden afgerond en administratief via de algemene dienst worden afgewikkeld.

Per 31 december 2020 is bij dit project sprake van een negatieve boekwaarde van € 103.000.

Terrein voormalige school Pinkeltje

De voormalige school is in 2019 preventief gesloopt vanwege overlast in verband met aanhoudend vandalisme en hangjeugd. Dit komt vaak voor bij leegstaande panden. Deze vrijgekomen locatie is nu in beeld voor de ontwikkeling van een Noabershof. Op 24 september 2020 is er bestemmingsplan wonen vastgesteld op de locatie Wilhelminastraat 119 om de Noaberhof op 'n Esch te kunnen realiseren. Inmiddels wordt er gewerkt aan een overeenkomst voor verkoop van de gronden aan de stichting Noaberhof. Aanvullend op deze ontwikkelingen zal er in het jaar 2021 een grondexploitatie (B.I.E.) worden opgesteld. De verwachte kosten dekken de verwachte opbrengsten van de ontwikkeling. Per 31 december 2020 bedraagt de boekwaarde € 23.940.

Terrein voormalige Mauritschool en peuterspeelzaal t 'Kruimeltje

Dit terrein betreft de voormalige Mauritschool (basisonderwijs) aan de Zeven Peggenweg en peuterspeelzaal t 'Kruimeltje aan de Veldovenstraat te Rijssen. In 2019 heeft zich een zorginstelling gemeld met het verzoek om op de locatie van de voormalige school een gebouw te realiseren voor begeleid wonen die kan worden gebruikt voor 4 woongroepen met in totaal 32 wooneenheden. Op de voormalige locatie van Kruimeltje is het voornemen om 5 grondgebonden rijenwoningen te realiseren. Op ons verzoek is gepeild, of er in de directe omgeving van de locatie draagvlak is voor deze ontwikkeling. Die bleek er te zijn. Een principeverzoek is inmiddels goedgekeurd. De gemeente zal de gronden in 2021 bouwrijp verkopen en het terrein gaat een private ontwikkeling worden. Per 31 december 2020 bedraagt de negatieve boekwaarde € 72.791 (inclusief de boekwaarde van de opstallen). Voor het dekken van een tekort voor het ontwikkelen van deze locatie is conform begroting een bijdrage van € 85.000 in 2020 geboekt.

Opbroek Noord

Dit betreft de toekomstige uitbreiding plan Opbroek in noordelijke richting. Dit plan zal voorzien in de behoefte aan nieuwbouwwoningen voor de Kern in Rijssen. Het bestemmingsplan is op 9 mei 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. Op 22 juli 2020 heeft de Raad van State de ingestelde beroepen ongegrond verklaard. Het bestemmingsplan is daarmee onherroepelijk in werking getreden. In het jaar 2021 zal een exploitatieplan worden opgesteld. Uit dit plan zal nogmaals blijken dat de economische uitvoerbaarheid van dit plan haalbaar is. Op dit moment lopen er nog onderhandelingen die mede de vorm van dit plan gaat bepalen. Gemeente is aan het onderzoeken en overleggen of een mengvorm van actief en passief grondbeleid een goede mogelijkheid is. Per 31 december 2020 bedraagt de boekwaarde € 505.000. Dit bedrag zal in 2021 ingebracht worden in de grondexploitatie dan wel ten laste worden gebracht van de exploitanten in het gebied bij een passieve grondpolitiek.

Opbroek Oost

Het college heeft op 16 januari 2020 ingestemd met de toekomstige ontwikkeling van Opbroek Oost tot woningbouw. Inmiddels is de structuurvisie voor Opbroek Oost ter inzage gelegd en zijn de inspraakreacties ontvangen. Op 6 november 2020 is de structuurvisie vastgesteld. Op dit moment wordt gewerkt aan een bestemmingsplan voor Opbroek Oost. Als dit bestemmingsplan onherroepelijk is verklaard, kan er worden gebouwd. Dit plan is een aanvulling op de woningbouwplannen voor Opbroek Noord. Om te voorzien in de lokale behoefte van de Kern Rijssen wordt ernaar gestreefd om in dit deel van het woninguitbreidingsplan Opbroek Oost circa 500 woningen te bouwen. De intentie is om in 2023 te starten met dit plan. Vooruitlopend op de ontwikkelingen zijn in 2020 al een aantal percelen (met opstallen) geworven. De verweringskosten (€ 6.278.000 en voorbereidingskosten (€ 126.000) maken onderdeel uit van de boekwaarde per 31 december 2020 van € 6.404.000.

Resultaatverwachtingen en risico's

Voor de risico's betreffende het grondbeleid wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. Eventuele risico's (ingeschatte kans kleiner dan 75%) worden meegenomen in het risicologboek.

3.7 Paragraaf bedrijfsvoering

Artikel 14

De paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Bijzonder jaar

De paragraaf over de bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens en bij de jaarrekening rapporteren we over de voortgang ervan. Maar 2020 is een bijzonder jaar geweest en daarom ziet deze paragraaf er ook wat anders uit als normaal. Het gaat vooral over Corona en wat dat voor ons heeft betekend in de bedrijfsvoering. Verderop zullen we nog kort ingaan op de standaard thema's.

Impact corona

Corona heeft in 2020 grote invloed gehad op onze bedrijfsvoering en via verschillende invalshoeken. In directe en praktische zin heeft het noodzakelijk gemaakt dat we menskracht moesten vrijmaken om alles wat met deze crisis te maken had van een passende reactie te voorzien en dat duurt tot op de dag van vandaag voort. We zijn in de beginperiode erg geholpen door de ervaringen uit elders in het land en dat heeft er toe geleid dat vrijwel direct nadat de crisis ook onze gemeente had bereikt er een tweetal overlegteams zijn samengesteld. Een kernteam voor de bestuurlijke kant en een bedrijfsvoeringsteam voor de bedrijfsvoeringskant. Hier vanuit is de coördinatie gevoerd over alles wat met corona te maken had. Inmiddels zijn beide teams ook al tussentijds geëvalueerd en is vanuit de teams gewerkt aan actieplannen voor korte en lange termijn. Het bedrijfsvoeringsteam heeft zich ook bezig gehouden met de directe betekenis van het thuiswerken en de (wisselende) maatregelen die daaruit voortkwamen. Een van de belangrijkste gevolgen voor ons als organisatie was het feit dat we elkaar niet of nauwelijks meer persoonlijk konden ontmoeten. Dat heeft veel gevolgen gehad op allerlei participatieve processen met onze inwoners die uitgesteld of anders ingevuld moesten worden. Ook thuisbezoeken zijn stopgezet. Intern betekende het een stop in cultuurtrajecten maar ook in stopgezette of aangepaste scholings- en trainingstrajecten. Belangrijk voorbeeld van dat laatste zijn de trainingen voor het nieuwe financiële systeem die niet door konden gaan waardoor de invoering van dat pakket met een jaar moest worden uitgesteld.

Thuiswerken

Door corona werd een groot deel van de organisatie genooddaakt om thuis te werken. Als werkgever hebben we dat zoveel mogelijk gefaciliteerd door noodzakelijk devices beschikbaar te stellen. Maar ook door medewerkers in de gelegenheid te stellen hun thuiswerkplek arbo-technisch te toetsen en door een tegemoetkoming in de kosten wanneer aanpassingen noodzakelijk waren.

Stilgelegde werkzaamheden

Binnen de organisatie waren de verschillen erg groot. Veel van de werkzaamheden van de buitendienst konden, met behulp van de juiste voorzorgsmaatregelen, gewoon doorgang vinden. Maar er waren ook activiteiten die stil kwamen te liggen zoals de zwembaden, de sporthallen en het bedrijfsrestaurant. Voor de medewerkers zijn zoveel mogelijk vervangende werkzaamheden gezocht. Maar een en ander heeft wel invloed gehad op de exploitaties.

Organisatieontwikkeling

In het organisatiebesluit zijn de structuur, de bevoegdheden en verantwoordelijkheden vastgelegd. Sinds 2017 werkt de organisatie in een gewijzigde structuur. Deze platte structuur met minder leidinggevenden ondersteunt de gewenste toenemende eigen verantwoordelijkheid van medewerkers. De afgelopen maar ook de komende jaren was/is sprake van verdere ontwikkeling.

Naast de structuraanpassing investeren we ook in de cultuur. We kijken wat nodig is in de organisatie om in te kunnen spelen op de snel veranderende omgeving. Elk team in de organisatie werkt hier aan in de vorm van een teamontwikkelplan. In 2020 hebben we ons vooral geconcentreerd op onze kernwaarden en de uitwerking daarvan. Dit gaat ons ook in de komende jaren verder helpen in de organisatieontwikkeling. Deze kernwaarden zijn Vertrouwen, Ondernemend, Dienstverlenend, Eigenaarschap en Eigenzinnig.

Als gemeentelijke organisatie werken we steeds meer in co-creatie en daarbij hoort, naast het goed zenden van informatie, ook het goed zijn in interactieve communicatie. Hier blijven wij in investeren maar

dat heeft in 2020 vooral het zoeken naar nieuwe wegen betekend door corona. Dat heeft ons deels geholpen maar we hebben hierdoor ook achterstanden opgelopen.

In 2019 zijn we begonnen met het evalueren van de organisatieontwikkeling en de organisatieaanpassing. Dit is in 2020 afgerond met een besluit over een actieplan met een twaalfstal acties die deels al uitgevoerd zijn en deels doorlopen tot in 2021.

Naast de organisatieontwikkeling houden wij de bedrijfsvoering op orde. Decentralisatie van wetgeving legt een grotere belasting en verantwoordelijkheid op onze bedrijfsvoering. Het blijven voldoen aan de steeds zwaarder wordende eisen van een goede bedrijfsvoering is een forse uitdaging.

Op verschillende onderwerpen zoals inkoop en aanbesteding, privacy en informatiebeveiliging hebben we ook te maken met een toename van complexiteit en verzwarende eisen. Wij vinden het belangrijk om een goede balans te houden tussen uren inzet op uitvoering en inzet op control en monitoring. Deze thematiek bespreken we ook steeds aan de hand van de managementrapportage van de accountant.

We voeren overleg over een arbeidsvoorwaardenpakket voor onze medewerkers passend bij deze tijd. Zodoende hopen we een aantrekkelijke werkgever te blijven in een tijd waarin sprake is van krapte op de arbeidsmarkt en moeilijk vervulbare vacatures. 2020 is ook het jaar van de invoering van de nieuwe WNRA, de Wet Normalisatie Rechtspositie Ambtenaren geweest. Hiervoor is veel extra werk verzet. Ook heeft 2020 in het teken gestaan van de voorbereiding op de ontvangst van de nieuwe collega's (95) die door de ontvlechting van Soweco per 1 januari 2021 onderdeel van onze organisatie zijn geworden.

Toezicht en Meer in Control

De decentralisatie van wetgeving betekent dat de lokale overheid steeds meer DE uitvoerende overheidsorganisatie wordt. Dit gaat gepaard met beleidsvrijheid maar ook met een verhoogd financieel risico en meer toezicht. De toename van het toezicht en de toezichteisen is fors te noemen. Dat betekent dat er ook extra geïnvesteerd moet worden in het kunnen genereren van gevraagde toezichtgegevens. Regelmatig monitoren en genereren van management informatie krijgen meer aandacht. De overhead neemt dus toe.

Aan de hand van een plan van aanpak Meer in Control is in 2019 binnen de diverse domeinen gewerkt aan het thema Control. Dit heeft in 2020 een structurele inbedding gekregen.

Samenwerking

Wij blijven de houding aannemen 'lokaal wat kan en regionaal wat moet'. We blijven geloven in de kracht van de lokale uitvoering. Daarnaast sluiten we de ogen zeker niet voor de mogelijkheden van samenwerking. We zoeken de samenwerking wanneer we het zelf niet kunnen en/of wanneer het kosten bespaart en wanneer kwaliteit en kwetsbaarheid in het gedrang komen.

Verder nemen we actief deel aan tal van regionale (afstemmings-)overleggen, waarbij we blijvend kritisch zijn op de nut en noodzaak ervan. Een evaluatie van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente heeft geleid tot een heroriëntatie. Er is een verandering in gang gezet en die zal naar verwachting in 2021 worden afgerond. Hetzelfde geldt voor de samenwerking in Soweco waarin ook 2021 het jaar van de definitieve besluitvorming wordt.

Apparaatskosten

De begrotingsvoorschriften schrijven voor dat personeelsuren die worden besteed aan investeringen in vaste activa en grondexploitaties worden geactiveerd. De personeelsuren voor investeringen worden opgeteld bij de investering en afgeschreven. Personeelsuren voor de grondexploitatie worden goedgemaakt door grondverkoop. In de begroting en exploitatieberekeningen wordt hiermee rekening gehouden.

In de begroting is rekening gehouden met het activeren van manuren voor investeringen in vaste activa. In deze rekening betreft dit 1.215 manuren voor wegreconstructies, 1.879 manuren voor rioolinvesteringen, 1.171 manuren voor investeringen in nieuw te ontwikkelen woonlocaties en 300 uur voor een incidenteel proces met betrekking tot een fusie van voetbalverenigingen.

Voor de grondexploitatie is 1.991 manuren voor woningbouw en ruim 711 uur voor bedrijventerreinen besteed.

Alle manuren zijn tegen een tarief van € 96,00 per uur doorbelast.

3.8 Paragraaf corona

In maart 2020 werden we geconfronteerd met het coronavirus. Op dat moment was niet bekend wat de impact op de samenleving zou zijn, maar inmiddels een jaar verder weten we wel beter.

Corona raakt de hele samenleving, van jong tot oud, van werkgever tot werknemer en van sport tot cultuur etc. De maatschappelijke en financiële gevolgen zijn groot. Door het Rijk is hier vrijwel direct op ingespeeld door het instellen van diverse compensatieregelingen via de algemene uitkering uit het gemeentefonds en via specifieke uitkeringen.

Reserve Corona

Na de start van de coronacrisis en de eerste onzekere maanden, is het college aan de slag gegaan met een actieplan om de samenleving in Rijssen en Holten zo goed mogelijk te ondersteunen in deze uitdagende tijd. De commissie ABZM sprak zich op 5 oktober 2020 positief uit over de maatregelen op de korte termijn (2020) en in de raad van 17 december 2020 oordeelde u positief over het actieplan voor de middellange termijn (2021). Het college heeft bij de najaarsnota besloten om alle inkomsten die vanuit het Rijk binnen komen voor corona in een coronareserve te storten. Middelen die geormerkt binnenkomen, zullen daaraan moeten worden besteed. Voor bedragen die niet geormerkt zijn geldt dat het college de bedoeling van het Rijk zwaar laat meewegen bij het inzetten van deze middelen.

Actieplan korte termijn (2020)

Van de maatregelen op de korte termijn is een groot aantal acties gereed, een aantal is doorlopend en weer een aantal loopt nog door dit jaar. De voorzieningen van de gebouwen zijn gereed en ook zijn medewerkers ondersteund in een goede thuiswerkplek. De reclamebelasting is verlaagd ten behoeve van het ondernemersfonds en de recognities zijn in 2020 kwijtescholden. Voor het mantelzorgcompliment zijn vorig jaar middelen gereserveerd, die we dit jaar besteden om mantelzorgers iets extra's geven aanvullend op de reguliere middelen. De extra capaciteit op handhaving en communicatie zorgt ervoor dat we rondom corona deze belangrijke extra taken en reguliere taken kunnen uitvoeren en de contacten met de samenleving worden door het college constant onderhouden. Het in beeld houden van de jeugd en voorkomen van sociaal isolement zijn acties waar we nog steeds volop mee aan de slag zijn, daar leest u hieronder meer over. Ook met het vormgeven van digitale participatie nu de fysieke mogelijkheden wegvallen, zijn we nog bezig. Net als met de capaciteitsvraag over hoe we deze soms ingrijpende acties als organisatie kunnen uitvoeren en wat daarvoor nodig is.

Algemene uitkering

Ontvangen in 2020

Via de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn via een extra circulaire in juni en de september- en decembercirculaire middelen toegekend aan de gemeente. Hiervan zijn de bovenstaande acties in het actieplan bekostigd. Het gaat om de volgende middelen.

Doel/besteding	Junicirculaire	Septemercirculaire	Decemercirculaire
lokale culturele voorzieningen	€ 130.000	€ 127.000	
inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	€ 84.000		
inhaalzorg en meerkosten WMO 2015	€ 24.000		€ 41.000
voorschoolse voorziening peuters	€ 18.000		
toeristenbelasting	€ 108.000		
participatie (Wsw)	€ 157.000	€ 87.000	
buurt- en dorpshuizen		€ 29.000	
vrijwilligersorganisaties jeugd		€ 20.000	
toezicht en handhaving		€ 87.000	
precariobelasting		€ 18.000	
noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep		€ 63.000	
eigen bijdrage WMO (abonnementstarief)		€ 22.000	
verkiezingen		€ 52.000	
aanvullend pakket re-integratie			€ 23.000
gemeentelijke schuldenbeleid			€ 22.000
bijzondere bijstand			€ 8.000
compensatie quarantainekosten			€ 7.000
Totaal	€ 522.000	€ 506.000	€ 101.000

In totaliteit is een bedrag ontvangen van € 1.129.000. Dit is gestort in de reserve corona. Aan deze reserve zijn ook bedragen onttrokken. Kosten WSW € 134.000 (zie programma 5), meerkosten jeugd en Wmo € 130.000 en diverse kosten die te maken hebben met de bedrijfsvoering, totaal € 88.000. Na aftrek van deze kosten resteert een saldo in de reserve van € 777.000. Een groot deel hiervan is ingezet voor het actieplan voor de korte (2020) en middellange termijn (2021), voor andere onderdelen zijn nog voorstellen in voorbereiding.

Ontvangen in 2021

Daarnaast hebben we voor 2021 (via de decemercirculaire 2020 en maartbrief 2021) ook verschillende middelen ontvangen vanuit het Rijk die ook in de reserve Corona worden gestort. Maatregelen uit het actieplan middellange termijn (2021) worden hieruit gedekt en daarnaast zijn er nog verschillende voorstellen in voorbereiding.

Specifieke uitkeringen

Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers (TOZO)

Om er voor te zorgen dat bedrijven en zelfstandigen niet zouden omvallen is de TOZO-regeling ingevoerd. Hiervoor is in 2020 van het Rijk een voorschot ontvangen van bijna € 6,4 miljoen. Aan uitkeringen is een bedrag verstrekt van € 2,4 miljoen. Het overschot minus de vergoeding voor uitvoeringskosten moet worden terugbetaald aan het Rijk en is hiervoor gereserveerd. Deze regeling loopt door tot 1 juli 2021.

Zwembad en sportaccommodaties

Voor de gemiste baten van de zwembaden en sportaccommodaties zijn specifieke uitkeringen beschikbaar. Voor zwembad en ijsbanen is door het Rijk een bedrag beschikbaar gesteld van € 100 miljoen. De gemiste baten voor Rijssen-Holten bedragen ruim € 300.000. In het tweede 2021 is de declaratie ingediend. Voor de gemiste baten bij sportaccommodaties zijn 2 regelingen beschikbaar. Eén voor de periode 1 maart tot en met 1 juni. Hiervoor is een declaratie ingediend van € 86.000. Dit bedrag is ook toegekend en ontvangen en één voor de gemiste baten over de periode 1 oktober tot en met 31 december (€ 81.000). Hiervoor is in het tweede kwartaal van 2021 de declaratie ingediend (zie ook

programma 4). De compensatieregeling voor de sportaccommodaties is ook van toepassing voor de gemiste inkomsten over het eerste en tweede kwartaal 2021.

Toeziht en handhaving

Ook voor Toeziht en handhaving heeft het Rijk € 60 miljoen beschikbaar gesteld. Deze declaratie is eveneens in het tweede kwartaal ingediend.

Tot slot

Op basis van de wettelijke regels en het actieplan corona is getracht de ontvangen middelen zo goed als mogelijk in te zetten en zo de negatieve gevolgen van corona voor de samenleving van Rijssen en Holten te minimaliseren.

Bijlagen bij het jaarverslag

Paragraaf demografische ontwikkeling

Landelijk was er in 2010 veel aandacht voor krimpgemeenten. Zo kende het gemeentefonds voor de periode 2011-2015 een krimpmaatstaf om gemeenten in de provincies Groningen, Zeeland en Limburg met een sterke bevolkingsdaling van extra middelen te voorzien om de lasten van bevolkingsdaling te kunnen opvangen en de noodzakelijke herstructurering te kunnen doorvoeren. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft de gemeenten die via de krimpmaatstaf middelen krijgen, daarom gevraagd een dergelijke paragraaf bij hun begroting en jaarstukken op te nemen. BZK heeft daartoe in 2010 een Handreiking opgesteld. Een aanvulling hierop is gemaakt door het Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling (NNB).

De handreiking geeft de volgende onderwerpen aan:

- ontwikkeling bevolking (totaal maar vooral ook op aspecten als leeftijdscategorie, aantal huishoudens, samenstelling beroepsbevolking, opleidingsniveau);
- woningen, leegstand, capaciteit bestemmingsplannen;
- voorzieningenniveau: wat vinden (groepen van) inwoners belangrijk voor de leefbaarheid binnen de gemeente, hechten zij aan het bestaan van bepaalde voorzieningen. Wat zijn de vooruitzichten voor het draagvlak voor voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg, sport en cultuur (voortbestaan bloeiend verenigingsleven). Wat kunnen burgers, verenigingen zelf doen om die voorzieningen in stand te houden, te beheren.

Hoewel de gemeente Rijssen-Holten geen krimpgemeente is, leek het ons, omdat Twente een krimp-anticipeergebied was, goed een begin te maken met een paragraaf demografische ontwikkeling. Per 1 januari 2015 is de Twentse status als krimp-anticipeergebied voorlopig opgeheven. Toch is het goed om de ontwikkelingen in beeld te houden. We starten met een eenvoudige demografie. Al naar gelang de behoefte kan dit verder worden uitgewerkt. In onderstaande zijn de volgende onderwerpen aangegeven:

- Ontwikkeling bevolking (aantallen, leeftijdscategorie, aantal huishoudens, migratie, natuurlijke aanwas, prognoses bevolkings- en huishoudensontwikkeling en andere).

Ontwikkeling bevolking

Aantallen

Het aantal inwoners van de gemeente Rijssen-Holten is in de periode 2010-2019 gegroeid met 1.217 (3,2%). In de kern Rijssen is de groei 583 (2%) en in de kern Holten 634 (7%) inwoners. In Holten is de groei over deze periode redelijk stabiel en trekt de laatste jaren iets aan. Vooral het positieve migratiesaldo speelt hierbij een rol. In Rijssen is de groei de laatste jaren erg beperkt, hierbij speelt het negatieve migratiesaldo een belangrijke rol, maar ook de afname van het aantal geboorten.

Werkelijke bevolkingsgroei						
Datum	Rijssen-Holten		Rijssen		Holten	
1-1-	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis
2010	37.085	98,0	28.292	98,3	8.793	97,0
2011	37.451	99,0	28.556	99,2	8.895	98,1
2012	37.573	99,3	28.605	99,4	8.968	99,0
2013	37.621	99,4	28.638	99,5	8.983	99,1
2014	37.673	99,6	28.684	99,7	8.989	99,2
2015	37.843	100,0	28.768	100,0	9.075	100,0
2016	37.873	100,1	28.813	100,1	9.060	100,0
2017	37.982	100,4	28.846	100,2	9.136	100,8
2018	38.100	100,7	28.842	100,2	9.258	102,2
2019	38.302	101,2	28.875	100,3	9.427	104,0

%-basis Percentage ten opzichte van het basisjaar 2015. Basisjaar 2015 wordt gebruikt tot 1 januari 2020.

Migratie, geboorte, sterfte, geboorteoverschot en groei

Werkelijke bevolkingsgroei (migratiesaldo en geboorte verschot)										
Datum	Rijssen					Holten				
	Migratie	Geboorte	Sterfte	Geb.over	Groei	Migratie	Geboorte	Sterfte	Geb.over	Groei
2010	3	473	210	263	266	106	69	84	-15	91
2011	-146	435	181	254	108	30	70	74	-4	26
2012	-168	420	219	201	33	23	68	76	-8	15
2013	-138	391	207	184	46	2	86	80	6	8
2014	-149	453	177	276	127	57	78	92	-14	43
2015	-127	388	209	179	52	15	70	89	-19	-4
2016	-113	389	225	164	51	50	90	75	15	65
2017	-152	377	204	173	21	104	83	92	-9	95
2018	-78	367	237	130	52	166	68	83	-15	151
Gemid.	-119	410	208	203	84	61	76	83	-7	54

Werkelijke bevolkingsgroei (migratiesaldo en geboorte overschot)

Datum	Rijssen-Holten				
	Migratie	Geboorte	Sterfte	Geb.over	Groei
2010	109	542	294	248	357
2011	-116	505	255	250	134
2012	-145	488	295	193	48
2013	-136	477	287	190	54
2014	-92	531	269	262	170
2015	-112	458	298	160	48
2016	-63	479	300	179	116
2017	-48	460	296	164	116
2018	88	435	320	115	203
Gemid.	-57	486	290	196	138

Prognoses bevolkingsontwikkeling

De prognoses voor de jaren 2018 tot en met 2037 zijn ontleend aan de bevolkingsprognoses van Companen (juni 2018), die zijn opgesteld in het kader van de actualisering van de Woonvisie 2017 tot en met 2021 d.d. januari 2019. In onderstaande tabel zijn vier scenario's aangegeven:

Scenario 1: Positief scenario gebaseerd op een langjarig gemiddeld migratiesaldo van - 80 voor Rijssen (bij voldoende woningbouw) en voor Holten op grond van woningbouwprogramma uit de Woonvisie. Voor Holten geldt hierbij dat de vrijkomende woningen door de "vergrijzing" door bewoners van buiten Holten moeten worden ingevuld. Om geen leegstand te bereiken is op termijn een migratiesaldo van gemiddeld + 70 nodig.

Scenario 2: Neutraal scenario, hierbij wordt rekening gehouden dat het negatieve migratiesaldo dat zich de afgelopen jaren in Rijssen heeft ontwikkeld doorzet (gemiddelde afgelopen 10 jaar - 105) en dat in Holten het noodzakelijke migratiesaldo voor het vullen van de beschikbaar komende woningen niet wordt gehaald (+40 - gemiddelde afgelopen 10 jaar - in plaats van + 70). Uiteraard is er nog een negatiever scenario mogelijk, maar daar wordt vooralsnog niet vanuit gegaan.

Scenario 3: Gebaseerd op het in de geactualiseerde Woonvisie opgenomen woningbouwprogramma.

Scenario 4: De huidige woonafspraken met de provincie, die zijn gebaseerd op Primos 2016.

In onderstaande tabel zijn de bevolkingsprognoses op grond van scenario 1, 2, 3 en 4 weergegeven.

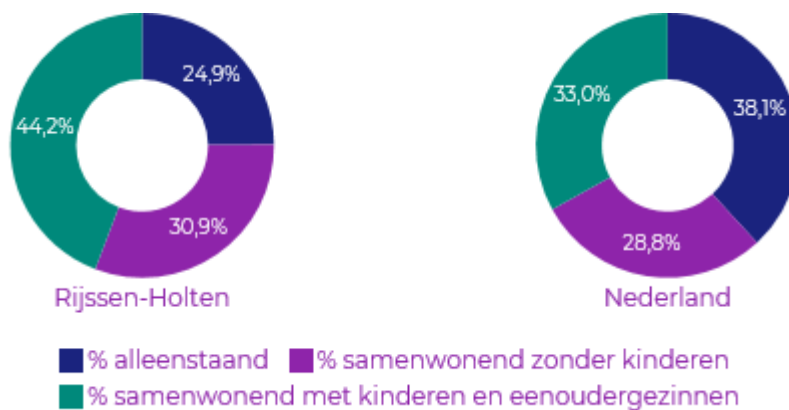
Scenario 1: prognose Companen 2018 - migratiesaldo Rijssen = - 80 en Holten= + 70						
Datum	Rijssen-Holten		Rijssen		Holten	
1-1-	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis
2018	38.100	100,7	28.840	100,2	9.260	102,2
2023	38.595	102,0	29.150	101,3	9.445	104,2
2028	39.145	103,4	29.490	102,5	9.655	106,5
2033	39.675	104,8	29.815	103,6	9.860	108,8
2038	40.165	106,1	30.100	104,6	10.065	111,1

Scenario 2: prognose Companen 2018 - migratiesaldo Rijssen = - 105 en Holten = + 40						
Datum	Rijssen-Holten		Rijssen		Holten	
1-1-	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis
2018	38.100	100,7	28.840	100,2	9.260	102
2023	38.310	101,2	29.025	100,9	9.285	102,4
2028	38.520	101,8	29.200	101,5	9.320	102,8
2033	38.695	102,3	29.350	102,0	9.345	103,1
2038	38.810	102,6	29.445	102,3	9.365	103,3

Scenario 3: prognose Companen 2018- op grond woningbouwprogramma Woonvisie						
Datum	Rijssen-Holten		Rijssen		Holten	
1-1-	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis
2018	38.100	100,7	28.840	100,2	9.260	102
2023	38.960	103,0	29.205	101,5	9.755	107,6
2028	39.325	103,9	29.300	101,8	10.025	110,6
2033	39.260	103,7	29.100	101,1	10.160	112,1
2038	39.085	103,3	28.925	100,5	10.160	112,1

Scenario 4: prognose Primos 2016						
Datum	Rijssen-Holten		Rijssen		Holten	
1-1-	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis	Inwoners	%-basis
2018	38.100	100,7				
2020	38.550	101,9				
2025	38.750	102,4				
2030	38.440	101,6				
2035	37.885	100,1				

Conclusie is dat de gemeente op grond van de Companen scenario's nog groeit qua aantal inwoners tot 2035 à 2040. Binnen de gemeente ligt het genuanceerder. Voor de kern Rijssen is rond 2030 de kans op krimp aanwezig als er niet meer woningen worden gebouwd dan er nu in het woningbouwprogramma zijn opgenomen. Eerdere prognoses op grond van bouwen voor eigen behoefte gaven voor Holten krimp aan. De afgelopen jaren (2010-2018) is als gevolg van vooral de extra woningbouwproductie de bevolking in Holten met 634 (7%) inwoners gegroeid door vooral een gemiddeld positief migratiesaldo van gemiddeld + 60. Voor Holten is het erg belangrijk dat de beschikbaar komende woningen worden ingevuld door mensen van buiten Holten. De eigen behoefte voor Holten is beperkt. In Rijssen is de groei in de afgelopen jaren beperkter geweest. Op grond van de Primos 2016 prognose zal er na 2025 een lichte bevolkingsdaling gaan plaatsvinden. Op grond van de huidige ontwikkeling zal een behoorlijke inspanning om het woningbouwprogramma noodzakelijk zijn om het bevolkingsaantal op 1 januari 2025 van de Primos prognose te halen.

Prognose huishoudensontwikkeling

Op basis van de bevolkingsprognoses is een prognose opgesteld van het aantal huishoudens vanuit de veronderstelling dat elk huishouden behoefte heeft aan een woning. Daarbij wordt uitgegaan van een voor Rijssen en Holten gemiddelde omvang van een huishouden van respectievelijk 2,73 en 2,48 (werkelijk 2018). Een omvang die in de loop der jaren afneemt tot respectievelijk 2,60 en 2,45 (prognose 2035). Op basis van de prognoses van Companen¹ leidt dat tot een woningbehoefte in de periode 2018 tot 2028 van maximaal 650 (scenario 1) woningen in Rijssen (in huidig woningbouwprogramma zijn 580 woningen opgenomen) en 350 woningen in Holten (huidig - vast woningbouwprogramma). De Nota Woningbouw en Woonvisie 2017 tot en met 2021 is geactualiseerd. Het hierin opgenomen woningbouwprogramma is opgesteld op grond van de gemaakte woonafspraken met de provincie waarbij Primos 2016 kwantitatief als basis is gehanteerd. Het woningmarktonderzoek 2017 is hiervoor kwalitatief de basis. Hierbij zijn voor de periode 2018 tot 2028 wel woningen naar voren gehaald uit de periode tot 2033. De aantallen woningen opgenomen in de Woonvisie bedragen voor de periode 2018 tot 2028 circa 930 woningen.

Belangrijkste opgave voor de kern Rijssen is om voldoende bestemmingsplannen in ontwikkeling te krijgen om de geplande aantallen woningen te realiseren.

Prognose opbouw leeftijd bevolking op grond scenario 3 – woningbouwprogramma Woonvisie d.d. maart 2008.

Bevolkingsontwikkeling **Rijssen** in 5-jaarsklasse, variant bouwprogramma, 2018-2038

	2018	2023	2028	2033	2038	2018-2028	2018-2038
0-4 jaar	2.000	1.955	1.990	1.955	1.885	-10	-115
5-9 jaar	2.165	1.995	1.945	1.970	1.935	-220	-230
10-14 jaar	2.195	2.165	1.990	1.940	1.965	-205	-230
15-19 jaar	2.080	2.085	2.040	1.865	1.835	-40	-245
20-24 jaar	1.840	1.960	1.905	1.840	1.710	65	-130
25-29 jaar	1.780	1.815	1.860	1.755	1.735	80	-45
30-34 jaar	1.745	1.740	1.750	1.755	1.675	5	-70
35-39 jaar	1.750	1.700	1.685	1.675	1.685	-65	-65
40-44 jaar	1.695	1.740	1.680	1.655	1.650	-15	-45
45-49 jaar	1.885	1.690	1.730	1.665	1.650	-155	-235
50-54 jaar	1.900	1.865	1.670	1.705	1.645	-230	-255
55-59 jaar	1.680	1.865	1.815	1.630	1.675	135	-5
60-64 jaar	1.505	1.625	1.800	1.745	1.575	295	70
65-69 jaar	1.340	1.435	1.545	1.705	1.660	205	320
70-74 jaar	1.250	1.230	1.315	1.415	1.565	65	315
75-79 jaar	785	1.080	1.065	1.140	1.235	280	450
80-84 jaar	655	620	855	845	920	200	265
85+ jaar	590	650	665	845	930	75	340
Totaal	28.840	29.205	29.300	29.100	28.925	460	85

¹ Prognoses in het kader actualisatie Woonvisie 2017 t/m 2021 Rijssen-Holten, Companen 2018.

Bevolkingsontwikkeling **Holten** in 5-jaarsklasse, variant bouwprogramma, 2018-2038

	2018	2023	2028	2033	2038	2018-2028	2018-2038
0-4 jaar	435	465	515	510	485	80	50
5-9 jaar	430	475	500	540	530	70	100
10-14 jaar	525	500	540	550	585	15	60
15-19 jaar	600	530	515	545	545	-85	-55
20-24 jaar	435	620	480	515	505	45	70
25-29 jaar	455	505	590	465	495	135	40
30-34 jaar	405	540	555	590	485	150	80
35-39 jaar	440	465	575	560	590	135	150
40-44 jaar	510	515	530	620	590	20	80
45-49 jaar	735	565	575	585	665	-160	-70
50-54 jaar	720	760	595	605	605	-125	-115
55-59 jaar	710	750	785	620	635	75	-75
60-64 jaar	565	710	740	765	610	175	45
65-69 jaar	565	560	690	710	735	125	170
70-74 jaar	645	535	535	650	670	-110	25
75-79 jaar	475	575	485	485	585	10	110
80-84 jaar	315	390	475	405	410	160	95
85+ jaar	295	300	350	435	430	55	135
Totaal	9.260	9.755	10.025	10.160	10.160	765	900

Beleidsontwikkeling

Demografische effectrapportage (DER). Demografische ontwikkeling, gevolgen, beleidsvorming en maatregelen

Op grond van dit onderzoek zijn de effecten van de demografische ontwikkelingen op de daarvoor relevante beleidsterreinen zoals wonen, ruimte, economie, zorg, voorzieningen, vastgoed en andere in beeld gebracht. De resultaten hiervan zijn vertaald naar een passend beleidsvormingsinstrument met uit te voeren maatregelen. De DER is in de tweede helft van 2016 politiek behandeld, ter inzage gelegd en besproken met de betrokken stakeholders. Het college heeft geen besluit genomen over het uitvoeringsprogramma (deze worden betrokken bij de ontwikkeling van beleid in de diverse programma's. Hierin worden onder andere de volgende maatregelen genoemd om op de consequenties van de demografische ontwikkelingen te anticiperen:

- Strakke regie voeren op het ontwikkelen van bouwlocaties voor de invulling van de lokale woningbouw behoefte. Periodiek migratieonderzoek.
- Uitvoeren pilot "Wijk van de Toekomst" om de consequenties van de demografische ontwikkelingen en in relatie hiermee de ontwikkelingen hiervan op de bestaande woningbouw en woonomgeving in beeld te brengen (hierbij spelen langer thuis wonen, verduurzaming, energietransitie en de bouwkundige kwaliteit en de sociale kwaliteit in de wijk een belangrijke rol). Ook eventuele herontwikkelingen van de wijk of delen hiervan kan hierbij aan de orde komen.
- Herontwikkeling vrijkomende agrarische bedrijven.
- Actualisering nota "Wonen Welzijn en Zorg" in relatie versterking sociale netwerken, op niveau brengen van "woonservicezones".
- Monitoring intramurale zorgbehoefte en andere.
- Faciliteren en stimuleren van particuliere initiatieven voor "zorg wonen".
- Faciliteren en stimuleren dat er voldoende medische voorzieningen aanwezig zijn.
- Stimuleren en faciliteren sport voor ouderen en jongeren.
- Onderwijs: consequenties daling aantal leerlingen monitoren, zorgopleiding realiseren, opleiding MBO/HBO niveau samen met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen om behoud, aantrekken en/of opleiden van jongeren om uitstroom als gevolg van vergrijzing op te vangen.
- Cultuuraanbod ouderen vergroten.
- Waar nodig seniorproef maken infrastructuur.
- In beeld brengen profilering en ambitie gemeente in relatie strategisch economische visie.
- Centrumfuncties van Rijssen en Holten versterken en te anticiperen op de vergrijzing.

Conclusie

Hoewel demografische ontwikkelingen onmiskenbaar zijn en zich zeer waarschijnlijk zullen voltrekken, gaat de ontwikkeling geleidelijk en voorspelbaar. Het is goed met deze trends in beleid rekening te houden, waar nodig maatregelen te nemen zoals genoemd in het uitvoeringsprogramma van de DER en ontwikkelingen te monitoren, maar de impact is vooralsnog gering.

Statistische gegevens

	verdeelmaatstaf	2017	2018	2019	prognose/ definitief	2020	prognose/ definitief
	Sociaal						
1	aantal inwoners	37.983	38.097	38.300	definitief	38.177	definitief
	waarvan:						
	inwoners jonger dan 18 jaar	-	-	9.392		9.194	
	inwoners jonger dan 20 jaar	10.490	10.432	-		-	
	inwoners ouder dan 64 jaar	6.784	6.912	7.080		7.214	
	ouderen 75-84 jaar	2.203	2.228	2.306		2.372	
2	aantal lage inkomens	3.765	3.798	3.840	definitief	3.846	definitief
3	aantal bijstandsontvangers	391	393	370	definitief	355	definitief
	waarvan:						
	WWB < 65 jaar, algemeen	350	357	338		327	
	WWB < 65 jaar, bijzonder IOAW/IOAZ	41	36	32		28	
4	aantal uitkeringsontvangers	2.005	2.010	1.999	definitief	1.971	prognose
	waarvan:						
	bijstandsontvangers	391	393	370		355	
	Wajong/WAO/WAZ/WIA	1.448	1.464	1.486		1.476	
	militairen	12	11	10		10	
	WSW	154	142	133		130	
5	aantal minderheden	1.300	1.355	1.365	definitief	1.360	definitief
6	aantal eenouderhuishoudens	667	674	716	definitief	721	definitief
7	Loonkostensubsidie	30	31	41	definitief	49	prognose
	Functie						
1	klantenpotentieel lokaal	39.440	39.530	39.740	definitief	39.610	definitief
2	klantenpotentieel regionaal	34.870	34.790	34.910	definitief	34.600	definitief
3	aantal leerlingen (voorgezet) speciaal onderwijs	239	233	245	definitief	246	prognose
	waarvan:						
	Elimschool	97	100	106		102	
	praktijkonderwijs Reggesteyn (voorheen De Bekke)	142	133	139		144	
4	aantal leerlingen voorgezet onderwijs	4.128	4.034	3.938	definitief	3.804	prognose
	waarvan:						
	Reggesteyn	1.213	1.160	1.162		1.133	
	Fruytier	586	583	575		585	
	Pius X	479	468	430		391	
	De Waerdenborgh	1.850	1.823	1.771		1.695	

	Fysiek						
1	oppervlakte gemeente	9.438	9.438	9.438	definitief	9.438	definitief
	waarvan land	9.411	9.411	9.411		9.410	
	waarvan binnenwater	27	27	27		27	
2	oppervlakte bebouwing	302	305	308	definitief	310	definitief
	waarvan:						
	oppervlakte bebouwing binnen kom	231	235	232		234	
	oppervlakte bebouwing buiten kom	70	71	76		76	
3	aantal woonruimten	15.288	15.474	15.647	definitief	15.665	prognose
	waarvan:						
	woningen	14.387	14.574	14.740		14.760	
	recreatiewoningen	858	862	864		865	
	uitwonende studenten	43	38	45		40	
4	historische kern/hectares	8	8	8	definitief	8	definitief
5	aantal bewoonde oorden 1930	1.782	1.782	1.782	definitief	1.782	definitief
6	aantal bewoonde oorden met historische kern	1.782	1.782	1.782	definitief	1.782	definitief
7	oeverlengte	915	917	917	definitief	936	definitief
8	aantal kernen	7	8	8	definitief	9	definitief
9	aantal bedrijfsvestigingen	3.451	3.540	3.628	definitief	3.751	definitief
10	waarde woningen eigenaar (*1000)	3.215.500	3.382.500	3.585.000	prognose	3.826.500	prognose
	waarde niet-woningen gebruiker (*1000)	758.500	748.500	759.500	prognose	783.000	prognose
11	aantal nieuwbouwwoningen (in jaar x gebouwd)						

Centrumfunctie van Rijssen en Holten versterken		2000	2005	2010	2015	2020
Gemiddelde waardering winkelcentra, cijfer uit koopstromenonderzoek (1x per 5 jaar)	Rijssen	7,8	7,7	7,8	7,9	NNB
	Holten	7,3	7,3	7,2	7,7	NNB

Uitbreiding van middelbaar beroepsonderwijs		2007	2008	2009	2010	2015	2020
Aantal middelbaar beroepsopleidingen gevestigd in Rijssen-Holten (betreft aantal instellingen die MBO beroepsopleidingen geven)					3	4	5

Voorkoming van verspreiding van asbest bij brand		2007	2008	2009	2010	2015	2020
Aantal gemeentelijke gebouwen waarin asbest is verwerkt		19	19	18	4	4	4

Overzicht budgetoverhevelingen van 2020 naar 2021

Omschrijving sub-subproduct	Programma	Rekening Naam	Omschrijving BBV/rekening	Over te hevelen bedrag
Regionale samenwerking	1.01	Incidentele niet duurzame goed	Tijdelijke formatie	4.200
	totaal 1.01			4.200
Gemeensch. B/L onderwijs alg.	1.02	Incidentele niet duurzame goed	HBO Opleiding	87.300
Openb.voortgez. onderw.huisvest	1.02	Onderzoekskosten		14.700
Res.opb.basisonderwijs huisv.	1.02	Onttrekking aan reserves		-14.700
	totaal 1.02			87.300
Maatschapp.dienstverl.algemeen	1.03	Incidentele niet duurzame goed	Aanpak dak- en thuislozen	17.600
Ouderenzorg algemeen	1.03	Incidentele niet duurzame goed	Bevord. Zelfredzaamh. Ouderen	49.900
Vluchtelingenopvang algemeen	1.03	Incidentele duurzame goederen	Verh. taalniveau statushouders	6.300
Vluchtelingenopvang algemeen	1.03	Incidentele duurzame goederen	Verh. taalniveau statushouders	44.300
Diensten bij wonen met zorg	1.03	Incidentele niet duurzame goed	zorginfrastructuur	114.200
budget sociale wijkteams	1.03	Incidentele niet duurzame goed	Wijkgericht werken met buurtbudg	59.700
WMO rijksbudget uitvoeringskst	1.03	Incidentele niet duurzame goed	inzet tbv voorliggend veld	24.400
WMO rijksbudget uitvoeringskst	1.03	Incidentele niet duurzame goed	inzet tbv voorliggend veld	-4.900
	totaal 1.03			311.500
Monumentenenzorg	1.04	Incidentele plannen	Kerkenvisie	50.000
Monumentenenzorg	1.04	Incidentele niet duurzame goed	PIOBB oude begr.plaats Rsn	148.000
Mut.res.Monumentenenzorg	1.04	Onttrekking aan reserves		-67.400
Sportvelden De Koerbelt	1.04	Incidentele duurzame goederen	Meerj. onderh.plan sportvelden	39.100
Fusieclub RKSV en RV	1.04	Incidentele duurzame goederen	Meerj. onderh.plan sportvelden	5.400
Overige buitensportaccomm.	1.04	Incidentele duurzame goederen	Aanloopstrook Atletiekver.	7.000
Sportvelden Meermanskamp	1.04	Incidentele duurzame goederen	Meerj. onderh.plan sportvelden	29.600
Sportveldencomplex 't Vletgoor	1.04	Incidentele duurzame goederen	Meerj. onderh.plan sportvelden	52.000
Nieuwe wet inburgering algemee	1.04	Incidentele niet duurzame goed	Implementatie wet inburgering	76.000
Sportvelden Meermanskamp	1.04	Incidentele duurzame goederen	renovatie veld 3 Meermanskamp	40.400
	totaal 1.04			380.100
Economische zaken algemeen	1.05	Incidentele niet duurzame goed	Netwerkbijeenkomst bedrijven	18.000
Bedrijven	1.05	Incidentele niet duurzame goed	Ontluifeling	65.000
WWB minimabeleid	1.05	Incidentele niet duurzame goed	Armoedebestrijding	28.100
	totaal 1.05			111.100
Recreatie algemeen	1.06	Incidentele niet duurzame goed	Stim.agenda Sallandse Heuvelrug	42.700
Recreatie algemeen	1.06	Incidentele niet duurzame goed	Uitkijktoren	50.000
RO advisering algemeen	1.06	Incidentele plannen	Pilot Wijk van de toekomst	77.500
RO advisering algemeen	1.06	Kapitaaloverdrachten-provincie	Pilot Wijk van de toekomst	-10.000
Landschapsontwikkeling	1.06	Incidentele niet duurzame goed	Leader	8.600
Verkeer algemeen	1.06	Bijdrage investeringskredieten		101.500
Mut.res.Verkeer algemeen	1.06	Onttrekking aan reserves		-101.500
Parkeergarage de Hagen	1.06	Incidentele duurzame goederen	Afdichting Hagen	6.700
RO advisering algemeen	1.06	Incidentele niet duurzaamgoed	Tijdelijk formatie	75.000
Evenementen	1.06	Incidentele niet duurzame goede	4 mei canadese begraafplaats	26.000
	totaal 1.06			276.500

Omschrijving sub-subproduct	Programma	Rekening Naam	Omschrijving BBV/rekening	Over te hevelen bedrag
Speeltuinen/zomervakantie	1.07	Incidentele duurzame goederen	Tijd. beheer en onderhoud OSO	3.000
Overige riolering	1.07	Bijdr aan Proj. administratie		39.600
Overige riolering	1.07	Beschikking over voorzieningen		-39.600
Asfalt/klinkerverharding	1.07	Bijdrage investeringskredieten		150.700
Mut.res.Kwal.openb.ruimte	1.07	Onttrekking aan reserves		-150.700
Wegen Algemeen	1.07	Incidentele niet duurzaam goed	Onderzoek verkeersstromen	30.000
	totaal 1.07			33.000
Wet WOZ	1.15	Incidentele niet duurzame goed	WOZ Transparantie	70.600
	totaal 1.15			70.600
Software	1.20	stelposten dimensie 5	Inh.pers.verv.ziekte/oudersch.	64.700
Personeelsvoorz.(PV/PV blad)	1.20	Incidentele niet duurzame goede	Lease-auto's / mobiliteitscan	5.000
Software	1.20	Incidentele niet duurzame goed	O&O MDM	7.500
Software	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Nieuw fin. pakket	59.100
Software	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Applic. Planning en Control	20.000
Software	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Applic. Planning en Control	30.000
E-dienstverlening	1.20	Incidentele niet duurzame goed	website	25.000
E-dienstverlening	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Inhuur inrichting FUSE InProce	15.400
E-dienstverlening	1.20	Incidentele niet duurzame goed	vervangen fbs	35.000
E-dienstverlening	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Kwijtschelding	20.000
E-dienstverlening	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Inc O&O applicatie leerplicht	5.000
archief	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Tijdelijk formatie	13.500
Afwikkeling salarissen	1.20	Stelposten dimensie 5	Inh.pers.verv.ziekte/oudersch.	35.000
financiële administratie	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Nieuw fin. pakket	6.700
Software	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Inc O&O software burgerzaken	68.800
Salaris binnendienst	1.20	Incidentele niet duurzame goed	Ontwikkeltraect Burgerzaken	9.900
Salaris binnendienst	1.20	Kapitaaloverdrachten-provincie	Ontwikkeltraect Burgerzaken	-15.000
Gemeentewerf Rijssen	1.20	Incidentele duurzame goederen	O&O brand/blusinstallatie	18.500
	totaal 1.20			424.100
				1.698.400

Jaarrekening

4. Balans per 31 december met toelichting

BALANS PER

ACTIVA (x € 1.000,=)	Ultimo 2020		Ultimo 2019	
VASTE ACTIVA				
<u>Immateriële vaste activa</u>		€ 6.757		€ 332
<i>Kosten van onderzoek en ontwikkeling</i>	€ 6.757		€ 332	
<u>Materiële vaste activa</u>		€ 99.421		€ 99.486
<i>Investerings met een economisch nut</i>	€ 65.735		€ 68.301	
<i>Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven</i>	€ 28.260		€ 27.993	
<i>Investerings met een maatschappelijk nut</i>	€ 5.425		€ 3.191	
<u>Financiële vaste activa</u>		€ 7.661		€ 7.806
<i>Kapitaalverstrekkingen aan:</i>				
* deelnemingen	€ 736		€ 736	
* gemeenschappelijke regelingen	€ 58		€ 58	
<i>Leningen aan:</i>				
* SWV de Liesen	€ 850		€ 850	
* deelnemingen	€ 1.287		€ 1.367	
<i>Overige langlopende leningen u/g</i>	€ 4.729		€ 4.794	
Totaal vaste activa		€ 113.838		€ 107.624
VLOTTENDE ACTIVA				
<u>Voorraden</u>		€ 9.408		€ 8.726
* <i>bouwgronden in exploitatie (B.I.E.)</i>	€ 8.186		€ 8.708	
* <i>gereed product en handelsgoederen</i>	€ 18		€ 18	
* <i>voorgenomen verkoop onroerend goed</i>	€ 1.204		€ 0	
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		€ 7.000		€ 5.749
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	€ 4.368		€ 4.033	
<i>Overige vorderingen</i>	€ 2.632		€ 1.716	
<i>Schatkistbankieren rekening courant Rijk</i>	€ 0		€ 0	
<u>Liquide middelen</u>				
<i>Bank- en giroaldi</i>		€ 4.506		€ 485
	€ 4.506		€ 485	
<u>Overlopende activa</u>		€ 2.328		€ 2.273
Totaal vlottende activa		€ 23.241		€ 17.233
TOTAAL GENERAAL		€ 137.080		€ 124.857

31 december

PASSIVA (x € 1.000,=)	Ultimo 2020		Ultimo 2019	
VASTE PASSIVA				
<u>Eigen vermogen</u>		€ 62.628		€ 61.762
<i>Algemene reserve</i>	€ 32.557		€ 31.497	
<i>Bestemmingsreserves</i>				
* overige bestemmingsreserves	€ 26.996		€ 28.742	
<i>Resultaat na bestemming</i>	€ 3.075		€ 1.523	
<u>Voorzieningen</u>		€ 9.633		€ 9.166
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>	€ 4.427		€ 4.125	
<i>Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige verv.inv. waarvoor heffing wordt geheven danwel voorzieningen voor middelen van derden met gebonden bestemming</i>	€ 5.206		€ 5.042	
<u>Vaste schulden met rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>		€ 40.380		€ 36.067
<i>Onderhandse leningen van:</i>				
* binnenlandse banken en overige financiële instell.	€ 39.336		€ 36.054	
<i>Waarborgsommen</i>	€ 14		€ 13	
<i>Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven</i>	€ 1.030		€ 0	
Totaal vaste passiva		€ 112.641		€ 106.994
VLOTTENDE PASSIVA				
<u>Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</u>		€ 15.108		€ 14.680
<i>Kasgeldleningen</i>	€ 9.000		€ 9.500	
<i>Overige schulden</i>	€ 6.108		€ 5.180	
<u>Overlopende passiva</u>		€ 9.330		€ 3.180
<i>Ontvangsten Rijk</i>	€ 4.613		€ 657	
<i>Ontvangsten Provincie</i>	€ 679		€ 239	
<i>Vooruitontvangen/nog te ontvangen facturen</i>	€ 4.039		€ 2.284	
Totaal vlottende passiva		€ 24.438		€ 17.861
TOTAAL GENERAAL		€ 137.080		€ 124.857

Gewaarborgde geldleningen wwooningbouwverenigingen/zorginstellingen	€ 71.264	€ 69.044
---	----------	----------

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening 2020 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa geschiedt op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Een gedeelte van de aanwezige voorzieningen worden tegen dezelfde nominale waarde gewaardeerd en een gedeelte wordt tegen contante waarde gewaardeerd. Voorzieningen wegens oninbaarheid maken voor de nominale waarde onderdeel uit van de vorderingen.

De onderhanden projecten worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten vermeerderd met de toegerekende winst en verminderd met verwerkte verliezen en gedeclareerde termijnen. Indien het resultaat op een onderhanden project niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat wordt geen winst toegerekend. De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten, de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

In de onderhanden projecten zijn tevens begrepen de uit projectontwikkeling voortkomende projecten indien en voor zover voor eenheden van het project voor of tijdens de constructie een onvoorwaardelijke verkoopovereenkomst is afgesloten.

Projectopbrengsten en projectkosten uit hoofde van de onderhanden projecten worden als opbrengsten en kosten verwerkt in de winst- en verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties op balansdatum. Dit wordt in de administratie verantwoord als afschrijvingskosten. De mate waarin de prestaties zijn verricht is bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de voltooiing van een fysiek onderscheidbaar projectonderdeel. Elke investering kent z'n eigen typische afschrijvingstermijn die aansluit bij artikel 212.

Afschrijvingen vinden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar plaats. Incidenteel mogen afschrijvingen plaatsvinden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. Hieraan moet een raadsbesluit ten grondslag liggen. In de raadsvergadering van 30 maart 2017 is de herziene financiële verordening met hierin opgenomen de afschrijvingstermijnen door de gemeenteraad vastgesteld. Dit zal hierna bij de toelichting op de balans nader worden toegelicht.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen verliezen en risico's die gedurende het opstellen van de jaarrekening zijn ontstaan en verliezen en risico's die na het opstellen van de jaarrekening zijn ontstaan.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt, daarbij moet worden gedacht aan de componenten ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. De gehanteerde referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming. Wanneer binnen deze periode wel schokeffecten optreden dient wel een verplichting gevormd te worden.

Op basis van de overzichten van het Centraal Administratie Kantoor (CAK) kan het aantal personen, het soort en omvang van de zorgverlening beoordeeld worden met de eigen WMO-administratie. Door het ontbreken van inkomensgegevens kan de gemeente op persoonsniveau en als geheel de eigen bijdrage niet op een juiste wijze vaststellen. De gemeente hanteert daarbij de CAK methode waardoor de verantwoordelijkheid van de juistheid ervan geen gemeentelijke verantwoordelijkheid meer is. Deze methode is door de wetgever geaccepteerd.

Balans

Vaste activa

Het BBV schrijft voor dat onderscheid gemaakt wordt in investeringen met een (beperkt) economisch nut, investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. Het aspect van verhandelbaarheid speelt een belangrijke rol. Er wordt geen criterium gehanteerd of de investering geheel kan worden terugverdiend. Alle investeringen groter dan € 10.000 met een economisch nut worden geactiveerd. Investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut groter dan € 100.000 moeten worden geactiveerd. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Een nieuw kapitaalgoed wordt afgeschreven vanaf het moment van in gebruik name. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden vanuit de BBV-voorschriften ingedeeld in:

- a. het activeren van het sluiten van geldleningen;
- b. het activeren van onderzoeks- en ontwikkelingskosten.

Vanuit de BBV zijn de voorschriften voor het activeren van onderzoeks- en ontwikkelingskosten verscherpt. Deze kosten mogen in 5 jaar worden afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling begint bij de ingebruikname van het gerelateerde materiële vaste actief. In het verleden geactiveerde lasten voldoen momenteel niet aan de voorschriften om activering te continueren. Vanaf 1 januari 2016 heeft er vanuit de BBV een scherpere afbakening plaatsgevonden van het startmoment van Bouwgronden In Exploitatie (BIE). Daarnaast mogen de kosten van de Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG) niet meer geactiveerd per 31 december 2015. De gemaakte kosten voorafgaand aan de vaststelling van de grondexploitatie door de gemeenteraad, mogen niet worden geactiveerd zolang de BIE nog niet operationeel is. Immers er is formeel nog geen operationele grondexploitatie. Voorbeelden van dergelijke kosten zijn bestemmingsplankosten, apparaatskosten voorbereiding en planschadevergoedingen. Deze kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Als de grondexploitatie na deze periode nog niet is geactiveerd, moeten de gemaakte kosten worden afgeboekt ten laste van het jaarrekeningresultaat. In 2020 heeft er geen afboeking ten laste van het resultaat plaatsgevonden.

De waardering op de balans vindt plaats tegen aanschafwaarde en indien van toepassing worden verkoopopbrengsten in mindering gebracht op deze aanschafwaarde.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd wanneer sprake is van een investering door een derde. Bedragen boven de € 50.000 worden geactiveerd en hierop wordt afgeschreven.

Activering van investeringen is geoorloofd wanneer deze investering bijdraagt aan de publieke taak en wanneer die derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen. Een vereiste hierbij is de terugvorderbaarheid bij het in gebreke blijven van de derde of dat de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen bestaan uit bijdragen aan de kredietbank.

Ook deze varianten van financiële activa's worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht waardoor op het saldo wordt afgeschreven.

De volgende afschrijvingstermijnen zijn overeenkomstig de vaststelling van artikel 212 met bijlage 2 bij artikel 7 verantwoord.

1. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

2. De materiele vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van BBV, worden lineair afgeschreven in:
- a 75 jaar: rioleringen;
 - b 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen, nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen, tunnels, viaducten en bruggen;
 - c 30 jaar: onderlaag (fundering) kunstgrasvelden;
 - d 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en schoolgebouwen, renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen, parken, sportvelden en groenvoorzieningen, wegen, pleinen en rotondes, geluidswallen, openbare verlichting, waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
 - e 15 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen, technische installaties in bedrijfsgebouwen, pompen en gemalen, toplaag kunstgrasveld;
 - f 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, straatmeubilair;

annuïtair afgeschreven in:

- g 15 jaar: zware transportmiddelen, gereedschappen en machines;
- h 10 jaar: telefooninstallaties, automatiseringsapparatuur en software, kantoormeubilair en schoolmeubilair, aanhangers, personenauto's, en lichte motorvoertuigen;

niet afgeschreven wordt op:

- i gronden en terreinen.

Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1 januari 2004 geen reserves meer in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd. Voor de indeling in economisch nut is het van belang of de investeringen verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van opbrengsten. Voorbeelden van economisch nut zijn commerciële abri's, verhuur sportaccommodaties, rioolrecht en begraafrecht.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Hierbij wordt geen rekening gehouden met eventuele restwaarden aan het einde van de afschrijvingstermijn. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

De investeringen met maatschappelijk nut moeten volgens de nieuwe BBV-voorschriften met ingang van 2017 op vergelijkbare wijze als investeringen met economisch nut worden geactiveerd en afgeschreven over de toekomstige gebruiksduur. Deze verplichting geldt voor de investeringen die vanaf begrotingsjaar 2017 worden gedaan. De investeringen die zijn gedaan voor begrotingsjaar 2017 kunnen volgens de oude BBV-voorschriften gehandhaafd blijven. In het verloopoverzicht boekwaarden worden alleen de boekwaarden gepresenteerd op basis van de nieuwe BBV-voorschriften. In het verleden zijn namelijk de investeringen met maatschappelijk nut allemaal vervroegd afgeschreven. Dit is vanaf begrotingsjaar 2017 niet meer toegestaan. Bij de gemeente bestonden investeringen in maatschappelijk nut voornamelijk uit weg- en waterbouwkundige werken. Voorbeelden hiervan zijn verkeersregelininstallaties, schoolpleinen, bruggen, fysieke verbetering woonomgeving. Voor investeringen in brugonderhoud geldt hetzelfde uitgangspunt als bij dakrenovaties. Door het niet investeren in onderhoud wordt onherstelbare schade veroorzaakt. Door onderhoud te plegen blijft de gebruiksduur van de activa gehandhaafd.

Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: (inrichting) wegen, waterwegen, civiele kunstwerken, openbaar groen en kunstwerken.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (in het BBV benoemd als kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. Indien een kapitaalverstrekking of verstrekte lening niet invorderbaar is, zal een waarde correctie plaatsvinden voor oninbaarheid.

Vlottende activa

Voorraden

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. Bij verliesgevende complexen wordt overgegaan tot het treffen van een voorziening als dekking voor het tekort op dit complex. De vervaardigingsprijs omvat

de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsook een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten worden met ingang van 2017 genomen volgens de POC-methode. Door toepassing van deze methode wordt eerder winst genomen dan voorheen, naar rato van de voortgang van het project.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd. De voorziening is per 31 december 2020 geactualiseerd op basis van de geschatte inningskansen. Niet invorderbare debiteuren welke zijn opgenomen in de voorziening, komen ten laste van de voorziening. Als een niet invorderbare debiteur niet in de voorziening is opgenomen, gebeurt dit alsnog en vindt daarna de afboeking plaats.

Voor het bepalen van de juiste voorziening wordt de statische methode toegepast waarbij een zo nauwkeurig mogelijke inschatting wordt gemaakt van het vermogen per balansdatum.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vreemd vermogen

Voorzieningen

Voorzieningen worden afhankelijk van het soort van voorziening gewaardeerd tegen het nominale bedrag of tegen contante waarde. Beide voorzieningen maken deel uit van de gemeentelijke begroting.

Voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van een jaar of langer. Aflossingen die binnen een jaar vervallen resorteren onder vaste schulden en worden afzonderlijk benoemd.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden aangeduid als netto vlottende schulden die bepaald worden door de rentetypische looptijd. De rentetypische looptijd is het interval gedurende de looptijd van de geldlening, waarin op basis van de leningsvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante geldvergoeding, oftewel de rentevaste periode.

Een essentieel kenmerk van vreemd vermogen en daarmee van netto vlottende schulden is, dat voor de gemeente een verplichting bestaat. Een verplichting is een plicht of verantwoordelijkheid jegens een derde om op een bepaalde manier te handelen of te presteren. In de balans worden alleen huidige verplichtingen opgenomen. De waardering van netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar geschiedt tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume. Indien vanaf 2008 van Europese en Nederlandse overheidslichamen maar nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met specifieke bestedingsdoelen zijn ontvangen en dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, worden deze ontvangsten verantwoord als overlopende passiva.

Het essentieel kenmerk van vreemd vermogen en daarmee van overlopende passiva is, dat voor de gemeente een verplichting bestaat. Een verplichting is een plicht of verantwoordelijkheid jegens een derde om op een bepaalde manier te handelen of te presteren.

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde.

4.2 Toelichting op de balans per 31 december

SPECIFICATIE BALANSPOSTEN ACTIVA:

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

- A. kosten sluiten geldleningen
B. kosten onderzoek en ontwikkeling

Totaal immateriële vaste activa

per 31-12-2019	investeringen 2020	des- investeringen 2020	afschrijving 2020	duurzame waardeverm. 2020	Correctie activa type 2020	bijdragen van derden 2020	per 31-12-2020
€ 332.091	€ 6.620.962	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ -195.943	€ 6.757.111
€ 332.091	€ 6.620.962	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ -195.943	€ 6.757.111

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

- A. gronden en terreinen
B. woonruimten
C. bedrijfsgebouwen
D. grond-, weg- en waterbouwk. werken
E. vervoermiddelen
F. machines, apparaten en installaties
G. overige materiële vaste activa

Totaal

per 31-12-2019	investeringen 2020	des- investeringen 2020	afschrijving 2020	duurzame waardeverm. 2020	Correctie activa type 2020	bijdragen van derden 2020	per 31-12-2020
€ 13.915.480	€ 218.424	€ 928.300	€ 0	€ 169.500	€ 0	€ 0	€ 13.036.103
€ 246.243	€ 363.000	€ 0	€ 24.339	€ 0	€ 0	€ 0	€ 584.904
€ 48.091.494	€ 560.006	€ 554.339	€ 2.110.275	€ 0	€ 0	€ -185.824	€ 45.801.062
€ 3.704.758	€ 616.109	€ 0	€ 239.692	€ 0	€ -147.043	€ -406.010	€ 3.528.121
€ 1.191.238	€ 442.596	€ 0	€ 200.446	€ 0	€ -83.008	€ 0	€ 1.350.379
€ 705.536	€ 111.155	€ 0	€ 103.947	€ 0	€ -82.099	€ 0	€ 630.645
€ 446.704	€ 421.056	€ 0	€ 63.605	€ 0	€ 0	€ 0	€ 804.155
€ 68.301.452	€ 2.732.346	€ 1.482.639	€ 2.742.304	€ 169.500	€ -312.151	€ -591.834	€ 65.735.370

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

- A. gronden en terreinen
C. bedrijfsgebouwen
D. grond-, weg- en waterbouwk. werken
E. vervoermiddelen
F. machines, apparaten en installaties
G. overige materiële vaste activa

Totaal

€ 258.224	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 258.224
€ 338.660	€ 0	€ 0	€ 18.976	€ 0	€ 0	€ 0	€ 319.684
€ 26.635.634	€ 640.188	€ 0	€ 489.184	€ 0	€ 0	€ 0	€ 26.786.638
€ 171.388	€ 79.187	€ 0	€ 93.654	€ 0	€ 57.318	€ 0	€ 214.239
€ 16.489	€ 0	€ 0	€ 10.975	€ 0	€ 107.789	€ 0	€ 113.304
€ 573.102	€ 42.467	€ 0	€ 47.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 568.069
€ 27.993.498	€ 761.842	€ 0	€ 660.289	€ 0	€ 165.107	€ 0	€ 28.260.158

Investeringen met een maatschappelijk nut

- A. gronden en terreinen
C. bedrijfsgebouwen
F. machines, apparaten en installaties
G. overige materiële vaste activa
H. grond-, weg- en waterbouwk. werken

Totaal

€ 62.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.157	€ -30.000	€ 33.157
€ 387.395	€ 0	€ 0	€ 17.372	€ 0	€ 0	€ 0	€ 370.023
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 34.583	€ 2.053	€ 0	€ 2.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 34.137
€ 2.706.852	€ 2.657.842	€ 0	€ 122.770	€ 0	€ 145.887	€ -400.096	€ 4.987.714
€ 3.190.830	€ 2.659.895	€ 0	€ 142.642	€ 0	€ 147.043	€ -430.096	€ 5.425.031

Totaal boekwaarde MVA

per 31-12-2019	investeringen 2020	des- investeringen 2020	afschrijving 2020	duurzame waardeverm. 2020	Correctie activa type 2020	bijdragen van derden 2020	per 31-12-2020
€ 99.485.780	€ 6.154.083	€ 1.482.639	€ 3.545.235	€ 169.500	€ 0	€ -1.021.930	€ 99.420.559

Investerings in immateriële vaste activa

De investeringen in 2020 bedragen € 6.621.000 en hebben voor € 59.000 betrekking op de locatie Willem Alexanderschool, voor € 152.000 op Opbroek fase 2 en voor € 6.405.000 op Opbroek Oost.

De kosten zijn voor € 6.324.000 besteed aan grondverwerving in Opbroek oost. Het resterende gedeelte ad € 349.000 betreffen met name voorbereidingskosten, toegerekende interne uren en kosten woonrijpmaken.

Aan inkomsten zijn verantwoord € 196.000. Dit betreffen voornamelijk de bijdragen van de gemeente voor de locaties Willem Alexanderschool, Pinkeltje en Kruimeltje. Deze bijdrage zijn bestemd voor herinrichting, woonrijpmaken en bijdragen in het tekort.

Voor een overzicht per complex wordt verwezen naar het verloopoverzicht onder de vlottende activa.

Investerings met een economisch nut

A. Op gronden en terreinen heeft een totale investering plaatsgevonden van € 218.000. Dit bedrag bestaat uit:

- sanering asbest Tolweg 12	€ 59.000
- aankoop grond Opbroek Oost	€ 160.000

Door verkoop van een perceel verhuurde grond op Vletgaarsmaten is de boekwaarde afgenomen met € 278.000. In 2020 is ook het landgoed De Brekeld verkocht. Aangezien de koopovereenkomst in december 2020 is getekend dient de boekwaarde ad € 650.000 conform de begrotingsvoorschriften te worden gepresenteerd onder de Voorraden. Dit betekent hier een afname van de boekwaarde met € 650.000.

Op de grond Tolweg 12 heeft een duurzame waardevermindering plaatsgevonden van € 169.000 vanwege de wijziging van de bestemming "wonen" in "agrarisch".

B. De mutatie op woonruimten betreft de aankoop van de woningen Oosterhofweg 125-127 voor een bedrag van € 363.000.

C. De investering aan bedrijfsgebouwen bedraagt € 560.000 en betreft met name de aankoop van het pand Molenstalweg 17a voor € 554.000. In december is het pand verkocht en is hiervoor een koopovereenkomst getekend. De feitelijke overdracht zal in de loop van 2021 plaatsvinden. Als gevolg van het sluiten van een koopovereenkomst moet, zoals hierboven bij gronden en terreinen, de boekwaarde worden gepresenteerd onder de Voorraden en niet meer onder bedrijfsgebouwen. Een afname van de boekwaarde van € 554.000.

Voor de herbouw van de hobbyboerderieje is een bijdrage van € 176.000 ontvangen van de verzekering. Dit bedrag is in mindering gebracht op de investering tezamen met een geringe bijdrage uit de reserve, zodat de boekwaarde € 0 is.

D. Op grond-, weg- en waterbouwkundige werken heeft een tweetal investeringen plaatsgevonden met een totale waarde van € 616.000. Het betreft de volgende investeringen:

- kunstgras onderlaag SV Rijssen	€ 363.000
- kunstgras toplaag SV Rijssen	€ 253.000

Voor de aanleg van het kunstgrasveld bij SV Rijssen is van de club een bijdrage ontvangen van € 178.000. Voor het niet meer in aftrek kunnen nemen van BTW op sportinvesteringen is rijksbijdrage ontvangen. Hiervan is € 103.000 toegerekend aan deze investering. Beide bedragen zijn in mindering gebracht op het krediet.

De provincie Overijssel heeft de subsidie afgerekend van de reconstructie Boomkamp-busstation. Er is een bedrag ontvangen van € 125.000. Het krediet is met dit bedrag verlaagd.

Ook heeft er een wijziging in activa type plaatsgevonden. Dit betreft de boekwaarde van de kredieten reconstructie na rioolvervanging voor € 117.000 en herinrichting Molenstalweg ad € 31.000. Dit betreffen Investerings met maatschappelijk nut en zijn verplaatst naar grond-, weg- en waterbouwkundige werken van deze rubriek.

E. Aan vervoermiddelen is totaal geïnvesteerd voor een bedrag van € 443.000. De volgende vervoermiddelen zijn aangeschaft:

- vervanging RH52+53 tractor met klepelmaaier	€ 183.000
- vervanging RH30 bestelauto plantsoen	€ 37.000
- vervanging RH22 VW-bus	€ 24.000

- vervanging RH38	€	32.000
- RH29 voertuig wijk zuid	€	31.000
- vervanging RH02 Vrachtwagen / kraan	€	101.000
- vervanging RH54 wegenschaaf	€	34.000

De correctie activa type betreft een vorkheftruck, een tractor en een bestelbus. De vorkheftruck met een boekwaarde van € 26.000 is geen vervoermiddel, maar hoort thuis in de categorie machines, apparaten en installaties. Dit geeft bij vervoermiddelen een verlaging en bij overige materiële vaste activa een verhoging van de boekwaarde.

De tractor met een boekwaarde van € 21.000 en de bestelbus met een boekwaarde van € 37.000 worden ingezet voor respectievelijk de begraafplaats en voor de riolering en zijn daarom verplaatst naar vervoermiddelen onder Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

F. Aan machines, apparaten en installaties zijn 2 investeringen toe te rekenen voor totaal € 111.000 en betreft de aanschaf van mobiele telefoons van het merk Apple en Samsung. Het zijn 2 investeringen vanwege de levensduur van respectievelijk 4 en 2 jaar.

De correctie activa type bestaat uit de vorkheftruck die is overgezet vanuit vervoermiddelen en de boekwaarde van de grafdelfmachine ad € 108.000 welke is verplaatst naar vervoermiddelen onder Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

G. Op overige materiële vaste activa zijn 6 investeringen gedaan voor een bedrag van € 421.000.

Dit bedrag bestaat uit:

- reduces sign on	€	14.000
- vervanging telefooncentrale	€	30.000
- aanschaf bureaustoelen	€	33.000
- aanschaf giertank	€	7.000
- verduurzamen openbare verlichting	€	80.000
- aanschaf gladheidsbestrijdingsmateriaal	€	257.000

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

D. Op grond-, weg en waterbouwkundige werken hebben de volgende investeringen plaatsgevonden met een totaalbedrag van € 640.000:

- cyclische vervanging drukriolering 2017	€	30.000
- verplaatsen lozingspunt Middeldijk	€	99.000
- cyclische vervanging drukriolering 2018+2019	€	227.000
- bijdrage reconstructie De kaempe	€	17.000
- bijdrage reconstructie Schoolstraat	€	73.000
- bijdrage reconstructie Enterstraat	€	14.000
- personeelskosten rioolinvesteringen 2020	€	180.000

E. De investering ad € 79.000 bij vervoermiddelen heeft betrekking op de aanschaf van een bestelbus ten behoeve van de riolering.

Voor correctie activa type zie onder E bij Investerings met economisch nut.

G. De investering op overige materiële vaste activa betreft de uitbreiding van het columbarium voor € 42.000.

Investerings met een maatschappelijk nut

A. Op gronden en terreinen is een bijdrage van € 30.000 verantwoord. Dit betreft een gedeelte van de provinciale subsidie in het project stationsomgeving Enkcoterrein. Met deze bijdrage is de negatieve boekwaarde welke vorig jaar is ontstaan tenietgedaan.

G. De minimale investering op overige materiële vaste activa betreft de parkeeroute centrum voor € 2.000.

H. Het totaalbedrag aan investeringen in grond-, weg en waterbouwkundige werken bedraagt € 2.658.000. Dit bedrag bestaat uit:

- project stationsomgeving Enkcoterrein	€ 16.000
- project fietspad ten noorden spoor	€ 6.000
- centrumfunctie Rijssen	€ 2.062.000
- uren Schoolstraat Rijssen	€ 18.000
- wegreconstructie na rioolvervanging	€ 139.000
- herinrichting Molenstalweg	€ 344.000
- reconstructie 1 ^e ring fase 4 Enterstraat	€ 19.000
- aanleg fietspad Morsweg	€ 54.000

De bijdragen van derden betreffen provinciale subsidie voor het project stationsomgeving Enkcoterrein ad € 150.000, project fietspad ten noorden spoor voor € 60.000 en aanleg fietspad Morsweg ad € 188.000.

De mutatie op de correctie activa type is beschreven bij grond-, weg- en waterbouwkundige werken in de rubriek Investerings met economisch nut.

Met ingang van 2017 mochten investeringen met maatschappelijk nut niet meer rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht, maar moesten worden geactiveerd. Dit hield ook in dat investeringen die tot 2017 ten laste van exploitatie kwamen en nog niet gereed waren, vanaf 2017 moesten worden geactiveerd. Het BBV schrijft voor dat in de toelichting op de balans van deze investeringen moet worden opgenomen welk bedrag tot en met 2016 ten laste van de exploitatie is gebracht. Het gaat hier om een bedrag van € 2,1 miljoen.

Specificatie benoemde Investerings met economisch nut (> € 50.000) zonder heffen van inkomsten	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Aankoop Tolweg 12	180.000,00	58.823,79	177.873,22
Aankoop grond Opbroek Oost	159.600,00	159.600,00	159.600,00
Aankoop Oosterhofweg 125-127	363.000,00	363.000,00	363.000,00
Kunstgras onderlaag SV Rijssen	230.200,00	207.298,25	231.731,53
Kunstgras Toplaag SV Rijssen	143.500,00	127.800,57	127.800,57
Vervanging RH52+53 Tractor met Klepelmaaier	183.500,00	183.184,00	183.446,71
Vervanging RH02 vrachtwagen met kraan	199.800,00	101.165,94	199.850,94
Aanschaf mobiele telefoons	114.000,00	111.155,24	111.155,24
Verduurzamen openbare verlichting	338.500,00	80.204,85	271.521,56
Gladheidsbestrijdingsmateriaal	425.000,00	257.145,86	257.145,86

Specificatie benoemde Investerings met economisch nut (> € 50.000), waar ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Verplaatsen lozingspunt Middeldijk	155.224,00	98.729,41	155.503,90
Cyclische vervanging drukriolering 2018+2019	210.000,00	226.998,34	226.998,34
Bijdrage reconstructie Schoolstraat	250.000,00	73.423,25	80.413,25
Personeelskosten rioolinvesteringen 2020	153.600,00	180.350,40	180.350,40
Vervanging RH21 Crafter	90.000,00	79.187,25	115.896,25

Specificatie benoemde Investerings met maatschappelijk nut (> € 50.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Centrumfunctie Rijssen	3.064.000,00	2.061.831,56	2.356.190,83
Wegreconstr. na rioolvervanging	418.000,00	139.479,33	256.022,77
Herinrichting Molenstalweg	1.008.300,00	343.588,07	374.088,07
Fietspad Morsweg	632.400,00	53.748,87	613.162,49

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium.

Kredietoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens de Kadernota Rechtmatigheid 2020 zijn situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld.

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt, worden enkele kredieten overschreden. Deze kredieten worden indien noodzakelijk toegelicht bij hoofdstuk 4.4 Kredieten- en projectenverslag.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen

1. Deelnemingen
 2. Gemeenschappelijke regelingen
- Totaal kapitaalverstrekkingen

per 31-12-2019	investeringen en balans- mutaties 2020	onttrekkingen en aflossing 2020	per 31-12-2020
€ 736.203	€ -	€ -	€ 736.203
€ 57.927	€ -	€ -	€ 57.927
€ 794.130	€ -	€ -	€ 794.130

Leningen

1. SWV de Liesen
 2. Deelnemingen (w.o. Elsmoat)
- Totaal leningen

€ 850.000	€ -	€ -	€ 850.000
€ 1.367.279	€ 102.698	€ 182.687	€ 1.287.290
€ 2.217.279	€ 102.698	€ 182.687	€ 2.137.290

Overige langlopende leningen

- Verstrekte geldleningen derden (excl. personeel)
- Hypothecaire geldleningen personeel
- Totaal langlopende leningen

€ 2.780.996	€ 350.000	€ 194.214	€ 2.936.782
€ 2.013.163	€ -	€ 220.686	€ 1.792.477
€ 4.794.159	€ 350.000	€ 414.900	€ 4.729.259

Totaal financiële vaste activa

€ 7.805.568	€ 452.698	€ 597.587	€ 7.660.679
--------------------	------------------	------------------	--------------------

De toename van de deelnemingen vallend onder leningen betreft een achtergestelde lening van € 216.000 verstrekt aan Enexis ter versterking van het eigen vermogen. Deze lening kan op termijn worden omgezet in aandelen. Verder is € 20.000 aan rente bijgeschreven op de kapitaalverstrekking aan Elsmoat. Tegenover deze toename staat een afname vanwege een herziening van de exploitatiebegroting van plan Elsmoet als gevolg van effecten aanbesteding wordt een deel van de te verwachten winstuitkering, € 133.000, afgeboekt.

Op de verstrekte achtergestelde leningen aan Vitens is € 183.000 afgelost.

De overige langlopende leningen bestaan uit verstrekte geldleningen aan derden waar al dan niet zekerheidsstellingen tegenover staan. Als onderdeel van de verstrekte geldleningen aan derden is een storting voor startersleningen ad € 350.000 verantwoord. De duurzaamheidslening verstrekt aan de Haarschool met een boekwaarde van € 116.000 is in 2020 in zijn geheel afgelost. Ook is € 75.000 afgelost op een vordering met een langere terugbetalingsverplichting.

De gemeentelijke hypotheekleningen aan personeel zijn afgenomen met een bedrag van € 221.000. Dit bedrag bestaat uit aflossingen ineens en reguliere aflossingen.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

1. Bouwgrond in exploitatie (B.I.E.) woningbouw
2. Bouwgronden in exploitatie (B.I.E.) industrie

31-12-2019	31-12-2020
–€ 289.516	–€ 208.843
€ 8.997.047	€ 8.394.400
€ 8.707.531	€ 8.185.558
€ 17.970	€ 17.920
€ 0	€ 1.204.339
€ 8.725.501	€ 9.407.817

3. Gereed product en handelsgoederen

4. Voorgenomen verkopen onroerend goed

Totaal voorraden (*)

(*) Voor waardering van de gronden zie toelichting paragraaf 3.6 Grondbeleid

Verloop van bouwgronden in exploitatie

Complex Dijkterhoek

De Kol GREX

Voorziening revitalisering De Kol

Opbroek fase I

Enkco Holten

Voorziening Enkco

Waterloo - Vlogtman

Voorziening Waterloo - Vlogtman

Vletgaarsmaten II fase A en B

Totaal bouwgronden in exploitatie

boekwaarde 31-12-2019	boekwaarde 31-12-2020
€ 366.535	€ 334.888
€ 6.672.799	€ 7.006.969
–€ 6.769.320	–€ 6.949.245
–€ 586.626	–€ 648.183
€ 4.303.968	€ 4.306.791
–€ 4.276.871	–€ 4.260.062
€ 1.957.759	€ 1.982.943
–€ 1.047.333	–€ 1.061.297
€ 8.086.620	€ 7.472.754
€ 8.707.531	€ 8.185.558

Aansluiting totaal generaal grondexploitatie

Voorziening revitalisering De Kol

Voorziening Encko

Voorziening Waterloo-Vlogtman

Netto boekwaarde (conform balans voorraden)

boekwaarde 31-12-2019	boekwaarde 31-12-2020
€ 20.801.055	€ 20.456.162
–€ 6.769.320	–€ 6.949.245
–€ 4.276.871	–€ 4.260.062
–€ 1.047.333	–€ 1.061.297
€ 8.707.531	€ 8.185.558

Voor de van toepassing zijnde parameters en de verwachte kosten en opbrengsten en saldo per complex wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Overzicht verloop boekwaarden grondexploitatie 2020

Omschrijving complex	investering per 1-1-2020	kosten bouwrijp- maken (incl. kosten verwerving en voorbereiding)	rente bij- schrij- ving 1,26%	BBV POC methode tussentijdse winstuitkering	bijdrage provincie/ derden/ huren opslagen	opbrengst grond- verkoop kostprijs	reserves voorzie- ningen en bijdrage afb. alg dienst	investering per 31-12-2020
A. Bestemmingsplannen met kostprijsberekening								
Opbroek fase 1	731.228	90.934	-7.391	43.050	0	0		857.821
Opbroek fase 1 deel 3	-1.324.415	135.675	0		0	0		-1.188.740
Opboek Zuid fase 1C/2A	529.509	387	0		0	0		529.896
Opbroek Zuid deelfase 4	-522.948	94.987	-5.738		-2.940	-410.521		-847.160
Dijkerhoek II	366.535	3.735	4.618		0	0	-40.000	334.888
De Kol Grex	6.672.799	250.092	84.077		0	0		7.006.969
Waterloo-Vlogtman	1.957.759	7.078	24.668		0	-6.562		1.982.943
Enkco Holten	4.303.968	23.593	54.230		-75.000	0		4.306.791
Vletgaarsmaten II A en II B	8.086.620	96.192	101.891	17.245	-219	-828.975		7.472.754
Totaal A	20.801.055	702.673	256.355	60.295	-78.159	-1.246.058	-40.000	20.456.162
B. Immateriele vaste activa (IMVA)								
Opbroek Noord	352.938	152.172	0		0			505.111
Opbroek Oost		6.405.104			-1.143			6.403.961
W.A. school	-97.632	59.322			-64.800			-103.110
Pinkeltie	65.925	3.015			-45.000			23.940
Kruimeltje	10.860	1.350			-85.000			-72.791
Totaal B	332.092	6.620.962	0	0	-195.943	0	0	6.757.111
Totaal generaal	21.133.147	7.323.636	256.355	60.295	-274.102	-1.246.058	-40.000	27.213.273

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Totaal vorderingen openbare lichamen

Overige vorderingen

- debiteuren belastingplichtigen en overigen
- voorziening dubieuze debiteuren

Totaal debiteuren na correctie voorziening dubieuze debiteuren

- debiteuren SOZA/WWB

- debiteuren SOZA/BBZ

- debiteuren TOZO

- debiteuren Stadsbank

- debiteuren Wmo, WI en schuldhulp

- voorschot zorgpremies en overige vorderingen

- voorziening dubieuze debiteuren SOZA

Totaal debiteuren sociale zaken na correctie voorziening dubieuze debiteuren

Schatkistbankieren rekening courant Rijk

Totaal uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

31-12-2019	31-12-2020
€ 4.032.952	€ 4.367.670
€ 4.032.952	€ 4.367.670

€ 1.289.408	€ 2.004.013
-€ 115.851	-€ 107.321
€ 1.173.556	€ 1.896.692

€ 1.402.316	€ 1.415.755
€ 580.062	€ 480.519
€ 0	€ 198.628
€ 12.978	€ 12.687
€ 40.247	€ 26.888
€ 19.347	€ 25.904
-€ 1.512.857	-€ 1.425.235
€ 542.093	€ 735.145

€ 0	€ 0
-----	-----

€ 5.748.602	€ 6.999.507
-------------	-------------

Onder de vorderingen op openbare lichamen zijn alle vorderingen opgenomen waarover de gemeente geringe risico's van invorderbaarheid loopt. Voor deze vorderingen is geen voorziening dubieuze debiteuren gevormd, omdat de vorderingen verhaalbaar zijn.

Op balansdatum bestaat deze post uit een diverse vorderingen en betreffen de volgende:

- belastingdienst, afrekening BTW voorgaande jaren en te vorderen BCF	€ 4.008.000
- ministerie Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, afrekening algemene uitkering 2018, 2019 en 2020	€ 174.000
- provincie Overijssel, onder andere afrekening subsidie fietspaden	€ 61.000
- diverse gemeenten, verrichte leveringen en diensten	€ 76.000
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, subsidie warmtepomp	€ 33.000
- sociale dienst, vergoeding loonkostensubsidie	€ 15.000

De lijst van overige openstaande vorderingen bestaat voornamelijk uit zeer veel kleine posten en deze worden geïnd via de reguliere procedure. Door de corona-pandemie heeft er voor een langere periode geen invorderingswerkzaamheden plaatsgevonden en is het bedrag groter en het aantal vorderingen hoger per 31 december 2019.

Een aantal vorderingen zijn substantieel en behoeven nadere toelichting.

- herinrichting Kalfstermansweide € 341.000. Deze vordering wordt bediscussieerd en een rechtszaak staat op de rol.
- grondverkoop Vletgaarsmaten en De Liesen € 410.000. De aktes zijn inmiddels gepasseerd en de bedragen zijn ontvangen.
- opslagen grondverkoop plan De Liesen € 290.000. Van het samenwerkingsverband wordt per m² verkochte grond een opslag ontvangen. In 2020 zijn een aanzienlijk aantal m² verkocht wat resulteert in een forse bijdrage voor de gemeente.

De vorderingen debiteuren sociale zaken zijn met bijna € 200.000 toegenomen door met name de inkomensregeling TOZO (Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers), lager saldo vorderingen op de lopende regelingen een lagere voorziening dubieuze debiteuren.

Op de gemeentelijke debiteuren is de voorziening dubieuze debiteuren in mindering gebracht. Voor bepaling van de voorziening dubieuze debiteuren wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de 15% van de vorderingen die uit handen van de deurwaarder zijn gegeven onderdeel uitmaken van dit bedrag. De vorderingen die lopen via schuldsanering, kwijtschelding et cetera worden voor 50 tot 95% dubieus meegenomen en alle vorderingen waarbij sprake is van een faillissement voor 100%.

Het drempelbedrag voor verplicht schatkistbankieren is voor 2020 vastgesteld op een bedrag van € 735.000. Dit is 0,75% van het begrotingstotaal van € 98.048.000 per 31 december 2020.

Gedurende de 4 kwartalen in 2020 zijn gemiddeld de volgende overtollige middelen buiten de schatkist gehouden:

1 ^e kwartaal 2020	€ 426.000
2 ^e kwartaal 2020	€ 497.000
3 ^e kwartaal 2020	€ 575.000
4 ^e kwartaal 2020	€ 337.000

Liquide middelen

BNG Bank
BNG SWV de Liesen
ING (voorheen postbank)
ABN-AMRO Holten
Diverse kassen
Rabobank

Totaal liquide middelen

31-12-2019	31-12-2020
€ 411.494	€ 2.201.743
€ 65.251	€ 2.291.711
€ 1.597	€ 1.204
€ 3.508	€ 1.804
€ 1.750	€ 1.750
€ 952	€ 8.092
€ 484.553	€ 4.506.303

De toename van de liquide middelen wordt veroorzaakt door ontvangsten waarvan niet bekend was wanneer deze zouden worden ontvangen. Aangezien december voor de gemeente een dure maand is, is begin december een kasgeldlening aangetrokken van € 9.000.000 om te voorkomen om rood te staan. Achteraf gezien is deze lening te hoog gebleken. Een andere oorzaak zijn de grondverkoop in plan De Liesen in 2020.

Overlopende activa/transitoria

Vooruitontvangen facturen
Verstrekte voorschotten SOZA
Nog te ontvangen bedragen
Voorschotten / doorbetalingen
Suppletie aangifte belastingdienst

Totaal overlopende activa/transitoria

31-12-2019	31-12-2020
€ 0	€ 90.000
€ 7.052	€ 1.000
€ 2.230.875	€ 2.227.647
€ 30.370	€ 7.825
€ 4.535	€ 1.127
€ 2.272.833	€ 2.327.599

De post Vooruitontvangen facturen betreft een gedeelte van de exploitatiesubsidie die nog moeten worden betaald aan de fusieclub RKSV en RV. Uitbetaling vindt plaats als de prestaties zijn geleverd. Dekking vindt plaats uit de reserve Sport (5047).

De post Nog te ontvangen bedragen bestaat uit de volgende posten:

- Basisuitkering Twence, wordt betaald na vergadering aandeelhouders	€ 74.000
- Dividend BNG	€ 387.000
- Bouw- en welstandleges, leges zijn verantwoord op basis van aanvraag, vergunningverlening vindt in 2021 plaats	€ 657.000
- Toeristenbelasting, definitieve aanslag 2020 wordt in 2021 opgelegd	€ 43.000
- Diverse vergoedingen met betrekking tot afval	€ 205.000
- Provincie Overijssel, subsidie 2 projecten	€ 601.000
- Belastingdienst, afrekening BTW 2019 en 2020	€ 67.000
- Vergoeding Rijk verstrekt kapitaal Bbz	€ 47.000
- Compensatie Rijk kwijtschelding huur buitensportaccommodaties en huurderiving binnensportaccommodaties	€ 81.000
- Diverse kleinere bedragen, afwikkeling in 2021	€ 66.000

SPECIFICATIE BALANSPOSTEN PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Algemene reserves
Bestemmingsreserves

Resultaat 2019
Resultaat 2020

Totaal eigen vermogen

31-12-2019	31-12-2020
€ 31.496.971	€ 32.556.848
€ 28.741.797	€ 26.996.482
€ 1.523.046	€ 3.074.723
€ 61.761.815	€ 62.628.053

Specificatie van Reserves en Voorzieningen

nr. Reserves	beginsaldo 01-01-2020	toevoeging/ onttrekking voorgaand boekjaar	toevoeging in het jaar	onttrekking in het jaar	eindsaldo 31-12-2020
<u>Algemene reserves</u>					
5000 algemene reserve	€ 28.267.061	€ 510.346	€ 1.038.174	-€ 360.300	€ 29.455.282
5002 reserve incidenteel perspectief	€ 3.229.909	€ 0	€ 1.332.687	-€ 1.461.030	€ 3.101.566
	€ 31.496.971	€ 510.346	€ 2.370.861	-€ 1.821.330	€ 32.556.848

Jaarrekening 2020

nr. Reserves	beginsaldo 01-01-2020	toevoeging/ onttrekking voorgaand boekjaar	toevoeging in het jaar	onttrekking in het jaar	eindsaldo 31-12-2020
<u>Algemene bestemmingsreserves</u>					
5014 reserve restauratie monumenten	€ 255.068	€ 0	€ 43.046	-€ 32.341	€ 265.772
5017 reserve egalisatie grondpr. Industrieterr.	€ 44.662	€ 0	€ 849	-€ 18.500	€ 27.010
5029 egalisatiereserve BTW-compensatiefonds	€ 42.286	€ 0	€ 803	-€ 30.000	€ 13.090
5033 reserve budgetoverheveling	€ 2.778.700	€ 679.600	€ 0	-€ 3.458.300	€ 0
5047 reserve sport	€ 605.520	€ 0	€ 137.658	-€ 165.400	€ 577.778
5048 reserve nieuwbouw zwembad	€ 299.592	€ 0	€ 90.430	-€ 354.900	€ 35.122
5049 reserve parkmanagement grondexpl.	€ 75.963	€ 0	€ 5.391	€ 0	€ 81.353
5050 reserve maatsch. Begeleiding asielzk	€ 71.369	€ 0	€ 46.356	-€ 21.600	€ 96.125
5052 reserve onderwijsachterstandenbeleid	€ 10.599	€ 0	€ 201	€ 0	€ 10.801
5055 reserve gebouwenbeheer	€ 1.117.945	€ 0	€ 21.241	-€ 199.546	€ 939.640
5057 reserve reïntegratie	€ 908.924	€ 0	€ 66.270	-€ 47.654	€ 927.539
5059 reserve Verlengde Waagweg	€ 244.267	€ 0	€ 162.829	€ 0	€ 407.096
5060 egalisatiereserve herz. bestemmingspl.	€ 56.933	€ 0	€ 1.082	-€ 60.510	-€ 2.494
5061 reserve LTVV algemeen	€ 373.382	€ 0	€ 7.094	€ 0	€ 380.476
5062 reserve VSP algemeen	€ 646.423	€ 0	€ 12.282	€ 0	€ 658.705
5065 reserve infra kern Holten (De Kom)	€ 55.751	€ 114.900	€ 1.059	€ 0	€ 171.710
5066 reserve leefbaarheid platteland	€ 139.757	€ 0	€ 2.655	-€ 40.000	€ 102.412
5068 reserve reconstructie (rood voor rood)	€ 35.473	€ 0	€ 674	€ 0	€ 36.147
5070 reserve ziektevervanging	€ 150.000	€ 0	€ 150.000	-€ 150.000	€ 150.000
5072 reserve afwikkeling Essent	€ 1.140.000	€ 0	€ 28.500	-€ 88.500	€ 1.080.000
5075 reserve afval	€ 119.159	€ 0	€ 2.764	-€ 88.670	€ 33.253
5076 reserve personeelsvoorzieningen	€ 257.165	€ 0	€ 4.886	€ 0	€ 262.051
5078 reserve onderhoud onderwijshuisvesting	€ 331.621	€ 0	€ 56.859	€ 0	€ 388.480
5081 reserve brandveiligheid De Borkeld	€ 914.963	€ 0	€ 17.384	-€ 107.141	€ 825.206
5085 reserve bijdragen regio Twente	€ 529.207	€ 0	€ 128.954	-€ 143.571	€ 514.590
5086 reserve egalisatiebuffer jeugd en WMO	€ 305.302	€ 0	€ 32.001	-€ 34.600	€ 302.703
5090 reserve Deltaplan	€ 26.958	€ 0	€ 512	€ 0	€ 27.470
5093 reserve kenniscentrum	€ 0	€ 218.200	€ 0	-€ 54.082	€ 164.118
5094 reserve duurzaamheidsvisie	€ 0	€ 0	€ 410.593	-€ 2.035	€ 408.558
5095 reserve recreatie & toerisme	€ 0	€ 0	€ 210.600	€ 0	€ 210.600
5096 reserve bomenplan	€ 0	€ 0	€ 195.772	€ 0	€ 195.772
5097 reserve implementatie omgeving	€ 0	€ 0	€ 335.170	-€ 1.847	€ 333.323
5099 reserve corona	€ 0	€ 0	€ 1.224.700	-€ 448.102	€ 776.598
	€ 11.536.990	€ 1.012.700	€ 3.398.616	-€ 5.547.299	€ 10.401.007

Reserves grondexploitatie

5110 reserve bovenwijkse voorz. grondexpl.	€ 94.564		€ 89.767	€ 0	€ 184.331
	€ 94.564	€ 0	€ 89.767	€ 0	€ 184.331

nr. Reserves	beginsaldo 01-01-2020	toevoeging/ onttrekking voorgaand boekjaar	toevoeging	Onttrekking tbv. dekking kapitaallasten investerings	eindsaldo 31-12-2020
<u>Bestemmingsreserves BBV</u>					
5506 BBV reserve Reggesteyn	€ 4.384.091		€ 109.602	-€ 284.900	€ 4.208.793
5526 BBV reserve nieuwbouw gemeentehuis	€ 11.616.103		€ 290.403	-€ 720.856	€ 11.185.649
5530 BBV reserve kunstgras hockeyveld	€ 153.638		€ 3.841	-€ 35.500	€ 121.979
5536 BBV reserve starterslening	€ 249.950		€ 6.249	-€ 6.300	€ 249.899
5547 BBV Reserve Boomkamp-Busstation	€ 456.738		€ 21.918	-€ 54.700	€ 423.957
5548 BBV Kunstgras VV-Holten	€ 85.120		€ 2.128	-€ 9.800	€ 77.448
5549 BBV Reserve Constantijschool	€ 164.604		€ 4.115	-€ 25.300	€ 143.419
	€ 17.110.243	€ 0	€ 438.256	-€ 1.137.356	€ 16.411.144
TOTAAL RESERVES	€ 60.238.768	€ 1.523.046	€ 6.297.500	-€ 8.505.985	€ 59.553.330

Het saldo van de hierboven in de kolom toevoeging/onttrekking voorgaand boekjaar ad € 1.523.000 wijkt af van hetgeen in de balans in 2019 is gepresenteerd als saldo van de jaarrekening 2019. Dit verschil van € 241.000 betreft de in 2019 ontvangen klimaatmiddelen die in 2020 zijn gestort in een Overlopende passiva. Dit valt dus niet onder het eigen vermogen. Bij de Overlopende passiva wijkt het saldo per 31 december 2019 voor hetzelfde bedrag af ten opzichte van het gepresenteerde bedrag in de jaarrekening 2019.

De onttrekkingen bij de BBV-reserves betreft de kapitaallasten van de investeringen waarvoor de betreffende BBV-reserves zijn gevormd. Voor de dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit gewijzigd afschrijvingsbeleid vanuit de BBV voorschriften zijn de onderliggende BBV reserves geactualiseerd.

nr.	Voorzieningen	beginsaldo 01-01-2020	toevoeging	onttrekking	eindsaldo 31-12-2020
	<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>				
5321	voorziening risico's zorg	€ 14.261	€ 0	-€ 547	€ 13.714
5323	voorziening pensioen wethouders	€ 3.890.557	€ 265.567	-€ 159.557	€ 3.996.566
5355	voorziening wachtgeld wethouders	€ 3.429	€ 198.157	-€ 47.556	€ 154.030
5399	voorziening statisch archief	€ 216.370	€ 46.800	€ 0	€ 263.170
		€ 4.124.617	€ 510.523	-€ 207.661	€ 4.427.480

nr.	Voorzieningen	beginsaldo 01-01-2020	toevoeging	onttrekking	eindsaldo 31-12-2020
	<u>Voorzieningen voor bijdragen aan komstige verv.inv. waarvoor heffing wordt geheven dan wel voorzieningen voor middelen van derden met gebonden bestemming</u>				
5331	voorziening Dokter Stokkersfonds	€ 421.866	€ 0	€ 0	€ 421.866
5429	voorziening verbeter.maatr. riolering	€ 1.378.342	€ 26.188	-€ 87.630	€ 1.316.900
5430	voorziening vervangingsinv. riolering	€ 3.241.616	€ 225.585	€ 0	€ 3.467.201
		€ 5.041.824	€ 251.773	-€ 87.630	€ 5.205.967

TOTAAL VOORZIENINGEN	€ 9.166.441	€ 762.297	-€ 295.291	€ 9.633.447
-----------------------------	--------------------	------------------	-------------------	--------------------

De voorzieningen bestaan uit voorzieningen voor aangegane verplichtingen of voorzieningen voor het opvangen van verliezen en risico's. De voorzieningen voor riolering dienen als bijdragen aan toekomstige (vervangings)investeringen, waarvoor een heffing wordt geheven. Daarnaast kent gemeente Rijssen-Holten ook voorzieningen die voort zijn gekomen uit middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.

In 2020 zijn geen voorzieningen vrijgevallen ten gunste van de rekening van baten en lasten.

Toelichting mutaties reserves en voorzieningen

Conform de voor- najaarsnota worden alleen afwijkingen groter dan € 50.000 toegelicht. Voor de volledigheid merken wij nog op dat positieve bedragen onttrekkingen betreffen en negatieve bedragen toevoegingen aan de reserves en voorzieningen zijn.

5014 Reserve restauratie monumenten

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Najaarsnota 2020 + Jaarrekening 2020	In verband met vertraging van het project 'plan voor instandhouding en ontwikkeling van beschermde begraafplaatsen' is er minder geld uit de voorziening onttrokken dan in eerste instantie werd ingeschat. Per saldo is de geprognosticeerde onttrekking daarom €67.400 lager.	€ 70.000	€ 2.602

5047 Reserve sport

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Najaarsnota 2020	Aan de fusieclub RKSv en RV is een exploitatiesubsidie beschikbaar gesteld van € 360.000. Deze wordt voor € 255.400 gedekt uit deze reserve. In werkelijkheid is is de subsidie voor 75% betaalbaar gesteld en wordt ook minder aan deze reserve onttrokken.	€ 255.400	€ 165.400

5055 Reserve gebouwenbeheer

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2020	Jaarlijks worden de overschotten en de tekorten op de budgetten voor gebouwenbeheer verrekend met de reserve gebouwenbeheer. Bij de jaarrekening is een bedrag van €168.400 onttrokken.	Nihil	€ 168.400

5059 Reserve Verlengde Waagweg

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2020	Aan de reserve Verlengde Waagweg is een bedrag van €158.188 toegevoegd in verband met afwikkelen van een subsidie. Deze reserve is de afgelopen jaren ingezet om tekorten op het project P&N Dorp te dekken. Deze uitnames worden nu gecorrigeerd.	Nihil	€ 158.188-

5070 Reserve ziektevervang

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2020	Bij de jaarrekening 2020 is conform bestendige gedragslijn het resterende inhuur/ziektevervangingsbudget toegevoegd aan de reserve ziektevervang. Dit budget bedroeg € 150.000.	Nihil	€ 150.000-

5085 Reserve bijdrage Regio Twente

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Voorjaarsnota 2020 + Jaarrekening 2020	Voor de reconstructie Hogepad/ Haarstraat is een uitname begroot van €71.700. In werkelijkheid is minder uitgegeven. De werkelijke kosten hiervoor zijn lager.	€ 71.700	€ 9.040
Jaarrekening 2020	De toevoeging van €118.900 betreft een bijdrage van de Regio Twente voor een aantal verkeersprojecten die zijn afgehandeld. De subsidie wordt achteraf verrekend conform de bestendige gedragslijn.	Nihil	€ 118.900-
Voorjaarsnota 2020 + Jaarrekening 2020	Voor de reconstructie Schoolstraat is een uitname begroot van € 275.000. Inmiddels is € 88.258 uitgegeven. Het project is nog niet afgerond en wordt voortgezet in 2020.	€ 275.000	€ 88.258

5093 Reserve Kenniscentrum

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Najaarsnota 2020 + Jaarrekening 2020	Voor het kenniscentrum is via de najaarsnota een onttrekking geraamd van € 104.200. Door corona is het project vertraagd. In werkelijkheid is €1.582 onttrokken.	€ 104.200	€ 1.582

5096 Reserve Bomenplan

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Najaarsnota 2020 + Jaarrekening 2020	Het project boomvervangingsplan is on hold gezet naar aanleiding van een raadsbesluit. Het boomvervangingsplan is vervangen door bomenbeleidsplan als onderdeel van groenstructuurvisie. De resterende gelden van €77.172 blijven gereserveerd voor beleidsplan en worden toegevoegd aan de reserve bomenplan. Het project wordt naar verwachting uitgevoerd in het vierde kwartaal van 2021.	Nihil	€ 77.172-

5097 Reserve implementatie omgevingswet

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2020	Door uitstel van de implementatie van de omgevingswet schuift het restant van het project 'laan van de leefomgeving' mee. Hierdoor wordt er een bedrag aan de reserve toegevoegd van €59.000.	Nihil	€ 59.000-

5099 Reserve corona

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Najaarsnota 2020 + Jaarrekening 2020	Bij de Najaarsnota was bekend dat een bedrag via de algemene uitkering zou worden ontvangen van € 1.075.700. In werkelijkheid is € 53.000 meer ontvangen. Niet geraamde kosten die gelinkt kunnen worden met het actieplan corona, worden onttrokken aan de reserve.	€ 1.075.700 Nihil	€ 1.128.700 € 83.097

5110 Reserve bovenwijkse voorzieningen grondexploitatie

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2020	Per saldo is er een toevoeging aan de reserve geraamd van € 37.700 voor de verkoop van De Liesen. In werkelijkheid is € 87.970 toegevoegd. Het verschil is te verklaren door de extra verkoop van kavels, wat zorgt voor een hogere opbrengst.	€ 37.700-	€ 87.970-

5323 Voorziening pensioen wethouders

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2020	Om de reserve pensioen wethouders op peil te houden dient een bedrag van € 63.303 te worden toegevoegd aan de reserve. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de dalende rekenrente, die van 0,290% in 2019 gedaald is naar 0,082% in 2020. Anderzijds is een oud wethouder vervroegd met pensioen gegaan, waardoor voor de desbetreffende persoon minder middelen in de reserve beschikbaar hoeven te worden gehouden.	Nihil	€ 63.303-

5355 Voorziening wachtgeldregeling wethouders

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2020	Er is een aanvullende storting noodzakelijk omdat rekening gehouden moet worden met aangesproken rechten door een oud wethouder. Hiervoor moet een bedrag van € 150.571 aan de reserve worden toegevoegd.	Nihil	€ 150.571-

5430 Voorziening vervangingsinvestering riolering

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Voorjaarsnota 2020 + Najaarsnota 2020 + Jaarrekening 2020	Bij de voorjaarsnota en najaarsnota is al voorzien dat dit jaar een toevoeging wordt gedaan aan de voorziening vervangingsinvestering riolering. Jaarlijks worden de overschotten en de tekorten op de budgetten voor riolering verrekend met de voorziening. Er was een toevoeging van € 60.200 geprognostiseerd. Er zijn in werkelijkheid minder uitgaven/investeringen waardoor de toevoeging € 163.994 bedraagt. Dit heeft onder andere te maken met lagere uitgaven voor gemalen, drukriolering en onderzoekskosten voor de riolering.	€ 60.200-	€ 163.994-

Vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
Waarborgsommen
Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven

Totaal vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar

31-12-2019	vermeer- deringen	aflossing	31-12-2020
€ 36.053.946	€ 7.500.000	€ 4.217.780	€ 39.336.165
€ 12.900	€ 600		€ 13.500
€ 0	€ 1.030.000	€ 0	€ 1.030.000
€ 36.066.846	€ 8.530.600	€ 4.217.780	€ 40.379.665

In 2020 is er één langlopende lening van € 7.500.000 aangetrokken met een looptijd van 10 jaar tegen een rentepercentage van 0%.

Aan rente is in werkelijkheid een bedrag van € 1.247.000 aan de bancaire instellingen betaalbaar gesteld.

In 2019 was dat nog een bedrag van € 1.418.000.

Het bedrag van € 1.030.000 bij Onderhandse leningen aan binnenlandse bedrijven betreft een gedeelte van de koopsom van onroerend goed in Opbroek Oost. Dit bedrag wordt de komende jaren, tot en met 2025, in termijnen betaald.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kasgeldleningen

Overige schulden
Crediteuren

31-12-2019	31-12-2020
€ 9.500.000	€ 9.000.000
€ 5.179.736	€ 6.108.177
€ 14.679.736	€ 15.108.177

De hoogte van het crediteurensaldo wordt sterk beïnvloed door het moment waarop gefactureerd wordt. De factuurdatum is bepalend in welk dienstjaar deze als crediteur wordt opgenomen. Bij de presentatie van het crediteurensaldo zijn de transitorische posten gecorrigeerd op het crediteurensaldo zodat op de balans de juiste verantwoording plaatsvindt. Het crediteurensaldo bestaat uit een groot aantal bedragen. Er springen enkele grote bedragen uit zoals de af te dragen loonheffing en BTW over december 2020 voor € 2.390.000, betaling aan zorgaanbieders voor € 502.000, betaling van opslagen grondverkoop van De Liesen aan de algemene dienst voor € 290.000, afdracht ABP over de maand december ad € 274.000 en een gedeelte van de koopsom van een aankoop in Opbroek ad € 200.000.

nr. Overlopende passiva (OP)

Ontvangsten Rijk
5312 OP onderwijsachterstandenbeleid
5379 OP kwalificatieplicht
5434 OP Spec. taken Alg. Uitkering
5441 OP Kapitaalverstr. 75% Rijk
5443 OP TOZO
5444 OP Extern Advies Warmtetransitie
5445 OP Toeslagenaffaire

Ontvangsten Provincie
5436 OP Doorontw. Energieloket
5417 OP voorziening bodemsanering
5440 OP pilot wijk van de toekomst
5442 OP Waterhuish. Oosterhof

Totaal ontvangsten Rijk en Provincie

Nog te ontvangen facturen
Vooruitontvangen bedragen
Vooruitontvangen facturen

Totaal overlopende passiva

31-12-2019	toevoeging	onttrekking	31-12-2020
€ 379.637,31	151.527	-160.425	370.740
€ 13.200,06	0	-6.152	7.048
€ 263.900,00	0	-240.500	23.400
€ -	35.398	0	35.398
€ -	4.146.970	0	4.146.970
€ -	14.540	0	14.540
€ -	14.687	0	14.687
€ 656.737,37	4.363.122	-407.077	4.612.782
€ 29.034,00	0	-29.034	0
€ 185.513,70	361.997	0	547.511
€ 24.858,34	17.605	0	42.463
€ -	88.711	0	88.711
€ 239.407,04	468.313	-29.034	678.685
€ 896.144,41	4.831.435	-436.111	5.291.468
€ 2.197.655			€ 4.038.766
€ 11.291			€ 0
€ 75.000			€ 0
€ 3.180.091			€ 9.330.233

5442 (OP) Waterhuishouding Oosterhof

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2020	Eind 2020 is van de provincie Overijssel een subsidie ontvangen van € 104.000. Na aftrek van gemaakte kosten resteert een bedrag van bijna € 89.000 dat beschikbaar moet blijven voor toekomstige kosten of terugbetaling aan het Rijk en is derhalve gestort in deze overlopende passiva..	Nihil	€ -88.711

5443 (OP) TOZO

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2020	Gedurende het jaar zijn van het Rijk voorschotten ontvangen tot een bedrag van € 6.370.000 voor de uitvoering van de TOZO. Na aftrek van de verstrekte uitkeringen en vergoedingen voor uitvoeringskosten resteert een bedrag van € 4.146.970 dat moet worden terugbetaald. Reservering is noodzakelijk.	Nihil	€ -4.146.970

Nog te ontvangen facturen en vooruitontvangen bedragen

De post nog te ontvangen facturen bestaat uit de volgende posten:

- Saldo rekening courant De Liesen	€ 1.676.000
- Sociaal Domein nog te betalen	€ 931.000
- Overlopende rente langlopende geldleningen	€ 682.000
- Nog te betalen energie	€ 86.000
- Afrekening subsidie peuterspeelzalen en Voor- en vroegschoolse educatie	€ 138.000
- Afrekening Bbz	€ 54.000
- Nog te betalen BTW afval	€ 377.000
- Diverse kleinere bedragen, afwikkeling in 2021	€ 95.000

4.3 Waarborgen en garanties

Per 31 december 2020 bedraagt het saldo van de gewaarborgde geldleningen € 71.264.487.

De gemeente staat direct garant voor een bedrag van € 2.678.725; voor € 68.585.761 neemt de gemeente een achtervangpositie in en staat het Waarborgfonds voor de Sociale Woningbouw (WSW) in eerste instantie garant voor de betaling van rente en aflossing als een geldnemer niet meer aan zijn verplichtingen voldoet.

In 2010 is met een zorginstelling afgesproken een aantal leningen bij het waarborgfonds voor de zorgsector (Wfz) onder te brengen. Dit verzoek is afgewezen door het Wfz omdat borging via het Wfz voor de betreffende zorginstelling geen (direct) voordeel opleverde. De financiële situatie van de instelling voldeed wel aan de gestelde voorwaarden. Maar vanwege het beperkte borgingsvolume Wfz breed, heeft het Wfz besloten borgstelling te beperken tot nieuwe leningen. De gemeente blijft dus direct garant staan voor de betreffende leningen. Voor de risico's die dit met zich meebrengt, is een recht van eerste hypotheek gevestigd op het onderpand.

Het garantievermogen staat hiervoor als buffer.

Het garantievermogen bestaat uit het direct beschikbaar risicovermogen vermeerderd met het totaal aan obligo's van de deelnemers. Als dit vermogen daalt tot 0,25% van het garantievolumen zullen in eerste instantie de deelnemers worden aangesproken. Als dit niet toereikend is treedt de achtervangpositie van het Rijk en gemeenten in werking en zullen zij renteloze leningen aan het Rijk moeten verstrekken.

Het aantal en de omvang van de leningen waarvoor de gemeente direct garant staat, zullen in de toekomst afnemen. In 2004 is namelijk bepaald dat de gemeente zich niet meer direct garant zal stellen voor leningen van zorginstellingen die in aanmerking komen voor borging via het Wfz.

De zekerheidsstructuur zoals die momenteel is opgebouwd bestaat uit drie lagen:

- primaire zekerheid wordt gevormd door het eigen vermogen van de woningcorporatie;
- secundaire zekerheid wordt gevormd door het vermogen van het WSW;
- tertiaire zekerheid wordt gevormd door het Rijk en gemeenten als achtervang.

Naam van de geldnemer	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Rente-percentage	Restant geldlening	
			31-12-2019	31-12-2020
Stichting Viverion	1.815.121	4,940	585.437	490.131
Stichting Verzorginghuizen Regio Oost (Maranatha)	1.370.000	4,950	787.558	737.936
Stichting Verzorginghuizen Regio Oost (Maranatha)	1.400.000	3,370	734.479	683.805
Stichting Verzorginghuizen Regio Oost (Maranatha)	2.500.000	4,980	899.103	766.853
Twence Holding BV	1.022.978	7,000	119.780	-
Subtotaal			3.126.357	2.678.725

Naam van de geldnemer	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Rente-percentage	Restant geldlening	
			31-12-2019	31-12-2020
Stichting Viverion	921.174	4,880	598.538	572.991
Stichting Viverion	836.040	1,140	520.150	490.331
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	680.670	4,090	347.258	330.722
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	453.780	4,200	190.587	181.512
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	862.182	4,320	333.982	306.150
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	2.042.011	2,800	766.240	702.387
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	1.361.341	4,550	494.921	453.682
Stichting Viverion	2.268.901	2,060	601.167	485.786
(voorheen St. Verantw. Wonen)	3.579.872	2,330	2.237.420	2.147.923
Stichting Viverion	1.089.073	3,460	347.712	294.574
Stichting Vestia	6.964.038	6,180	1.476.267	1.013.374
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	1.815.121	2,550	272.268	181.512
Stichting Viverion	8.100.000	5,273	3.704.028	3.319.907
Stichting Viverion	8.100.000	5,268	3.702.892	3.318.819
Stichting Habion	700.000	3,780	700.000	700.000
Stichting Viverion	3.000.000	3,830	3.000.000	-
Stichting Viverion	4.000.000	3,730	4.000.000	4.000.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	1.119.179	3,940	336.098	308.091
Woningbouwvereniging De Goede Woning	1.250.000	3,880	850.000	800.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	5.000.000	3,670	4.400.000	4.300.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	5.700.000	3,770	5.130.000	5.016.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	2.000.000	3,490	1.700.000	1.650.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	3.000.000	3,460	2.700.000	2.640.000
Stichting Viverion	2.000.000	2,030	2.000.000	2.000.000
Stichting Viverion	3.570.000	1,500	3.570.000	3.570.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	2.800.000	1,265	2.520.000	2.450.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	3.300.000	1,050	3.168.000	3.102.000
Stichting Viverion	2.500.000	1,010	2.500.000	2.500.000
Stichting Viverion	2.500.000	1,275	2.500.000	2.500.000
Stichting Viverion	2.500.000	0,900	2.500.000	2.500.000
Stichting Viverion	2.500.000	0,605	2.500.000	2.500.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	2.500.000	-	1.500.000	2.000.000
Stichting Viverion	2.000.000	0,700	2.000.000	2.000.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	2.750.000	0,430	2.750.000	2.750.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	3.500.000	0,567	-	3.500.000
Stichting Viverion	4.000.000	0,622	-	4.000.000
subtotaal			65.917.528	68.585.761
totaal gewaarborgde geldleningen			69.043.885	71.264.487

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Wat	gestart per	looptijd (incl. optiejaren)	eindigt per	Restant verplichting per 31-12-2020
Schoonmaak gemeentehuis	2015 Q2	8	2023 Q2	€ 260.000
Lease auto's	2016 Q4	4	2020 Q4	€ 75.000
Accountantscontrole/diensten	2016 Q1	6	2022 Q1	€ 150.000
Brandstof / tankpassen	2017 Q3	4	2021 Q3	€ 100.000
Regulier onderhoud drukriolering	2017 Q3	5	2022 Q3	€ 50.000
Mobiele communicatie	2017 Q1	6	2023 Q1	€ 10.000
Asfaltonderhoud 2018 e.v.	2018 Q3	4	2022 Q3	€ 250.000
Transport afval	2018 Q1	6	2024 Q1	€ 390.000
Alg. voorziening huish. ondersteuning	2018 Q1	5	2023 Q1	€ 3.200.000
Maatwerk huishoudelijke ondersteuning	2018 Q1	5	2023 Q1	€ 104.000
WMO	2019 Q1	6	2025 Q1	
Jeugdzorg	2019 Q1	6	2025 Q1	
Uitzenddiensten t/m schaal 9	2019 Q3	4	2023 Q3	€ 525.000
Payrolling t/m schaal 9	2019 Q3	4	2023 Q3	€ 800.000
WMO hulpmiddelen	2019 Q1	7	2026 Q1	€ 1.875.000
Brandverzekering - Leidende verzekeraar	2019 Q1	4	2023 Q1	
Brandverzekering - Volgende verzekeraar	2019 Q1	4	2023 Q1	
Groenafval - Laden, transporteren en verwerken	2019 Q1	4	2023 Q1	€ 203.000
Exploitatie lichtmastreclame *	2019 Q1	10	2029 Q1	€ -240.000
Exploitatie A0 reclaimedisplays *	2019 Q3	6	2025 Q3	€ -112.500
Riool- kolkenreiniging en rioolinspectie	2019 Q1	4	2023 Q1	€ 350.000
WOZ diensten	2020 Q1	6	2026 Q1	€ 300.000
Maaien	2020 Q1	5	2025 Q1	€ 239.000
Onkruidbestrijding	2020 Q1	5	2025 Q1	€ 447.500
Energie - Elektra	2020 Q1	5	2025 Q1	€ 2.200.000
Energie - Gas	2020 Q1	5	2025 Q1	€ 740.000
Softwaremakelaar - gemeente specifieke software	2020 Q4	4	2024 Q4	€ 675.000
Softwaremakelaar - kantoorautomatisering	2020 Q4	4	2024 Q4	€ 100.000
Software Financieel pakket	2020 Q1	11	2031 Q1	€ 750.000
Levering warme dranken(automaten)	2020 Q1	9	2029 Q1	€ 505.000
Onderhoud techn. installaties gem.huis	2020 Q1	6	2026 Q1	€ 257.500
Software RMC, Leerplicht en Leerlingenvervoer	2021 Q1	10	2031 Q1	€ -
Pers. & Sal.adm WSW personeel	2021 Q1	8	2029 Q1	€ -

* Dit betreft een opbrengst.

Soweco

Op het moment van schrijven is Soweco in liquidatie. Op basis van het concept-liquidatieplan bedraagt het liquidatiesaldo circa € 500.000 negatief. Van dit bedrag komt ongeveer 11% voor rekening van de gemeente Rijssen-Holten.

Veiligheidsregio Twente

De Veiligheidsregio Twente heeft het jaar 2020 afgesloten met een positief resultaat van ruim € 1,7 miljoen. Over de bestemming van dit resultaat moet nog een besluit worden genomen door het Algemeen Bestuur. Mocht het resultaat worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten levert dit voor Rijssen-Holten een incidenteel voordeel op van circa € 100.000.

4.4 Kredieten- en projectenverslag

Jaarrekening 2020

kredietnummer	omschrijving kredietnummer	begroting	werkelijk	restant	planning uitvoering		toelichting	afsluiten ja/nee
		2020	t/m 2020		start	gereed		
70441, 70684, 70751, 70814	Grond woningbouw	12.098.438,00	11.000.464,70	1.097.973,30			Zie opmerkingen bij Grondbedrijf afwikkeling.	Nee
70454, 70752, 70834	Grond bedrijventerrein	9.494.267,00	10.477.645,62	-983.378,62			Zie opmerkingen bij Grondbedrijf afwikkeling.	Nee
70757 t/m 70759 + 70764+70685	Toekomstige Grexen Woningbouw	7.427.959,00	6.757.110,64	670.848,36			Zie opmerkingen bij Grondbedrijf afwikkeling.	Nee
70685	Starterslening 2013-2019	1.925.000,00	1.925.000,00	0,00	2012		Is doorlopende regeling. Er wordt pas gestort als saldo niet meer toereikend is.	Nee
70765	Cyclische verv drukriol. 2017	156.700,00	150.869,03	5.830,97	2017	2020	Gereed.	Ja
70771	Reduces Sign on	35.000,00	13.534,13	21.465,87	2017	2021	Restant overnemen i.v.m. extra SSO.	Nee
70777	Fusieclub Rijssen i.o.	230.200,00	231.713,53	-1.513,53	2017	2021	In 2019 alleen onderzoek gedaan en voorbereiding, in 2020 de aanleg. Wordt in 2021 afgerond.	Nee
70778	Kunstgras Toplaag SC Rijssen	143.500,00	127.800,57	15.699,43	2017	2021		
70787	Bijdr P0525 GR Enkcoterrein	82.500,00	78.000,00	4.500,00	2017	2020	Gereed.	Ja
70789	Riol Boomkamp-Busstat (P0211)	94.500,00	103.791,83	-9.291,83	2017	2020	Gereed.	Ja
70790	Rec. Boomkamp-Busst. (P0211)	484.300,00	473.239,83	11.060,17	2017	2020	Gereed.	Ja
70793	Centrumfunctie Rijssen	3.064.000,00	2.356.190,83	707.809,17	2017	2021	Is nog in uitvoering.	Nee
70796	Fietsstalling NS Rijssen	434.300,00	422.139,34	12.160,66	2017	2021	Reserveren voor Dannenberg. Prorail heeft voorbereiding nog niet afgerond. Uitvoering in 2021.	Nee
70798	Fietspad Morsweg	632.400,00	613.162,49	19.237,51	2017	2020	Gereed.	Ja
70800	Parkeeroute Centrum	63.400,00	36.636,74	26.763,26	2017	2021	Digitale aansturing borden was gepland in 4e kwartaal 2020. I.v.m. corona niet gelukt. Uitvoering nu in 1e kwartaal 2021 plaats.	Nee
70801	Verv. RH02 vrachtw. met kraan	199.800,00	199.850,94	-50,94	2018	2020	Gereed.	Ja
70802	Verv RH52+53 tractor met klepe	183.500,00	183.446,71	53,29	2018	2020	Gereed.	Ja
70810	Pilot Fitness	140.000,00	0,00	140.000,00	2018	2021	Door vertraagde bestuurlijke besluitvorming is het uitvoeringsprogramma van de speelvisie opgeschoven en kunnen we hier pas in 2021 mee starten.	Nee
70811	Wegreconstr na rioolvervanging	418.000,00	256.022,77	161.977,23	2018	2021	Nog geen toedeling aan reconstructie geboekt, Krediet nog niet afsluiten.	Nee
70822	Grond herinr. Kalfstermansweide	83.000,00	0,00	83.000,00	2018	2021	Zie toelichting bij project P0512.	Nee
70823	Grond Verb. Holterb./Station	97.000,00	0,00	97.000,00	2018	2021	Een restant van € 82.000 dient beschikbaar te blijven voor minruileverkaveling om alsnog te kunnen voldoen aan de initiële plannen. Momenteel is het plan uitgevoerd middels een workaround omdat ze er niet uit konden komen met de grondeigenaar.	Nee
70824	Verbinding Holterberg/Station	33.000,00	4.196,49	28.803,51	2019	2020	Gereed.	Ja
70825	Grond omgeving Enkco-terrein	32.000,00	32.000,00	0,00	2018	2020	Gereed.	Ja

Jaarrekening 2020

kredietnummer	omschrijving kredietnummer	begroting	werkelijk	restant	planning uitvoering		toelichting	afsluiten ja/nee
		2020	t/m 2020		start	gereed		
70826	Omgeving Enkco-terrein	951.300,00	538.185,86	413.114,14	2018	2020	Gereed.	Ja
70827	Grond fietspad noorden spoor	62.000,00	1.156,62	60.843,38	2018	2020	Gereed.	Ja
70828	Fietspad ten noorden spoor	263.500,00	183.929,71	79.570,29	2018	2020	Zie toelichting bij project P0527.	Nee
70830	Verduurz. Openbare Verlichting	338.500,00	271.521,56	66.978,44	2018	2020	Het project is bijna gereed, vertraagd door levering LED	Nee
70838	Verv RH30 bestelauto plantsoen	39.000,00	37.380,49	1.619,51	2019	2020	Gereed.	Ja
70839	Verv. RH21 Crafter	90.000,00	115.896,25	-25.896,25	2019	2020	Gereed.	Ja
70840	Verv 2 waarschuwwagens	28.000,00	0,00	28.000,00	2019	2020	1 wagen is reeds aangeschaft en de rekening daarvan is	Nee
70841	Verv RH54 Wegenschaaf	133.000,00	132.376,00	624,00	2019	2020	Gereed.	Ja
70842	Verv RH152 + RH 153 rolbezems	24.000,00	0,00	24.000,00	2019	2021	Uitvoering vindt in 2021 plaats.	Nee
70843	Vervanging RH22 VW-Bus	25.000,00	23.947,10	1.052,90	2019	2020	Gereed.	Ja
70848	Herbouw Hobbyboerderieje	0,00	0,00	0,00	2018	2020	Gereed.	Ja
70849	Aankoop Tolweg 12	180.000,00	177.873,22	2.126,78	2018	2020	Gereed.	Ja
70850	Verpl. lozingspunt Middeldijk	155.224,00	155.503,90	-279,90	2019	2020	Gereed.	Ja
70851	Vervanging RH38 (30-BV-JB)	30.500,00	31.783,03	-1.283,03	2019	2020	Gereed.	Ja
70852	Bijdr. R0424 afkoppel+beheer	250.000,00	260.678,27	-10.678,27	2019	2020	Gereed.	Ja
70857	Uitbreiding Columbarium	70.000,00	42.466,91	27.533,09	2020	2021	Zuilen konden niet worden geleverd door aanwezigheid van	Nee
70858	Herinrichting Molenstalgweg	1.008.300,00	374.088,07	634.211,93	2019	2021	Project is nog in uitvoering.	Nee
70859	RH 161 Aanschaf Giertank	43.800,00	43.789,86	10,14	2019	2020	Gereed.	Ja
70860	Cycl. verv. drukr. 2018+2019(38k)	210.000,00	226.998,34	-16.998,34	2020	2020	Gereed.	Ja
70861	Bijdr R0426 Recon Schoolstraat	250.000,00	80.413,25	169.586,75	2019	2021	Zie toelichting bij project R0426.	Nee
70864	RH 29 Voertuig Wijk Zuid	30.000,00	30.943,30	-943,30	2019	2020	Gereed.	Ja
70867	Verv. RH55 tractor sportvelden	59.500,00	0	59.500,00	2020	2021	Aanbesteding is in voorbereiding.	Nee
70868	Verv. RH67 tractor plantsoenen	69.700,00	0	69.700,00	2020	2021	Aanbesteding is in voorbereiding.	Nee
70869	Toegangscontr systeem gem.huis	93.000,00	0	93.000,00	2020	2021	Zal in 2021 worden uitgevoerd. Uitvraag is voor 2021	Nee
70870	Verduurz gem verhuur gebouwen	100.000,00	2.606,90	97.393,10	2020	2021	Betreft verduurzaming verhuur gebouwen; wordt ingezet voor kulturhus; i/v corona uitgesteld. Uitvoering wordt pas 2021. Kulturhus wil ook zelf aanpassingen doen. Zal gelijktijdig worden opgepakt.	Nee
70871	Kwaliteitsimpuls centr. Holten	150.000,00	0	150.000,00	2020	2021	i/v. corona in 2020 geen overleggen geweest met stakeholders.	Nee
70872	Verb.matr. Westerstraat	50.000,00	0	50.000,00	2020		Is tot nader order uitgesteld.	Nee
70873	Microsoft Office Suite 2010	330.000,00	0	330.000,00	2020	2021	Uitgesteld i/v. corona en nieuwe manier van thuis werken (teams etc) Dit wordt in 2021 besteed.	Nee
70874	Telefooncentrale	84.000,00	29.978,37	54.021,63	2020	2021	VNG heeft de stekker uit GT connect getrokken, er komt iets nieuws. Krediet wel beschikbaar houden.	Nee
70876	Aanschaf I-Phones	52.000,00	50.057,13	1.942,87	2020	2020	Gereed.	Ja
70877	Aanschaf Samsung telefoons	62.000,00	61.098,11	901,89	2020	2020	Gereed.	Ja
70878	IMV Boer Opbroek Oost	159.600,00	159.600,00	0,00	2020	2020	Gereed.	Ja

Jaarrekening 2020

kredietnummer	omschrijving kredietnummer	begroting	werkelijk	restant	planning uitvoering		toelichting	afsluiten ja/nee
		2020	t/m 2020		start	gereed		
70879	Aankoop Oosterhofweg 125-127	363.000,00	363.000,00	0,00	2020	2020	Gereed.	Ja
70880	Aankoop Molenstalweg 17A	0	554.339,06	-554.339,06	2020	2021	Juridische overdracht vindt plaats na het verlenen van de omgevingsvergunning. Krediet dus nog niet afsluiten. Betreft verkoop politiebureau.	Nee
70883	Aankp ondergrond parkeerplaats	235.000,00	0	235.000,00	2020	2021	Hier wordt nog steeds over onderhandeld	Nee
70884	Gladheidsbestrijdings materiaa	425.000,00	257.145,86	167.854,14	2020	2021	Een deel van het budget zal in 2021 nog worden aangewend voor finetuning van de niet in de aanbesteding geregelde zaken.	Nee
70885	Bijdr. aan R0427 Enterstraat	13.000,00	13.726,75	-726,75	2020	2020	Gereed.	Ja
70886	Verstekte lening Enexis	216.000,00	216.000,00	0,00	2020	2020	Gereed.	Ja
70887	Verk.infrastruct. 3e fietsring	19.200,00	0	19.200,00	2020	2021	Dit betreft de uren die geactiveerd moeten worden.	Nee
70888	Schoolstraat Rijssen	28.100,00	18.265,00	9.835,00	2020	2021	Zie toelichting bij project R0426.	Nee
70889	Recon 1e ring fase 4 Enterstr.	19.200,00	19.200,00	0,00	2020	2020	Gereed.	Ja
70890	Uren Riolerig 2020	153.600,00	180.350,40	-26.750,40	2020	2020	Gereed.	Ja
70898	Aanschaf bureaustoelen	0	33.285,88	-33.285,88	2020	2020	Volgt nog kredietvoting in 2021.	Nee

Jaarrekening 2020

projectnummer	omschrijving projectnummer	begroot t/m 2020	werkelijk t/m 2020	restant	planning uitvoering		toelichting	afsluiten ja/nee
					start	gereed		
P0211	2e fase binnenring en vanaf '16 Boomkamp/Molenstalweg	995.200,00	993.431,65	1.768,35	2014	2020	Gereed.	Ja
P0512	NHVV herinr. Kalfstermansweide	1.510.100,00	1.610.091,36	-99.991,36	2011	2021	Project overhevelen in afwachting van afspraken met Albert Heyn.	Nee
P0522	Landsch. Verbinding Holterberg-Station	458.900,00	332.735,69	126.164,31	2014	2020	Gereed.	Ja
P0523	GT P&N Dorp	1.352.800,00	1.473.161,54	-120.361,54	2012	2020	Gereed.	Ja
P0525	GT Ontwikkel. Stationsomgeving Enkco terrein	2.341.900,00	1.929.270,29	412.629,71	2013	2020	Gereed.	Ja
P0527	Fietspad ten noorden spoor	411.500,00	247.876,55	163.623,45	2015	2020	Gereed.	Ja
R0424	Reconstructie De Kaempe	555.000,00	554.205,01	794,99	2018	2019	Gereed.	Ja
R0425	Parkeerterrein Haarstraat Hoge	150.000,00	14.591,86	135.408,14	2019	2021	Restant R0425 overhevelen naar 2021.	Nee
R0426	Reconstructie Schoolstraat	610.000,00	196.129,87	413.870,13	2019	2021	Restant R0426 overhevelen naar 2021.	Nee
R0427	Reconstructie Enterstraat	272.000,00	272.779,23	-779,23	2020	2020	Gereed.	Ja
R0956	Maatregelen Tunnels	20.000,00	7.827,50	12.172,50	2019	2021	Mee naar 2021, dit jaar aanvullend voorstel.	Nee
R0961	Masterplan Oosterhof	80.000,00	75.510,05	4.489,95	2019	2021	Mee naar 2021, dit jaar aanvullend voorstel.	Nee
R0962	BBV Schapendijk-Albertsdijk	25.000,00	12.120,00	12.880,00	2019	2021	Restant van R0962 en R0963 mee naar 2021.	Nee
R0963	Waterhuishouding Oosterhof	10.000,00	104.332,50	-94.332,50	2019	2021	Wordt samengevoegd met R0963.	Nee

Begrotingsrechtmatigheid kredieten

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Kredietoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens het toetsingskader van het Platform Rechtmatigheid provincies en gemeenten zijn er situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld, of dat uitgaven binnen het bestaande beleid.

Zoals blijkt uit het kredieten- en projectenverslag wordt een aantal kredieten/projecten overschreden. Daar waar een aanzienlijk overschrijding is ontstaan wordt hieronder een toelichting gegeven. Gesteld kan worden dat de uitgaven passen binnen het doel waarvoor de kredieten beschikbaar zijn gesteld en binnen het bestaande beleid.

70839 – Vervangen RH21 Crafter

De aanschaf van dit voertuig heeft € 26.000 meer gekost dan voorzien. De oorzaak hiervan is dat er bij de aanschaf andere keuzes zijn gemaakt die extra gemak veroorzaken. De lasten komen volledig ten lasten van de riolering.

70880 – Aankoop Molenstalweg 17a

Het pand is verkocht. Als de overdracht heeft plaatsgevonden zal het tekort op dit krediet worden vereffend.

70890 – Uren riolering 2020

De toerekening van uren aan kredieten ten behoeve van de riolering betreft een schatting. Achteraf is gebleken dat er meer uren zijn besteed.

70898 – Aanschaf bureaustoelen

In verband met het inrichten van thuiswerkplekken is deze investering eerder gedaan dan gepland. In 2021 zal bij de voorjaarsnota alsnog een krediet wordt gevoteerd.

P0512 – NHVH herinr. Kalfstermansweide, P0523.- GT P&N Dorp en R0963 - Waterhuishouding Oosterhof

Deze projecten laten een overschrijding zien. Deze overschrijding worden gedekt door een overschrijding aan de batenkant tot hetzelfde bedrag. Dit betreffen bijdragen van derden of onttrekkingen aan reserves of voorzieningen. Per saldo verlopen deze projecten neutraal.

5. Het overzicht van baten en lasten in de rekening

De toelichting op de afwijkingen per programma is met ingang van 2017 niet meer afzonderlijk opgenomen in de jaarrekening. Volgens de BBV is het toegestaan als het jaarverslag en jaarrekening in 1 boekwerk worden aangeboden te volstaan met een verwijzing in de jaarrekening naar de analyse in het jaarverslag.

In het jaarverslag is per programma na de financiële verantwoording onder het kopje Wat heeft het gekost een analyse van de afwijkingen tussen begroot en werkelijk opgenomen.

Omschrijving programma (Bedragen * € 1.000)	Raming primaire begroting			Raming na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	baten	lasten	Saldo	baten	lasten	Saldo	baten	lasten	Saldo
Totaal 1. Inwoners, Organisatie en Bestuur	-€ 473	€ 4.349	€ 3.876	-€ 462	€ 3.583	€ 3.121	-€ 568	€ 3.853	€ 3.285
Totaal 2. Jongeren en Onderwijs	-€ 461	€ 16.518	€ 16.057	-€ 992	€ 18.805	€ 17.813	-€ 1.013	€ 18.964	€ 17.951
Totaal 3. Samen zorgen	-€ 532	€ 12.260	€ 11.728	-€ 781	€ 12.702	€ 11.921	-€ 704	€ 12.373	€ 11.670
Totaal 4. Cultuur en Sport	-€ 2.696	€ 7.984	€ 5.288	-€ 2.277	€ 9.461	€ 7.184	-€ 2.298	€ 8.928	€ 6.631
Totaal 5. Ondernemen en Werk	-€ 6.164	€ 12.898	€ 6.734	-€ 9.413	€ 15.506	€ 6.092	-€ 13.272	€ 18.928	€ 5.656
Totaal 6. Wonen, Recreëren en Veiligheid	-€ 2.060	€ 7.011	€ 4.951	-€ 2.221	€ 9.093	€ 6.871	-€ 2.846	€ 7.908	€ 5.061
Totaal 7. Wijken	-€ 7.123	€ 12.249	€ 5.126	-€ 8.146	€ 13.794	€ 5.648	-€ 8.435	€ 13.690	€ 5.255
Totaal 11. Kapitaallasten*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 258	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal programma's	-€ 19.509	€ 73.269	€ 53.760	-€ 24.292	€ 82.943	€ 58.393	-€ 29.136	€ 84.645	€ 55.509
Algemene dekkingsmiddelen									
Algemene belastingen	€ -7.558	€ 582	€ -6.976	€ -7.484	€ 588	€ -6.896	€ -7.550	€ 502	€ -7.048
Algemene uitkering	€ -55.525	€ 0	€ -55.525	€ -57.716	€ 0	€ -57.716	€ -57.915	€ 0	€ -57.915
Stelposten	€ -192	€ 1.781	€ 1.589	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overige dekkingsmiddelen	€ -4.263	€ 176	€ -4.087	€ -4.329	€ 176	€ -4.153	€ -4.280	€ 243	€ -4.038
Onvoorziene uitgaven	€ 0	€ 73	€ 73	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Vennootschapsbelasting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	€ -67.538	€ 2.611	€ -64.927	€ -69.529	€ 764	€ -68.766	€ -69.745	€ 745	€ -69.000
Overhead	€ -241	€ 12.077	€ 11.836	€ -532	€ 14.341	€ 13.810	€ -719	€ 13.345	€ 12.626
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	€ -87.288	€ 87.957	€ 669	€ -94.353	€ 98.048	€ 3.437	€ -99.600	€ 98.734	€ -866
Mutaties reserves									
Totaal 1. Inwoners, Organisatie en Bestuur	€ -1.211	€ 1.102	€ -109	€ -4.669	€ 1.137	€ -3.532	€ -4.669	€ 1.137	€ -3.532
Totaal 2. Jongeren en Onderwijs	€ 0	€ 0	€ 0	€ -182	€ 45	€ -137	€ -69	€ 77	€ 7
Totaal 3. Samen zorgen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 45	€ 45	€ 0	€ 45	€ 45
Totaal 4. Cultuur en Sport	€ -70	€ 0	€ -70	€ -692	€ 16	€ -676	€ -533	€ 175	€ -357
Totaal 5. Ondernemen en Werk	€ 0	€ 0	€ 0	€ -171	€ 49	€ -122	€ -182	€ 49	€ -133
Totaal 6. Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 0	€ 38	€ 38	€ -426	€ 438	€ 12	€ -381	€ 813	€ 433
Totaal 7. Wijken	€ 0	€ 0	€ 0	€ -286	€ 494	€ 208	€ -144	€ 606	€ 462
Totaal 15. Alg. dekkingsmid. en Onvoorzien	€ -1.195	€ 0	€ -1.195	€ -2.145	€ 2.910	€ 765	€ -2.370	€ 3.236	€ 866
Totaal 20. Indirecte producten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal mutaties reserves	€ -2.476	€ 1.140	€ -1.336	€ -8.572	€ 5.134	€ -3.438	€ -8.348	€ 6.139	€ -2.208
Gerealiseerd resultaat			€ -667			€ -0			€ -3.075

* Bij dit programma alleen het saldo bij begroot na wijziging opgenomen, omdat de lasten per programma al inclusief kapitaallasten al zijn.

Rechtmatigheid programma's

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens de kadernota 2020 van het Platform Rechtmatigheid provincies en gemeenten zijn er echter situaties denkbaar, waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen bij opneemde regelingen.

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen van de programma's opgenomen (overschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

Programma	Begrotingsafwijking lasten			Verklaring	Conclusie
Bedragen x € 1.000	begroot	werkelijk	verschil		
Inwoners, Organisatie en Bestuur	€ 4.720	€ 4.990	€ 270	Betreft hogere externe advieskosten, extra bijstorting voorziening wachtgeld en pensioen wethouders en afwikkeling BTW 2012-2020.	Past binnen het bestaande beleid.
Jongeren en Onderwijs	€ 18.850	€ 19.040	€ 190	De hogere kosten voor de Jeugdzorg zijn de oorzaak van de overschrijding op dit programma.	Past binnen het bestaande beleid.
Ondernemen en werk	€ 15.555	€ 18.977	€ 3.423	Het overschot op de TOZO-regeling is gereserveerd voor terugbetaling, dit was niet geraamd.	Past binnen het bestaande beleid.
Wijken	€ 14.288	€ 14.296	€ 8	Minimaal verschil, oorzaak is divers.	Past binnen het bestaande beleid.
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	€ 3.673	€ 3.981	€ 308	Meer stortingen in de reserves.	Past binnen het bestaande beleid.

Bijlagen bij de jaarrekening

EMU-saldo

				T-1	T	T+1	T+2	T+3
				2019	2020	2021	2022	2023
EMU-SALDO				4.622	-6.729	-22.626	-2.413	8.057
EMU-SALDO referentiewaarde				6.539	3.203	3.203	3.203	3.203
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				-1.917	-9.932	-25.829	-5.616	4.854
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-151	-80	-2.137	0	0
			Uitzettingen	444	-65	423	-50	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	177	1.251	-7.000	0	0
			Liquide middelen	-51	4.021	-4.506	0	0
			Overlopende activa	940	55	-1.028	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	-5.244	4.313	20.539	1.535	-5.928
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	3.134	26	-6.484	828	-2.129
			Overlopende passiva	-1.187	6.792	-5.732	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				34	780	55	0	0

Toelichting:

De afwijking tussen 2019 en 2020 kent diverse oorzaken. Zo is de post uitzettingen hoger doordat door de corona-pandemie de invordering tijdelijk is stopgezet en diverse grote vorderingen per 31 december 2020. Hogere stand van de liquide middelen doordat meer kort is gefinancierd dan achteraf nodig bleek. Toename vaste schuld door het afsluiten van een geldlening van € 7,5 miljoen en hogere overlopende passiva vanwege teveel ontvangen rijksmiddelen TOZO en hoger rekening-courantsaldo De Liesen.

In 2021 verslechterd het EMU-saldo doordat dan vaste geldleningen moeten worden aangetrokken voor de financiering van de bouw van het nieuwe zwembad in Rijssen.

Overzicht incidentele lasten en baten per programma

Omschrijving	Realisatie begrotings-jaar	Raming begroting na wijziging	Primaire begroting
Programma 1.01			
Meer juridische advies	€ 54.076	€ 34.400	€ 0
Divers projecten Agenda voor Twente	€ 77.983	€ 78.000	€ 0
Co-financiering Regio Deal	€ 153.208	€ 152.000	€ 0
Aanvulling voorziening pensioenen wethouders	€ 261.374	€ 47.500	€ 0
Minder reisdocumenten dan meerjarig gemiddeld	€ 60.898	€ 48.000	€ 0
Afwikkeling bezwaar BTW oude jaren en BTW SPUK sport	-€ 65.738	€ 0	€ 0
Implementatie nieuw financieel pakket	€ 100.153	€ 166.000	€ 82.000
Kosten Corona	€ 169.285	€ 80.900	€ 0
Totaal programma 1.01	€ 811.238	€ 606.800	€ 82.000
Programma 1.02			
Extra bijdrage Opleiding Transport & Logistiek	€ 50.000	€ 50.000	€ 0
Onttrekking reserve extra bijdrage Opleiding Transport & Logistiek	-€ 50.000	-€ 50.000	€ 0
Reservering restant stelpost brandveiligheid scholen	€ 50.558	€ 45.200	€ 0
Afrekening Onderwijsachterstandenbeleid oude jaren	€ 160.425	€ 160.400	€ 0
Bijdrage overlopende passiva afrekening Onderwijsachterstandenbeleid	-€ 160.425	-€ 160.400	€ 0
Opbrengst verkoop Bosschool	-€ 345.622	-€ 345.500	€ 0
Bijdrage sociaal medische indicatie kinderopvang	€ 84.303	€ 100.000	€ 0
Pilot praktijkondersteuner jeugd GGZ	€ 90.130	€ 99.000	€ 99.000
Uitgaven leerlingenvervoer	€ 164.443	€ 51.500	€ 0
Kosten Corona	€ 572.103	€ 568.700	€ 0
Meerkostenregeling Jeugd (ten laste van reserve op programma 1.15)	€ 101.444	€ 121.700	€ 0
Totaal programma 1.02	€ 717.359	€ 640.600	€ 99.000
Programma 1.03			
Bijdrage gemeente Almelo beschermd wonen 2019	-€ 414.643	-€ 414.600	€ 0
Wijkgericht werken met buurtbudget	€ 180.000	€ 239.700	€ 0
Kosten Corona	€ 315.121	€ 314.400	€ 0
Meerkostenregeling WMO (ten laste van reserve op programma 1.15)	€ 28.438	€ 34.500	€ 0
Totaal programma 1.03	€ 108.916	€ 174.000	€ 0
Programma 1.04			
Investeringsubsidie fusieclub RKSv en RV	€ 270.000	€ 360.000	€ 0
Bijdrage reserve investeringssubsidie fusieclub RKSv en RV	-€ 165.400	-€ 255.400	€ 0
Meerjarig onderhoudsplan sportvelden	€ 52.788	€ 97.200	€ 0
Hekwerk sportpark 't Vletgoor	€ 62.931	€ 63.800	€ 0
Vorbereiding nieuw zwembad	€ 617.462	€ 702.200	€ 0
Bijdrage reserve voorbereiding nieuw zwembad	-€ 354.900	-€ 270.162	€ 0
Lagere opbrengst verhuur sportaccommodaties wegens Corona	€ 167.065	€ 86.000	€ 0
Bijdrage Rijk in lagere opbrengst verhuur sportaccommodaties	-€ 167.065	-€ 86.000	€ 0
Lagere opbrengst zwembad Rijssen en Holten wegens Corona	€ 310.288	€ 301.200	€ 0
Totaal programma 1.04	€ 793.170	€ 998.838	€ 0
Programma 1.05			
Hogere bijdrage Soweco wegens Corona	€ 134.123	€ 131.000	€ 0
Bijdrage reserve in hogere bijdrage Soweco wegens Corona	-€ 134.123	-€ 131.000	€ 0
Rijksbijdrage TOZO	-€ 6.370.031	-€ 2.978.000	€ 0
Netto kosten TOZO	€ 2.001.478	€ 2.978.000	€ 0
Niet benutte deel TOZO naar voorziening (OP)	€ 4.146.970	€ 0	€ 0
Totaal programma 1.05	-€ 221.583	€ 0	€ 0

Programma 1.06			
Bijdrage onderhoud De Oosterhof	€ 125.000	€ 125.000	€ 0
Reservering budgetten recreatie	€ 200.000	€ 200.000	€ 0
Brandveiligheid De Borkeld	€ 107.141	€ 100.000	€ 0
Bijdrage reserve in brandveiligheid De Borkeld	-€ 107.141	-€ 100.000	€ 0
Bijdrage locatie WA-school	€ 194.800	€ 194.800	€ 0
Hogere opbrengst bouwleges dan meerjarig gemiddeld	€ 524.819	€ 0	€ 0
Inzet gebiedsmakelaar	€ 65.000	€ 65.000	€ 0
Hogere opbrengst verzoek planwijzigingen	-€ 63.930	-€ 11.000	€ 0
Opslagen verkopen De Liesen	-€ 290.301	-€ 124.300	-€ 124.300
Reservering opslagen verkopen De Liesen (gedeeltelijk)	€ 87.970	€ 37.700	€ 37.700
Vrijval voorziening Enkco (gedeeltelijk)	-€ 102.346	-€ 80.600	€ 0
Reservering budgetten implementatie omgevingswet	€ 233.853	€ 200.000	€ 0
Bijdrage provincie verkeersveiligheid 2018	-€ 118.900	€ 0	€ 0
Reserveren bijdrage provincie verkeersveiligheid 2018	€ 118.900	€ 0	€ 0
Afdichting parkeergarage De Hagen	€ 140.599	€ 147.300	€ 0
Totaal programma 1.06	€ 1.115.465	€ 753.900	-€ 86.600
Programma 1.07			
Asbest bodemsanering	€ 54.003	€ 56.000	€ 0
Bijdrage provincie en derden asbest bodemsanering	-€ 416.000	-€ 416.000	€ 0
Niet benutte deel asbest bodemsanering naar voorziening (OP)	€ 361.997	€ 360.000	€ 0
Uitvoeren duurzaamheidsvisie	€ 87.992	€ 120.300	€ 0
Vrijval middelen klimaat uit voorziening (OP)	-€ 269.534	-€ 240.500	€ 0
Reservering budgetten duurzaamheid in reserve	€ 410.593	€ 375.300	€ 0
Reservering budget bommenplan in reserve	€ 195.772	€ 118.600	€ 0
Hogere bijdrage inzameling gescheiden afval	-€ 139.165	-€ 50.000	€ 0
Hogere kosten huisaansluitingen riolering	€ 75.971	€ 69.800	€ 0
Hogere bijdrage huisaansluitingen riolering	-€ 114.694	-€ 69.800	€ 0
Verkoop grond Vletgaarsmaten	-€ 315.420	-€ 315.400	€ 0
Afboeken boekwaarde verkochte grond Vletgaarsmaten	€ 278.300	€ 278.000	€ 0
Totaal programma 1.07	€ 209.814	€ 286.300	€ 0
Programma 1.15			
Lager dividend BNG	€ 213.000	€ 213.000	€ 0
Algemene uitkering gemeentefonds	-€ 2.178.928	-€ 2.050.200	€ 30.000
Incidentele rente	-€ 199.868	-€ 199.900	-€ 187.400
Mutaties reserve incidenteel perspectief	€ 128.344	€ 157.900	€ 0
Storting reserve saldo najaarsnota in algemene reserve	€ 501.100	€ 501.100	€ 0
Storting bijdrage Corona via algemene uitkering	€ 1.128.700	€ 1.075.700	€ 0
Storting niet-bestede middelen Laan van de leefomgeving in reserve duurzaamheidsvisie	€ 59.000	€ 0	€ 0
Onttrekking saldo voorjaarsnota aan algemene reserve	-€ 360.300	-€ 360.300	€ 0
Onttrekking meerkostenregeling Jeugd en WMO aan reserve Corona	-€ 129.882	-€ 156.200	€ 0
Onttrekking diverse kosten corona aan reserve Corona	-€ 83.097	€ 0	€ 0
Storten in reserve budgetoverheveling (naar 2020)			
Totaal programma 1.15	-€ 921.931	-€ 818.900	-€ 157.400
Totaal generaal	€ 2.612.447	€ 2.641.538	-€ 63.000

Overzicht per taakveld

Vanaf 2017 schrijft het BBV een indeling in taakvelden voor. Deze informatie wordt gebruikt om baten en lasten van gemeenten vergelijkbaar te maken. In dit overzicht zijn de lasten en baten gegroepeerd naar de taakvelden zoals voorgeschreven in de BBV. Op deze wijze is ook de begroting vormgegeven.

Taakveld	Omschrijving	Programma	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 2.447.234,72	€ -46.242,00	€ 2.400.992,72
Totaal 0.1	Bestuur			€ 2.447.234,72	€ -46.242,00	€ 2.400.992,72
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 1.137.024,48	€ -4.669.000,00	€ -3.531.975,52
		Totaal 1.02	Jongeren en Onderwijs	€ 76.758,44	€ -69.373,13	€ 7.385,31
		Totaal 1.03	Samen Zorgen	€ 45.000,00	€ -	€ 45.000,00
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 175.451,74	€ -532.521,58	€ -357.069,84
		Totaal 1.05	Ondernemen en Werk	€ 49.000,00	€ -181.777,25	€ -132.777,25
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 813.458,16	€ -380.640,59	€ 432.817,57
		Totaal 1.07	Wijken	€ 606.364,48	€ -144.161,57	€ 462.202,91
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ 3.236.156,49	€ -2.370.224,84	€ 865.931,65
Totaal 0.10	Mutaties reserves			€ 6.139.213,79	€ -8.347.698,96	€ -2.208.485,17
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ 3.074.723,19	€ -	€ 3.074.723,19
Totaal 0.11	Res. rek. van lasten en baten			€ 3.074.723,19	€ -	€ 3.074.723,19
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 775.794,05	€ -397.102,70	€ 378.691,35
Totaal 0.2	Burgerzaken			€ 775.794,05	€ -397.102,70	€ 378.691,35
		Totaal 1.20	Indirecte producten	€ 13.306.674,93	€ -681.118,36	€ 12.625.556,57
Totaal 0.4	Overhead			€ 13.306.674,93	€ -681.118,36	€ 12.625.556,57
		Totaal 1.11	Kapitaallasten	€ 7.576.080,64	€ -7.576.080,64	€ -
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ 115.188,40	€ -3.187.202,09	€ -3.072.013,69
		Totaal 1.20	Indirecte producten	€ 38.011,31	€ -38.011,31	€ -
Totaal 0.5	Treasury			€ 7.729.280,35	€ -10.801.294,04	€ -3.072.013,69
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 3.415,00	€ -6.841,04	€ -3.426,04
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ 530.251,36	€ -3.759.922,00	€ -3.229.670,64
Totaal 0.61	OZB woningen			€ 533.666,36	€ -3.766.763,04	€ -3.233.096,68
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 1.288,68	€ -3.007,34	€ -1.718,66
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ 9.678,18	€ -3.003.847,00	€ -2.994.168,82
Totaal 0.62	OZB niet-woningen			€ 10.966,86	€ -3.006.854,34	€ -2.995.887,48
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 5.283,58	€ -13.562,53	€ -8.278,95
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ 72.300,00	€ -163.653,83	€ -91.353,83
Totaal 0.64	Belastingen overig			€ 77.583,58	€ -177.216,36	€ -99.632,78
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ -	€ -57.915.095,30	€ -57.915.095,30
Totaal 0.7	Alg. uitk. en ov. uitk. gem.f.			€ -	€ -57.915.095,30	€ -57.915.095,30
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 525.414,63	€ -101.524,19	€ 423.890,44
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ -	€ -1.041.700,00	€ -1.041.700,00
Totaal 0.8	Overige baten en lasten			€ 525.414,63	€ -1.143.224,19	€ -617.809,56
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 2.485.170,11	€ -3.663,60	€ 2.481.506,51
Totaal 1.1	Crisisbeheersing en brandweer			€ 2.485.170,11	€ -3.663,60	€ 2.481.506,51
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 25.500,00	€ -	€ 25.500,00
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 777.210,41	€ -52.101,13	€ 725.109,28
Totaal 1.2	Openbare orde en veiligheid			€ 802.710,41	€ -52.101,13	€ 750.609,28
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 313.144,70	€ -165.552,60	€ 147.592,10
		Totaal 1.07	Wijken	€ 3.282.781,27	€ -207.225,73	€ 3.075.555,54
Totaal 2.1	Verkeer en vervoer			€ 3.595.925,97	€ -372.778,33	€ 3.223.147,64
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 278.422,45	€ -2.213,60	€ 276.208,85
Totaal 2.2	Parkeren			€ 278.422,45	€ -2.213,60	€ 276.208,85
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 31.966,86	€ -	€ 31.966,86
Totaal 2.5	Openbaar vervoer			€ 31.966,86	€ -	€ 31.966,86
		Totaal 1.05	Ondernemen en Werk	€ 165.941,60	€ -20.000,00	€ 145.941,60
Totaal 3.1	Economische ontwikkeling			€ 165.941,60	€ -20.000,00	€ 145.941,60
		Totaal 1.05	Ondernemen en Werk	€ 19.165,64	€ -42.000,00	€ -22.834,36
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 163.544,18	€ -109.711,68	€ 53.832,50
Totaal 3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur			€ 182.709,82	€ -151.711,68	€ 30.998,14
		Totaal 1.05	Ondernemen en Werk	€ 48.328,24	€ -9.727,14	€ 38.601,10
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 74.351,84	€ -85.095,40	€ -10.743,56
		Totaal 1.07	Wijken	€ 686.879,64	€ -586.554,35	€ 100.325,29
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ -	€ -58.964,00	€ -58.964,00
Totaal 3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsreg.			€ 809.559,72	€ -740.340,89	€ 69.218,83
		Totaal 1.15	Alg dekkingsmidd en onvoorzien	€ 17.100,00	€ -614.462,90	€ -597.362,90
Totaal 3.4	Economische promotie			€ 17.100,00	€ -614.462,90	€ -597.362,90
		Totaal 1.02	Jongeren en Onderwijs	€ 36.400,00	€ -	€ 36.400,00
Totaal 4.1	Openbaar basisonderwijs			€ 36.400,00	€ -	€ 36.400,00
		Totaal 1.02	Jongeren en Onderwijs	€ 2.517.726,28	€ -394.723,73	€ 2.123.002,55
Totaal 4.2	Onderwijshuisvesting			€ 2.517.726,28	€ -394.723,73	€ 2.123.002,55
		Totaal 1.02	Jongeren en Onderwijs	€ 2.344.816,73	€ -567.066,96	€ 1.777.749,77
Totaal 4.3	Onderwijsbel. en leerlingzaken			€ 2.344.816,73	€ -567.066,96	€ 1.777.749,77

Jaarrekening 2020

Taakveld	Omschrijving	Programma	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 352.376,77	€ -415.554,79	€ -63.178,02
Totaal 5.1	Sportbeleid en activering			€ 352.376,77	€ -415.554,79	€ -63.178,02
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 4.146.111,90	€ -808.272,29	€ 3.337.839,61
Totaal 5.2	Sportaccommodaties			€ 4.146.111,90	€ -808.272,29	€ 3.337.839,61
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 1.826.797,03	€ -463.654,27	€ 1.363.142,76
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 8.771,01	€ -	€ 8.771,01
Totaal 5.3	Cultuurpres., -prod., en -part			€ 1.835.568,04	€ -463.654,27	€ 1.371.913,77
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 189.594,10	€ -	€ 189.594,10
Totaal 5.4	Musea			€ 189.594,10	€ -	€ 189.594,10
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 213.714,05	€ -34.133,00	€ 179.581,05
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 168.084,79	€ -1.000,00	€ 167.084,79
Totaal 5.5	Cultureel erfgoed			€ 381.798,84	€ -35.133,00	€ 346.665,84
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 64.958,03	€ -	€ 64.958,03
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 803.900,00	€ -	€ 803.900,00
Totaal 5.6	Media			€ 868.858,03	€ -	€ 868.858,03
		Totaal 1.02	Jongeren en Onderwijs	€ 59.437,80	€ -	€ 59.437,80
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 1.805,95	€ -	€ 1.805,95
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 954.858,94	€ -39.837,06	€ 915.021,88
		Totaal 1.07	Wijken	€ 1.962.148,84	€ -68.889,64	€ 1.893.259,20
Totaal 5.7	Openb. groen en (openl.) recr.			€ 2.978.251,53	€ -108.726,70	€ 2.869.524,83
		Totaal 1.02	Jongeren en Onderwijs	€ 2.329.073,15	€ -49.659,33	€ 2.279.413,82
		Totaal 1.03	Samen Zorgen	€ 1.792.562,78	€ -73.322,71	€ 1.719.240,07
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 792.722,90	€ -	€ 792.722,90
Totaal 6.1	Samenkracht en burgerpart.			€ 4.914.358,83	€ -122.982,04	€ 4.791.376,79
		Totaal 1.02	Jongeren en Onderwijs	€ 48.001,87	€ -	€ 48.001,87
		Totaal 1.03	Samen Zorgen	€ 566.673,94	€ -	€ 566.673,94
Totaal 6.2	Wijkteams			€ 614.675,81	€ -	€ 614.675,81
		Totaal 1.05	Ondernemen en Werk	€ 14.469.026,18	€ -13.184.389,50	€ 1.284.636,68
Totaal 6.3	Inkomensregelingen			€ 14.469.026,18	€ -13.184.389,50	€ 1.284.636,68
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ -	€ -	€ -
		Totaal 1.05	Ondernemen en Werk	€ 3.585.108,26	€ -	€ 3.585.108,26
Totaal 6.4	Begeleide participatie			€ 3.585.108,26	€ -	€ 3.585.108,26
		Totaal 1.05	Ondernemen en Werk	€ 463.275,62	€ -185,00	€ 463.090,62
Totaal 6.5	Arbeidsparticipatie			€ 463.275,62	€ -185,00	€ 463.090,62
		Totaal 1.03	Samen Zorgen	€ 976.690,66	€ -31.851,63	€ 944.839,03
Totaal 6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)			€ 976.690,66	€ -31.851,63	€ 944.839,03
		Totaal 1.03	Samen Zorgen	€ 7.324.807,23	€ -590.840,63	€ 6.733.966,60
		Totaal 1.05	Ondernemen en Werk	€ 177.598,71	€ -15.745,83	€ 161.852,88
Totaal 6.71	Maatwerkdienstverlening 18+			€ 7.502.405,94	€ -606.586,46	€ 6.895.819,48
		Totaal 1.02	Jongeren en Onderwijs	€ 10.328.826,59	€ -1.637,17	€ 10.327.189,42
Totaal 6.72	Maatwerkdienstverlening 18-			€ 10.328.826,59	€ -1.637,17	€ 10.327.189,42
		Totaal 1.03	Samen Zorgen	€ 93,15	€ -	€ 93,15
Totaal 6.81	Geëscaleerde zorg 18+			€ 93,15	€ -	€ 93,15
		Totaal 1.02	Jongeren en Onderwijs	€ 1.299.587,45	€ -	€ 1.299.587,45
Totaal 6.82	Geëscaleerde zorg 18-			€ 1.299.587,45	€ -	€ 1.299.587,45
		Totaal 1.03	Samen Zorgen	€ 1.712.528,32	€ -7.800,00	€ 1.704.728,32
Totaal 7.1	Volksgezondheid			€ 1.712.528,32	€ -7.800,00	€ 1.704.728,32
		Totaal 1.07	Wijken	€ 3.203.454,26	€ -3.542.586,26	€ -339.132,00
Totaal 7.2	Riolering			€ 3.203.454,26	€ -3.542.586,26	€ -339.132,00
		Totaal 1.07	Wijken	€ 3.014.635,60	€ -3.295.670,77	€ -281.035,17
Totaal 7.3	Afval			€ 3.014.635,60	€ -3.295.670,77	€ -281.035,17
		Totaal 1.07	Wijken	€ 1.539.948,71	€ -734.191,60	€ 805.757,11
Totaal 7.4	Milieubeheer			€ 1.539.948,71	€ -734.191,60	€ 805.757,11
		Totaal 1.04	Cultuur en Sport	€ 575.884,88	€ -576.053,48	€ -168,60
Totaal 7.5	Begraafplaatsen en crematoria			€ 575.884,88	€ -576.053,48	€ -168,60
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 98,48	€ -	€ 98,48
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 1.117.699,15	€ -172.930,00	€ 944.769,15
Totaal 8.1	Ruimtelijke ordening			€ 1.117.699,15	€ -172.930,00	€ 944.769,15
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 416.584,54	€ -849.415,12	€ -432.830,58
Totaal 8.2	Grondexpl. (niet-bedr.terr.)			€ 416.584,54	€ -849.415,12	€ -432.830,58
		Totaal 1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur	€ 29.723,70	€ -	€ 29.723,70
		Totaal 1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 1.118.021,64	€ -1.364.897,20	€ -246.875,56
Totaal 8.3	Wonen en bouwen			€ 1.147.745,34	€ -1.364.897,20	€ -217.151,86
Eindtotaal				€ 115.524.189,39	€ -115.524.189,39	€ -

Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen reserves

Reserve nummer	Omschrijving	Onttrekking of storting	Realisatie begrotings-jaar	Raming begroting na wijziging	Primaire begroting	Toelichting
5017	Egalisatie grondprijs Industrierrein	onttrekking	-€ 18.500	-€ 18.500	-€ 18.500	aflopende uitname van 2003 t/m 2023
5029	Egalisatiereserve BTW	onttrekking	-€ 30.000	-€ 30.000	-€ 30.000	aflopende uitname van 2003 t/m 2021
5072	Compensatiefonds Reserve afwikkeling Essent	onttrekking	-€ 88.500	-€ 88.500	-€ 88.500	aflopende uitname van 2009 t/m 2038
5506-5549	BBV-reserves	onttrekking	-€ 1.126.856	-€ 1.112.000	-€ 1.073.600	ter dekking van diverse investeringen, uitnameperiode gelijk aan afschrijvingsperiode
zie staat	structurele rentebijboeking reserves *)	storting	€ 1.137.024	€ 1.136.900	€ 1.103.300	
zie staat	structurele rentebijboeking voorzieningen*)		€ 426.999	€ 427.100	€ 411.700	
	per saldo		€ 300.167	€ 315.000	€ 304.400	
			onttrekking	onttrekking	toevoeging	

*) 1,9% inflatie en 2,5% totaal in 2020

WNT-verantwoording gemeente Rijssen-Holten

De WNT is van toepassing op Gemeente Rijssen-Holten. Het voor Gemeente Rijssen-Holten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000,- dit betreft het algemene WNT maximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling alsook degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020		
bedragen x € 1	A.C. van Eck	G.H. Veerman
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/12 – 01/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.734	€ 88.523
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.328	€ 15.529
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 136.062</i>	<i>€ 104.052</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 136.062	€ 104.052
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019		
bedragen x € 1	A.C. van Eck	G.H. Veerman
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 111.622	€ 85.674
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.535	€ 14.534
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 131.157</i>	<i>€ 100.208</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 194.000
Bezoldiging	€ 131.157	€ 100.208

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht overhead

De begrotingsvoorschriften (BBV) zijn in 2016 gewijzigd en van toepassing op de jaarrekening 2020 en verder. Het BBV schrijft in artikel 8 voor dat er in de jaarrekening een overzicht moet worden opgenomen van de kosten van overhead. De wijze waarop we dit presenteren is vrij waarbij er minimaal onderscheid moet worden gemaakt tussen baten en (netto)lasten.

De definitie overhead in het BBV is een andere dan die wij in Rijssen-Holten toepassen.

Zo rekenen wij de kosten van bestuursondersteuning college niet tot de overhead. Het BBV schrijft dit wel voor. Deze lasten rekenen wij niet door in onze tarieven van medewerkers en daarmee ook niet in onze producten.

Verder rekenden wij de kosten van leidinggevend tot het interne uurtarief. Hierin zijn met name alle directe salarislaster opgenomen. Het BBV schrijft voor deze lasten als overhead te beschouwen. Voor de berekening van het uurtarief van medewerkers heeft dit geen gevolgen. Alleen de verhouding tussen salarislaster en overhead wijzigt.

Aan de grondexploitatie en investeringen worden uren inclusief overhead toegerekend. Voor de grondexploitatie gebeurt dit op basis van daadwerkelijke verantwoorde uren en voor investeringen gebeurt dit naar rato van het gereedkomen van de investering.

De nieuwe voorschriften leiden tot het volgende overzicht:

	begroot	werkelijk	saldo	
LASTEN				
<i>Doorberekend via opslag op uurloon: *)</i>				
Bedrijfsvoering en control	€ 732.600	€ 732.600	€ 0	N
Financiën	€ 1.303.500	€ 1.300.288	€ 3.212	V
Personeelszaken	€ 955.500	€ 866.860	€ 88.640	V
ICT en telefoon	€ 3.132.100	€ 2.530.974	€ 601.126	V
Bode / huishoudelijke dienst / receptie / archief	€ 1.104.300	€ 1.126.119	€ -21.819	N
Huisvesting	€ 2.498.700	€ 2.551.907	€ -53.207	N
Algemene autokosten / handgereedschap	€ 108.200	€ 106.427	€ 1.773	V
<i>Doorberekend conform gewijzigde BBV-voorschriften:</i>				
Directe leiding **)	€ 3.073.700	€ 2.755.066	€ 318.634	V
Bestuursondersteuning college ***)	€ 1.423.300	€ 1.366.328	€ 56.972	V
Doel- en rechtmatigheidsonderzoek	€ 9.500	€ 8.118	€ 1.382	V
	€ 14.341.400	€ 13.344.686	€ 996.714	V
BATEN				
<i>Doorberekend via opslag op uurloon: *)</i>				
Bedrijfsvoering en control	€ 0	€ 0	€ 0	
Financiën	€ -5.500	€ -19.136	€ 13.636	V
Personeelszaken	€ -49.500	€ -45.550	€ -3.950	
ICT en telefoon	€ -300	€ -344	€ 44	
Bode / huishoudelijke dienst / receptie / archief	€ -3.800	€ -6.870	€ 3.070	V
Huisvesting	€ -118.000	€ -110.169	€ -7.831	N
Handgereedschap	€ -1.700	€ 0	€ -1.700	N
<i>Doorberekend conform gewijzigde BBV-voorschriften:</i>				
Directe leiding **)	€ -344.700	€ -530.166	€ 185.466	V
Bestuursondersteuning college ***)	€ -8.200	€ -6.895	€ -1.305	N
Doel- en rechtmatigheidsonderzoek	€ 0	€ 0	€ 0	
	€ -531.700	€ -719.130	€ 187.430	V
TOTAAL	€ 13.809.700	€ 12.625.557	€ 1.184.143	V

*) Dit is conform bestendige gedragslijn Rijssen-Holten

**) In de oude opzet waren dit directe loonkosten. Verschuift nu van directe loonkosten naar overhead.

***) Dit betreft de producten onder 101 zoals communicatie, directie, representatie, ondernemingsraad, wijkavonden etc.

Toelichting Overhead

Verklaring

• Overhevelingen	€	424.000 V
• ICT-(middelen)	€	164.000 V
Bij de aanbesteding van het belastingpakket zijn we uitgekomen bij hetzelfde pakket dat we al jaren gebruiken. Dat betekent dat de begeleidings- en implementatiekosten substantieel zijn meegevallen. Verder is minder gebruik gemaakt van de uitwijkvoorziening.		
• Omgevingswet	€	59.000 V
De middelen voor de Laan van de leefomgeving zijn nog niet besteed. Via programma 15 dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn deze toegevoegd aan de reserve Omgevingswet. Per saldo is dit budgettair neutraal.		
• Advieskosten	€	79.000 V
Er zijn minder adviezen ingewonnen voor organisatieontwikkeling, Omgevingswet en statistieken. Corona speelt hierbij een belangrijke rol. Via programma 15 algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn de middelen voor de Omgevingswet (€ 35.000) gestort in de reserve implementatie Omgevingswet.		
• Salarissen	€	114.000 V
Er zijn dit jaar minder vergoedingen betaalt en de invulling van de vacature voor een teamleider is later ingevuld.		
• Personeelsbudgetten	€	310.000 V
Bij programma 4 sport is toegelicht dat er meer personeel is ingehuurd op het zwembad en een aantal vacatures nog niet zijn ingevuld. Per saldo zijn er geen meerkosten. De lagere lasten van € 75.000 komen terug binnen dit programma. Bij programma 15 is onder het kopje reserves toegelicht dat er bedragen zijn gestort in onder meer de reserve ziektevervanging (5070). Van de niet benutte ziekte- en vacaturegelden is € 150.000 gestort in de deze reserve. Dit voordeel ontstaat op dit programma. Per saldo is ook dit neutraal.		
Het budget voor tijdelijke inhuur van personeel voor het sociaal domein is afgewikkeld. Bij programma 2 jeugd is toegelicht dat er € 29.000 meer is uitgegeven aan inhuur van personeel. Binnen dit programma valt € 110.000 vrij. Diverse kleinere verschillen leveren per saldo een tekort op van € 25.000.		
• Energie gemeentehuis	€	28.000 V
De energielasten van het gemeentehuis vallen lager uit. Bij de voorjaarsnota 2021 worden de energiebudgetten integraal bekeken. Vooralsnog gaan we uit van een eenmalig effect.		
• Gebouwenbeheer	€	68.000 N
Er is onderhoud gepleegd dat via programma 15 algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien ten laste van de reserve gebouwenbeheer is gebracht. Over de programma's heen is dit budgettair neutraal.		
• Overige	€	74.000 V
Minder kopieerkosten, minder arbo uitgaven en minder bijeenkomsten in wijken, in belangrijke mate met corona als reden.		

SiSa-bijlage

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
	Gemeenten		Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			2	€ 760	€ 760	€ 0	€ 0	Nee
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
	Gemeenten		Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 269.717	€ 61.140	€ 21.637	€ 219.212		
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: F9/01	Aard controle R Indicator: F9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05	
			1 EAW-20-00365865	€ 6.120	€ 6.120	Nee		
			2					
			3					
			4					
			5					
			6					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05					
			Nee					

Jaarrekening 2020

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 4.715.510	€ 77.824	€ 346.979	€ 4.120	€ 32.455	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	
			€ 87.758	€ 2.438	€ 0	€ 506.785	€ 0	Ja
			Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 47.197	€ 6.387	€ 72.185	€ 0	€ 0	€ 14.928
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07					
			Ja					

Jaarrekening 2020

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 1.770.173	€ 0	€ 200.773	€ 0	€ 0
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 227.443	€ 178.129	€ 0	€ 6.928	€ 2.084
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)		€ 177.085	€ 10.157	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie regeling		Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		399	0	€ 2.622	Ja	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		63	30		Ja	
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)		756	2		Ja	
		Kopie regeling		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)						

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			Aard controle R. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 395.242	-€ 1.992.065				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 SPUK20-803042	€ 2.387.307	€ 809.442	€ 1.013.295	€ 564.570	
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09	Aard controle R Indicator: H4/10	Aard controle R Indicator: H4/11			
			1 SPUK20-803042	€ 2.387.307	604%			
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd		
			Aard controle R Indicator: H8/01	Aard controle R Indicator: H8/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	
			€ 0	€ 20.000	€ 0	€ 20.000	Nee	

Toelichting H4 Regeling specifieke uitkering stimulering sport

De totale besteding van deze specifieke uitkering bedraagt € 2.387.307. Het totaal te ontvangen bedrag bedraagt 17,5% hiervan, dit is € 417.779. Ten opzichte van de al ontvangen rijksbijdrage van € 395.242 resulteert dit in een nog te ontvangen bedrag van € 22.537. De totale besteding bedraagt hiermee 106% ten opzichte van de ontvangen rijksbijdrage.

Toelichting H8 Regeling Sportakkoord

Conform artikel 7 van de Regeling Sportakkoord dient in de verantwoordingsbijlage te worden opgenomen:

- Of een sportformateur is aangesteld;
- Of uitvoering is gegeven aan de geformuleerde ambities uit het lokale sportakkoord;
- Of uitvoering is gegeven aan een living lab.

Hieraan is voldaan.

Verklaring van overlegging

Aldus opgemaakt en overlegd aan burgemeester en wethouders

van de gemeente Rijssen-Holten op 25 mei 2021

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad

van de gemeente Rijssen-Holten op 9 juli 2021

De griffier,

De voorzitter,